nicolae breban

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

vă oferă în săptămânile următoare:

Ion Pop-Reteganul, *Zâna apelor*. Poveşti ardeleneşti culese din gura poporului (din sumar: *Dreptatea şi Srâmbătatea; Făt - Frumos zâlogit; Toarceți, fetelor; c-a murit Baba; Cloanța!; Ganul Tiganul; Crăiasa Zânelor; Cei doi copii cu părul de aur; Omul de omenie nu piere; Lupul cu cap de fier; Stan Bolovan* ş.a.);

Pĕtrĕ Stoica, *Uitat printre lucruri uitate*, poeme;

Nicolae Balotă, *Arte poetice ale secolului XX*. Ipostaze româneşti şi străine (Cultură generală);

H. Ch. Andersen, *Fetiţa cu chibrituri*. Poveşti de Crăciun (din sumar: *Sirena; Istoria unei mame; Ib şi Cristina; Cinci într-o păstaie; Bradul; Cel mai frumos trandafir; Carte de chipuri fără chipuri; Condeiul de fier şi călimara* ş.a.);

Diogenes Laertios, *Despre vieţile şi doctrinele filozofilor* (Thales; Solon; Anaximene; Socrate; Xenofon; Aristip; Phaidon; Euclides; Criton; Platon; Xenocrate; Bion; Aristotel; Theofrasţ; Diogene; Zenon; Pitagora; Empedocle; Parmenide; Heraclit; Leucip; Epicur ş.a.) (Cultură generală).

ISBN 973-21-0518-6
ISBN 973-21-0517-8

1465

Vol. I-II, lei 12 000

editura minerva

1465

fondată în 1895 bpt serie nouă

nicolae breban

îngerul de gips

★★

nicolae breban

bpt

CLUBUL CĂRȚII DIGITALE
BIBLIOTECA ALEPH

Ilustrația copertei: DUMITRU VERDEȘ

nicolae breban

Îngerul de gips

Roman

**

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1997
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

Cartea a apărut cu sprijinul
MINISTERULUI CULTURII

ISBN 973-21-0516-X
ISBN 973-21-0517-8

PARTEA A DOUA

Capitolul IX

La sfârșitul lunii noiembrie, la aproape două luni de la discuția redată mai sus dintre doctorul Minda și prietenul său, Ceea, o mașină, un „Vauxhall" alb, gonea pe șoseaua București-Ploiești. La volan se afla Minda, iar alături de el, o femeie. Era în primele ore ale unei după-amiezi ploioase de sâmbătă și, în ciuda vremii friguroase, șiruri lungi de mașini se îndreptau spre Valea Prahovei, spre stațiunile din munți. În mașină era cald, ștergătoarele se mișcau neîntrerupt, în curând Ploieștiul fu lăsat în dreapta, drumul cu obstacolele sale imprevizibile, numeroase, împiedica o conversație liniștită, un schimb liniștit de replici între cei doi ocupanți ai mașinii. Căruțe ce se târau pe mijlocul șoselei, bicicliști, tractoare cu pneurile bandajate cu noroi ieșind brusc în șosea, de pe un drum de țară, pietoni în fâșuri ce mărșăluiau grăbiți, grăbiți, spre case, în acel sfârșit de săptămână, camioane staționând nereglementar proiectau mereu atenția în afară. Minda fuma, conducând în tăcere, cu expresia lui obișnuită la volan, de concentrare-absentă, femeia de lângă el privea peisajul prin geamul portierei din dreapta, acolo unde ecranul vizual era neocupat de șosea și obstacole stereotipe, rutiere, acolo unde defilau, liniștitor, copaci, case răzlețe, câmpuri triste, cenușii sub ploaie, rar câte o vită, un canton de cale ferată. Câmpina, Sinaia, Predeal. Apoi, „Vauxhall"-ul o coti la stânga, deviind din șoseaua principală pe un drum vicinal ce ducea spre Râșnov. Ploua, ploua mereu, trecuse de ora cinci, seara plutea în aer, mai grăbită aici, pe drumul acesta vechi, înconjurat

de munți. Vehiculele se răriseră, pietonii, tractoarele, autocamioanele dispăruseră cu totul, apăruse vegetația proaspătă, sub ploaie. Minda coborî geamul portierei sale, și aerul curat, viu, inundă mașina. Șoseaua era întreruptă uneori de porțiuni prost întreținute, acoperite de pânze de apă, de porțiuni deteriorate, sute de metri ce înaintau într-un fel de nisip șovăitor, umed, dar singurătatea, apropierea de vegetația din jur, atât de prezentă, ieșirea din fluxul acela obositor de pe șoseaua principală îi reanimă pe cei doi ocupanți ai mașinii. Pe fața lui Minda apăruse un fel de zâmbet nehotărât, femeia de lângă el își deschise poșeta și-și refăcu, cu câteva mișcări, în joacă aproape, machiajul. Drumul urca și cobora, în ondulări binefăcătoare, căruțele întâlnite în cale erau firești, integrate peisajului, la viteza redusă a mașinii câte un biciclist întâlnit putea fi studiat în voie, aproape salutat. Muntele se apropia mereu, se freca de portierele mașinii, crengile arborilor de pe marginea înaltă, nevăzută, a drumului, își scuturau apa pe capotă. Se înserа repede, vizibil, deși era încă zi, o oră nehotărâtă, caldă, pământul, muntele cald respira cu putere sub cerul inexistent, foarte coborât, undeva, vârfurile erau înecate în ceață, nori și fum. Deși cobora și urca, în pante egale, drumul urca totuși, o senzație de lift greoi, oblic, dădea cabina aceea metalică, un container tras de niște scripeți uriași, disproporționați, așa cum se văd în fotografiile vechi de un secol ale unor mine de cărbuni din nordul Angliei. O roată gigantică, cu spițe, rulând încet un odgon subțire, metalic, la capătul căruia se târăște, pe o pantă abia înclinată, o cabină metalică. Undeva, în munții aceia apropiați, blânzi, trebuia să se afle și să ruleze o astfel de roată gigantică, trăgându-i înainte și în sus, într-o mișcare de ridicare abia simțită.

— Ne întoarcem? întrebă femeia de lângă Minda.

— Cum vrei... răspunse el fără să miște capul.

Zâmbetul acela nehotărât îi juca încă pe figură, mișcările rare, greu sesizabile, pe care le făcea conducând, i se păreau pur formale, o altă forță părea că împinge mașina pe un plan înclinat, mașina aceea ce se făcuse parcă mai ușoară, evident mai ușoară, în aerul acela concret, prezent ca o ființă.

— Aș vrea să ne întoarcem pe la Bran, pe la Rucăr, dacă... e plicticos și enervant drumul înapoi pe la Ploiești, cu...

— Cum vrei... răspunse el din nou. În cazul ăsta trebuie să dormim pe undeva. Ai vreo preferință?

Femeia de lângă el îl privi, apoi începu să râdă.

— Da, spuse ea, îmi plac fondantele. Dar numai de la „Capșa".

— Va trebui să luăm o cameră separată... pardon, două camere separate. Trebuie să mergem la un hotel, altfel...

— De ce la un hotel? Hotelurile sunt vulgare, găsesc eu.

— Da?! Bine, să căutăm o cabană, sau... la un țăran, undeva, la Râșnov, poate... cunoști Râșnovul?

— Da, îl cunosc foarte bine. Am și câteva cunoștințe acolo, am fost odată cu niște prieteni care și-au cumpărat mobilă de acolo, se găsea într-o vreme o superbă mobilă săsească de vânzare, la niște prețuri... pusesem și eu ochii pe un scrin, m-am târguit o jumătate de zi, dar până la urmă...

—... Până la urmă! întrebă, leneș, doctorul, privind mereu înainte, navigând printre bălțile mari sau printre spărturile șoselei.

—... Nu știu, cred că m-a plictisit ideea transportului, n-aveam unde să-l pun, a doua zi mi s-a părut mai puțin frumos decât seara, i-am descoperit undeva o crăpătură, culorile erau însă superbe, dar, știi cum e, când duci o asemenea piesă într-o casă, totul din jur devine de prost-gust, dacă, bineînțeles, ai mobilă de serie, și atunci... trebuie să schimbi mobila, perdelele, porțelanurile, apoi chiar locuința... toate astea îmi dădeau prin cap în timp ce mă târguiam pentru o sută de lei, apoi, când am văzut că sunt pe cale să câștig, am renunțat brusc... din comoditate, evident!

— Și din prea multă imaginație! spuse Minda, destins mereu, privind tot timpul înainte.

— A, nu, eu nu sufăr de prea multă imaginație! Dealtfel, am putea dormi la oamenii aceia, cred că au ceva potrivit pentru noi doi. O cameră cu un fel de antreiaș... foarte curat. Crezi că ajungem înainte de opt?

— Chiar la șapte.

— Perfect. Vom mânca la ei. E o familie formidabilă, incredibil de numeroasă...

Urmă o descriere detaliată a acelei familii, a istoriei uneia din fetele acelui sas (pe care-l chema Zeitvogel), care murise în condiții tragice la vârsta de 21 de ani, violată de un grup de țărani beți, și o alta, a unei surori a ei, moartă de leucemie la 16 ani, o fată după care plânsese tot orașul. În ciuda acestor tragedii, Zeitvogel-tatăl era încă un om căruia nu-i pierise roșul din obraji, veselia din ochi etc., etc. lucruri pe care Minda le asculta cu nepăsare și interes, cu cotul rezemat pe portiera cu geamul mereu coborât, deși se întunecase brusc și se circula cu luminile aprinse.

Ajunseră la Râșnov între șapte și opt, și proiectul de a înnopta la Zeitvogeli nu se realiză, deoarece șeful familiei era plecat la Sibiu, pentru două zile, să întâmpine o rudă ce sosise, în vizită, din Germania, iar soția lui bolea. Fură îndrumați însă la o familie prietenă și vecină, și doamna Zeitvogel, cu o voce slăbită, îi invită să revină, după ce se vor fi instalat, la cină. Cei doi refuzară însă, sub pretextul că vor să hoinărească prin oraș și prin împrejurimi. Era o minciună, nevinovată, făcută să menajeze sensibilitatea acelei femei amabile, ospitaliere, o minciună ce deveni adevăr însă, așa cum se întâmplă uneori.

— Într-adevăr, de ce să nu hoinărim puțin? spuse Minda după ce se instalară și garară mașina.

Ajunseră repede în „centrul" sărăcăcios al orășelului, se amuzară privind vitrinele, întârziind mai ales în fața uneia cu exponate de obiecte menajere, cratițe frumos smălțuite, pahare ieftine așezate în mod ingenios, foarte „atractiv", scrumiere scumpe de porțelan cu câte un ciobănel rezemat, disproporționat, evident macrocefalic, cu veverițe și vulpi, lămpi de sticlă, cu picior, cu gaz, o raritate, diverse *abat-jour*-uri, de carton și de sticlă, pictate cu rămurele și flori sau nu, pentru „toate gusturile" și, peste tot, flori artificiale, în vaze sau risipite „neglijent" printre tacâmuri ieftine și cești, margarete, irișI, lalele — ce mergeau de la un roșu-sângeriu până la albastru-spălăcit, suspect — gladiole, zambile, trandafiri (boboci abia înfloriți sau în plină explozie a petalelor), flori, flori, o bogăție de sortimente și culori, cele mai neașteptate și stranii culori, un

roz-tulbure, verdele-dur, opac, albul-lăptos, halucinant, un roșu-aprins, sângeriu, adus direct de la locul crimei, galbenul margaretelor, verdele crengilor de brad, erau și crengi de brad sau brazi mititei, artistic lucrați, flori, flori, o invazie de flori artificiale printre vaze smălțuite, așezate cu cochetărie, printre furculițele de tablă, printre scrumiere, lămpi, grătare, storcătoare de lămâi, pahare de plastic, bricege, pești ornamentali, flori, o risipă de flori, o invazie de flori țepene, colorate, cu lujere subțiri, cu petale delicate, vopsite în galben, cu stamine atât de bine imitate, cu frunze lungi, verzi sau albastre, în care se vedeau chiar și nervuri, așa cum au frunzele, totul atât de bine imitat, cu multă imaginație și simț decorativ, încât cei doi se desprinseră cu greu din fața acestei vitrine. Era, dealtfel, constatară ei la sfârșit, evident, cea mai frumoasă vitrină din Râșnov, și, în drumul de întoarcere, se mai abătură o dată pe la ea, căutând cu ochii anunțul că magazinul sau vitrina participa la concursul republican sau județean de vitrine. Nu se găsea însă un astfel de anunț, și cei doi gândiră „păcat", fiecare în sinea lui, fără o vorbă, privindu-se semnificativ în ochi, Minda dădu chiar ușor din umeri, un gest care la el putea să însemne orice. Înainte de asta, făcură însă o plimbare pe șoseaua care duce spre cetățuie și mâncară la un restaurant așezat deasupra orășelului, căruia i se spunea și „Acapulco". Reveniră încet în oraș, printre munții compacți, întârziind fiecare pas, indiferenți la ploaia care cădea fără întrerupere în pânze subțiri. La întoarcere, piața centrală a orășelului era aproape pustie, din gangul Restaurantului nr. 1 răzbătea doar un zgomot difuz de glasuri, sunetul răgușit al tonomatului și câte o pereche ce ieșeau grăbiți, zgribuliți de la cafeneaua din fund.

A doua zi, dis-de-dimineață, Minda bătu în ușă însoțitoarei sale, luară un mic dejun bogat, cu chifle, unt, ochiuri, cafea cu lapte, dulceață făcută în casă și, înainte de ora opt, ieșiră din oraș spre Bran. Ploaia se oprise peste noapte, dar dimineața reîncepu, era aceeași, familiară, egală. Înainte de Bran se opri și răsări chiar soarele, pentru o jumătate de ceas, și cei doi folosiră acest armistițiu ca să facă o excursie de o oră, până sus, la castel. Trecură apoi prin Rucăr, luară masa la Câmpulung și, cu un ceas

bun înainte de a se însera, ajunseră în București. Minda o conduse pe însoțitoarea sa până acasă și fu invitat la o cafea, pe care o acceptă.

Era a doua oară că intra în această casă, dar Mia Fabian, pentru că ea era gazda sa, îl primi ca pe un vechi prieten, cu naturalețea ei veritabilă, de neconfundat. Din nou, pe doctor îl impresionă plăcut interiorul apartamentului ei, atât de bine ales, încât părea invizibil, nimic de prisos, nici o piesă „discordantă", nici un obiect „de preț", vreo tavă de argint, vreun vas de Gallé pus cu obrăznicie pe-un scrin. Doctorul se așeză pe primul fotoliu întâlnit, pe care îl uită din clipa în care se scufundă în el, aprinse o țigară și, în curând, în fața sa, pe o măsuță joasă, fumega o ceașcă mare de cafea, amăruie, gustul fusese perfect intuit. Gazda își făcu un ceai, fără zahăr.

— Nu ți-e foame? îl întrebă Fabian. Pot să-ți fac niște sandviciuri...

— Cu ce? întrebă doctorul bine dispus, deloc obosit.

— Cu... unt, sardele, caşcaval, file...

— Mi-ar plăcea cu... pastă de ficat, cu paté de ficat și... parizer! spuse Minda, râzând.

— Serios nu vrei?

— Nu-nu, am glumit. Dealtfel, diseară iau masa undeva, într-o familie, și... biscuiți ai?

Își băură cafeaua și ceaiul în liniște, în aceeași tăcere cvasitotală în care făcuseră întreg drumul, apoi doctorul plecă, mulțumind pentru „tratație" și adăugând încă o dată felicitările sale pentru cafeaua „excelentă, perfect potrivită". Mia Fabian îl conduse până la ușă și, la plecare, adăugă, amabilă, că poate să sune când vrea, într-un moment liber, când „va avea chef de o pălăvrăgeală telefonică". „Îmi place grozav să șuetez la telefon, spuse ea, sunt un pericol public! E, dealtfel, singurul fel, singurul mod în care suport femeile, prietenele mele inclusiv, și, uneori, chiar și bărbații. Am clipe, momente, zile întregi uneori, când nu-mi place să văd pe nimeni, când, după ce vin de la serviciu, mă închid în casă și mă bag sub plapumă, cu o carte bună, zile în care nu vorbesc cu nimeni decât la telefon. Telefonul, mai ales în aceste momente, e pentru mine ceea ce e pentru atâția antinevralgicul, mă face să nu mă simt singură și,

totodată, mă apără, îmi apără singurătatea... Nu știu dacă înțelegi acest lucru, dumneata, sunt convinsă, ești tipul de bărbat care folosește telefonul în scopuri foarte precise, prozaice, exact pentru ce e făcut! Eu însă... sunt de-a dreptul bolnavă dacă e deranjat sau... dacă nu sună nimeni, zile în șir... e formidabil, să ai toată lumea în jur și să nu vezi pe nimeni, să suni pe cine ai chef, să închizi în orice clipă, nu știu cum să-ți spun... așa că, sună-mă, la orice oră, chiar dacă dorm, nu mă formalizez! Eu îl scot foarte rar din priză, aproape niciodată, și de multe ori, abia când sunt sculată din somn, perfect odihnită, ruptă, deconectată din trivialitatea unei zile de lucru, am cel mai mare chef de... sporovăială, ha, ha! Crede-mă! La revedere și... îți mulțumesc pentru frumoasa plimbare! A fost încântătoare, absolut încântătoare! Mă simt perfect odihnită... plimbarea de la Bran și... ha, ha, chelnerul acela care mi-a sărutat mâna, unde era asta, la Câmpulung, la Rucăr... ha, ha! Un bătrân cavaler, unul din aceia care au supraviețuit ultimului război mondial, ha, ha! La revedere, doctore, încă o dată, mulțumiri... cum de ți-a dat prin cap să mă inviți, să-ți pierzi aproape două zile cu mine?!... La revedere, la revedere, atenție, e o treaptă acolo, iar au furat becul de aici... la revedere!..."

... Peste vreo săptămână, telefonul sună din nou la Mia Fabian, și doctorul Minda îi propuse, pentru a doua zi, un program... vizitarea expoziției Brâncuși, un act memorabil, cu piesele aduse din America, îngrozitor de prost plasate, cu rușine parcă, undeva, într-o sălită de la etajul Muzeului Republicii, dar, oricum, se puteau, în sfârșit, zări de aproape și pipăi *Regele regilor, Cocoșul... domnișoarele Pogany,* minunatele, sfioasele, scâncitoarele *domnișoare Pogany,* cu luciul lor patinat de vreme, cu ochii lor frumoși de cucuvaie, cu ochii lor frumoși de cavaleri medievali, fără iris, cu capul lor înclinat funerar, pe nu știu ce mormânt aerian, ochii lor exoftalmici puteau fi în sfârșit văzuți de aproape, de foarte aproape, deși, din păcate, sala meschină... „Ha, ha, ha, hi, hi, hi! râdea Mia Fabian. Ești formidabil, doctore, din păcate mi-e absolut imposibil, mă lasă rece domnișoarele astea Pogany, mi-ar fi făcut plăcere să te însoțesc, însă toată ziua de mâine mi-este dată... Gelu vine să mă ia de la serviciu și-o bâzdărăm din București, mergem să luăm vin de la Tulcea,

în fiecare an facem o tură după vinul cel de toate zilele, de la Tulcea, Panciu, Brăila... Gelu? Nu știai? E iubitul meu, domnule doctor, cum credeai că o femeie focoasă ca mine poate să stea singură, așa... în bătaia peștilor... în bătaia peștilor, am spus, Gelu este stăpânul, servitorul, administratorul, responsabilul și... și... a, da, ai dreptate, gestionarul, ha, ha, și dacă te prinde că-mi dai telefoane, doctore, îți pune o bombă sub scara aia măreață de la intrare, la Policlinica specială sau, unde preferi, la facultate, ha-ha... A, nu, am glumit, bineînțeles, în stilul meu idiot, Gelu e perfect informat de manierele dumitale desăvârșite, a dat o înaltă apreciere plimbării noastre la Râșnov, deși, evident, ar fi preferat să... să fi fost informat în prealabil de locul unde voi înnopta și să-mi fi făcut o vizită galantă, în patul acela săsesc, «Biedermaier», atât, știi, el se înnebunește după mobilele stil, hi, hi, atât, în rest, după cum a declarat, nu ne-ar fi deranjat în nici un fel... A, pardon, a mai regretat *Früstück*-ul de la familia Hartl, așa îi chema parcă? Hartl, nu-i așa? I-am explicat pe larg, derbedeului, că au fost chifle, cozonăcei de casă, trei feluri de dulceață, unt de casă, cafea și ceai, plus... conversația conferențiarului Minda, hi, hi, de conversație, pardon, spunea că s-ar fi lipsit, dar dulceața familiei Hartl, de care auzise vorbind și la Zeitvogeli, el îi cunoaște bine pe Zeitvogeli, îți minte că au și întrebat de el... da-da, Babeș, el e, Gelu Babeș, nu-nu, n-are nici o legătură cu familia... el e pur și simplu Gelu Babeș al meu, el e Pisofagul, Rin-tin-tin, Păpășilă, Scufăilă, Geiger și, în ultima vreme, Rollex!... Da-da, Rollex, ți se pare cunoscut acest nume?! Da?! Mă bucură și... îmi pare rău, doctore, sincer rău! Pe altă dată, la revedere! Complimente Ludmilei, la revedere!..."

...Peste altă săptămână îl sună Mia Fabian, de data aceasta, pe doctor:

— Alo, doctore, îi spuse, cu timbrul ei plăcut, te-am sunat toată după-amiaza, pe unde ai umblat? A, ai citit? Bravo, eu mă dau de ceasul morții, și matale... să știi că Miuței Fabian îi este foarte rău... da-da, suferă îngrozitor, nu auzi cum vorbesc, ce dracu? Parcă sunt Demostene, din butoi... a, pardon, ai dreptate, uite ce proastă sunt, Diogene voiam să zic! Da-da, sunt guturăită, cum se mai zice... da-da, am luat și aspirină și piramidon, mi-am băgat în nas rinofug, fedrocainâ și nu mai știu ce tâmpenii

și, pentru completarea medicației, am neapărată nevoie de... ghici ce?! Nu-nu, nici pomeneală... medicamente am și eu destule, au fost cărate de tânărul Geiger, care încă mai aleargă pe la farmacii, deși i-am interzis, până mâine, să mă mai deranjeze, nu-mi place să fac amor când îmi curge nasul, ha, ha, e incomod, știi mata!... Nu-nu, ca să se vindece, Miuța-mică are nevoie de dumneata! Da-da, dar nu de dumneata, de o șuetă la telefon cu dumneata, cu domnul conferențiar doctor Ovidiu Minda, așa, puțin snobism, puțină ciocoială, e foarte pozitiv în astfel de maladii subiective, hi, hi! Sper că nu te superi, doctore, suntem doar prieteni, nu-i așa?!...

— Prieteni? De când?

— Ei, asta-i! Credeam că e de la sine înțeles?! Vai, vai, doctore, ce rău ești cu mine, ce nesuferit, tocmai acum, când Miuța-cea-Mică e bolnăvioară, și... vrei să fii Doc, știi că așa le...

— Poftim?!

— Am spus că ai să fii Doc, doctore e prea lung, și englezii... bineînțeles, numai pentru mine, și, cu timpul, o să-ți găsim și alte nume, mai șic...

— Nu vreau nume șic! spuse Minda. Doc mi-ajunge.

— Va să zică nu vrei să fii prieten cu Miuța?! Asta ca să mă râcâi, tocmai acum când...

— Poftim?!

— Am spus râcâi, ce dracu, nu auzi bine, Doc? Apropo, de mult voiam să te întreb ceva, dar, nu știu cum, când ești de față, mă îngheți cu ifosele pe care ți le dai... așa, la telefon, am mai mult curaj, mai ales acum, sunt bolnăvioară și trebuie să fiu menajată, Miuța-cea-Mică! Spune-mi: ce dracu ai găsit la mine, ce vrei de la mine?

— Nu înțeleg...

— Ei, haide-haide, nu fă cu mine pe... știi tu pe cine! Ce-am căutat noi doi la Râșnov? Poate în amintirea vechii noastre prietenii? Ludmila știe de escapada pe care ai făcut-o, frumușelule, hai?! Ia spune-mi o minciună frumoasă, lui tanti Mia îi plac minciunelele, mai ales spuse de domni importanți, care suflă atât de important aerul pe nări, hi, hi!

Minda râse și el, încet, la celălalt capăt.

— Ce vrei, stimabile, ce urmărești? Nu ești tu omul care să-și piardă vremea așa... cu frumusețile naturii și mai ales cu una ca mine, de care erai fericit că ai scăpat cu o rețetă așa, de mântuială!

— De mântuială? De ce? Rețeta mea e perfectă, dealtfel, ți-am spus, în cazul dumitale nici nu era nevoie de...

— Lasă-lasă, mi-au spus mie și alții, nu ești singurul specialist de pe continent, deși... ia spune, lasă ciubucele astea... am spus: *ciubucele!* Nu se aude?!... Altceva, însă, voiam să te... i-ascultă, Doc, dar promite-mi că ai să fii sincer, măcar o dată în viață, la telefon, cu cineva cu care nici nu te costă prea mult, cineva pe care poți foarte bine să nu-l mai vezi niciodată... promiți?

— Promit.

— Ei bine, spune-mi atunci: în noaptea aceea, la Râșnov, nu ți-a dat inima ghes să vii să-mi râcâi la ușă, hai? Să vii să-mi faci o vizită picantă?...

— ...Galantă!

— Mă rog, galantă-picantă, cum vrei, văd că ai înțeles despre ce-i... în astfel de chestii, dealtfel, nu mă îndoiesc că-ți merge mintea. Ei, ai amuțit?!...

— ...Nu... drept să spun... nu m-am... deși... dacă aș fi știut că... nu-nu, nici o clipă... te asigur...

— Ei, haide, ai început să te bâlbâi! Te pomenești că ți s-a și umplut gura, câine!

— Poftim?!...

— Am zis: câine! Ce-i place omului vrea să mai audă o dată... oricum, bravo, te-ai purtat ca un domn, deși sunt convinsă că te-ai plimbat vreo două ore prin curte și-ai fumat o jumătate de pachet de țigări, hai? Recunoaște! „Să intru, să nu intru, să intru, să nu intru...?!"

— ...Iartă-mă, dar... nu, deloc... am adormit imediat, dealtfel am considerat, și dumneata, cred, la fel, că e o simplă excursie prietenească între două vechi cunoștințe și...

— Haide-haide, știi că te respect, dar ipocrizia asta mă face să... îmi face silă, doctore, ce dracu!...

Minda râse ușurel, dincolo:

— Mă respecți?!...

— Bineînțeles, ce întrebare mai e și asta? A, te referi la faptul că i-am spus Ludmilei să... să nu se mărite cu tine?! Normal, Ludmila e o femeie fantastică, nu există nici un bărbat demn să...

— ...Ha, ha, cu atât mai puțin eu, nu-i așa...

— Cum? Mă rog... văd că te-ai formalizat și...

— Nu-nu, vai de mine, nu m-am formalizat deloc... Doar ai spus adevărul, nu-i așa?!...

— Nu știu dacă am spus adevărul, mult îmi pasă mie de adevăr! Am spus ce credeam eu și ți-o spun și ție, în față, indiferent dacă... te formalizezi sau nu! Ludmila a fost prietena mea și am crezut de datoria mea să...

— ...Să o avertizezi că...

— Ascultă, știi ceva: vrei să lăsăm chestia asta? Vă privește ce faceți voi doi și pe ea o privește la fel! Părerea mea despre tine i-am spus-o cinstit și, dacă vrei, pot să ți-o repet și ție dacă...

— A, nu-nu, îmi ajunge că am auzit-o o dată și...

— Să nu crezi că umblu cu vorbe! E dealtfel și foarte incomod să te strecori de colo-colo și... nici nu mi se potrivește! Iar dacă reușești s-o agăți pe Ludmila, brava ție, din partea mea... în orice caz, să știi, eu i-am telefonat și am pus-o la curent cu plimbarea noastră în aer liber... la Bran, la castel, pomișorii sub ploaie, pic, pic, și fetița aia care ne-a vândut brânza aceea dulce, pe care am mâncat-o împreună, atingându-ne degețelele, ce romantic, hi, hi!

— Dacă nu mă înșel, i-ai povestit și cum mă plimbam ca un leu în cușcă, fumând țigară de la țigară, jumătate de noapte prin fața ușii tale, la Râșnov, și...

— Și, ce, nu-i adevărat?!...

— Bineînțeles că nu-i adevărat, stimată duduiță!...

— Ei, nu-i nimic... chiar dacă nu-i adevărat, se potrivește! *Si non e verro, e ben trovato!...*

— Ha-ha, ha-ha!

— De ce râzi, Doc! Ei, haide, nu mai râde, spune-mi și mie... ce nesuferit ești, de ce nu râzi pe urmă, după ce-mi spui și mie?!... Ei, poftim, acum taci! Știi că ai început să te porți cam ciudat?!...

— Ciudat?!

— Da-da, cam ciudat... te pomenești că ți-a trecut prin cap să flirtezi cu mine... știi că eu, când eram mică, citeam o grămadă de cărți, amestecate, și, în loc de „a flirta", citeam și spuneam chiar, foarte sigură pe mine, „a filtra"... ha, ha!

— Nu-nu, spuse calm Minda, poți să fii liniștită, nu vreau „să filtrez" cu dumneata...

— Ei, asta-i, ai luat-o în grav acum! Dar a flirta, Doc, nu înseamnă nimic mai mult decât atât! Și-apoi, să știi, cu o femeie ca mine e impoliticos să nu flirtezi, să nu încerci măcar! Consider asta o obrăznicie! Toți prietenii mei trebuie să flirteze cu mine! Asta e prima condiție! Nici o grijă, poți să fii liniștit, și de asta te pot asigura toți cei care mă cunosc, nu se întâmplă nimic, flirtul tău, al nostru, nu va avea nici un fel de consecință, de asta...

— ...Dar... vai de mine, eu...

— Nu-nu, dă-mi voie, o clipă: mie-mi plac lucrurile clare! Dinspre partea „rezistenței" mele nu trebuie să-ți faci griji; eu nu-l păcălesc pe Geiger al meu nici pentru Gregory Peck! Ne înțelegem la pat ca doi copii de țâță, ți-am mai spus, și mie nu-mi plac chestiile astea. Când sunt cu un bărbat care-mi place, mi-ajunge! Eu nu mă țin de mână prin parcuri cu te miri ce sclifosit, ca pe urmă să mă tăvălesc cu altul, cu „oficialul", să zicem, peste...

— Iartă-mă, te rog, dar...

— Nu-nu, acum vorbesc eu, drăgutule; cum spuneam, din comoditate sau din igienă, habar n-am, eu nu mă culc decât cu un singur bărbat, totdeauna, și deocamdată Geiger... Alo!... alo!... alo!...

Mia Fabian făcu încă o dată numărul. Apelul se făcea însă în gol. Peste o jumătate de oră, încă o dată. Cu același rezultat. Peste altă jumătate de oră, încă o dată. În sfârșit, la miezul nopții, câteva minute după douăsprezece, Minda ridică receptorul:

— Alo!...

— Alo, măgarule, ți-am spus că sunt bolnăvioară și trebuie să mă doftoricești, și tu... de ce ești urâcios și îi trântești telefonul lui Miuța-mică?! Hai? Uite, Miuța-mică nu s-a supărat și te-a sunat mereu, până când domnia-sa, Pelicanul...

— ... Cine?! făcu Minda, stăpânindu-și râsul.

— Cine, cine... Pelicanul, domnul-doctor-Pelicanul a catadicsit să se întoarcă acasă și să...

— N-am fost plecat.

— A! Și mai grav! Cu atât mai grav!

Și vocea ei, gângurind, se auzi încă multă vreme în receptorul culcat pe tăblia biroului și uneori, printr-un simplu efect de reverberație, părea o vietate măruntă, o insectă, prinsă între barele subțiri de ebonită ale difuzorului, un bâzâit insistent, aproape melodios. Alături, întins pe canapeaua sa de lucru, doctorul sta culcat, cu ochii mari, deschiși, cu o pată roșie, aprinsă, pe tâmplă — de parcă ar fi fost lovit cu un corp dur — cu gura întredeschisă, respirând cu greutate, cu spaimă. Reflexul acestei spaime se repercuta și în ochii dilatați ușor, întreg trupul stătea într-o încordare pe jumătate, într-o așteptare a unui șoc ce trebuia să vină, ce sosise deja și care trebuia absorbit. O panică fizică, pe jumătate, pe care el însuși — acel el însuși care se refugia în acea clipă în trupul său cel mai îndepărtat, în inima sa ce bătea în vârful membrelor sale —încerca să o ghicească, o spaimă pe care *el însuși* încerca să o înțeleagă. Ce era de înțeles?!

Cu un efort, nu prea mare, el însuși fu uimit cât de ușor își învinse starea aceea confuză, ce nu și-o putea explica prea bine, se ridică în capul oaselor, luă receptorul care emitea deja un singur tip de sunet, spuse de câteva ori: „Da... da... bineînțeles!..." și zâmbi, într-un mărunt efort, și fu din nou uimit cât de ușor își putuse provoca acel zâmbet, „inventa", „extrage" acel zâmbet din el însuși, din spaima aceea de câteva clipe, confuză, copilărească, o spaimă, panică pe care propriul său *eu însumi* refuza să i le explice... Minda dădu din umeri, plictisit și amuzat: în definitiv coexistăm cu atâtea neclarități, încât, ce conta... atâtea pete obscure

coexistă cu luciditatea, cu... apropo, cine spusese asta? „Obscur, o pată... o pată obscură, și eu am izolat-o, am îmbrăcat-o în ceara disperării și bărbăției mele și am lăsat-o acolo, așteptând împreună, eu și cu ea, învierea morților...", unde citise asta, de curând? Era ceva de foarte curând citit, cuvintele îi răsunau încă în ureche... a, nu-nu, Ceea spusese... da-da, Ceea fusese cel care... Minda continuă să dea din cap la bâzâitul acela ușor, ce-și continua travaliul, încercând să refacă în întregime fraza lui Ceea care exprimase perfect o stare ce se afla încă în viitorul trupului său... „O frază profetică!" făcu Minda și zâmbi încă o dată și simți, cu o anume certitudine, că era, în clipa aceea, perfect eliberat de spaimă... ce ciudat, un fel de astenie, un bufeu... o panică scurtă, fără nume, de parcă cineva în interiorul său văzuse ceva... ce anume?! Prostii!... O măruntă migrenă, cu o noapte înainte citise până la șase dimineața, își făcuse trei cursuri înainte de o calitate excepțională!... Va închide receptorul și se va culca!... Nu, greșit, va lucra în continuare, ca încă în atâtea rânduri, își va depăși oboseala nu prin odihnă, ci prin efort... „În punctul mort, auzi el vocea cuiva, neidentificabilă, trebuie dublat efortul, dublată frecvența..."

Apoi se concentră asupra celor ce se auzeau în receptor. Bâzâitul se fragmentă, sunetele acelea lungi, stridente, mărunt stridente, se îngroșară, se particularizară, se grupară și începură să prindă un înțeles... nu toate deodată, ci, parcă, într-o anume ordine... la început vocalele, evident, „e"-ul începu să țipe primul, urmat, multă vreme, de „i", iar undeva, ca un acompaniament într-un trio cu cvartet de jazz, „o"-ul mormăia înăbușit, ca un solo-bas... când celelalte sunete și grupuri de silabe sosiră, se aglutinară, spaima lui, măruntă, era perfect uitată, resorbită. Totul urcă la suprafață, el începu să-și miște degetele, descurcă cu răbdare șnurul receptorului, trase un creion dintr-un recipient și începu să grifoneze absent, pe o hârtie albă, lucrurile, măruntele sale automatisme din timpul unei conversații telefonice oarecare...

Era o duminică după-amiază ploioasă, apă rece amestecată cu zăpadă, sfârșit de noiembrie (sau începutul lui decembrie, ajunul Sfântului

Nicolae?!), Minda urca încet bulevardul, coti la dreapta pe Calea Victoriei, se întoarse câțiva pași înapoi, vrând să intre la Librăria Academiei, apoi, exact în fața ușii închise, își aminti că era duminică, se întoarse și coborî spre Piața Senatului, unde stătu câteva minute în îmbulzeala din fața Gării RATA, fumând o țigară. Traversă apoi, de o oră și jumătate, nu, de o oră și patruzeci de minute trebuia să se afle în altă parte, era însă incapabil să iasă din starea de inerție în care se afla, ceva cu totul plăcut, comod, odihnitor, la urma urmei... traversă și intră în cofetăria blocului turn, ceru o cafea dublă, fără zahăr, încă înainte de a se așeza la o masă, apoi se pierdu în fața vitrinei cu prăjituri, inventariind-o cu răbdare, cântărind în gând fiecare exponat și, la urmă, cum era de așteptat — pentru sine însuși! —renunță la prăjituri. Se îndreptă, în fața vitrinei stătuse tot timpul aplecat, și porni spre o masă, când se auzi strigat. Era ora patru aproape, mai precis, patru fără șapte minute, duminica după-amiază, afară continua să plouă cu zăpadă, deși nu era propriu-zis zăpadă, ci mai mult: o promisiune a zăpezii, cum se spune pe nu știu unde, și într-adevăr, în anumite locuri mai ferite, în rigola străzii sau în colțurile clădirilor, zăpada se depozitase deja, o zăpadă suspectă, jilavă. Era o cunoștință, un coleg de la „Fundeni", cu soția, sora soției (o domnișoară în jur de optsprezece, de aceeași vârstă, aproape, ca și cei doi copii, un băiat și o fată, de cincisprezece-șaisprezece, ce erau și ei prezenți), și Minda își bău cafeaua la masa lor. Era foarte bine dispus, prezența celor trei tineri îl animă într-un fel, și după o jumătate de oră bună cei doi părinți îl invitară să-i însoțească, făceau undeva o vizită de familie, aniversau nu știu ce, asigurându-l că se va simți foarte bine. Minda refuză însă, se uită la ceas și afirmă că avea program, era deja în întârziere, trebuia doar să dea un telefon etc.

În sfârșit, familia plecă, cu un carton uriaș de prăjituri, și, în timp ce îi saluta încă, Minda își scoase agenda din buzunar, se îndreptă spre telefonul ce se afla în exterior și încercă un număr. Reveni în cofetărie, cafeaua rece îl aștepta încă, aprinse o țigară, își bău încet cafeaua și regretă că nu avea un ziar la el. Se gândi un timp la acel ziar, la un chioșc de ziare, posibil, în apropiere, apoi renunță și își dădu seama că n-ar fi

avut chef de nici un ziar. Ce să citească în ziar?! Ar fi avut chef de un *policier*, un Chase sau un Chandler, eventual o Agatha Christie, deși intelectualismul ei uscat l-ar fi indispus acum. Voia să-și conserve starea plăcută, odihnitoare, ce apărea atât de rar la el, de inerție fără nume, fără scop — să trăiești o după-amiază fără scop, ce poate fi mai odihnitor?! — se surprinse chiar „aplecându-se" cu o anume curiozitate asupra propriei sale stări, ca și asupra unui animal mărunt, urmărindu-i reacțiile, umoarea... se opri, în clipa când era pe cale să-și aprindă o nouă țigară, se ridică (în trecere, o rugă pe vânzătoare să-i pregătească o nouă cafea, fără zahăr), ieși din nou la telefon, aștepta în frig ca cineva, un tinerel, să-și termine convorbirea, aștepta destul de mult, în sfârșit ajunse la rând („nu-i nimic, gândi el, abia se răcește și cafeaua!") și vorbi cu cineva, o convorbire nu prea lungă. Reveni în cofetărie și, spre mirarea sa proprie, spre amuzamentul său, se opri din nou în fața vitrinei cu prăjituri și, a doua oară, după câteva minute lungi, după ce luă la rând toate etajele, toate sorturile expuse, fu din nou în pericol de a renunța, și atunci, in extremis, indică cu degetul vânzătoarei (o femeie surprinzător de frumoasă, dar care, se văzu asta când ieși de după galantar, avea gambele prea scurte) o indiană, apoi, în zâmbetul ei și al lui, mai ceru una. Era o [illegible] pe care n-o mai mâncase de foarte multă vreme (din copilărie? nu-nu, dar de...) și o comandă numai după ce se asigură că nu aveau ruladă cu frișcă. „Am avut până adineaori, îi explică frumoasa vânzătoare, un fel de Maria Felix cu gambele scurte, dar cineva mi-a comandat un carton întreg, colosal... a, era cu dumneavoastră la masă, domnule doctor..." Minda zâmbi, va să zică era cunoscut aici, explicabil, el nu locuia prea departe, deși... ei, nu, observase asta și cu alte ocazii, dintre toate profesiunile, doctorii sunt reperați cel mai repede, iar el, care semăna îngrozitor de mult „cu un doctor", aproape caricat, cu figura lui gravă, cu ochelarii masivi, sprâncenele puțin cam groase, gura frumoasă, cu buzele strânse. Renunță să comenteze faptul că ea i se adresase cu apelativul „domnule doctor" (o, cât îl visase în adolescență, Ceea visase revoluția și un nume, el visase cu o tenacitate fantastică, întunecată, inumană, acest „domnule doctor" pe care tocmai îl exprimase gura aceea

puțin cam mare, cu dinți perfecți însă, ca un mulaj dentar) și se interesă — asta înainte de a fi comandat indienele (surorile indiene!) —dacă nu aveau cremșnit cumva, parcă... „Avem, răspunse Maria Felix, dar nu vă sfătuiesc să luați, domnule doctor! Ruladele ne-au venit astăzi, de-aia s-au și terminat, cremșniturile sunt de ieri dimineață, și crema e cam..." „Mulțumesc!" făcu Minda, serios, și în ochii celeilalte sclipi o luminiță de bucurie că între ei doi se stabiliseră, atât de repede, raporturi atât de precise, de convenabile, exact raportul pe care ea îl aștepta, pentru care figurile lor erau pregătite. Apoi Minda se îndreptă spre masa sa și așteptă prăjiturile și cafeaua, a cărei calitate deosebită și-o explica abia acum: Maria Felix o pregătea pentru el, în mod „special".

Fumă și își bău cafeaua, urmărind din ochi, cu un oarecare interes, mișcarea cofetăriei. În general, familii, femei singure cu un copil, tineri muncitori, ucenici sau haimanale cu câte-o iubită, fete surprinzător de tinere, de frumoase, în fâșuri, lodenuri vechi, în svetere prea lungi, scămoșate, fumând toți cu o disperată și veselă plictiseală. Foarte rar câte o bătrână, bătrâni deloc — unde sunt bătrânii, prin ce găuri se ascund, nu le ajunge pensia pentru o prăjitură, duminică după-amiaza? Probabil! De câte ori fusese în străinătate, în Occident mai ales, îl izbise prezența bătrânilor în cafenele, ceainării, societăți întregi de bătrâni, femei între șaizeci și șaptezeci, cu părul alb, curat, bine îmbrăcate, în jurul unei mese ovale, încărcate cu ceaiuri și torte. De pe atunci remarcase ce odihnitoare puteau fi, pentru el oricum, aceste numeroase oma-uri, bunici, pălăvrăgind în liniște, mâinile lor frumoase, întinse, mânuind cu atenție linguriță de argint, ascultând cu gravitate, dând ușor din cap, uneori erau acolo femei colosal de bătrâne, de frumoase, de curajoase, înfruntând încă vocea, lumina, oamenii, cuvintele altora, atât de dificile, de agresive în tiparul lor blând. Unde erau bătrânii?! Și, reflex, Minda se întoarse cu jumătate de trup, privind circular în jurul său. Femei singure, femei cu un copil, familii întregi, tinerii străzii cu iubitele lor duminicale, cu lodenurile lor uzate, cu fâșurile aruncate pe un scaun, cu țigările din care mușcau, în disperarea lor veselă. Păcat, dădu din umeri Minda, două femei îngrijit îmbrăcate, cu o broșă de argint la gât, cu părul alb, curat,

bându-și ceaiul, l-ar fi odihnit dacă s-ar fi aflat pe undeva, prin apropiere... sau în fața lui chiar! Lui îi muriseră bunicii și poate de aici... nu-nu, fals, el simțea cu o anume certitudine că asta nu avea nici o legătură cu nevoia pe care o simțea ca undeva, în fața lui sau puțin lateral.... Își aprinse o nouă țigară; cât fumase astăzi? Refuză să mai calculeze. Oricum, mai avea un pachet la el și va fuma cât va avea chef.

Era trecut bine de cinci, aproape cinci și jumătate, când Minda ieși din cofetărie, hazardându-se în lapovița de afară. Ezită o clipă în stația de taxiuri (nu se afla, dealtfel, nici o mașină în stație), apoi renunță tocmai când se apropie una. Își apăsă pălăria pe cap, își vârî mâinile în buzunarele pardesiului său de cămilă și o porni agale înspre Spitalul Brâncovenesc. O coti pe bulevardul Coșbuc, apoi la stânga, pe 11 Iunie, și ajunse la Arenele Libertății. Pe una din străduțele limitrofe pieței se opri în fața unei căsuțe cu grilaj la stradă (pierduse câteva minute până să o găsească, căsuța avea și numărul căzut, el însuși nu fusese destul de multă vreme acolo), apoi intră în curte și sună la o ușă ce era protejată de o minusculă marchiză. Trebui să sune încă o dată până când se auziră niște pași, vagi, în dosul lemnului, apoi, în sfârșit, ușa se deschise și apăru în deschizătura ei o bătrânică, plinuță, cu părul strâns într-un coc, întrebându-l ce dorește. Apoi, cu o oarecare șovăire, fu lăsat să intre, și Minda păși în uriașa cameră-atelier a lui Nestorescu, cu masa sa de lucru pe care se găseau risipite mii de șuruburi, piulițe, contacte, lămpi-radio, câteva difuzoare și aparate în lucru. Lângă fereastra înaltă, friguroasă, trona un difuzor uriaș, cu întreaga sa instalație de „Hi-fi".

Țigara, aprinsă din clipa în care se așeză, se apropia de sfârșit, când intră în cameră Nestorescu, măruntul, bucălatul, cu ochii cârpiți de somn, cu un: „Ura, bătrâne!" și: „De ce n-ai telefonat?!" Îi oferi o cafea, pe care Minda o refuză, mai bine zis o amână. Nestorescu o strigă totuși pe maică-sa și îi ceru două cafele (știa că doctorului îi plăcea să o bea rece), apoi, încă somnoros, cu ochii umflați, scoase de undeva o sticlă de *whisky* și o puse în fața musafirului, clipind conspirativ din ochi. Într-adevăr, un *scotch* autentic nu era la îndemâna oricui, dar ăsta era un semn al prețuirii deosebite de care se bucura Minda și al raritățiii prezenței sale

acolo. Sosiră și cafelele, doctorul se întreținu câteva minute cu mama tehnicianului, care își ceru scuze că nu îl recunoscuse și tentă imediat un microconsult pe care Minda îl satisfăcu, bine dispus, îi scrise repede o rețetă pe care o parafă și avu de luptat apoi cu scuzele mamei și ale fiului pentru tapajul de rigoare. Nestorescu fu puțin uimit aflând că aparatajul doctorului era în perfectă stare și că trecuse doar pentru o scurtă vizită, amicală, apoi se precipită și derulă câteva benzi, găsind ceva pe placul lui Minda: Dave Brubeck Quarter, Eroll Garnerr, solo piano, Sarah Vaughan, Telonius Monck, Oscar Pieterson trio, *jazz*-ul ușor învechit al anilor '50 care îi stârnea doctorului o anume melancolie radioasă.

Trecu astfel o oră, telefonul sunase de câteva ori în acest timp, Minda însuși dădu unul și, tocmai când se pregătea de plecare, se sună la ușă, și în cameră intră impetuos o femeie de vreo douăzeci și cinci de ani, brunetă, înaltă, cu o geantă pe umăr, care, după felul în care se mișca, se vedea că era o obișnuită a casei. Acest fapt putea înșela însă, deoarece în casa veșnic deschisă a lui Nestorescu, obișnuiții ei intrau după o jumătate de an sau și mai mult cu același aer, ca și cum ar fi ieșit de acolo în ajun sau dimineață, după o noapte albă, timpul, într-un anume fel, nu juca nici un rol.

Doamnei i se luă pardesiul, apoi ea dispăru afară, să se întreție cu bătrâna Nestorescu, și în acest răstimp, tehnicianul îl puse la curent pe Minda cu datele ei civile. O chema Tanți Miter și era soția unui ofițer de pompieri de la Constanța, cu domiciliul în Constanța, însă cum părinții ei locuiau în București și ea însăși era bucureșteancă, de mai mult de jumătate de an stătea în Capitală. Era o „fată bună", inimoasă, avea și unele veleități „artistice", într-o vreme, înainte de măritiș, cântase undeva într-un local dintr-un oraș în Moldova, apoi într-o stațiune climaterică, un sezon, pe scurt, suficient ca să-și fixeze bovarismul. Dealtfel, avea ceva voce și, uneori, venea cu acordeonul și delecta o întreagă societate. Era un „Hohner" uriaș, de 120 de basi, pe care silueta ei subțire îl susținea cu o necrezută forță, lucru ce trăda într-un fel energia ascunsă în corpul, în spiritul soției de ofițer. Trăia cu cineva? se interesă doctorul și primi un răspuns evaziv... parcă, deși fără prea mare ostentație! Cu cineva, un

tinerel de la estradă, de fapt un membru al unui grup solistic, de curând lansat... după cum era ușor de observat, pasiunile ei aveau drept suport aceeași măruntă fixație artistică, dealtfel, în ciuda aparenței ei de „frumoasă spaniolă" (o frumusețe cu un chenar vag trivial, abia sesizat, ce se acorda perfect cu acea duminică după-amiază, cu orice duminică după-amiază), în ciuda ochilor enormi, negri, ușor lâncezi, a sânilor agresivi (mâinile erau cam mari, roșii, dure), Tanți, afirma tehnicianul, era total lipsită de senzualitate... cel puțin atât cât era el în stare să...

Cu astfel de palavre „bărbătești" trecu acel sfert de ceas în care doamna Miter conversă, politicoasă, cu mama lui Nestorescu, apoi reintră, cu o ceașcă de cafea în mână, și ceru o „țigară bună". Ascultă câtva timp în tăcere *Moon light in Vermont, The girl of Ipanama, Small gets in your eyes*, cu Roll Garnerr, apoi, franc plictisită, ceru altceva... Râzând, Nestorescu introduse o rolă cu muzică *beat*. Deși voise să plece, Minda, fără să știe bine de ce, se răzgândi, de fapt, amână plecarea. Trebuise să facă o vizită de familie în după-amiaza aceea, iar seara, la opt, îl aștepta Ludmila la o familie prietenă, unde erau invitați ambii. Obligația de familie fusese „trișată", iar până la opt mai avea o oră bună, o oră și jumătate chiar. De ce să nu întârzie, în inerția aceea de duminică după-amiază, în casa aceea străină, deschisă tuturor, deci și lui, în care se intra fără nici un fel de crispare, din care se ieșea pentru totdeauna, sau pentru a doua zi? Era odihnitor, și deși ar mai fi putut da un telefon salvator și trece o jumătate de oră pe la... Minda renunță însă, refuză chiar, cu o măruntă lașitate, care îl odihnea ea însăși. Ajunge o obligație pentru o duminică, și se surprinse imediat gândind cuvântul „obligație". Ce, întâlnirea cu ea era o obligație?! Prostii, bineînțeles că nu, dar ieșirile astea în tot felul de medii, unde îl trăgea ea, mediile acestea previzibile, mutrele lor previzibile, zâmbetele, inteligența, tactul, hainele lor previzibile, toate astea erau... obositoare cumva, uneori, într-o astfel de după-amiază, nu știu cum, urca din adânc o pornire veselă, șugubeață — da-da, ăsta era cuvântul: o pornire șugubeață! — căreia ar fi o puerilitate să-i reziști, de ce să-i reziști?! Numai dintr-un simplu automatism de voință, dintr-un reflex de voință, din eternul calcul al lui: la ce folosește? Sau:

Nu e în program? Sau: E plicticos! Evident, astfel de oameni sunt plicticoși dacă îi întâlnești prea des, mai mult chiar, ei pot deveni și vulgari, dar pentru o escapadă... era exact cuvântul: o escapadă, o escapadă din el însuși, nu, mai bine o escapadă din ceea ce devenise, din ceea ce trebuia să fie el însuși, din ceea ce era el însuși. Iarăși sintagma asta idioată... *el însuși!* În sfârșit... o escapadă de care nu va lua nimeni cunoștință, o odihnă reală a centrilor săi nervoși, inclusiv cei vegetativi, care, probabil, îi și comandaseră această escapadă: două indiene cu frișcă! Ce prostie, orice indiană e făcută cu frișcă, orice indiană veritabilă... chiar și surorile indiene, pentru că, nu-i așa, cremșniturile nu sunt proaspete, sunt de ieri dimineață, iar ruladele cu frișcă, a fost un domn... da-da, formidabil, tot un „domn doctor", cu familia, care a comandat un carton întreg...

Tanți Miter reintră în cameră a doua oară — când ieșise? — cu o sticlă de coniac 5 stele, udă pe față de ploaia de afară, veselă, ajutată de Nestorescu să se dezbrace, să se usuce, să-și usuce părul lung, negru, abia acum doctorul observă că Tanți era ciupită de vărsat pe față, ceva extrem de vag, observabil doar când stătea într-un anume unghi al luminii, ceva ce, în orice caz, dădea o anume ambiguitate chipului ei, „frumuseții" ei. Era veselă acum, frecându-și părul cu un prosop mare, în timp ce tehnicianul o certă că nu-și pusese un batic, intră și bătrâna, care se pare că auzea totul din antreu sau din camera vecină, și propuse să-i împrumute o bluză, dar Tanți, curajoasă, ceru o țigară „bună" (din care avea Minda) și declară că un păhărel de coniac i-ajunge. Avea un zâmbet cu adevărat fermecător câteodată și se vedea, se simțea asta foarte bine, în ciuda cursei pe care o făcuse, după cum povesti, pe la câteva restaurante și cofetării din apropiere, ca să găsească acel „5 stele", pentru că, în rest, nu se găsea decât „infectul de 3 stele", iar la un restăurănțel care îi zicea „Timpuri noi"...

— Cum, ai ajuns până la ăla? se miră Nestorescu, derulând o bandă.

— Ei, ce contează? făcu Tanți, fumând cu lăcomie, cu vitalitate, aranjându-și din când în când, cu mâna dreaptă, valurile de păr negru, uscându-l. Când să ies, s-a legat un tip de mine, unu' care se plictisea... foarte bine îmbrăcat, dealtfel, dar... nu știu, avea o mustăcioară care nu-mi

inspira încredere, ha, ha! I-am spus să-și radă mustăcioara și o să mai vedem pe urmă!

Râse și Nestorescu, și Minda se pomeni zâmbind și el. Văzu scena în gând, restaurantul sordid, plin de fum, de lume și un ins elegant — ce înțelegea Tanți prin elegant? — cu o mustăcioară Clark Gable, expediindu-i o frază femeii aceleia înalte, cu părul lung, ud, negru, ce ținea o sticlă de coniac în mână, singură, și care îi zâmbi, flatată, punându-l la punct fără să-l jignească, Clark Gable nu poate fi jignit duminica după-amiaza, și ieșind încântată de două ori, o dată că găsise, în sfârșit, acel „5 stele", a doua oară, nu-i așa, pentru succesul fulgerător. Din câte asemenea sute de succese nu e făcută viața, ziua, duminica după-amiază a unei femei? O astfel de victorie, ce durează câteva minute, ajunge pentru fuga aceea prin ploaie, pentru câteva zile mohorâte, singuratice, într-adevăr...

— ...Nu mai suportam singurătatea astăzi! tocmai declara Tanți. Ai mei m-au rugat să viu la ei, a venit și soră-mea cu bărbat-su, cu fetițele, și o mătușă de-a noastră, toată dimineața bătusem aluatul pentru cozonaci, dar când am văzut ploaia asta împuțită de afară, am fugit... pur și simplu am fugit, am spus că mă duc până în față, la mine, și-am întins-o! râdea, cu toată gura, cu dinții ei frumoși, și acum, din acest unghi, petele acelea palide, mărunte, nu se mai vedeau deloc, fața ei era frumoasă, și Minda se gândi că în definitiv și el „fugise" de ceva în acea după-amiază, te pomenești că tot din pricina ploii?

— Mai plouă? întrebă el, inutil.

— Fantastic! răspunse Tanți, cu o mare admirație, fericită acum de ploaia care o adusese aici și care o separa de mediul ei familial, burghez.

Se auzi apoi, minute întregi, *Duke Ellington and his band*, bătrânul Duke, și în cameră intrară, cu aceleași mișcări de-acum o oră ale Tanței Miter, prietena lui Nestorescu, Slava, împreună cu o tinerică, pe care o prezentă și celorlalți drept „domnișoara Gabrielescu, de la Turnu-Severin", care venise în Capitală pentru o restanță sau un examen de fără frecvență. Slava era mai înaltă cu un cap decât tehnicianul, blondă, grasă și frumoasă. Domnișoara Gabrielescu era la fel de înaltă, foarte subțire

însă, cu un cap îngust, cu tâmplele concave, nobile, cu nasul fin, cu dinții nu foarte albi, mărunți, neregulați. Slava, după câteva zâmbete și după ce predă un pachet bătrânei, care apăru, ca de obicei, la timp, se așeză la telefon. Când Minda se ridică în picioare să plece, intrară pe ușă doi prieteni ai lui Nestorescu, Paul și Sever, tehnicieni sau amatori de radiofonie, unul purta în mână un magnetofon mare, greu, și, în primele minute, cei trei schimbară fraze criptice celorlalți, în care apăreau nume străine, formule de lămpi, circuite, aluzii la socoteli comune, termene, unul se pare că instala sistemul de difuzare într-un mare restaurant, pentru o cunoscută orchestră, și le comunica celorlalți doi ultimele achiziții, aventuri cu probele instalației etc., etc. Tanți Miter dispăruse, provinciala, cu capul acela îngust, își retușa coafura la o oglindă din antreu, se putea vedea asta prin ușa rămasă deschisă.

Minda ieși exact în clipa „când nu mai era nevoie de el" și constată cu bucurie că ploaia încetase aproape cu totul. Se hotărî să-și continue drumul pe jos, mai avea o toleranță de jumătate de oră, încet, încet, străzile se populară, era, în definitiv, duminică seara (scăpase, în sfârșit, de eterna „duminică după-amiază"), ploaia încetase doar de câteva minute. Trecu pe lângă un cinematograf în fața căruia se găsea o grămadă de lume pe care, în loc s-o ocolească grăbit, preocupat, așa cum făcea de obicei, se integră ei, fără nici un scop precis, cineva îl îmbie cu bilete pe care le refuză, se opri câteva clipe în fața fotografiilor din vitrine, nu văzuse filmul și se surprinse cochetând cu ideea dacă să intre sau... dădu din umeri, amuzat de propriul său gând „șăgalnic", da, era un gând „șăgalnic", apoi plecă, după ce se mai învârti printre cei ce așteptau în față, lovindu-se ușor de cei ce soseau, scuturându-și umbrelele, strigându-se, ferindu-se de băieții în jur de zece ani, ce foiau pe acolo, mulți din ei traficanți de bilete sau amatori de unul, tramvaiul oprea cu scrâșnete muzicale în stația din apropiere, la colț, prin vitrina de sticlă, se puteau zări trei funcționare ale „Loto"-ului, plictisite, în fața lor câteva borcane imense de sticlă, chitanțiere, vreo zece clienți, dintre care unii, se putea observa asta dintr-o privire, nu prea grăbiți nici să iasă și nici să joace, inși atâțați de mirosul locului, pentru că prăvălia aceea banală,

ca orice loc, își avea mirosul lui, pe care acei inși, plictisiți, îl simțeau în mod special; prin spatele celor trei femei, trecu, apăru mai bine zis, un bărbat cu părul cărunt, care le spuse ceva, căutând prin registrele aflate, aruncate, pe o etajeră înaltă de metal, și toate trei râseră, și Minda trecu alături de vitrina de sticlă și, deși nu se grăbea, femeile continuau să râdă în clipa când el depăși colțul și ele rămaseră astfel, pentru el, râzând, râzând la nesfârșit de fraza aceea banală pe care le-o spusese superiorul lor. Minda mergea printre trecătorii mai rari acum, că se depărtase de cinematograf și de stația de tramvai, și ele râdeau pentru eternitate. Câte o picătură de ploaie, rece, rătăcită, i se lipea de frunte, de nas, de colțul gurii, și el tresărea și se felicită pentru ideea pe care o avusese de a parcurge tot drumul pe jos... tot drumul sau o parte din el, cea mai mare parte, „am nevoie de mișcare, gândi el, de cât mai multă mișcare. Trebuie să mă mișc, ca să pot sta pe loc!" parafrază el din nou, răutăcios însă, deformând o frază de-a lui Ceea, cu exact atâta ironie de câtă ar fi avut nevoie dacă prietenul său ar fi fost de față. Ce făcea el la ora asta? Să-i dea un telefon?! Dădu din umeri, ca și în fața vitrinei de cinematograf; era un film pe care nu-l va vedea niciodată! Stătea și buchisea, probabil, la *Codul civil*, la medicină legală, la procedură, sau la cine știe ce tâmpenie... în mijlocul familiei sale numeroase, în casa aceea în care el fusese o singură dată, ba nu, de două ori, unde nu avea chef să intre și unde Ceea nici nu-l invita, printr-un acord tacit. Îi va arăta el lui, studentului, va cumpăra de la cofetăria Mariei Felix un carton uriaș de rulade cu frișcă și îi va face o vizită, perfect inopinată... nu astă-seară, bineînțeles, în curând însă, și dacă dobitocul nu va fi acasă, cu atât mai bine, va pălăvrăgi cu soacră-sa, cu cele trei fetițe adorabile... stai, cum le chema? Sabina, Francisca și... cum dracu o chema pe a treia, pe cea mai mică, pe care... Sabina, Francisca și... nu reușea să-și aducă aminte al treilea nume, deși se chinui un minut întreg cu acest lucru, cât p-aci să-și agațe pălăria în umbrela unui aiurit care îl și privi cu o furie infinită... ceva cu „r" și cu „i", dar numele nu se constitui în nici un fel. Ce ciudat, tocmai pe cea pe care o cunoștea cel mai bine, o văzuse în două rânduri, o plăcuse chiar, cu bretonașul ei și conversația matură,

gravă... Irina... nu-nu, ce prostie, sau... Sorina sau... te pomenești, Agripina! Minda zâmbi, strângându-și umerii, luptând cu tentația unei țigări, dar el nu fuma pe stradă, și-apoi fumase o grămadă în acea duminică după-amiază! Acea duminică după-amiază ce alunecase în cosmos, deși...

Trecea pe lângă restaurante vesele, cu vitrinele aburite, acoperite cu litere mari, roșii în care se anunțau „Fripturi, grătar special, vinuri alese din cele mai renumite podgorii, minuturi la comandă, bere toată ziua", din nou: „Vinuri selecționate" și încă o dată: „Vinuri vechi", și Minda își imagină strângându-și umerii ca orice călător înfrigurat, salamul trist, măslinele și brânza visătoare din galantarul pe jumătate gol, tava cu fleici grase, veselia celor dinăuntru, mesele ude de vin, și grăbea pasul, în urechi cu sunetele viorii ce cânta același șlagăr, era un singur șlagăr în toate aceste localuri — „Vrei să-ți cânt un șlagăr, comendatore?!" — un tangou importat din perioada de dinainte de război, un tangou deșălat, lihnit, prefăcut, unsuros, un tangou ce făcea cu ochiul, un tangou ca o cutie de țigări proaste, din „tutun selecționat", un tangou care alerga după el, lipăind, și el se trăgea prudent lângă perete, pentru că era un tangou care l-ar fi putut mânji, ca un câine scăpat din bucătăria restaurantului, un câine care venea, își vâra capul, hămesit, în bidonul cu lături, apoi o ștergea satisfăcut, cu un rânjet cinic pe botul său ascuțit, inteligent, afacerist... cât de departe te poate urmări un tangou? Ia uite, se mai auzea încă, sau mergea el oare atât de încet? Să grăbească pasul... dar nu, nu făcea! În definitiv, se va mai întâlni de multe ori cu el, cu melodia lui zdrențuită, care-i plăcea, care-i făcea silă și îi plăcea, totodată, printr-un miracol ieftin, un miracol totuși, nu mai prejos de... da, lui îi plăceau tangourile, trebuia să aibă curajul să-și mărturisească sie însuși acest lucru, chiar și tangourile de acest fel, lipăite, unsuroase, luțe, care se întind cu oricine, un gust pe care-l împărțea cu oricine, în care ciocoiul din el era perfect democrat, mai mult decât atât, un demagog ordinar... tangourile, hârtănite, scârțâite, miorlăite, cârâite... da, mai ales tangourile cârâite, scopârțite, târnosite...

— Ai băut ceva? îl întrebă, șoptit, Ludmila, cu o lucire de râs în ochi, la câteva minute după ce intră și dădu cordial mâna cu toată lumea (nu era ultimul).

El o privi puțin uimit, nu înțelese, apoi mișcă din cap: Sigur că da, băuse! și atunci abia își aminti că băuse, într-adevăr, un păhărel de *whisky*, la Nestorescu, și în aceeași clipă fu fericit că o păcălise, pe ea, care îl cunoștea atât de bine, care îl intuia atât de repede: pentru că ea, negreșit, era convinsă că băuse cu mult mai mult... că băuse într-adevăr, și acest lucru nu era adevărat! Pe ce se vedea că băuse, totuși, așa cum credea ea, era ceva care sclipea pe hainele sale, pe mâinile sale?! Probabil, undeva sclipea ceva și îl ascundea, îl calomnia, și el se bucura că era calomniat, dacă ar fi fost singur, și-ar fi frecat mâinile... a, nu, n-ar fi făcut acest gest dizgrațios nici dacă ar fi fost singur, dar, de acest lucru era convins, ar fi fost *tentat* să-l facă!

Se amestecă apoi printre ceilalți invitați, primi o farfurie mare cu ciuperci, maioneză, o felie de friptură rece, mazăre, castravete, un pahar de vin (lucruri pe care le depozită în grabă undeva), și se grăbi să intre în discuția generală. Se vorbi despre ploaie, mercuriale, un accident de cale ferată, serialul de sâmbătă seara, o ridicare de prețuri, modă, toată lumea vorbi, cu gura plină, despre modă, apoi despre Italia, homeopatie, Lizbeth Taylor și Burton, fotbal (în trecere), despre cauciucurile românești, despre gripă, ciorapi flaușați bărbătești, care „se dăduseră" la „Romarta", câini de rasă, ultima terapeutică a cancerului ganglionar, pocher, Salvador Dali, noul ministru, masaje...

...În aceeași seară (sau era a doua zi?!) în orice caz, în jurul lui douăsprezece, între douăsprezece și unu noaptea, o sculă din somn pe Mia Fabian ca să-i spună... da-da, evident, abia în clipa când formă numărul ei își dădu seama că asta voise, voia să-i spună... Da, era hotărât, a doua seară, în prima seară, ce dracu, uitase? o luase pe Ludmila la el și o iubise, ea era deosebit de veselă, strălucise acolo, la Velici. Roșca, consilierul ministrului, dansase o dată cu ea, ceremonios, așa cum se cuvine cu logodnica unui viitor coleg, toată lumea era la curent că lunea viitoare,

el, Minda, era așteptat la ministru, într-o audiență, care se va solda, mai mult decât probabil, cu un nou director general în Ministerul Sănătății, nimeni nu se întreba dacă Minda va fi de acord sau nu, prietenii lui și încă multă lume se bucurau de pe acum, oricum, să mai dispară impostorii, demagogii, să mai conducă și oamenii de autoritate, specialiștii, oamenii cu greutate morală, profesională, cu răspundere, un clan întreg, clanul său, pe care el îl ignora pe jumătate, intră într-o anume vibrație, trădându-și contururile, casta sa, ciudat de vastă, de omogenă, de sensibilă, îl împingea cu blândețe înainte, aproape fără ca el s-o simtă, ca o uriașă mână înmănușată. Ludmila, ea însăși, trăi o veselie ciudată, de ce ciudată? Întreaga seară dansă, conversă aprins, glumi, avu spirit, chiar bârfi puțin, și el o urmărea, amuzat, înduioșat fără să știe de ce, puțin înduioșat, de parcă i-ar fi fost pe sfert tutore sau unchi, văzând, citind pe fața ei — așa cum ea citea, tot mai limpede, același lucru pe fețele celorlalți — succesul său social, ea era acum, reprezenta acum mult mai bine, mai reușit decât el emblema sa intim-socială, ei doi, iată ce repede, ce decis, ce nesimțit, se transformau într-o pereche oficială și, pe drept cuvânt, după cei aproape douăzeci de ani, zi și noapte, aproape, închinați domnului, marchizului, vicontelui de Hippokrates, iată, răsplata se apropie, era chiar acolo, lângă el, sclipea deja, cu decență, cu finețe, cu siguranță, pe chipul logodnicei sale... logodnica sa Ludmila! O iubi, în patul lor cosmic, ce se rotea încet, imprimându-le acea abia simțită senzație centrifugală, coate, încheieturi, metacarpiene izbite ușor, inconștient, de tăblia joasă a patului, de zid, de noptiera care respira cu siguranță, ea își păstrase întreaga veselie, ațâțare, de la familia Velici, cu câteva ore înainte. O dată Minda o auzi, cu un început de uimire, râzând în întuneric, același râs, pe jumătate ațâțat, pe jumătate amabil, care se desprinsese dintr-un grup în care cineva povestea nu știu ce și, deodată, el, care se afla la celălalt capăt al salonului, distinse subit râsul ei care se rostogoli acum identic, același până la micron, lovindu-se o dată cu antebrațul ei subțire, ghicit, de tăblia patului sculptată, un râs ce nu avea nici o legătură cu serata lui Velici, cu grupul din care se ridicase și nici cu îmbrățișarea lor, cu patul ce se învârtea ușor cu ei, cu brațele sale puternice între care

luneca ea, peşte alb, subţire, cu dinţii sclipind, cu ochii rotunzi şi ficşi... se rostogoleau încet, lent, descompus, în patul lor, şi auzeau murmur de voci, clinchet de pahare, tacâmuri lovite de porţelan, o tuse scurtă, o voce de femeie, un râs al nu ştiu cui, frânturi întregi fără sens, dar cum, poate fără sens atunci sau în trecut, dar, cine ştie, viitorul va restitui cu generozitate, cu echitate şi acelor frânturi un sens?!...

„...Ia uite ce comic, imaginează-ţi că... veneam spre casă şi, în colţ, la debitul la care mă opresc totdeauna când... mi-a întins mâna, i-am strâns-o, dar în gând i-am spus: «Turnător ordinar, aşteaptă numai să...» anul acesta, ne-am hotărât, sezonul viitor, adică, să mergem la Sovata, se pare că... Închipuie-ţi, sosesc acasă şi-l găsesc făcând exerciţii Yoga, el şi cu încă un mucos din vecini, de vârsta lui... S-au dat ieri dimineaţă cauciucuri pentru «Dacia 1100», am aflat însă prea târziu, coada s-a format pe la două dimineaţa deja... Ha, ha, ha, asta-i bună, spune-le şi tu chestia aia cu generalii şi ciupercile... Am să folosesc toată bucata, un cordon din acelaşi material şi un singur nasture, mare, de metal, pe care îl am deja... Nu-nu, mulţumesc, paharul meu e acolo... Ia uite, Valentin şi-a atârnat... pe-o vreme ca asta nu-mi simt ceafa, o «ozâ», cu siguranţă... mă simt bine aşa, mulţumesc... O, asta o am de la Florenţa, dintr-un bazar, ce călătorie, a fost... cu toate că... apropo, uitasem să te întreb... ha, ha, ha, ha, ha, ha.... Cici, mai lasă-l în pace... paşoptiştii, care... Indiferent ce-ar face Nixon... A, da, se înţelege... până sus?!... ha, ha, bizar!... bizar... bizar!... bizar!...“

... acestea, printre clinchete de pahare, de tacâmuri, o uşă trântită, un robinet deschis care sclipi o clipă, un scaun pe podele, paşi, râsete peste tot, printre toate, vocale şi râsete, lovindu-se de peretele difuz, de tăblia patului ce avea, în întuneric, o ciudată sonoritate, cearceaful mototolit sub ei, perna căzând cu o bufnitură surdă pe covor, sudoarea ce sclipea în întuneric, abia simţită, braţele ei în unghi, palmele care se întorceau, se răsuceau moarte în jurul încheieturii, sânii albi, globurile fosforescente ale acelei pânze de aer întunecat, spartă în fâşii incerte de lumina lor mată, halucinantă, coapsele ei ce vibrau, genunchii subţiri pe care el îi prindea inconştient, cu palma, tibia ei lungă, interminabilă, înecându-se

în gol, gemetele ei mici, ca niște icnete puberale, dinții lui, maxilarele sale puternice, frecându-se unul de altul, tăind întunericul acela fals, panicat, din nou murmurul difuz de voci, clinchet de pahare... râsul ei, ce izbucni victorios, acoperind ca un cearceaf fluturător patul, patul lor dublu, mormântul lor dublu ce îi aștepta surâzător, undeva, la un colț de stradă provincială, ca într-un desen surrealist, pe valurile unei mări provinciale, sub un baldachin provincial, într-un cavou provincial, patul lor dublu, mormântul lor dublu, surâzător... *„Nous aurons des lits, pleins d'odeurs légers / et des divans profonds comme des tombeaux"*... un mormânt cu o piatră funerară, cu un înger mortuar, un înger de gips, în genunchi, cuminte, cu faldurile fine de marmoră în jurul trupului adolescentin, cu mâinile împreunate, cu capul fin, oval, plecat, într-o tristețe calmă, clasică, greacă, într-o contemplare tristă spre înăuntru, o reculegere tristă, elegant tristă, palmele acelea fine, subțiri, lipite una de alta, și pe unul din degetele mâinii stângi pata subțire a unui lichen tânăr, părul în bucle suave, părul fin, anemic, lipit de craniul delicat, pleoapele aproape închise, gura mică, buzele subțiri, visătoare, îngerul lor de gips, de marmură, în genunchi veghindu-le moartea, moartea lor dublă... el o iubea cu un fel de furie, de încăpățânare, întunecat, discordând cu veselia ei, ce se trăda în orice mișcare, în cel mai mărunt scâncet, în râsetele ei rare, ce sfâșiau... aproape stridente, la fel ca și întunecarea lui, invizibilitatea lui masivă, ieșind, de undeva, din întunericul din jurul cărnii ei albe, tremurând ca într-un chenar, brațele lui puternice, păroase, se întindeau spre ea, o răsuceau, o împingeau, o basculau, o netezeau cu mișcări cvasi-brutale, ieșind neobosit din opacul acela ca dintr-o istorie posibilă, din mit, se încurcau în părul ei, îi căutau, înfrigurate, înspăimântate, genunchii, tălpile ei subțiri, buzele sale i se lipeau de arcade, de bărbie, de păr, de limita frunții, de pomeții obrajilor, de ureche, sudoarea îi unea deja, clipocind, lingându-i, murmurul acela confuz-distinct apăru din nou, dispăru, apăru, ca un tic-tac, cineva deschise geamul înspre bulevardul pustiu, luminat, câteva femei-voci se aplecară pe geam, fără să vadă nimic... „unde-i tirbușonul, parcă... am noroc că mama, vine aproape zilnic, îi spală, îi plimbă, face lecțiile cu ei, Virgil... dă-mi batista... ha,

ha, ha, asta-i bună!... cât e ceasul?... o pareză facială, tratabilă... vai dragă, ce sclifosită... prăjitura mea, unde e prăjitura mea...?!..."

Da, ea se învârtise ca o rozetă întreaga seară, ea îi anticipa triumful, schimba pentru el frazele de rigoare cu toată lumea, mulțimea aceea, clanul lor, al lui, casta lui străvezie, tenace, una din sutele, miile de caste, palpitând stins, subacvatic, într-o societate-coral, fețele lor bune, inteligente, familiare, ghicite în infraexpresia lor, cu ce măruntă bucurie mereu regăsită, zâmbindu-i, privindu-l în ochi, el, agentul lor electoral, în luptă surdă, dreaptă, toate luptele sunt drepte, împingându-l cu bunăvoință, cu calmă voioșie, cu prietenie sinceră, reală, caldă, înainte, pe el, pe jumătate inconștient, buimăcit, surâzător, privind în urmă către ei, la unul din ei, ca într-o farsă, o farsă benignă, ca între inși bine crescuți, domni „până în vârful unghiilor", oameni „de bine", deoarece și el era, ajunsese „om-de-bine", după douăzeci de ani de muncă, de târât, de cârtiță, de forfecat, de măcinat litere, planșe, filme, de pipăit, auscultat, întors, privit, aplecat... „ridică brațul, stai pe marginea patului, tușește, încă o dată, ține-ți respirația, încă o dată, întoarce-te, o genuflexie, lasă mâna moale, deschide gura, îmbracă-te, dezbracă-te, îmbracă-te, dezbracă-te, soră dă-mi foaia, strânge pumnul, uite aici, sus, la aortă, ecagheul când l-a făcut, nu-nu, e bine așa, întinde-te pe burtă, picioarele desfăcute, cred că e organic, dumneavoastră ce părere aveți?! garoul, unde e garoul, în injecții și *goutte-à-goutte*, drageurile nu-s reușite, a, *Biochemische Zeitschrift*, am și eu numărul, nu-nu, dozarea era cu totul alta, dă-mi voie, dă-mi voie, nu se întâmplă nimic, respiră adânc... adânc... adânc, doare aici, dar aici, dar aici, îmbracă-te, îmbrăcați-vă, da-da, cuierul e în colț, ce-i cu fețele astea, am spus că refuz să folosesc a doua oară..." și-acum ei îl împingeau cu blândețe și voioșie și el privea încă, pe jumătate, în urmă, zâmbind ușor buimăcit, ca să arate că înțelege de glumă, că nu vrea să strice nimănui bună dispoziția, cine spunea că el e un tiran, un *„trouble-fête"*, un veșnic rigid, încruntat, un sălbatic lipsit de simțul umorului, vai de mine, priviți-l, e complet destins, relaxat, priviți-o pe Ludmila, logodnica lui, dacă aveți vreo umbră de îndoială, va fi o excelentă soție de director general, este de pe acum, cât tact, farmec real,

atentă cu toată lumea, deloc îngâmfată, inteligentă, ea însăși o bună specialistă, și ce cuplu fac amândoi, o pereche rară, când îi vezi pe stradă, la concerte... da-da, în fiecare sâmbătă seara la Ateneu, sunt nelipsiți, sau miercurea, la Radio, deși el e teribil de ocupat, a fost asistentul lui Lupu și încă... da-da, evident, cum de uitase, în prima seară o iubise, e exact, nu se iubiseră, cu totul întâmplător, fără nici o semnificație, asta devine o boală scârboasă când căutăm semnele tuturor lucrurilor, ale întâmplărilor, pur și simplu el o iubise și ea se lăsase iubită... e oare adevărat, ea se lăsase iubită? Ciudat, dar parcă ea, Ludmila, nici nu „observase" cele ce se întâmplau cu ea, ea, care era orice afară de ceea ce se cheamă o frigidă, dacă există așa ceva, dar, nu știu cum, în noaptea aceea ea fu... politicoasă, într-un fel, sau, mai grav, absentă, sau cu totul altceva, pentru ea noaptea în doi nici nu începuse, nu existase niciodată, patul acela al lor se învârtise numai cu el, ea, da, așa era, ea își continua încă seara ce fusese, cel puțin pentru ea, cu mult prea puternică, prea reală, victoria lui, a lor, a *ei*, excitația victoriei ei sociale, anticipată, dar atât de prezentă deja, atât de reală (poate mai concretă, reală, tocmai prin anticiparea aceea confirmată de toate fețele), fusese prea puternică pentru ca brațele sale mușchiuloase, ieșind din mit, să o poată înfrânge... el lupta cu el însuși și, iată, acel el însuși din seara de duminică era cu mult mai tare invincibil, oricum, decât el însuși din noaptea de duminică. (Unde rămăsese cel din „duminică după-amiază", din orice duminică după-amiază, cum începea șlagărul lui.) Murmurul acela, în variante inepuizabile, ca un sfâșietor coșmar, un coșmar necesar, melodios, printre clinchete de pahare și tacâmuri, rumoarea aceea eternă, sunetul unui disc, ascultat într-un colț, ce fusese, *Sacré de printemps*, parcă, parchetul scârțâind, rumoarea agreabilă, ininteligibilă, familiară, dureros, profund, intim familiară, zgomotul umanității în genere, al umanității sale oricum, umanitatea sa conică, cilindrică, paralelipi... lelipi... lelipi... pe-di-că, umanitatea sa dureroasă, de care nu putea scăpa, la fel ca de un coșmar, necesar, evident, necesar... zgomotul umanității care plutise peste patul lor răvășit, peste trupurile lor încleiate de sudoare, peste buzele lor amorțite, sfâșiate, peste degetele lor vibrând, și râsul ei, în pat, acolo, atât

de *sociabil*, irupând mereu din acel grup de unde îl auzise prima dată, râsul ei cristalin, cald, oricând binevenit, dar atât de... nepotrivit cu iubirea lor de carne ce foșnea, în sfârșit, el însuși nu auzea murmurul! Cum să nu, îl auzea, prea distinct atunci când se ferea de el, afundându-se cu întreg trupul său uriaș în patul acela cu atâtea etaje subterane, în acel pat-bunker, și dispărând, murmurul, atunci când îl asculta, când încerca să-i urmărească coerența, neverosimila-i epică, neverosimila-i existență... murmurul acela și clinchetele ce nu erau decât un vis, un coșmar acceptabil, sunt vise care te surprind nepregătit, pe stradă, în tramvai, în timp ce numeri restul, la casă, în timp ce încerci să aprinzi un băț de chibrit pe o cutie udă. Da, era un vis, trăit simultan, aproape simultan de amândoi, în timp ce, formal, se acuplau, și, iată visul ei era mai puternic! Visul ei de glorie, victoria ei, draga de ea, minunata de ea, o merita din plin, și încă atâtea altele, pentru suferința ei lângă el, pentru trupul ei, viu și fantastic, pe care i-l dăruia, aproape oricând, ca unui proprietar de seraiuri, pentru trupul lui pe care îl suporta... numai pentru asta, pentru trupul lui nenorocit, abject, pe care ea îl suporta, îl strângea în brațe cu pleoapele strânse, presate, fericită, mântuind, salvând astfel una din cele mai îngrozitoare neînțelegeri ale lumii, acoperindu-i rușinea, decăderea, monstruozitatea sa zilnică cu „marmoreenele-i brațe...", aruncând peste puroiul lui nesclipitor candoarea ei de nedescris, ea merita, desigur, toate astea și, pentru aceasta, probabil visul ei era mai puternic, noaptea lor ratată, ca și cum unul din ei nu venise la întâlnire, pentru că seara, seara ei fusese prea puternică, prea *nouă*, realitatea ei prea tiranică. Trăiască „seara ei", victoria ei! La dracu cu nopțile de iubire, la dracu, bineînțeles în acea noapte, cu nopțile de iubire!...

— ...Alo, te-am sculat din somn, stimată duduiță?

— Bineînțeles, făcu vocea ei răgușită de dincolo, timbrul ei cald, amabil. *Tant mieux*, ha, ha!... Ce faci?!

— Bine... citesc de aproape trei ore și... m-am gândit să-mi ofer o... prăjitură, o ruladă cu frișcă!...

— Și ce citești, ai o carte bună? Dacă ai un polițist, dă-mi și mie, așa ceva eu mănânc cu...

— Polițist? Aici se lucrează, duduiță!... Pot să-ți împrumut, dacă vrei, *Diseases of metabolism* de Duncan sau *Manualul de boli digestive* ale lui Bokus sau de boli hepatice al lui Sheila Sherlock, sau...

— Ia uite, vrei să-mi faci impresie bună, copilaș! De unde citești titlurile astea, te uiți la cotoarele cărților, în bibliotecă? Ha, ha!

Minda avu o ezitare în răspuns, dar vocea ei era atât de fermecătoare, francă, de sinceră, cald-obraznică, încât continuă, înghițindu-și saliva:

— Știi ce voiam să-ți spun?... Ghici unde am fost alaltăieri seara, duminică seara?

— Alaltăieri a fost marți.

— Da? Cum se poate... în sfârșit! Duminică seara?!

— Știu tot, bibicule! Ai fost la Icu și te-ai dat la una, Tanți, cu care...

— Eu? De unde ai scos-o și pe...

— Haide-haide, ați fost împreună, prin ploaie și la nu știu ce cârciumă, să cumpărați coniac! Porumbeii, prin ploaie, vai ce drăguț, ce romantic! Ai ajuns un tip romantic, Doc, și mie nu-mi spui nimic!

— Ce marcă de coniac? bravă el, înghițindu-și din nou saliva, un reflex ce-i era nesuferit.

— Marca „cinci stele"! făcu ea cu o voce care indica că-și țuguiase buzele, „boticul", și-și strânsese „languros" pleoapele. Mai e și ciupită de vărsat, după câte aud! Ce gusturi ai, Doc! Icu era și el destul de nedumerit și...

— În primul rând, irupse Minda, fără să se mai poată stăpâni, toată chestia cu Tanți e inventată, ea s-a dus singură după sticla de coniac și...

— Minciuni, Doc, noi te cunoaștem prea bine, în fața noastră nu trebuie să te închei la haină! Apreciază acest lucru! Dealtfel, nu trebuie să-ți faci griji cu Icu, plăcerea lui e să pălăvrăgească, dar el nu dă atenție... și mie mi-a comunicat cu totul în treacăt...

— Cu totul în treacăt, o grămadă de minciuni, făcu furios Minda. E vina mea, nu știu ce-am căutat acolo! E de fapt ultima oară că...

— Hai-hai, Doc! Îți pierzi sângele rece, ce dracu... era vorba să șuetăm puțin, așa, de la distanță, nu să-mi spargi urechile cu... spune-mi mai bine, întreabă-mă ceva drăguț, galant, ce naiba, tu nu știi să fii galant cu o cuconiță nostimă pe care o scoli la miezul nopții?... „Stimată duduiță, sper că nu v-am trezit dintr-un vis nostim, poftim?!" Sau altfel: „Stimată doamnă, sau draga mea, cum vrei, combini și tu, mi-ar fi foarte dezagreabil să vă fi deranjat cu telefonul meu tocmai într-un moment în care..." ha, ha, ho, ho!... „Sper, pentru mine, că sunteți singură...!" Sau: „O femeie frumoasă nu e trezită din somn, duduiță, dar scuza mea e că"... și aici bagi text tare, nu prea strident, oricum... A, nu-nu, mai bine așa, fii atent: „Coniță dulce, singura scuză a telefonului meu, la această oră, e curiozitatea mea!" Pac! Bombă! La care eu, de dincolo: „Hi-hi-hi, ho-ho-ho, ce spuneți, domnule, și dacă mi-e permis, pot să știu și eu ce..." „Cum să nu, contrezi tu, v-am format numărul cu o întrebare pe buze. Iat-o: cum dormiți, într-o cămășuță de nylon sau în pijămăluță?" La care eu, de dincolo: „Nici una, nici alta, domnule: într-o picătură de Guerlaine!" Tare, ce zici? La care tu: „Ho, ho, ho!" Eu: „Hi, hi, hi!" și uite-așa, mă bursucule, se trezește o *lady* din somn, la douăspe noaptea trecute! Mă rog, pe varianta asta, în orice caz, te ocupi puțin de ea, nu te apuci să-ți dai ifose, să-i arăți ce cult ești, ce harnic și ce nobil! Un bărbat nobil nu dă telefoane la miezul nopții amantelor altora... te pomenești că ai sunat înainte la Tanți aia, ciupită de vărsat, și nu ți-a răspuns?

De dincolo se auzi un râs ușurel, ușurel ca o sonerie cu clopotul înfășurat într-o batistă.

— Ce taci, spune ceva... te-ai bosumflat, Doc? Știi ceva, eu și-așa nu mai pot dormi, am dormit toată după-masa. Aleargă, ca un copilaș, și cumpără o șampanie, marca desert, și tanti Miuța îți face o cafea pe cinste și șuetăm mai departe, în condiții optime. Vrei? Hai, repede, până nu...

...Peste douăzeci de minute, Minda intra în apartamentul Miei Fabian, cu o sticlă de șampanie în mână (ce fu introdusă în frigider și o alta, rece, cu un șervet alături, fu așezată pe o tavă), se instală în primul fotoliu întâlnit (același de la întoarcerea din excursia Râșnovului) și, ca prin

minune, apăru și o țigară lungă, un *„long size,“*, în mâna sa dreaptă. Ciocniră, Mia era într-un capot vișiniu, culoarea vișinei putrede, nefardată, arăta surprinzător de bine, fața ei, în rarele sau scurtele momente de imobilitate, era într-adevăr agreabilă, și Minda o privi de câteva ori cu o anume, involuntară, insistență, era de fapt prima oară că se zărea figura ei întreagă, neacoperită de multiplele farduri, creme, rujuri, creioane dermatografe. Albă, acum, destinsă, ochii ei mari, rotunzi, sclipeau uneori cu inteligență, mâinile grăsuțe, cu degetele scurte, țineau țigara cu eleganță, gura ei păstra un perpetuu zâmbet șters, subțire, aproape nostalgic. O gură perfect străină, „indiferentă“ frazelor pe care le emitea, care „treceau“ prin ea, o mască fără legătură cu vocea dindărătul ei, o ventricolare încântătoare după primele minute de uimire, de ușoară stupefacție. Minda o privi cu o abia ascunsă satisfacție și spaimă în primele minute, apoi se suspectă pe el însuși, i se părea că începe să se „obișnuiască“ cu ea, cu acea femeie, și astfel farmecul ei, proiecția lui amabilă asupra chipului ei deforma, nu-i așa... dar nu, fals, dacă era așa, ar fi trebuit să se întâmple, oricum, în dauna ei, a chipului ei, frazele ei, întoarse înapoi, trebuiau să-i deformeze trăsăturile, masca, ori ceea ce spunea ea, atât de mult, atât de „vesel“, nu avea nici o contingență cu... dimpotrivă, sau, mă rog, indiferent de ce spunea ea, chipul ei, în momentele de relaxare, de nemișcare, era, iată, astfel, destins, aproape grav, delicat, nobil... când trăsăturile ei, însă, înspăimântător de numeroase, se puneau în mișcare, ce ciudat, o inexplicabilă mâncărime îi cuprindea palmele, gâtul i se usca, el zâmbea reflex, încercând să înghită, o frică obscură, amestecată cu o veselie joasă, vulgară, îl inunda ceva comic și înspăimântător... Minda zâmbea, surâdea mereu, cu un eroism confuz, și solzii spaimei i se lipeau de trup.

Capitolul X

— Ghici cu cine am vorbit adineauri la telefon?

— Când adineauri?

— Adineauri, în timp ce erai pe drum... ghici!

— Cu Nestorescu?...

— Bah, crezi că îndrăznește derbedeul să sune la ora asta mică la o femeie atât de fină?! N-ai să ghicești niciodată, așa că am să-ți spun eu: cu puicuța inimii tale... cu Ludmila!

— Ludmila?!...

— Ei da, ce faci mutra asta? Ce spui ce intuiție au femeile! A simțit că șobolanul bate străzile după o șămpănică și, hăț! Mi-a ras *un coup de fil!* Bine, Ludmila are o intuiție!... E cea mai fantastică femeie pe care o suportă acest continent, și asta de când o știu, și sunt ceva ani! Și nu numai eu mă răscrăcărez în fața ei, toate femeile cu oarecare bun-simț care au cunoscut-o au rămas uluite, pentru că, să știi, stimabile, *noi* știm cu adevărat care sunt marile femei, alea atât de rare! Noi, nu voi, care alergați cu coada în vânt după te miri ce pipiță, pempantă și șarmantă, cum aș fi eu, de pildă, ha, ha! Ludmila nu e din sexul nostru, ea e un templu, pentru ea, deși eu sunt, har Domnului, cât se poate de normală, pentru ea, numai la un semn al ei, aș trece la islamism, la budism, la lesbianism, ha, ha, numai să... să știi, vreau să te previn prietenește, în clipa când voi simți că prietenia noastră șugubeață, a mea cu tine, vreau să zic, o incomodează, dăunează adică relațiilor mele cu ea, pentru că

relațiile voastre nu mă interesează, în clipa aceea, la cel mai mărunt gest al ei, dispari pentru mine, ca și cum... fără supărare, fără reproșuri, eu țiu la ea ca la...

— Bine, făcu Minda, zâmbind crispat, mi se pare că și eu... că și eu țiu, într-un fel, la ea, dacă-mi...

— Ia spune! făcu Fabian, cu vioiciune, întrerupându-l. Cum ai reușit tu, dumneata, s-o agăți pe femeia asta? E ceva absolut de necrezut, uluitor, am vorbit și cu... în sfârșit, numele nu-ți spune nimic, o fostă colegă de-a noastră și... și durează, văd, sunteți, mi se pare, de-un an împreună, de mai bine de un an...

— Doi ani și jumătate!

— Fantastic! De-ai ști, Doc, ce bărbați colosali s-au învârtit în jurul ei și ei nu i-a tremurat o sprânceană, du-te la laborator, vino de la laborator, la teatru cu prietenele, în concediu cu sora și cumnatul, în somn cu părinții! Era mai ales unul, un arhitect, unul Sergiu Papadimitriu, o familie foarte sclifosită, iar el, un individ superb, leit Sacha Distel, tenisman, cult, a câștigat nu știu câte concursuri în străinătate, a lucrat câțiva ani pentru o firmă mare, italiană, și care s-a învârtit după Ludmila ta ca un dement... mi se pare că a și fost ceva între ei, sunt sigură că nu sunt indiscretă, când Ludmila are ceva cu cineva, e un lucru deschis, pe față, viața ei, și viața ei de femeie e ca o oglindă cu o singură față din cel mai bun cristal... nu știu ce a făcut Sergiu ăsta, în orice caz ceva mărunt, ceva ce altă femeie nici nu bagă de seamă, mai ales la un zeu ca el, în orice caz Ludmila l-a lăsat cum arunci o mănușă, cu o răceală inumană, încât eu am fost, și multă lume, revoltată oarecum... mai ales că săracu băiat, căruia îi stătea jumătate de București la picioare, multă vreme a umblat ca un câine bătut, vreun an nu și-a revenit în simțiri, de parcă ea murise... de parcă murise el însuși!

— Și ce-ați pălăvrăgit adineaori, dacă...

— A, fleacuri, nu i-am spus că vii, pentru că... cred că n-o interesa! Dar ce instinct are, e fantastic, ea, care nu mă sună cu anii, de obicei eu sunt solicitanta, trebuie, după un timp, să-i scriu, cu regularitate, numărul meu de telefon, undeva, pe o hârtie, când o văd, mi se pare mereu că l-a

pierdut... dar... nici n-am îndrăznit s-o întreb de ce mă sunase la ora asta și de ce mă sună în general... Am fost fericită că m-a sunat, că am stat un minut cu ea! Am rugat-o să mă invite într-o zi la ea acasă, unde intră foarte puțină lume, și mi-a promis, deși, cam evaziv!...

Fața Miei Fabian era radioasă, ochii îi scânteiau; deodată, ca ștearsă de un burete invizibil, dispăruse expresia ei curentă, placid-zeflemitoare, ironia aceea din trăsături care o îmbătrânea oarecum, maliția aceea din expresie care putea da, celui cu care sta de vorbă, o anume neliniște, obscură, incomodă. Chipul ei „sărise la loc", întinerise subit, miraculos, vorbind despre „prietena" ei, o vagă exaltare îi curățise fața. Apoi tăcu, privind undeva în sus, și în dreapta, prelungindu-și starea aceea pe care ea și-o produsese, amintirea scurtei convorbiri telefonice de adineaori, chipul Ludmilei care atârna încă, pe jumătate șters, în colțul acela pe care ea îl fixa. Apoi, după minute, întoarse capul încet spre Minda, ce fuma placid în fotoliul său și îl privi cu o căldură neașteptată (doctorul tresări aproape), prelung, cu o anume învăluitoare condescendență, o înțelegere afectuoasă, disprețuitoare, comprehensivă.

— Arăți bine azi, spuse el, cu atenție, scuturându-și scrumul. Ești frumoasă... madam!

— Ce vorbești, făcu ea, își mișcă ușor capul și maliția îi sări „la loc", ai observat? Așa arăt eu sculată din somn, după cum vezi, merită, ha, ha!

— Îmi placi mai mult așa, dacă asta contează cu ceva... nefardată, vreau să zic... ești mai... frumoasă, mai... distinsă, mai...

— Măgarule! Și-altfel nu sunt distinsă?!

— Nu! făcu el, hotărât, și ea izbucni în râsetele ei mici, mișcându-se în fotoliu.

Băură.

— Îmi pare rău, eu mă plac mai mult boită! Dealtfel, sunt și alte interese aici în joc, superioare: domnul Geiger mă preferă așa!

— Cine e Geiger ăsta?

— Ce, nu ți-am spus? Pisofagul, Păpășilă, Rollex...

— Rollex? Ăsta e un nume furat!

— Se poate, făcu ea cu un gest de regină, ăsta e ultimul lui nume. Ultimul titlu al domnului Gelu Babeș, amantul *en titre* al doamnei Volumnia de Fabian!... Singurul care are acces la grațiile ei numărate, ha, ha, unicul muritor care poate s-o amușine atunci când, bineînțeles, sus-numita *milady* are amabilitatea să... câinele, taurul, armăsarul și subreta... Cum era la cei patru evangheliști? Leul, vulturul, taurul și... și ce mai era?

— Marcu cu leul, Matei cu îngerul, Luca cu taurul și Ioan cu vulturul.

— Ia te uită! De unde știi astea? În sfârșit... acuma știi cine e Geiger! Îți atrag atenția că-i un individ periculos, dacă ar ști că ești aici... la ora asta...

— Ei bine, ce-ar zice? spuse Minda, aplecându-se în față, așezând paharul pe masă și prinzând-o de mână.

— N-ar zice nimic, spuse gazda lui, desprinzându-și cu un gest simplu mâna, n-ar zice nimic pentru motivul că e un om foarte tăcut. Și-apoi are deplină încredere în mine! Ce râzi, Doc, chiar așa e: are deplină încredere în doamna simțurilor sale! și ea îl privi calmă, cu atenție.

Minda râdea însă, ca să-și ascundă contrarierea, după ce Fabian își trase mâna la gestul acela al lui, care îl sperie pe el însuși, necugetat, dar el, sau cineva din el, îl făcuse spontan, pentru că, știa, dacă l-ar fi premeditat, nu l-ar mai fi făcut niciodată. Cineva din el întinsese brațul lui și mâna sa se așezase deasupra mâinii celeilalte și, spre ușurarea lui, a *lui*, mâna aceea străină, mică, grăsuță, cu unghiile oribil, violent vopsite în roșu, se retrăsese încet.

Băură.

— Haide, Doc, spune-mi ceva, amuză-mă... nu mă lăsa să observ cum trece timpul în gol, stupid! Altfel...

— Altfel? întrebă Minda și se aplecă din nou, cu temeritatea unui adolescent, apropiindu-și fața de cea a gazdei sale.

Mia Fabian nu se mișcă, îl privi cu atenție, aproape amuzată.

— ...Altfel mă ridic și mă duc să mă culc și te las să termini singur sticla.

— Mai e o sticlă!

— Și de ce rânjești când spui asta? Nu mai e nici o sticlă, nu ai adus decât una!

— Păi una dai tu, nu?!

— Tu? De când îmi spui tu, de când mă tutuiești, Doc? Tu, care ești atât de ceremonios, de sclifosit! Păcat, tocmai începusem să mă obișnuiesc cu aerele tale...

— Dar ce, tu nu mă tutuiești?!

— Ei vezi, iar m-ai tutuit! Îți pierzi stilul, doctore! Eu te tutuiesc sau nu, n-are importanță, mie-mi stă bine!

— Și mie îmi stă destul de bine.

— Cum vrei... dar nu vrei să stai ca lumea în fotoliul tău larg? Nu-mi place când cineva îmi respiră în față... te porți ca un om beat, Doc, deși nu ești beat!

— Un om beat, spuse Minda, recăzând în fotoliu, cu un oftat de ușurare, parcă are anumite drepturi...

— Bineînțeles, dar un om beat trebuie să aibă răbdare ca să ajungă beat! Asta e ceva în care nu te poți preface! Cel puțin tu...

— Să bem! spuse Minda, obosit, ridicând paharul.

— Să bem! spuse gazda, brusc înveselită. Când faci pe botosul, ai un haz colosal! Micuțul Kronprinz pe care lumea nu-l înțelege, cetățenii nu-l aclamă cu entuziasm când se așază pe closet, iar domnișoarele nu-i oferă fecioria lor în schimbul unei priviri! Câtă ingratitudine!

— Cum vorbești, duducă!

— Ca din călindar, nu, ha, ha! Ești indignat, nu-i așa? Te-am revoltat, nu, cu expresiile mele deocheate...?! Hai, fă pe cetățeanul revoltat, asta mă distrează grozav! Ia explică-mi tu mie, cu înțelegere, cu seriozitate, pe care pantă alunec, halul în care aș...

— Aș prefera să alunec cu tine, împreună, pe panta asta decât să fac pe cetățeanul revoltat, ha-ha!

— Râzi fals! Pentru depravare îți trebuie talent, Doc, crezi că merge așa?... Și tu, mi-e frică că nu prea ești dotat în direcția asta!

— Îți fac milă, nu?!

— Nu, de ce, mie nu prea mi se întâmplă să-mi fie milă, mai ales de indivizi ca tine, foarte bine apărați, foarte penetranți, în ciuda dramelor lor adânc...

— Și-apoi, nu uita, eu sunt și foarte ocupat, ha, ha!

— Tocmai! Să nu uităm că tu ești și un om foarte ocupat! Când să mai fii tu și depravat!

— Dar eu nu vreau să ajung un depravat, afirmă Minda cu naivitate, eu vreau să mă depravez cu tine... duduiță!

— Da?... Așa de repede? E a doua oară că-mi faci o declarație astă-seară. Dacă știam că ești atât de întreprinzător, mă gândeam de două ori înainte de a-ți sugera prețioasa idee cu șampania! Telefonul își are, totuși, avantajele sale... Iartă-mă, o clipă! și Mia Fabian, cu un zâmbet grațios, ieși din încăpere.

Rămas singur, Minda căscă, privi de câteva ori la stânga și la dreapta, întinse apoi mâna spre paharul pe jumătate plin cu lichidul verzui, îl ridică și îl duse la gură, dar, înainte de a bea, se răzgândi, de parcă abia în clipa aceea ar fi devenit conștient de ceea ce făcea. Depuse paharul neatins înapoi pe masă, căscă încă o dată, își scutură umerii ca cineva căruia i se face brusc frig, undeva pe un peron pustiu de gară, într-o oră de noapte, apoi se ridică din fotoliu, își vârî mâinile în buzunarele pantalonilor și trecu, plictisit, prin fața celor câtorva gravuri, prinse în rame subțiri, negre, agățate pe perete.

Când gazda reveni în cameră, Minda, care se afla în picioare lângă ușă, întoarse capul și o privi, peste umăr, de parcă s-ar fi aflat pe stradă, apoi făcu un pas și o prinse în brațe, pe la spate, afundându-și fața în ceafa ei caldă, grăsuță, plăcut mirositoare. „Au!“ gemu Fabian și se strâmbă ca atunci când nu-i intrau cizmulițele în picior și se desprinse de cel care o îmbrățișa cu o mișcare scurtă, neviolentă, eficientă. Se așeză apoi în fotoliul ei și își aprinse o țigară. Minda reveni și el în fotoliul lui, descriind un cerc larg, nehotărât, prin încăpere.

— Să bem! spuse Fabian, ridicând paharul ei, ce era încă plin, și golindu-l încet. Noroc!

— Noroc! făcu Minda cu un început de veselie, de parcă l-ar fi amuzat moliciunea, comoditatea fotoliului său. Sărut mânușițele!

— Voiai să bem două sticle și nu ești în stare să golești una, profesore!

— Încă nu sunt profesor; nu-s decât conferențiar!

— Mă rog, atunci repet: voiai să bei două sticle și nu ești în stare să golești una, conferențiarule!

— Vezi, acum a ieșit mai bine, cum îi spunea... Ascultă, de ce n-o suni pe Ludmila, neasemuita ta prietenă și idolul vostru, al femeilor, ca să-i spui, să-i raportezi că... că sunt aici și că... îți fac ochi dulci?!

— Să-i dau telefon Ludmilei? spuse Fabian, liniștită, ridicându-și încet sprâncenele ei subțiri, pe care, în mod obișnuit, le agrava cu un tuș negru, gros. De ce? În primul rând că n-aș îndrăzni s-o trezesc la ora asta, și apoi... ea ridică din umeri, scuturând, cu atenție, scrumul, nu cred că-mi faci ochi dulci!

— Nuuu? Dar ce anume îți fac, puicuță dulce?!

Mia Fabian îl privi cu sinceră uimire:

— Ce să-mi faci? Nimic! Ce, era vorba să-mi faci ceva?...

— Ei, haide-haide, spuse, cu o anume grosolănie, Minda, lăsându-se pe spate cu veselie, în fotoliul său. Te joci cu mine...

— Bineînțeles! De ce să nu mă joc cu tine?...

— Ha, ha, asta e bună, știi că și eu mă joc cu... mine!

— Perfect! Înseamnă că totul e în ordine!

— În cea mai bună dintre lumile posibile! spuse Minda, ridicând degetul arătător, un gest tipic al său, de la curs.

— Cum vrei! dădu din umeri, indiferentă, Fabian. Mai bine mi-ai spune niște bancuri!

— Bancuri? Lasă bancurile!... Ce-ai zice dacă... dacă te-aș cere în căsătorie?!

— Eu? repetă inutil, gânditoare, Mia Fabian. Ce să zic?... În primul rând aș zice că e o glumă proastă și... în al doilea rând...

— ...Și în al doilea rând?... insistă Minda, văzând că ea întârzie să răspundă, aplecându-se puțin, abia simțit, în față, de încordare.

Mia Fabian ridică privirea și îl fixă, cu atenție, de parcă el i-ar fi cerut sfatul asupra culorii cravatei sale:

— În al doilea rând, ți-aș răspunde că... cum se zice, că mă onorează cererea ta, numai că... eu n-am chef de așa ceva!

— De ce, de căsătorie?

— Nu, de-o căsătorie cu tine, doctore!

— Haida, de! spuse Minda, lăsându-se din nou, ușurat, pe spătar, vorbind cu o grosolănie stângace.

— Acum nu mă crezi, dar ai să mă crezi cu timpul... cu vremea!

— Cu anotimpul! râse gros Minda, un râs care trezi un zâmbet surprinzător de fin pe fața ei.

— Cu anotimpul, dacă vrei! Ai să mă crezi cu anotimpul! Dealtfel, continuă ea liniștită, tu vrei să te culci cu mine, nu să te însori cu mine. Or, Geiger e mult mai indicat pentru treaba asta, te asigur!...

— Să mă culc cu dumneata? întrebă Minda, cu o expresie stupidă pe față. Nici nu mă gândesc! Dimpotrivă... eu...

Ea începu să râdă încet, privindu-l cu o bonomie afectuoasă, își turti țigara în scrumiera din față, de pe măsuță, privindu-l mereu, apoi se ridică și reveni cu a doua sticlă de șampanie, aburită.

— Deschide-o, spuse ea cu o anume voioșie, și să bem în onoarea glumei tale de prost-gust! Zău! Mi-a făcut plăcere chiar și-așa, în bătaie de joc!

— Ha, ha, râse Minda, cu veselie forțată, asta sună a Dostoievski! Marmeladovisme!

— Îți place Dostoievski? întrebă ea cu ingenuitate, aprinzându-și o nouă țigară.

— Nu prea. Dar ție?

— Bineînțeles. Îl găsesc foarte autentic, foarte... sincer.

— Bravo, ești o fată bună!

Și Minda se aplecă și îi sărută mâna, întinsă pe spătarul fotoliului, mâna pe care ea i-o lăsă acum, privindu-l fără expresie. A doua oară, doctorul contemplă, o secundă, mâna ei grăsuță, cu degetele scurte, cu unghia degetului mare lată, acoperită cu ojă groasă, apoi zâmbi, ca un

automat, fără să o privească, și cu fața mereu crispată de zâmbet, deschise sticla. Ea își bău restul din pahar, doctorul le umplu din nou, din sticla a doua, și băură.

— Noroc!

— Sărut mâinile!

El se lăsă pe spate, cu un mărunt oftat de ușurare, de parcă ar fi dus la bun sfârșit o treabă dificilă, se șterse cu palma la gură și spuse, cu o luminiță în ochi:

— Nu glumesc. Insist asupra... cererii mele în căsătorie...

— Da?!... Și ea îl privi din nou cu acea atenție ușor distrată, cum vorbești despre timp: Care cerere?...

— Ei, bravo, păi adineauri nu ți-am făcut o cerere în căsătorie? Ascultă, tovarășă, iei cam ușor, mi se pare, toată această...

— Nu-mi amintesc, spuse ea cu aceeași răceală calmă, adineauri m-ai întrebat ce-ar fi dacă... *ce-ar fi!*

— Aha! Da, ai dreptate! Ei bine, spuse Minda, tuși, se ridică în picioare, își închise nasturele la haină și, aplecându-se puțin, cu ironie, spuse: Stimată duduie, ăăă... faceți-mi onoarea și acordați-mi mâna dumneavoastră!

— Ha, ha, ha, bravo! Foarte bine! Ai fost foarte solemn! Mă înnebunesc după bărbații solemni! Să bem, continuă ea, extrem de bine dispusă, întinzând mâna după paharul pe trei sferturi plin, nu pot să mă vait că în noaptea asta n-am fost cerută de nevastă! Noroc!

— Noroc! spuse Minda, mereu în picioare, dându-și paharul peste cap (după ce îl umpluse mai înainte). Apoi se așeză, vizibil, foarte satisfăcut de sine. Ei, spuse el, aprinzându-și o țigară, trăgând primul fum, și acum... ce spui?!

Ea îl privi puțin uimită.

— Ce să spun? Același lucru.

— Adică?! se încăpățână el.

Fabian ridică plictisită din umeri:

— Adică... îmi face onoare, bla-bla, și că... n-am chef! E bine?! Dealtfel, adăugă ea repede, scuturându-și scrumul, cu mâna întinsă, mâneca

lungă a capotului mișcându-se și dezgolindu-i încheietura grăsuță, moale, o femeie ca mine nu trebuie să o ceri de nevastă dacă vrei să te culci cu ea, doctore!

— Dar bine... începu Minda, bâlbâindu-se ușor, ți-am mai spus că nu intenționez să... nu vreau să mă culc cu... dumneata, oricât, nu-i așa, mi-ar apărea de atrăgător acest lucru, la prima vedere... și...

— Foarte bine! punctă ea, sec, zâmbindu-i rece. Se potrivește: nici eu nu intenționez!

— Atunci?... și el se aplecă, relaxat, pe spate, privind-o interogativ, zâmbitor.

— Atunci?...

— Atunci?!...

— Ei, haide, Doc, începi să devii agasant! Gata, am râs destul pe tema asta! Schimbă discul, că încep să casc! Ia uite, e unu și jumătate, când s-a făcut?!...

Ea îl privi, întorcându-și fața de la ceasul atârnat pe perete, deasupra unui fals cămin, și văzând că el râde liniștit, fără zgomot, scuturându-se încet, ca de-o farsă reușită, duioasă, adăugă:

— Tot nu-ți vine să crezi că nu mă interesează un mariaj cu tine?! Te crezi o partidă grasă și ți se pare caraghios ca o femeie ca mine... așa, ... ahtiată cum sunt eu... cum suntem toate după tipi ca tine... importanți și cu... Doc, ce-i asta... ei haide, haide, nu vezi că mă plictisești?... Au, ce dracu, stai, domnule, liniștit, sau... doctore... au, ei nu!... doctore, uite ce e... n-am nici un chef de... ei, asta-i, mi se pare că... ei, fir-ar să fie, începe să mă... doctore! Doctore! n-auzi când... îți spun, ce dracu, vrei să... Doctore!!!... Lasă-mă, domnule, în pace... Doctore, scol vecinii, să știi!... Doctore!!!... Să știi că nu-mi arde de... fandoseli de astea, te rog... să... Doctore!!... Du-te dracului și... Doctore!!!!... Doctore, urlu! Îți sparg capul cu ceva! Pleacă imediat!... Au!... Au, îmi rupi mâinile, ce naiba... Au! Doctore... bădăranule, cară-te imediat, altfel... ce dracu, nu vezi că nu vreau, ce... Au!!!... Au!!...

În timp ce Fabian abia își începuse fraza, Minda se ridicase încet, indecis, parcă, se uitase în stânga, spre perete, întredeschise gura de parcă

ar fi vrut să caște, apoi se aplecase spre ea, se rezemase cu o mână de brațul fotoliului ei, își apropiase fața de a ei, de gura ei, cum făcuse încă în două rânduri înainte, și, în timp ce ea continuase să spună ceva, fără să se ferească, o luase de după umeri cu un gest violent și stângaci și încercase să o ridice de pe fotoliu. Ea îl respinsese, calm, cu mișcări puține, puternice, decise, Minda însă, simțindu-i opoziția netă și forța neașteptată a brațelor ei grăsuțe, renunță la prima sa intenție, de a o ridica, și lăsându-se greu, își afundă fața în ceafa ei, cu un fel de lăcomie, sărutând-o pe umeri, pe ceafă, la rădăcina părului, trase de gulerul îngust al capotului, dezvelindu-i întreg umărul drept (el se afla în stânga fotoliului ei), apoi, cum ea își trase capotul la loc, copilărește, încăpățânat, cu aceeași brutalitate indecisă, stângace, îi dezveli celălalt umăr, rotund, grăsuț, mirosind ușor a lanolină, trase de furoul de nylon și începu să o muște, să o sărute din nou, pe gât, pe umărul ca o bilă jucăușă... ea își trase și își acoperi, cu un gest aproape bărbătesc, și umărul stâng și se aplecă în față, vrând să scape de el, doctorul se lăsă însă cu toată greutatea asupra ei ca într-un fel de beție, de parcă ar fi vrut să imite un om beat, și începu să o sărute și să o muște de mușchii spatelui, trăgând cu dinții, înciudat, de mătasea capotului, pătându-l de salivă, și Fabian, furioasă, protestând cu tot mai multă vehemență, încercând inutil să se debaraseze de el, alunecă în jos, pe vine, furișându-se de sub masa trupului său, cu părul zburlit, cu o mână împingându-l fără folos, cu cealaltă, cu palma celeilalte mâini ținându-se, apărându-și reflex, ochiul drept, zgâriat de un nasture al lui, și, în clipa când, după câteva smucituri puternice și imprecații gâfâite, ea reuși, făcându-se ghem, să cadă din fotoliu, undeva, sub tăblia mesei, Minda, icnind în râs, copilărește, se lăsă să cadă peste și lângă ea, târând-o, cu o singură mișcare, pe covor, împingând cu trupurile lor fotoliul masiv ce alunecă într-o parte.

Întinși amândoi lângă piciorul unic, de lemn al mesei, doctorul încercă să-i deschidă halatul; n-o mai sărută, n-o mai mușca de umeri, de gât, și își ținea capul ferit într-o parte, cu un fel de rictus batjocoritor pe față, sau poate că nu era decât crisparea efortului pe care îl făcea, împiedicând-o pe Fabian să se desprindă și să se ridice. Gâfâiau amândoi,

sudoarea începu să le sclipească la tâmple, Minda simți broboane reci aglomerându-se în jurul gurii, pe bărbie, pe buza superioară, în rostogolirea înceată, nesigură, a luptei, li se amestecau picioarele, Fabian începu să obosească, nu mai vorbea, furia i se revărsa din ochi, prin vârfurile degetelor, ale unghiilor, ce se făcură de oțel și care își lăsaseră deja câteva urme pe partea dreaptă a feței și gâtului doctorului, câteva zgârieturi adânci, paralele, sângerânde. El îi rupse halatul, în două fâșii, dezgolindu-i repede partea superioară a trupului, carnea ei albă, grăsuță, sclipi, prin furoul ei transparent, sânii ei mari, moi, se mișcau neliniștit, și el își îngropă gura și fața în ei. Apoi, de parcă uitase ceva, își îndreptă gâtul, și, cu mișcări repezi, dure, începu s-o dezbrace. Ea avu o revenire subită a energiei, se zvârcoli cu putere, încercând să-l lovească în față cu piciorul stâng, și, sprijinindu-se cu mâna de covor, pe care îl apucă, inconștient, cu mâna, trase și răsturnă o veieuză mare, aprinsă al cărei fir traversa încăperea. În clipa aceea el o lovi cu sete, peste față, o dată, ea îi auzi gâfâitul de satisfacție — respirația ei se opri o clipă lungă, de parcă leșinase — apoi el o izbi încă o dată. Se aplecă, cu stânga o cuprinse de șold și cu dreapta îi trase, încet, sigur, chiloții de-a lungul picioarelor, de-a lungul pulpelor surprinzător de groase, dizgrațioase. Fabian își recăpătă rapid, aproape instantaneu, vigoarea și ura și îi răspunse la lovituri, pălmuindu-l, peste obraji și peste piept, apoi, cum el era atent, preocupat, să-i scoată chiloții, și cum ea, culcată pe spate, trebuia să facă de fiecare dată un dureros efort de flexiune, ca mâinile ei scurte să-l ajungă, îl prinse cu stânga de păr, o gheară metalică prin care se scurgea, electric, întreaga ei ură, și cu cealaltă îl lovi, neobosită, peste față, și dinții i se auzeau cum scrâșneau de furie și satisfacție. În curând, în urma loviturilor ei puternice, pielea feței lui începu să sângereze și ea îi simți sângele, care îi păta palma, o dată cu începutul oboselii de a-l lovi, sau vederea sângelui, materia lui lipicioasă, cleioasă, o dezarmă și, aproape în aceeași clipă, el gemu, ca un animal învins, se răsuci încet eliberându-i torsul și, greoi, ca o morsă uriașă săltând pe uscat, îi desfăcu picioarele, pulpele ei fusoidale, rotunde ca niște perne. Ea țipă de spaimă și oroare, îl trase cu amândouă mâinile de păr, în sus — gestul

își pierduse pe jumătate din forță, era deja o mișcare epuizată, înfricoșată — Minda însă era greu, masiv, ca o piatră, apoi, când îl simți că se răsucește și se urcă pe ea, se încordă toată, cu o violență uriașă, pe care ea însăși nu și-o bănuise, cabrându-se, și își simți propriii mușchi întinzându-se, pârâind, ca un odgon care se rupe. Mâna sa stângă îi despărți pulpele, cu o duritate metalică încât ea urlă, dar îl ținu încă, continuă să-l țină la distanță încă câteva secunde, apoi fu izbită fulgerător de o senzație de silă și ușurare: el încremenise așa cum se afla, dintr-o dată sfârșit. Rămaseră încă câteva secunde nemișcați, pietrificați, apoi el se năruí încet, încet, se întoarse (spre surpriza ei, auzi un oftat de ușurare, ca cineva care și-a dus la bun sfârșit o treabă grea, neplăcută), și în clipa aceea Fabian sări în picioare și alergă, șchiopătând, cu dureri la fiecare pas, înfășurându-se reflex în zdrențele capotului ei, ieșind din încăpere.

Peste câteva minute auzi, din baie, peste zgomotul robinetului, ușa de la intrare trântindu-se.

Minda coborî în stradă, se opri la ușa blocului ca să-și aprindă o țigară, aruncă chibritul și își continuă drumul. Era ora două și cinci. Cât timp fusese sus, la Fabian, plouase, și acum trotuarele sclipeau. Trecu pe lângă mașina sa, parcată pe o străduță în apropiere, chiar lângă colț, dar băuse prea mult ca să se așeze la volan. Dealtfel, nu era grăbit, nu se simțea grăbit. Mergea nu prea repede, ușor legănat și se surprinse la un moment dat fluierând încet. Se îndreptă mașinal spre o stație de taxiuri, și când ajunse (se afla în Piața Romană) și avu noroc să găsească două mașini (cu șoferii nevăzuți, dar când se apropie, observă că fiecare dormea pe canapeaua mașinii sale), ezită, se învârti de câteva ori în jurul vehiculelor, de parcă ar fi vrut să le cumpere, și se depărtă, coborând pe bulevardul Magheru, încercând să ajungă la o stație a mașinilor de noapte. În astfel de stații se adună de obicei lume, întârziați ai restaurantelor, personalul I.T.B. care se „retrage" și alții, „imprevizibili", și doctorul, dintr-o pricină obscură, pe care nu încercă să și-o analizeze, avea chef de lume în jurul său. Ajunse în stația de *vis-à-vis* de „Aro", dar nu găsi pe nimeni acolo. În stația de benzină, luminată, tanchistul dormea cu

capul pe masă, cu geanta cu bani lângă el, înconjurat ca într-o reclamă de bidoanele de uleiuri, în rafturi. Minda aștepta în stație, ciudat, nu să vie autobuzul, ci ca să se adune, într-un fel, lumea, și, într-adevăr, după mai bine de zece minute, se opriră, în afară de cei care treceau pe acolo, două femei, una în jur de cincizeci, alta în jur de treizeci, probabil ceva rubedenii, pentru că duceau împreună un geamantan mare, greu, și doctorul se gândi că dacă ar fi avut sarcina pazei publice, cele două femei, cu povara lor, i-ar fi apărut dintr-o dată suspecte. Fumând, învârtindu-se cu o anume automulțumire în jurul său, Minda aștepta să mai vină lume. Peste un timp, mai sosi, într-adevăr, un bărbat, foarte bine îmbrăcat, și el purtând o povară, o valijoară de voiaj, care, la un examen mai atent, se dovedi destul de răpănoasă, în discordanță cu îmbrăcămintea îngrijită a celui care o purta. „Poate n-o fi a lui, gândi, amuzat, doctorul, o fi împrumutat-o de la un prieten!" și se gândi, trăgând cu ochiul mereu la domnul acela singuratic și pedant, cu un început de afectuozitate ironică, așa cum remarci o gaură în ciorapul unui foarte bun prieten, că există o serie de indivizi care amână mereu, sub tot felul de pretexte, cumpărarea unei valize de voiaj, ca un obiect nu de primă necesitate, unul din acele obiecte care sunt întrebuințate rar și nu par indispensabile. Și atunci, ca un semn al destinului, sosește ora călătoriei, și geamantanul, valijoara nu se găsește la locul ei. Momente de stupoare, de enervare împotriva propriei stupidități („Cum de-am putut fi atât de neglijent, de copilăros de neglijent!" etc.), și astfel de situații există, se poate observa un confort al căsniciei, pentru că cei doi soți, dacă se cunosc bine, își adresează unul altuia aceste reproșuri, care, evident, sunt pur formale. În cazul unui astfel de domn singuratic, cum era cel din stație, stând în spatele doctorului, crezându-se în siguranță, naivul, neobservat, situația devenea comică, pur și simplu, pentru că, evident, el trebuia să-și facă aceste reproșuri singur, lui însuși, era obligat să monologheze, ceva total incomod. Sâcâitor era că acest tip de reproșuri și le mai făcuse, cu siguranță, cu o jumătate de an înainte, sau cu un an și jumătate sau cu cinci și apărea și enervarea celui care se repetă, nimeni, în propriii săi ochi, nu vrea să treacă drept un ins monoton. Așa că, gândi amuzat Minda, trăgând mereu cu coada

ochiului la naivul de alături, care nu bănuia nimic, e foarte normal ca la un moment dat să observi câte un disperat alergând prin magazine universale sau prăvălii speciale cu articole „Sport-plajă și voiaj" căutând un geamantan, o valijoară oarecare, deși nu se anunță nici un fel de călătorie la orizont. „O disperare între două călătorii!" gândi Minda, și un zâmbet subțire, ironic, îi apăru pe buze. „Te văd eu și pe tine! i se adresă el în gând celui din spatele său, insul acela atât de țeapăn, care parcă voia să distragă atenția generală de la valijoara sa suspectă, asupra lui însuși. Te văd eu și pe tine dând iama, valvârtej, pe la «Sport-voiaj», odată, când ai să-ți aduci aminte de frazele de acum cinci ani și doi ani și de scăzuta, penibila ta forță de imaginație, de felul nenorocit în care te repeți mereu! Vei trăi așa-numita «panică voiajeră», magazinele vor fi în inventar, e avutul poporului, prețios, și de aceea, normal, inventarele trebuie să se ție lanț și să fie făcute cu toată răbdarea, cu toată atenția, și vei alerga de colo-colo, îți vei pierde morga asta, gulerul ți se va înmuia de sudoare, pulsul va oscila, tu, care ești un bradicardic, sunt sigur, și... și..."

Sosi mașina, Minda se răzgândi în ultima clipă și nu urcă. Nu avea chef să fie singur, așa că porni mai departe, coborând bulevardul, oprindu-se în fața vitrinelor luminate, uneori trecând și strada când i se părea că dincolo e ceva demn de văzut. Când ajunse în dreptul statuii lui Mihai Viteazul pe care o ocoli de vreo două ori, din pur amuzament („Trecem de atâtea ori, în viață, pe lângă lucruri lângă care ar merita să ne oprim o clipă, două!" Sau: „Toată viața am amânat să vizitez Muzeul «Antipa», de la Șosea, unde am auzit că se află o colecție foarte interesantă de monede... de numismatică..." „...Și de diamante?!" „Da, ai dreptate, și de diamante, și asta numai pentru că treceam de două ori pe zi pe lângă muzeu. Știi cum se întâmplă, dacă locuiam la Suceava sau Bistrița-Năsăud, l-aș fi văzut de două ori, dar..."), tocmai când îi da a doua oară ocol mărunțului domn cu barda în mână, care se pare, la origini, fusese o doamnă, din Rouen, începu să plouă, să „picure". Minda nu avea nimic pe cap, băgă reflex mâna în buzunarul pardesiului, unde își ținea bascul, dar în aceeași clipă își aduse aminte că se afla, el însuși îl mutase, în buzunarul lodenului său vechi, dar acest lucru nu îl incomodă prea mult.

„Strugurii sunt acri!" gândi el, cu autoironie, pentru că dacă l-ar fi avut, bascul i-ar fi prins bine, pe când așa, va fi udat pe cap, pe păr și trebuia să se și prefacă, în propriii săi ochi, că nu îi păsa prea mult. „Maimuțăreli!" conchise el și mai dădu o dată ocol statuii. Apoi rămase locului și privi silueta de piatră, ușor înclinată, a italienistului și își aminti de o anecdotă pe care i-o povestise tatăl său... Lazăr, care stătea țeapăn, cu o carte în mână, îi spune școlarului, balicului, care intră la Facultatea de litere: „Fătul meu, acuma, dragă, îi fi de omenie, te-i pune pe carte, frumos îi învăța harnic și vei aduce bucurie părinților care te-or crescut și ți-or dat bani să vii la școlile astea înalte! Nu te ține de haimanalâcuri, nici de curvăsăreli și de pierdut vremea, fără de, apucă-te de carte și fii cuminte și-apoi!..." Iar la ieșire, după ce a căzut la examene și a buctat anul, Heliade, cu elegantă înclinare, îi spuse: „De, fătul meu, ți-o spus acela foarte frumos! („Acela" era Lazăr) Tare frumos ți-o spus acela, numai că!... D-apoi ce să!... și cu brațul drept, de piatră, cu degetul arătător, de piatră, al mâinii drepte, continuă fraza, ca o elegantă, ipocrită mustrare, pentru că, nu-i așa, ce poți să faci cu un prost decât să râzi de el, și Minda, împreună cu pașoptistul, râdea de prostul de repetent care tocmai cobora, împletindu-se, buimăcit, scările din colțul Universității. „Da, făcu încă o dată doctorul, a câta oară, mergând mai departe, spre casă, prin fața bisericii Stavropoleos, frumoasă, singură cu el la acea oră, ți-o spus tare bine *acela!* De!..." și ochii i se umeziră, mergând cu pasul său ușor legănat (de parcă își ironiza propriul său mers, rigid, cu umerii țepeni, pe culoarele clinicii și ale institutului), gândindu-se la înțelepciunea și umorul blând, necruțător, al celor „bătrâni", al tatălui său și al *celui* din Avrig (în clipa aceea, cei doi erau mult mai apropiați între ei decât el de tatăl său), la liniștea, siguranța de sine, pacea pe care o răspândeau în jurul lor acele siluete de piatră, printre care se zărea și pata gri a stafiei tatălui său, râzând încet, cu atâta farmec, privindu-l din depărtarea atât de apropiată a morții sale, cu ironia aceea subtilă a sa din privire, cu nasul său puternic, acvilin, cu felul în care îi apăreau cutele subțiri în jurul orbitelor, ușoara mișcare, insesizabilă, a capului, ajutându-l să înțeleagă pe el, odrasla lui, prin care atât de dureros se mai lega încă

de lumea obiectelor-ființe și obiectelor-lucruri, râsul acela infinit ironic, subtil, și legănarea aceea ușoară din cap, ajutându-și odrasla, progenitura „să înțeleagă", râsul tatălui său, capul său mare, osos, grav, uriaș, printre acele statui, urmărindu-l în mersul său zgribulit, în timp ce dădea nu știu ce colț, râsul său fără zgomot, ca și în viață, ironia sa caldă, pe care putreziciunea n-o ucisese, crețurile acelea, din jurul ochilor, atât de expresive, de neconfundabile... „Unde, în ce groapă se mai află El?!" strigă o voce, gâtuită, din el, și, instinctiv, doctorul se legănă și mai tare, mai evident, și astfel, bătându-și joc de propriul său mers, reuși să învingă acea scurtă sincopă, atât de nepotrivită cu el și cu El, cu bărbăția caldă, decentă a acelui surâs, a acelui cap încă atât de viu, mai viu decât el însuși... el, care va ajunge profesor, apoi profesor șef de catedră (director general, între timp), el, care va muri, el, care e mort pe trei-sferturi, numai un mort poate primi, impasibil, atâtea titluri și funcții, în timp ce oamenii se agită, merg încolo și încoace, pe lângă el, râd, cheltuiesc, suferă, se înmulțesc, dorm, se urcă pe munți, urmăresc luna alergând printre nori, mint și plâng! Un mort surâzător, cum este el, un mort de ceară, fotogenic, un mort amabil, binecrescut, înfiorător de binecrescut, un mort „de bine", un mort plin de inteligență și forță de muncă — oho, a manifestat totdeauna o uriașă forță de muncă! — un mort mulțumit de sine însuși, un mort care era dat ca exemplu, culcat atât de grijuliu, de țeapăn, cu capul pe perna albă de atlaz și, deasupra lui, surâsul cald și atât de viu al Lui, fluturând, înțelept și ușor uimit, peste sicriul său luxos!...

Când ajunse pe chei, ploua de-a binelea, și Minda înjură prostul său obicei de a-și muta bascul dintr-un buzunar într-altul, unicul basc, deși mai avea încă două, cel puțin, cine știe pe unde! Trebuie să-și facă timp într-o zi și să... să-și cumpere un geamantan! era cât p-aci să gândească... nu-nu, să-și repartizeze, mai ales că se apropia și iarna, bascurile de prin dulapuri, de prin geamantane, prin toate buzunarele, de fapt, acest lucru ar fi căzut în sarcina Ludmilei, dar ce, parcă ei îi stătea gândul la așa ceva? Parcă ei îi stătea gândul la așa ceva!

...Nu în ziua aceea, ci a doua zi, în jurul orei șapte, cu câteva minute înainte ca ceasul-pendulă din biroul său să bată cele patrusprezece sunete,

anunțând ora șapte, Ceea se afla în vizită la Minda. Nu intrase nici de un sfert de oră, când se auzi soneria, Minda ieși să deschidă, și în cameră intră Ludmila. Ceea se lumină la față văzând-o, se pregătea, făcând doi pași în întâmpinarea ei, să-i sărute ceremonios mâna și să se întreție cu ea, în stilul lor, ca un cod, ca o alianță ironică împotriva „lui", dar numai cu expresia chipului ea îi opri elanul și îl rugă, cu politețe, să-i lase singuri. Laurențiu se execută, făcând către nu se știa cine, din ușă, un gest comic și ieși. Abia după ce auzi ușa închizându-se în spatele său, Ludmila păși în încăpere, depuse poșeta pe măsuța dintre cele două fotolii și canapea, își aprinse, încă în picioare, o țigară și se așeză pe locul ei, în colțul canapelei.

— Să-ți fac o cafea? întrebă el și ea dădu din cap, cu o expresie calmă, senină, preocupată.

Minda ieși și se întoarse cu două cafele. Se depărtă din nou și aduse sticla de *scotch*, cu două pahare, dar ea făcu semn că nu bea. Doctorul ridică din umeri și își turnă doar lui, apoi se așeză, la rându-i, într-unul din cele două fotolii, cel mai depărtat, astfel că se afla chiar în fața ei. Era vesel sau părea astfel, o perfectă degajare a gesturilor și expresia feței (pe care se citea uneori, destul de lămurit, în clipele când ea nu-l privea sau când, făcând treburi mărunte, pe care și le inventa uneori, căutatul unei batiste, din dulapul de dincolo, deschisul unui geam, un fel de sentiment jucăuș, un haz icnit, o evidentă încercare, repetată, de a stăpâni un impuls puternic, ca un val, ce urca din stomac, un val ce putea să se spargă în hohote de râs, ce fel de râs?! Cu totul inocent, cu adevărat inocent, un râs ce iese din nimic, un râs ce nu are nevoie de un motiv ca să existe sau folosește cel mai mărunt pretext pentru a exista, așa cum suntem uneori după un somn prelungit, un fel de prea-plin, o exuberanță, *übermut, hybris*, o stare în sine, ce irupe uneori în cele mai nepotrivite momente și trebuie ascunsă, înăbușită, nu cu prea mare convingere, o veselie „în doi", cu tine însuți) și, după ce se așeză, ridică privirea spre ea, capul său masiv, grav, cu ochelarii aceia cu ramă groasă îngropați în fața sa, și o privi cu căldură, deschis, privirea aceea dreaptă, caldă, inteligentă, pe care ea o iubea, care răsărea în orele ei de singurătate, de

îndoială și o apropia de el, fără greș. Ea îi susținu privirea, simțindu-și pulsul, apoi plecă ochii, surprinzându-și o senzație neplăcută, de parcă ar fi avut ceva de ascuns. Ce avea ea de ascuns?! Și imediat, cu francheța cu care ea își trăda sentimentele, o anume contrariere, un început de furie apăru pe figura ei. Acest lucru o împiedică să deschidă gura, deși se pregătise tocmai s-o facă; nu voia, de la început, să-i dea, lui, superioritatea calmului și a acelei expresii senin-fericite pe care i-o arăta. Îl cunoștea prea bine ca să știe că el nu se prefăcea și că era într-adevăr așa cum părea: calm, senin, fericit că o vede și că stă în fața ei, în casa lui.

Amână, deci, câteva minute la început, apoi (învingându-și primul impuls) încă un timp, alte câteva minute. Îl privea, îl asculta (el începuse să povestească ceva întâmplat la clinică, o întâmplare neplăcută, căreia el îi scotea în evidență latura veselă, caraghioasă), de câteva ori verva și umorul său o obligară chiar să zâmbească, o dată râse în hohote și se opri brusc, auzindu-și, printr-un efect ciudat, propriul râs cu o sonoritate exagerată, de parcă ar fi râs într-o încăpere mare, goală. Apoi renunță, fiind convinsă că va vorbi el; vru să-i dea chiar această șansă, lăsându-l să-și arate bărbăția. El n-o făcu însă, și atunci ea simți cum o invadează furia, ura aproape, și hotărârea de a se ridica și pleca fără o vorbă. În astfel de condiții prefera tăcerea, tăcerea era singura ei armă posibilă, singurul fel în care-și putea păstra demnitatea. În fața cui, a lui, ce părea cu totul vidat de memorie, a celui cu adevărat senin, lipsit de cel mai mărunt semn de vinovăție?!

Peste nici o oră de la venire, ea plecă, fără să fi deschis gura, refuzând oferta lui de-a o însoți. Minda rămase singur, se plimbă încolo și încoace, prin biroul său, cu o expresie distrată, mirată pe jumătate de parcă ar fi încercat să-și explice starea de suflet a logodnicei sale. Avea însă o atenție dispersată: scotea uneori o carte din bibliotecă, verificând un lucru pe care și-l notase de dimineață, puse în ordine teancul de reviste științifice recente, care se aglomeraseră în ultimele zile pe biroul său, alese câteva dintre ele pentru lectura din acea seară, dădu un telefon unui coleg și reveni, apoi, de fiecare dată, la plimbarea sa diagonală prin birou, un reflex pe care-l moștenise de la tatăl său. Apoi, cu un gest scurt cu mâna,

dădu totul la o parte — ce anume?! — se așeză la birou și se apucă de lucru.

În jurul orei zece, fiindu-i foame, se ridică și se duse la bucătărie, scoase din frigider unt, brânză, o friptură rece care i se aducea de la restaurantul de jos (Ana-neni era încă bolnavă), își făcu chiar o omletă din două ouă, cu brânză rasă deasupra, și reveni în birou, fluierând, dispus să lucreze o jumătate de noapte, căutând din ochi pachetul de țigări, bucurându-se de singurătatea și liniștea din jur, când se opri, fără rost, în mijlocul încăperii, cu senzația că uitase ceva, și în prima clipă făcu o jumătate de pas de întoarcere în bucătărie, convins că, distrat, lăsase ceva pe masa pe care mâncase, revista la care citea (citea totdeauna când mânca singur), dar nu, o avea în mână sau... apoi, reflex, figura Ludmilei îi apăru în fața ochilor, se răsuci din nou, mai încet, șovăitor, merse până la birou, lăsă revista îndoită din mână, stătu pe gânduri o clipă, jucându-se cu unghia degetului mare, frecând-o încet de incisivul superior, apoi se mișcă din nou și se îndreptă spre telefon. Făcu numărul ei, rar, de parcă ar fi ezitat la fiecare cifră, deși nu era decât un tip al său de concentrare, și de la primul apel se auzi vocea ei de dincolo. Nu-l scosese din priză și abia acum își dădu seama, la aproape trei ore de la plecarea ei, că ea așteptase, din clipa când păși pragul casei ei, telefonul său. Această constatare îl lăsă cu „gura căscată", incapabil să răspundă sunetului vocii ei, încât ea făcu de câteva ori, în gol: „Alo!" până când Minda reuși să articuleze:

— Alo, ce faci? Nu dormi?

— Nu, de ce să dorm. E abia zece.

— Da? Cum așa? Ba nu, e unsprezece fără douăzeci și cinci...

— Da? se auzi vocea ei plictisită, de dincolo. La mine e zece și... douăzeci și nouă. În sfârșit, ce faci? Lucrezi?

— Da, închipuie-ți! spuse el cu vioiciune și începu să-i detaileze un experiment pe care tocmai îl descoperise recent într-o revistă germană și care venea să confirme o teorie a sa, pe care, în câteva rânduri, i-o detaliase și Ludmilei, în legătură cu unul din subiectele sale preferate la

care lucra, „Epidemiologia bolilor digestive", un concept modern al epidemiologiei, ce lărgește mult sfera...

Minda vorbea cu aprindere, începuse chiar să gesticuleze fără să-și dea cont că de dincolo nu primea nici un semn al participării reale, așa cum se întâmpla în alte dăți. În sfârșit, în mijlocul unei fraze, ea îl întrerupse cu tonul ei plictisit, rece, pe care el abia acum îl sesiză, și, cu câteva cuvinte uzuale, întrerupse convorbirea.

Doctorul rămase puțin descumpănit, dar își reveni destul de repede și, conform primei sale intenții, se așeză la masă să lucreze. Își pregăti notele, cărțile, trase o țigară din pachet, o aprinse, apoi își dădu seama că îi lipsea cafeaua. Cu cartea în mână plecă la bucătărie să și-o prepare, dar, ajuns acolo, puse cartea pe masa albă, lucioasă, și privi câteva minute, ca prostit, pe geam, afară, unde se zărea un alt geam, identic cu al său, la fel luminat. Se întoarse apoi, încet, în birou, uitându-și „Bockus"-ul pe masa din bucătărie, își îmbrăcă haina, ieși din antreu, controlă dacă are cheile de la mașină în buzunar, luă pardesiul din cuier, trase ușa după el și, coborând treptele, îl îmbrăcă. Peste un sfert de ceas sună la ușa Ludmilei, din delicatețe, deoarece avea cheia la el. Cum ea nu răspunse nici la al doilea apel al soneriei, deschise el însuși, aprinse lumina în vestiar, se dezbrăcă cu mișcări încete, își aprinse o țigară, găsi un loc unde să arunce chibritul și intră.

Ea era în baie, patul era deja făcut, și Minda se instală într-un fotoliu, știind că avea de așteptat până să-și termine toaleta ei de noapte, un ritual la care ea nu renunța niciodată, care o calma, se pare, de oboseala unei zile întregi, „rugăciunea ei", cum o ironiza el, afectuos.

Ea reveni în cameră la nici cinci minute de la sosirea lui, luă ceva din dulapul larg deschis, îi aruncă o privire total neexpresivă și se întoarse în baie. Minda tresări. Până în acel moment voise să-i continue relatarea de la telefon, tot drumul, rapid, cu mașina, el se gândise asupra problemei sale de epidemiologie digestivă și, cu o anume surescitare, ce apărea la el în momentele de lucru, de inspirație, formulă întreaga ei problemă în așa fel ca ea să-i devie accesibilă și ei, s-o poată pasiona și pe ea. Treptele le urcase cu aceeași nerăbdare, iar faptul că în vestiar căutase cu atenție

un loc unde să arunce chibritul nu era decât unul din măruntele sale exerciții de autocontrol. Privirea aceea scurtă a ei îi dădu fulgerător semnul realității și un început de panică, pentru că nu știa ce să-i spuie, începu să se întrebe, uimit, de ce venise. Iată, ea tocmai se culca ca de obicei, ea se culca devreme atunci când nu era la el, iar el avea de lucru; ce perfect ar fi fost dacă, printr-un mărunt miracol, s-ar fi aflat în spatele biroului său, cu cafeaua aburindă lângă nas, cu cărțile liniștite în față.

Dacă nu putea să vorbească despre ceea ce-l interesa pe el în acea clipă (și privirea ei arăta clar că n-o interesau nici un fel de probleme ale „psihologiei" tubului digestiv), ce căuta acolo? O deranja, acolo, îi întârzia ora somnului, el însuși rata o seară lungă de lucru, mai ales că... Se gândi o clipă să se scoale ușurel și să plece, dar nu avea curajul pentru această lașitate măruntă. Stătea pe scaun, înțepenea pe scaunul care devenea tot mai lemnos, țigara i se consuma singură între degete, un sentiment ușor de indispoziție îl invadă, ca atunci când un fleac oarecare, apărut Dumnezeu știe de unde, te împiedică să faci ceva cu adevărat important, necesar, o întrerupere de-un minut, cu totul accidentală și plicticoasă, care însă, dintr-un fel de răutate a lucrurilor — obiectele, măruntele fenomene, își au resentimentele lor, un scaun ți se poate agăța de mânecă, vărsând paharul plin pe care îl ții în mână, ploaia poate să înceapă exact când ieși, neapărat, din încăpere și poate înceta, milimetric, în clipa când ai ajuns — și, iată, neînțelegerea aceea antipatică, care îi întrerupsese lucrul, seara care se anunța solidă, previzibilă, laborioasă, se căsca acum atât de stupid.

— Mai ești aici?... îl întrebă ea, cu un fel de zâmbet, când reveni, în sfârșit, din baie.

Arătătorul mare al ceasului indica douăsprezece fără douăzeci. Era într-un capot alb, cu un prosop înfășurat pe cap, cu fața demachiată și un fel de expresie copilăresc-senină, încât Minda, la primul reflex, crezu că totul era în ordine și că putea nestingherit, cu egoismul său fermecător, să-și dezvolte teoria. Felul în care se așeză ea pe un scaun, lângă fereastră, cu cotul rezemat de marginea ferestrei, privind afară, fumând și privind afară, îi reteză scurt tot entuziasmul, și doctorul făcu o mină bosumflată,

plecând capul, de parcă cineva, o autoritate superioară, i-ar fi trasat o interdicție injustă, împiedicându-l de la un joc al său, plăcut, pe care îl începuse și la care, în universul său *copilăresc*, avea tot dreptul.

Ludmila se ridică, deschise geamul, afară ploua din nou, și se reașeză, aspirând cu lăcomie aerul rece, proaspăt, ce aluneca în valuri în cameră. Și acest lucru îl indispuse, în același fel pueril, pe Minda. Îi era frig sau i se păru că îi este frig și protesta vehement, în interiorul său, împotriva obiceiului „de a deschide larg ferestrele, în pragul iernii, atunci când cineva stă chiar în dreptul geamului, într-un costum subțire, numai din plăcerea egoistă de a da fumul pe fereastră." El ce să facă acum, să iasă în vestiar, să-și îmbrace pardesiul și să revie, să se așeze pe fotoliu?! Așa ar trebui, așa ar fi meritat ea, dar era absurd, prefera să stea, să tremure, încercând să se prefacă indiferent, preocupat... dar nu, adevărul era că-i era foarte frig, al dracului de frig, era inadmisibil, s-ar putea să și înghețe la noapte, și uite, unii stau cu geamurile în lături, de parcă...

— Ei, haide, spune ceva!... îl îmbie ea, continuând să privească afară, jos, în stradă. Ai venit să taci? Te ascult!...

Doctorul o privi cu expresia unui om care nu înțelege prea bine, apoi dădu din umeri, imperceptibil, și plecă privirea, abătut, pentru că simțea, se apropia ceva neplăcut, ceva de care el nu avea chef și prefera să amâie așa cum fac copiii, dimineața, când mama se apropie să-i scuture ușor de umeri ca să se trezească, să se spele și să meargă la școală și ei se ghemuiesc instinctiv și se ascund sub plapomă pentru că o simt venind, presimt cu câteva secunde înainte glasul ei moale și autoritar, care îndeamnă, dar și poruncește, care înțelege totul, mica lor mizerie și suferință, dar continuă, fără milă, și ei știu că, oricât s-ar văicări, s-ar ghemui acolo, în perna mincinoasă și caldă, sfârșitul va fi același, dar, încă o clipă furată, și încă una... până ce ea iese în bucătărie, apoi deschide ușa la cămară... da-da, cineva a strigat-o, înseamnă încă un minut câștigat, cât timp ea va răspunde acelei întrebări neprevăzute... sau, iată, ea își aduce aminte de ceva, trece repede în dormitorul „lor" și întârzie acolo... încă un minut, două chiar!...

— Dacă ai de gând să stai în felul acesta, poți să pleci... să-ți continui fojgăiala împreună cu *Lancet*-ul, cu *Presse médicale*, cu *Jama* și celelalte fițuici iubite ale tale... sau, oricum, eu am să mă culc! E aproape douăsprezece! și ea căscă într-adevăr, parcă veselă.

Ochii ei însă îl priveau cercetător, rece, cu un început de dispreț.

— ... Deci e atât de grav, spuse ea gânditoare, turtindu-și țigara, de vreme ce-ți trebuie atâta curaj. Curios!

Minda dădu din umeri, uitând că-i este frig:

— Ce să fie atât de... grav?! Dacă ai de gând să-ți folosești din nou întreg arsenalul tău de... atac, de duritați, ca să...

Ludmila întoarse încet capul și îl privi atentă, cercetător:

— Va să zică, nu ai nimic să-mi spui? Pentru ce ai venit, atunci? Să facem dragoste?!

El dădu din umeri, nemulțumit de tonul ei sec, agresiv, când pronunțase ultimul cuvânt. Avea din nou aceeași expresie bosumflată, puerilă pe figură, și ea, văzând că el nu poate ieși din inerția acelei expresii, a acelui taciturnism, se ridică, decisă, închise geamul și spuse:

— Bine. Atunci să ne spunem noapte bună. Eu vreau să mă culc. Pot doar să-ți transmit că doamna Fabian m-a rugat să-ți comunic că nu mai dorește să te vadă și că ar dori să uiți numele ei, numărul ei de telefon și adresa ei. Dacă mai ai un pic de demnitate ori de bărbăție în tine. Iartă-mă, sunt propriile ei cuvinte.

Ludmila spuse aceste fraze în timp ce era preocupată cu treburile mărunte ce îi anticipau totdeauna culcatul seara, cu o voce ștearsă, rece, dându-și doar silința să pronunțe distinct cuvintele. Atât.

Minda se ridică în picioare, cu un început de furie, vru să facă doi pași spre ușă, se opri, își strânse buzele de câteva ori, un gest care la el indica o anume stăpânire de sine în momentele în care, furios, își stăpânea cuvintele care voiau să irupă, se așeză din nou și își aprinse o țigară. Ludmila se așeză la rându-i, cu un mărunt oftat de oboseală, pe marginea patului, cu mâinile împreunate, cu coatele pe genunchi, privind în fața ei, în covor. Ochii ei frumoși, verzui, priveau ceva în gol, în golul de deasupra covorului, ceva ce nu se putea distinge prea bine, așa cum se transformă

privirea în timpul digestiei. Ceva vag, cu un contur nelămurit sau jucăuș, mișca acolo, și ea urmărea absentă ceea ce se întâmpla în fața ei:

— Ei, haide, Ovidiu, își auzi ea propria-i voce, ostenită, neconvinsă, nu poți nici să pleci, nici să vorbești... ce-i puseul ăsta de lașitate? Ce s-a întâmplat alaltă-seară?!... Hai, îndreaptă-ți umerii, spune câteva fraze limpezi, precise, bărbătești, eu am să accept aproape orice ai să-mi spui, am să mă culc și tu poți să te întorci și să zburzi împreună cu vena ta portală și prețioasa ei encefalopatie. Haide, fă un efort minim! Dacă ai să te întorci acum acasă, n-ai să poți lucra, iar mâine sau poimâine trebuie să începem din nou... e plicticos! Eu nu știu ce s-a întâmplat între voi, Fabian a fost foarte rezervată, decentă în expresii, dar nu-mi pot... oricum, eu o cunosc prea bine și știu că s-a întâmplat ceva! Altfel, n-ar fi arborat ea aerul ei sfătos și demn-îndurerat! Ea știe că aerul acesta nu se potrivește defel persoanei ei grăsuțe! Apropo, mi-a spus ceva și de prietenul ei, unul Babeș, se pare că acest domn e destul de furios pe tine și e un individ, în anumite momente, suficient de incomod, de sangvin!... în sfârșit, asta te privește, dar... i-ascultă... și Ludmila începu să râdă, aprinzându-și o nouă țigară, cum ai ajuns tu în moara asta?! Ce s-a întâmplat? Eu am râs de m-am prăpădit când am auzit-o pe Fabian asta emițând niște sunete grave și demne din trupul ei corpolent! Eram convinsă că totul e un fel de farsă, până... până te-am văzut pe tine, până când am simțit... ce e cu tine, iubitule, nu te simți bine?! Ce se întâmplă?! Se întâmplă ceva?!...

— Ei, asta-i! făcu el cu o indignare plictisită, cu privirea rătăcind nehotărâtă pe lucrurile din încăpere, lucruri pe care le cunoștea prea bine.

— Dar bine, irupse ea, din nou furioasă, de ce dracu nu spui nimic?! Ce-i tot misterul ăsta? E ceva de total prost-gust, Minda dragă, descleștează-ți fălcile tale late și spune ceva... chiar și o prostie... sau o vulgaritate, dar spune ceva... pentru... ce-i gogoașa asta care se umflă sub ochii noștri, ce se întâmplă cu noi doi? E ceva aiuritor, ceva cu totul deplasat, ceva... eu nu știu ce să mai spun, simt că mă sufoc, și în același timp îmi vine să râd, pentru că rămân totuși o ființă rațională și dacă tu ți-ai pierdut bunul-simț, pentru un sfert de oră, îl păstrez eu, dacă e nevoie, pentru amândoi...

Ea se ridică, turti țigara și veni lângă el, așezându-se pe marginea fotoliului, mângâindu-l tandru, pe față, pe obraz:

— Iubitule... ce-i cu tine? De ce taci? Vrei să nu mai vorbim nimic despre toate astea, în definitiv... ființa aceea e total trivială, cine știe ce gest al tău l-a interpretat, l-a gonflat... apropo, plimbarea voastră cu mașina, la Râșnov, excursia aceea...

— Prostii! spuse el. Am auzit că ți-a dat un telefon și ți-a istorisit pe larg cum eu, două ore, m-aș fi plimbat prin fața ușii ei, noaptea, avid de...

— Prostii! îi repetă ea cuvântul, cu un ton cald, împăciuitor. Dar am mai vorbit o dată despre asta, nu-ți amintești?!...

— Noi doi? Când am vorbit?!

— Ai uitat? Când am ieșit de la filmul ăla american, cu Julie Andrews, porcăria aia pastorală...

— Aha, da, mi-amintesc! făcu el cu un ton nemulțumit, de parcă și-ar fi amintit, subit, de calitatea proastă a acelui film, de cele două ore pierdute.

— Dar, bineînțeles, am comentat pe larg, am râs... eu ți-am spus încă de atunci că nu credeam varianta ei... e tipic felul ei de a-și închipui că toată lumea se dă în brânci după nurii ei ușor lăbărțați, dealtfel eu te cunosc pe tine mult prea bine ca să pot crede că tu, atât de crispat și orgolios cum ești, ai putea face pe plantonul puber chiar la ușa lui Raquel Welch, darmite... Dar cum nu ții minte, insistă ea, mângâindu-l mereu, în timp ce tonul ei prinse o ușoară coloratură stridentă, cum nu ții minte?! Ne-am întâlnit apoi cu Teodorescu, care...

— Mi-amintesc, cum să nu... mi-amintesc, acceptă el, nemulțumit, fără să știe de ce.

— Dar ce e... începu ea, deodată timidă, șovăitoare, ce e... la persoana asta? Ce te atrage la ea? Știi că am stat și m-am gândit ore la rând, mi-am adus aminte de o discuție a noastră, împreună cu Laurențiu, în legătură cu femeia asta... și...

— Prostii! făcu Minda.

— Bineînțeles, dar... la tine e ceva, o crispare pe care am mai întâlnit-o în câteva rânduri, și... oricum, și ea râse ușurel, stângace, până

acum aș fi fost convinsă și... sunt și acum, că e o crispare cu totul... nesenzuală, dealtfel... asta-i culmea, tu nu stai nici o clipă alături de statueta aceea ridicolă, așa că... ți-am spus, numai absența ta, aerele tale fâstâcite mi-au atras atenția și... telefonul ei, care era, într-un fel, nu știu cum să-ți spun și... foarte obraznic!

— Ce vorbești?!

— Da-da, pe loc n-am realizat, dar pe urmă... știi cum se întâmplă! Ființa asta n-a îndrăznit niciodată, nici măcar cu o nuanță, să pună în discuție... știi cum e, raporturile între doi indivizi au totdeauna un anume echilibru, un anume raport, niciodată exprimat, definit, cu toate acestea, destul de exact. Și între noi două acest raport era stabilit o dată pentru totdeauna!... Poate că m-am înșelat, mi s-a părut însă că în vocea ei suna ceva „fals", ceva „strident", evident din acest punct de vedere... I-ascultă, tu ai mai cunoscut-o pe această femeie înainte?!

— Când înainte?!

— Înainte de... întâlnirea aceea de la Nestorescu, când... dar bine, chiar tu ai...

— Dar tu de unde îl cunoști pe Nestorescu?!

— Eu nu-l cunosc, iubitule! Dar tu ne-ai povestit, mie și lui Laurențiu, nu-ți amintești, încă în vară... chiar în seara când a urcat ipochimenul acela, fostul tău coleg, nu știu...

— A, Bibi Medoia! Nu, bineînțeles că nu, altfel ți-aș fi spus! Unde s-o fi cunoscut? Dealtfel, nu ți-am explicat, chiar ea, când a venit, în vară, la policlinică, nu a amintit cu nici un semn, n-a făcut nici o aluzie la cunoștința noastră de... dar, apropo, de ce mă întrebi?

— Nu știu... spuse Ludmila, gânditoare. Se ridică de pe marginea fotoliului, unde se stătea incomod și se așeză, alături, pe marginea patului. Se juca, absentă, cu șnurul halatului: Nu știu, e o simplă supoziție de-a mea... provocată de o jumătate de frază a ei, a lui Fabian, dar e foarte posibil să fi înțeles eu greșit. Îți imaginezi că sunt prea mândră să-i dau ăsteia un telefon, s-o descos, sau să mă duc să beau o cafea cu ea numai ca să trăncănesc despre tine. Mai ales acum, după ce și-a permis să-ți dea ție recomandări și... interdicții! Ha, ce ființă! Tipic plebeiană, mica

inteligență trivială! Fabian avea totdeauna o anume franchețe, nu numai de limbaj, care scandaliza pe multă lume, mie însă... nu știu cum, îmi plăcea, era un fel de teribilism, un nonconformism, cum ți-am spus ție...

— Ce nonconformism, întrebuințezi total greșit termenul!...

— Se poate! Exista însă la ea o anume vitalitate, directitudine, care... în sfârșit, ne pierdem vremea cu ea!

Ea tăcu un timp, gânditoare, ridică privirea spre el apoi și spuse: :

— Știi ceva, voiam de mai mult să-ți spun asta, am vrut în câteva rânduri să te întreb, dar mi s-a părut ridicol... oricum, știi ceva? M-am gândit că tu o frecventezi pe femeia asta numai ca să... numai ca să...

Cum fraza ei rămase suspendată, el întoarse capul și o privi cu atenție:

— Ei, spuse el, ce te-ai oprit? Continuă.

— Ei bine, am să-ți spun: te atrage la ea numai... felul curios, ciudat, ridicol în care... în care ea te vede... proiecția ei care...

Minda începu să râdă. Era pentru prima oară, în acea lungă seară, că figura sa se destinse perfect. Râsul său suna normal, el însuși fu mulțumit auzindu-se.

— Serios, adăugă ea, puțin nesigură, poate să-ți pară ceva pueril, dar mi-am pierdut câteva ore, câteva seri cu acest gând, încă atunci când m-ai anunțat, cam laconic, că ai pierdut o sâmbătă și o duminică, *week-end*-ul nostru, pe care trebuia să-l facem împreună în Deltă, împreună cu...

— Ideea cu Delta, ți-am spus-o de la început, întrerupse el nervos, pe ploile alea, era o catastrofă! Și-apoi, nu-mi place că se face poliție pe urmele mele, nu-mi place, e înjositor pentru amândoi să ne supraveghem, să ne contabilizăm unul altuia timpul liber, să...

— Bineînțeles, bineînțeles! spuse ea, zâmbind, aplecând și întorcând ușor fața, ca el să nu-i surprindă surâsul, dar el n-o privea. Eu însămi am considerat foarte normal ca tu să faci o... escapadă până la...

— Ei vezi, bombăni el, te trădează limbajul în ciuda aparenței de generozitate și înțelegere pe care vrei să ți-o...

— Lasă-mă să continui! Eu n-am să pot, având chiar motive, cum se pare că e cazul, să fiu geloasă pe această Fabian, niciodată, chiar...

— Uite ce e, o întrerupse Minda, ridicând vocea, te rog să...

— Psst! Mai încet, se trezește tanti Eva (era o vecină a Ludmilei, cu o casă plină de pisici, de care se amuzau adesea cei doi), eu nu vreau să ne certăm acum, iubitule!

— Ei asta-i, parcă eu...

— Psst! Pst! Dă-mi voie, nu trebuie să te temi de ceea ce spun eu, e probabil o simplă speculație, dar trebuie să ți-o spun, te privește pe tine, în primul rând! Deci, eu nu pot fi, nu pot ajunge geloasă pe această doamnă doar din vanitate sau pentru că ea e lipsită de calități! Deloc! Ci pentru că voi doi nu vă potriviți și nu vă veți potrivi niciodată!

— Draga mea...

— Nu-nu, psst, acum vorbesc eu. Numai un minut și am terminat. Te cunosc prea bine, Ovidiu, tu știi asta, știu perfect când o altă femeie ar putea deveni periculoasă, ce-ți place, când te ascunzi, te prefaci *etcaetera*... După atâta vreme și cu firea ta deschisă, unitară, ar fi jalnic dacă aș pluti încă în aproximații! Jalnic și periculos pentru mine, pentru instinctul meu de conservare! Aici însă se întâmplă cu totul altceva.

— Ei, să vedem, ce se petrece aici? făcu doctorul, arborând o mină ușor persiflantă, aprinzându-și o țigară. Dacă-mi spui lucruri atât de importante, dă-mi măcar ceva de băut!

— Ia-ți! spuse Ludmila, privindu-l cu căldură, deschis, o luminiță jucăușă îi persista însă în privire.

Și când Minda se ridică, îndreptându-se spre locul unde-și ținea ea băuturile, fu, fără să-și dea seama, bucuros că scăpa pentru câteva clipe de căutătura ei, neplăcut de directă.

— Ceea ce faci tu e o simplă joacă!...

Ea se opri, urmărindu-l cum ajunge în fața bărulețului, un scrin Boulle, cu încrustații de *écaille* roșu, unde se aflau băuturile, cum se apleacă încet, căutând cu ochii sticla dorită, ce era în al doilea rând din spate, o ridică în aer, să vadă nivelul lichidului, apoi se întoarse, deschide ușa de cristal a bufetului pentru a scoate două pahare și, în această poziție, cu brațul drept ridicat la raftul de sus, unde se aflau paharele de whisky, i se auzi vocea, calmă:

— De ce ai tăcut? Continuă! Deci, e o simplă joacă...

Cu un sfert de ceas înainte de ora șaisprezece, Minda se afla în fața clădirii, fumând nervos, plimbându-se în sus și în jos. În sfârșit, la patru și șase, și șapte, începură să iasă pe poarta îngustă, de fier forjat, salariații (se mai afla acolo și un institut de proiectări în construcții civile și încă o instituție cu niște inițiale, M.M.C.I.C.M. sau M.M.C.I.M.), așa că afluența era mare, zeci și zeci de inși se îmbulzeau în curtea clădirii, pavată, mărginită într-o parte de un zid văruit, iar în dreptul porții de fier, masa de oameni se sugruma, ca apoi să se risipească în direcții diferite. Ca să n-o piardă, el se postă chiar lângă ieșire, o văzu ieșind singură și apucând-o în direcția opusă celei în care se afla el, făcu câțiva pași precipitați în urma ei, o ajunse și, tocmai în clipa aceea, ea se întoarse și făcu semn cuiva, cu fața ei mică, botoasă, vopsită strident, destinsă într-un zâmbet. Deși el se afla în fața ei, ea nu-l vedea sau se prefăcea că nu-l vede, privind la cineva peste umărul său. Minda se întoarse să vadă despre cine era vorba, și în clipa aceea trecu pe lângă el un bărbat, atingându-i ușor umărul, o luă de braț și cei doi plecară mai departe. Era cineva, abia atunci își dădu cont doctorul, care patrulase ca și el, un ins înalt, bine făcut, fără pălărie, frumos chiar, unul din aceia, sute, pe care îi deșteaptă la existență o vedetă de film, transoceanică, în fiecare deceniu, în aproape fiecare țară sau capitală. Un Gary Cooper, un Gregory Peck autohton, ceva ce prinde preț și interes, o dată modelul validat și răspândit de peliculă, aureolat de o intrigă ce se petrece pe marginea bazinelor de la Las Vegas, într-o vilă cu terenuri de tenis, în Bel Air, sau oriunde altundeva se inventă viață, încărcată de mister sexual, cu exemplare umane, de rasă, scoase din grajdurile Hollywoodului. O pereche total nepotrivită, gândi doctorul, căruia, dintr-o banală contrariere, probabil, îi treceau toate acestea prin cap, ea mică, grăsuță, înțepând cu afectare trotuarul cu tocurile ei exagerat de înalte, el, cu umerii lui lați, cu părul negru, mătăsos, ondulat, într-un pardesiu din stofă englezească, foarte bine croit, cu un mers care trăda pe fostul performeur în atletism, un aruncător de disc, sau așa ceva. „Dar de ce? Poate că se potrivesc foarte bine!..." În orice caz, individul se pare că îl cunoștea sau fusese avizat, pentru că, în cele câteva minute cât patrulaseră, fiecare pe alt trotuar, prin

fața clădirii, Minda se simțise de câteva ori fixat, cu o anume insistență, dar nu dăduse nici o însemnătate acestui lucru, nu îi plăcea să intre în forme de contact de acest tip cu inși necunoscuți, pe stradă. Dealtfel, îl absorbea cu totul altceva.

Ce să facă? Peste trei sferturi de oră avea întâlnire cu un coleg, o întâlnire de care nu avea chef. Dădu un telefon și se scuză. Apoi coborî în jos pe Calea Victoriei, cu deliciosul sentiment al omului care nu are ce face cu timpul. De două săptămâni renunțase la venitul suplimentar pe care i-l aducea Policlinica specială și câștigase o libertate pe care, în propriii săi ochi, și-o motivase ca necesară celor două comunicări ale sale. Timpul trecusă însă, iată, ca prin vis, și el nu lucrase nici trei după-amieze pline din cele două săptămâni libere, în afara cursului, bineînțeles. Ce făcuse?! Nimic. Nu făcuse nimic, adică făcuse nimic, ceea ce însemna relaxare, odihnă. Ce prostie! Un ins ca el se odihnea în efort, lenevia aceasta era de prost augur. Ce, era astenic?! Dacă așa era, trebuia să ia măsuri urgent, astenia se tratează. Poate era melancolic?!... și el zâmbi, involuntar, strângându-și umerii, un gest nou apărut la el, un gest pe care îl făcea de la o vreme ca să nu-și frece mâinile. Într-adevăr, de câtăva vreme simțea nevoia uneori să-și frece pur și simplu mâinile în momentele cele mai nepotrivite, cele mai neașteptate (pentru el însuși), ca un băcan cumsecade, mulțumit subit de propria-i existență, de propriile-i afaceri mărunte. Câtva timp cedă acestui impuls, acestei descărcări stranii, apoi se controlă, se stăpâni și elimină gestul dizgrațios. Prin compensație, mai suportabilă, oricum, îi rămase acea scurtă, insesizabilă strângere din umeri. Își aminti de Karenin și de gestul său neplăcut când își pocnea degetele. Ce ins, acest Karenin! În adolescență, firesc, îi apăruse odios, abia cu mult mai târziu îl înțelesese, îl iubise chiar. Un ins curajos, un ins care luptase până în ultima clipă, cu un curaj atât de bărbătesc, de nespectaculos, de sobru, în comparație cu lupta ei, isteroidă, și cu aerele lui Vronski, un *play-boy*, depășit de evenimente, evident surclasat de femeia pe care și-o făcuse amantă și care se potrivea, ciudat, cu soțul ei, cu acel Karenin care-și pocnea, câte unul, fiecare deget. *Madame* Bovary rusă! În general, gândi el umblând în lenevie, fericit de acel „nimic" pe

care-l trăia în după-amiaza aceea, în general, începeau să-i placă personajele secundare din marile cărți ale adolescenței sale. Eroii principali alunecau într-un fel de penumbră, pe deplin meritată după atâta zarvă și, iată, intrau în prim-plan astfel de inși ca... ca cine, de exemplu? Da, Karenin, indiscutabil, era un ins foarte interesant, el însuși putea fi Karenin, i-ar fi plăcut să fie Karenin. Un ins volitiv, economic, capabil de o mare concentrare existențială, un ins cu simțul profund al moralei, un ins care-și întemeiase un cămin și lupta pentru el, lupta pentru ea însăși, pentru Ana, ca un îndrăgostit de prima oră, intuind, cu mult mai exact decât *celălalt*, pericolul în care se afla ea. Cine încă? Svidrigailov, din *Crimă și pedeapsă*. Da, da, interesant individ! Oricum, din personajele secundare ale cărții, îl alegea pe Svidrigailov, și nu pe Marmeladov, ca Laurențiu. Un moșier de țară, e adevărat, cu o existență dubioasă, deși, de unde știm asta? Din niște insinuări, pe care Dostoievski are destul tact să le lase sub semnul ambiguității. Oricum, un ins detracat sau capabil de a fi astfel. Dar scena cu sora lui Raskolnikov, cu Dunia, Avdotia Romanova, când ea trage de două ori în el și o dată glonțul îi zgârie tâmpla. Și scena sinuciderii, în noaptea aceea ploioasă... „Să le spui că am plecat în America!" sunt ultimele vorbe ale lui Svidrigailov adresate acelui mărunt paznic al turnului. Totuși, e ceva de prost-gust și în Svidrigailov ăsta! Nu e un adevărat erou secundar, dealtfel, la inși sangvinici ca Dostoievski sau Stendhal, sau Faulkner, nu găsești adevărați eroi de plan doi. Doar la autori flegmatici, ca Tolstoi, Thomas Mann... da-da, adorabilul domn Friedmann, *der kleine Herr Friedmann*, ce suferă o umilință atât de strașnică, acolo, pe malul lacului, din partea acelei femei fantastice, uriașe, un fel de *„la géante"* față de măruntul cocoșat, o victimă ideală!...

Minda continua astfel să se delecteze cu „personajele sale secundare", vânturând prin cap paginile unor cărți celebre, și aerul mișcat ușor de aceste pagini se pare că îi pria, îi făcea bine, îi răcorea creierul său înfierbântat, încărcat cu atâtea date și concluzii precise, indubitabile — oare chiar atât de indubitabile! — și astfel mergea el, cu o mână la spate, cu pardesiul descheiat, cu capul în vânt, lăsându-se într-adevăr dus de acea

după-amiază ce, evident, nu era o după-amiază de duminică, dar era o după-amiază câștigată. Pe cale de a fi câștigată, ha, ha! cineva îl salută, o voce îi pronunță numele și el răspunse cu larghețe, fără măcar să se uite cu cine avusese onoarea... ba nu, se uitase și-apoi uitase imediat, ceea ce însemna că gândea profund sau însemna altceva, cu totul altceva. Dealtfel, câtă lume cunoștea el, câți îl salutau! El răspunsese la salut, ceea ce era corect, nu putea să ție minte fiecare figură, memoria lui... sau contele de La Mole, care-l angajase bibliotecar pe Julien Sorel! Ce om viu, inteligent, unul din acei părinți care rămân superiori odraslelor lor, ce bătrânețe tristă! Ar fi vrut să fi fost La Mole! Iată cine reprezenta bine epoca, „anul '830", și nu exaltatul de Sorel sau smiorcăita, curvișstina de fiică-sa, Matilda! Câte un astfel de individ, harnic, lucid, moral, salvează o epocă, ne face să ne simțim egali cu el, ne face să ne simțim „bine". Sau Peeperkorn, cu capul său imperial, cu vitalitatea sa obosită, amantul Claudiei Chauchat... iubita, amanta noastră, veșnic sclava altuia, cu care, împreună, ne domină, ne farmecă!... Grozav lucru! Ei sunt priviți cu antipatie, uneori chiar de autorul care îi zămislește, dar aceasta nu e decât o dovadă în plus că el însuși le este inferior, îi invidiază, pe ascuns, îi calomniază, ușor, parcă involuntar, după ce i-a creat, încearcă să-i pună în inferioritate față de eroii săi preferați! Pe el, însă, pe Minda, nu vor reuși să-l păcălească! El își alege singur eroii! Onoare lui! Să trăiască domnul doctor!... Așa îi spusese odată un țăran, strigând în cabinetul său de parcă ar fi fost mandant în alegerile burghezo-moșierești! Prin diverse „tertipuri" și, fiind un element de vârf, „reușise" să scape de stagiatura de la țară, de circumscripție, se alesese doar cu șase luni la Spitalul nr. 2 din Alexandria, dar și aceste șase luni erau fictive pe jumătate, pentru că mai tot timpul făcuse pe internul, camuflat, bineînțeles, pentru că pe vremea „lui" încă nu se reînființase internatul. Regretase, adeseori, apoi, că nu stătuse măcar doi ani la țară, pentru el, ca internist, abia acum realiza importanța acelei practici totale. Acum însă, în clipa aceasta, în timp ce cobora atât de nepăsător pe Calea Victoriei, regretă încă o dată, aprins, că nu locuise și nu trăise printre oamenii de la țară, undeva la munte, sau oriunde altundeva. I se păruse mereu că trebuie să citească,

să experimenteze, să stea la bibliotecă, printre somități, că e făcut pentru... ce prostii! Era adevărat, dar... ce prostii! „Să trăiască domnul doctor!" ăsta era singurul adevăr. Pe unde o fi țăranul acela, față de care făcuse un gest mărunt, cum îl mai făcuse și cu alții, destui de numeroși, și care, în mijlocul orașului, în cabinetul lui, în prezența a două surori, ridicase pălăria și strigase, cu un ciudat entuziasm, cu ochii sclipind. Atunci, în clipa aceea, el se roșise, îi temperase entuziasmul, i se păruse, lui, unui pedant nenorocit, că omul strigă prea tare, chiar entuziasmul lui, față de cele două femei care-l idolatrizau, în camerele acelea în care se vorbea pe șoptite, în care o ușă trântită era o jignire, i se păruse deplasat, pentru că, nu-i așa, el își făcuse din discreție o profesiune. „Meseria mea, spunea el, nu suportă zgomotele, în parohia mea nu se strigă! Cine urlă și trântește, să treacă la chirurgie!" și era foarte mândru de cuvintele sale, pe care asistentele și cei din suita sa i le sorbeau de pe buze și le colportau. Avea dreptate, și calmul, liniștea ce domneau în jurul lui, „adevărata curățenie!", cum spunea el, făcuse uneori minuni mai reale decât o dozare medicamentoasă potrivită, un diagnostic rapid și precis. Dar strigătul acela, ce grozav sunase, nu-i așa? „Să trăiască domnul doctor!" și el, amuzat, îl împinsese pe țăranul acela, ce era mai în vârstă decât el, un om foarte curat, cu mult bun-simț, atins de o boală incurabilă, spre ușă, dar, înainte ca să scape de el, trebui să accepte o sticlă de horincă, pe care omul, înainte de a ieși, o scosese repede dintr-un fel de sacoșă sportivă, veche, pătată, care Dumnezeu știe cum ajunsese în mâinile sale. Luase sticla, deși era absolut împotriva principiilor sale, da-da, va să zică luase sticla, totuși luase sticla, își aducea bine aminte, episodul se petrecuse cu vreo zece ani în urmă, și omul, cu pălăria în mână, pe care nu și-o puse decât afară, în camera de așteptare, stând în ușa întredeschisă, adăugase: „Luați dom' doctor (deși sora îl corectase o dată, apăsat, cu un: „Domnule profesor!" celălalt continua să-i zică ca și la început), luați, e țuică bună, prefriptă, «de mărgele»". „De ce?" întrebase el, amuzat, neștiind cum să iasă din încurcătură, și una din surori se repezi să închidă ușa, văzând că el ia sticla în mână. „De mărgele!" răspunse celălalt, o scutură și i-o dădu înapoi. Avea, evident, o grămadă de istorii de astea

prin toate cotloanele memoriei sale, dar acum, undeva, apăsată din greșeală de te miri ce conexiune întâmplătoare, sărise acel binefăcător: „Să trăiască dom' doctor!", care era el însuși. „Să trăiască!"

Așa cum se întâmplă multora, în clipa aceea regretă că nu fusese mai atent cu acel om, că nu-i urmărise boala, el avea o fire afurisit de greoaie, crispată, rigidă, abia cu mult mai târziu, uneori după ani de zile, își dădea cont și se mustra pentru inerția sa, pentru posomorala sa, când, cu un cuvânt cald, cu o atingere, cu o măruntă incomoditate, ar fi putut nu să salveze, ci să... facă o apropiere. Dar, cine știe, poate că tocmai felul în care reacționase era cel potrivit?! Calmul său real, liniștea sa care se transmitea, lipsa de vorbărie și evitarea veșnicei atingeri, pe umăr, pe mână, pe obraz chiar, a bolnavului, cum făceau atâția, puteau inspira respect. Respect, bineînțeles, nu de el însuși, nu-nu, respect față de boală, respect față de trupul lezat, un respect pe care el nu-l pierduse niciodată. Ce mister formidabil se afla în armonia și în dizarmonia corpului, în suferința lui, în apropierea morții! Moartea o simțise totdeauna, nu se blazase niciodată, și această forță a lui făcuse din el ceea ce era! Minda dădu din umeri de parcă cineva ar fi putut să-l audă: „Ceea ce, oricum, alții ziceau că este!" Da, evident, apropierea morții îi împiedica pe ei să ajungă niște simpli specialiști oarecare, niște simpli tehnicieni! Apropierea morții îi împiedica să se abrutizeze, cei care rămâneau cu această sensibilitate erau salvați. Ceilalți erau ei înșiși bolnavi, o boală nu prea gravă, ce deformează, ce te face de nerecunoscut, un fel de p.c.e., de poliartrită cronică evolutivă, o boală absolut caraghioasă, fără leac, lipsită de orice fel de măreție a durerii.

„Moartea, domnilor, iată ceva despre care nu se vorbește!", auzise el încă din primii ani din gura unui celebru profesor de anatomie patologică, și fraza aceasta fusese, generații la rând, un fel de „îndreptar practic", și mulți resimțeau cu ușurință această degajare de cuvânt, da, aici Ceea avea dreptate, în alt fel, cuvântul, unele cuvinte, ele însele, puteau provoca o întreagă realitate. El însă, mai ales după primii ani de practică, de teribilism și imitație savantă a cutărui sau cutărui „as" clinic, reacționă puțin diferit și nu considera „experiența" încheiată când pacientul deceda.

El pronunța aproape de fiecare dată cuvântul „moarte", evident, numai pentru el însuși, și dacă cineva i-ar fi repetat în clipa aceea ceea ce el „gândea", l-ar fi privit cu uimire și cu o anumită naivitate, profundă. El nu-și închipuia că face „bine", că „alină suferințele" (deși i se întâmpla adeseori și acest lucru și cel mai mândru era când îi reușea în cazurile disperate, incurabile, nu vindecarea, bineînțeles, ci ușurarea, ca și la naștere, nu-i așa, *ușurarea morții)*, singura sa mândrie era prezența sa acolo, lângă pat! Va fi totdeauna prezent, nu va întoarce capul, nu se va depărta, va asista moartea, trupul celui lezat, boala, una din formele cele mai vii ale existenței! pentru că, nu-i așa, nu există boli fizice, și asta au început s-o înțeleagă mulți măgari, mulți cinici, diletanți-cinici, cinici amatori! Meseria lui înseamnă *asistență*, și în acest punct se apropia, parcă, de obligațiile preotului catolic de a asista pe cei care mureau, în speță inși singuratici, vagabonzi, fără familie, inși ce mureau în spital. Asistența *in articulo mortis!* Adeseori fusese și el un astfel de preot și nu era nimic rușinos în asta, nimic nesportiv! Sentimentalismul acesta de stil vechi îl împiedicase să ajungă un simplu tehnician, de care foiește secolul. Să faci o mașină care folosește la ceva? Ptiu, ce scârbos! Da, mașina ușurează munca fizică, dar înlătură ea degradarea omului?! Îl face ea mai bun? Moartea însă, apropierea ei schimbă omul, îl înnobilează, orice ar face! Astfel a fost posibil ca o serie de savanți atomiști să fie folosiți împotriva intereselor omenirii, ca niște simple unelte, una din cele mai fioroase umilințe ale acestui secol! Savantul în mâna politicianului, naivul în mâna cinicului, a cinicului profesionist! Pentru că acolo moartea nu se simte, moartea e absentă, e politicoasă, aseptică, fotogenică, plină de „bun-simț", plină de tact. Orice inginer care desenează o roată dințată poate fi sigur că ea, până la urmă, va strivi un braț, un torace, și nimeni, nimic nu-i va scuza imbecilitatea, lipsa de imaginație, chiar mersul în fiecare duminică la biserică. A, Dumnezeu e foarte distrat la biserică, el e acolo în biroul său, în vastul său birou, și se știe, marii boși sunt teribil de distrați când dau audiențe. Toți boșii sunt la fel. Un boss seamănă infernal cu alt boss. Acesta e meritul său. Dar lângă pat, unde el, Minda, e prezent, acest boss e cu mult mai șifonat, cu mult mai cumsecade.

Acolo, bossul acesta suportă al dracului de greu disprețul, oho, bineînțeles, nu disprețul său, al lui Minda, ci al celui care moare, al celui care moare cu adevărat și care e cu mult prea înspăimântat încât să-i mai fie frică. Cine asistă la acest dispreț nu mai face roți dințate și butoane nichelate! Și, în ceea ce-l privește pe el, „domnul doctor Minda, care, să trăiască!", el va *asista* încă multă vreme, încă foarte multă vreme, și astfel, printr-o socoteală simplă vor fi totdeauna cel puțin doi. Doi, acesta e un număr care nu poate fi disprețuit.

Toate acestea și altele i se perindau prin cap, în timp ce, de câtva timp, se afla în fața vitrinei cu prăjituri a cofetăriei blocului turn din Piața Palatului. Examina cu atenție, zâmbind ușor, uneori bombându-și pieptul, prăjiturile, cerea unele scurte informații de la cele două vânzătoare ce serveau cu gesturi iuți, erau mulți care cumpărau pentru acasă, cartoane, pungi mari cu bomboane, dar el accentuă că vrea să „servească acolo" și îl amuza grozav să audă uruitul acelor fraze în el în timp ce arăta cu degetul o prăjitură sau alta. Cremșnituri nu se găseau nici acolo și nici rulade cu frișcă, și când întrebă, cu naivitate, dacă „nu țin" astfel de sorturi, perisabile, e adevărat, i se răspunse, cu indignare aproape, că „ba da, ținem, dar n-avem momentan", apoi, când el spuse că acestea sunt prăjituri preferate pentru el, încă din copilărie, nu spuse, cum ar fi dorit: „Din îndepărtata copilărie!", ci, pur și simplu, plin de sobrietate: „Din copilărie!", cele două fete dădură cu înțelegere din cap, amândouă în același timp, apoi izbucniră, nu se știe de ce, în râs, privindu-se, și Minda cucerit, râse și el, dându-se puțin într-o parte, coada se mărise deja și cineva începu să murmure, vreun nenorocit, desigur, fără simțul umorului. Dar poate că avea simțul umorului, dar era grăbit! Și Minda se încăpățână să aleagă totuși ceva. Își aminti atunci de Maria Felix, care îl aștepta jos, la „Gioconda", și ieși de la turn doar cu o pungă de caramele, excelente, ambalate în staniol verde, caramele mari, negre.

Se surprinse cu pasul grăbit, îl rări și începu să privească plin de interes în toate părțile, așa cum fac oamenii când se plimbă, dar nu rezistă multă vreme. Avea totuși un țel, în după-amiaza aceea fără țel, și ar fi însemnat să se prefacă față de el însuși dacă ar fi mimat în continuare

pașii aceia legănători, de dans. Mai vârî o caramea în gură, aruncă, pe furiș, staniolul, bine mototolit, altădată ar fi căutat, cu pedanterie, cu „respect de sine însuși", o cutie de gunoi, de hârtii, sau ar fi băgat-o în buzunar, dar acum fu chiar mândru de gestul său atât de... expert, de firesc. Da, lăsă pur și simplu să-i cadă cocoloșul acela mărunt de staniol într-un moment când cineva îl îmbrâncise ușor, nu din vina lui, și când tocmai schimba amabilitățile scârboase, de rigoare, cu celălalt cetățean, lăsă să-i alunece... nu, mai bine zis, după incident, se „trezi" că nu mai are nimic în mână. Se consumase! Delicios. Iată, lui îi fusese mereu teamă că nu se va putea adapta acestei vieți complicate, triviale, atât de dură în mărunțișurile ei implacabile, unde ești înghesuit și îmbrâncit cu toată lumea, unde, într-o fracțiune de secundă salutară, se egalizează toate sensibilitățile, memoriile, unde nu te mai întreabă nimeni dacă ai lenjeria curată. Când cad bombele, toată lumea are costumul croit la cel mai bun croitor! Ceea parcă spunea ceva, odată, despre falsa adaptare, despre *imitația vieții*, nu?! Parcă... dar nu, ce importă! Da-da, se va adapta, e dotat și în această direcție, trebuie să se adapteze! Altfel, va muri! Cine nu se adaptează moare! Superb... dar moare! El nu vrea să moară. Încă nu. Încă nu. Nu era prea nobil, din partea lui, poate, dar... sau, cine știe, era chiar nobil. Vrea să mai trăiască, cu orice preț! Orice preț era bun, ha, ha, chiar cel mai mărunt, cel mai meschin! Va plăti orice preț i se va cere, da, asta cu siguranță, cineva îi va cere să... e bine să nu uite acest amănunt: cu orice preț! Trebuie să ție minte acest lucru, pentru că, nu-i așa, obișnuința îți poate juca renghiuri, obișnuința de a fi generos, distins, cu adevărat distins, proasta sa obișnuință de a nu se pierde în mărunțișuri, în trivialități.

Maria Felix, ca un făcut, nu era însă de serviciu, și după ce comandă ceva, un pepsi-cola, sau așa ceva, și după ce vegetă o jumătate de oră la o masă, la care se așează până la urmă și un bătrân murdar, cu un fular de mătase în jurul gâtului, se interesă când era „ea" de serviciu, pentru că, nu-i așa, ar fi vrut să bea o cafea bună, fără zahăr, și numai dânsa ar fi fost capabilă... „Dar, vai de mine, i se răspunse cu o anume plictiseală, dar putem să vă facem și noi o cafea, la fel de bună!" „La fel de

bună?“ întrebase el, cu neîncredere, ciulind urechile, și fu privit cu o ușoară mirare, apoi i se repetă că da, i se putea face o cafea foarte bună, cum dorea, mare sau mică?!

Minda însă, după ce se gândi o clipă, refuză, tonul chelneriței nu prea îi inspira încredere (deși s-ar fi putut să se înșele și ea, într-adevăr, femeia aceea cu părul roșu, ciufulit, și cu oja căzută dizgrațios, la unghii, să fie capabilă să-și țină promisiunea), și declară că va veni a doua zi, cam pe la aceeași oră. Mă rog, cum dorea! fu răspunsul, și mișcarea indiferentă de umăr care însoți acest răspuns îl încredință încă o dată pe Minda că nu greșise când refuzase oferta aceea, amabilă, la urma urmei. Nu-nu, era mai cuminte să aștepte, în definitiv era la câțiva pași de casă, oricum, mai avea de lucru și putea, foarte bine, să-și prepare el însuși una, mai avea niște caramele și... și... a doua zi putea, oricând, să revină.

Capitolul XI

Într-adevăr, reveni a doua zi, și Maria Felix îi făcu o cafea bună, deși nu păru a-l recunoaște. Dar ce conta, cafeaua era admirabilă!

Era seara, târziu, avusese o interminabilă ședință de catedră, Minda se uitase la ceas tot timpul, toată lumea fu convinsă că o obligație urgentă îl aștepta. Se aflase, cum era și firesc, cu viteza fulgerului, despre audiența sa la ministru și despre probabilitatea ca în curând colegul lor ilustru să devie director general. Prestigiul său era atât de consolidat, ca și respectul față de competența sa profesională, încât nimeni, nici el însuși, nu observă cea mai ușoară schimbare de atitudine în comportamentul colegilor și al conducerii institutului, lucru care plăcu tuturor. Lui, cu precădere. Nu era deci o jigodie care ajunge știab! Nimeni nu părea că așteaptă de la el ceva deosebit, nimeni nu se înclina nici cu un micron mai mult în fața lui, absolut toată lumea, până la personalul de serviciu, din clinică (căruia el îi acorda, dintotdeauna, o atenție măsurată; îl scârbise, încă de când era student în ultimii ani, demagogia ieftină a cutărui profesor față de femeile care asigurau curățenia stabilimentului sau față de surorile de noapte), se purta ca și cum totul ar fi fost „în regulă", O.K., ca și cum era firesc ca un om ca el să fie numit într-un post atât de important, de care avea să depindă soarta multora dintre ei, ca și cum *se știa* cum avea de gând să reacționeze, cum trebuia să reacționeze. „Grozav, gândi Minda, cu un ciudat sentiment de febră, adolescentic, asta înseamnă că miroase a democrație". Prostii! Ce nevoie avea el de posturi, de funcții?

Când va mai avea timp să lucreze? I se dăduseră, formal, toate asigurările că munca sa științifică nu va avea de suferit, chiar dimpotrivă! Da-da, râse încet, în el, Minda, asta era bine zis: chiar dimpotrivă! Și pe urmă ce adversități nu va provoca el, ajungând director, câți inși, câte grupări nu va contraria numirea sa, inși care abia auziseră de el, zeci de inși îl vor urî de moarte, și asta pentru ce? E nevoie de el, neapărat, numai de el?! Putea el însuși să se convingă că el, ceea ce ajunsese el cu prețul unei cantități impresionante de muncă, talent profesional, onestitate etc., el și nimeni altul era necesar, vital necesar acolo, la biroul acela, unde veneau hârtii importante, de care depindeau mii de oameni, sute de mii de bolnavi etc.?!

Prostii! făcu el din umeri, refuzând să se mai lase prins în lanțul a sute de fraze asemănătoare, în variante infinite. Deși, într-un fel, trebuia să o facă, ceruse „timp de gândire", lucru care i se acordase cu o politețe și înțelegere desăvârșite, chiar se aștepta, i se păru lui, o asemenea atitudine serioasă, responsabilă, de la un ins atât de „solid", ca el! „Prostii!, făcu doctorul încă o dată și se ridică să contemple vitrina cu prăjituri, dar Maria Felix îi zâmbi și îl informă (cu „domnule doctor!", bineînțeles) că aveau și rulade și cremșnituri, și dacă voia, la cafea... „Da-da, spuse Minda, ușor fâstâcit, bucuros (ce comic!) că fusese recunoscut de vânzătoarea aceea de care avea nevoie atâta lume, contrariat oarecum că nu fusese lăsat să aleagă el însuși, deși... Cum așa, întrebă el, minunându-se, cu o oră înaintea închiderii, și v-au mai rămas rulade și cremșnituri?!" „A, răspunse Maria Felix, au fost aduse abia după-masă, târziu, de fapt sunt pentru mâine, dar s-au cam dus! Dumneavoastră, oricum, v-am rezervat câteva, știam că veniți!..." „Ce vorbești! făcu Minda și simți că roșește în jurul urechilor, prostește. Va să zică, ți-a comunicat colega dumitale..." „Ha, ha, ha! râse femeia. V-a recunoscut, evident, deși, adevărul e că eu v-am recunoscut din descrierea ei! Mi-a spus că ați declarat că nimeni nu face cafea atât de grozavă ca mine! Apropo, pe mine mă cheamă Vijan, nu Bejan, dar nu face nimic... nu aveați de unde să știți!"

Minda rămase *bouche-bée* deoarece el ignora total numele ei, de altfel era perfect mulțumit cu acel „Maria Felix", dar cine știe ce sporovăise

cealaltă. Ar mai fi vrut să mai continue conversația cu ea, acolo, în fața vitrinei, doar din recunoștință că ea se purta atât de amabil cu el, îi reținuse prăjituri etc., dar ea îi atrase atenția că „se deranjează, stând în picioare", și el se depărtă grăbit, așezându-se la masa lui. Când îi aduse prăjiturile (două din fiecare sort), ea vru să întârzie lângă masa lui, râzând, amabilă, desfăcându-și părul ei negru, lung, lucios, deosebit de frumos (fără nici o intenție, desigur, dar era cu câteva minute înaintea închiderii și oricum...), dar Minda se închise brusc în el și o concedie rapid. De ce? se întrebă el însuși, urmărind-o cum trecea pe la mese, ajutând-o pe debaraseuză, privind prin vitrina uriașă, udând marele cactus, dar nu putu să-și răspundă. Era însă deosebit de plăcută singurătatea aceea totală în care se găsea, cu mult mai mare decât o putea realiza sus, în apartamentul său. Nu, acolo nu era singur, acolo era un om ocupat. Lucra de atâta vreme între acele ziduri, încât, sus, nu putea rămâne inactiv, obiectele, pereții îi declanșau cel mai simplu reflex condiționat, cel al muncii perpetue.

În sfârșit, femeile închiseră localul, era unsprezece, și Minda se simți perfect. (Vijan îi comunica, politicoasă, că poate să mai întârzie, oricum se spăla pe jos încă, se făcea casa etc., și Minda își luă în primire, cu satisfacție evidentă, noile sale drepturi, de client stabil al „casei".) Cafeaua, dealtfel, abia se răcise ca lumea, și el așteptase clipa aceasta liniștită, ca un pensionar, ca să-și aprindă o țigară. Ce bine era! Singur, total singu în univers! Unde, dacă nu într-un asemenea mediu total deschis, indiferent, te puteai simți singur? Își aminti de Nestorescu, se ridică și îi dădu un telefon, folosind de astă dată telefonul din birou. Formidabil! La bătrânul Nestorescu era lume, muzica se auzea în aparat, cineva întrebase de el chiar. De el? se uimi Minda. Cine anume?! Icu nu putu răspunde prompt la această întrebare, dar nu conta. Cineva se interesase de el, nu voia să treacă, acum, pe acolo? Acum? repetă Minda, tentat o clipă, apoi își aminti de programul încărcat de lucru pentru acea seară, și refuză, cu multă părere de rău, reală, spre surprinderea sa. Promise că va mai suna și acceptă să fie chemat la telefon de „bătrânul Nestorescu", acasă. Dar numai de el, fără nici o excepție! „Evident, bătrâne, făcu tehnicianul,

cunosc codul!" și râse. După ce așeză telefonul în furcă, Minda își frecă mâinile, rapid, și dacă nu s-ar fi văzut, din întâmplare, într-o oglindă ce se afla montată chiar *vis-à-vis* de biroul gestionarei, n-ar fi realizat gestul. Astfel, „surprins de propria sa privire", rămase o clipă nemișcat, ca într-un stop-cadru cinematografic, apoi zâmbi, dădu șăgalnic din cap, de parcă ar fi admonestat „părintește" pe cineva din el, cineva cu mult mai tânăr, mai iresponsabil, mai „șugubăț", și se întoarse, grăbit, la masa sa. Îl aștepta cafeaua, „excelent răcită", și țigara, pregătită deja. O femeie spăla dalele de marmoră, ridicând cu zgomot scaunele lăcuite pe mese. Din biroul lui Vijan se auziră glasuri de femeie, o ușă trântită, marele vas se pregătea de scufundare. Formidabil!

Afară ploua, ca de obicei, se apropia Crăciunul, pietoni treceau grăbiți, cu umbrele sau fără, unii se adăposteau chiar în fața vitrinei sau așteptau ceva, îl priveau pe el, singurul consumator, din plictiseală, la un moment dat îl privi țintă un bărbat care i se păru foarte cunoscut. Cine era? Alungă însă rapid orice preocupare de acest fel, „mondenă", și își retrase atenția de la vitrină și de la ființele vii „de afară". „Ființele vii" dinlăuntru îi ajungeau. Cafeaua, țigara sa, încă o ruladă, care-l aștepta, iată câte ființe vii stăteau și nu crâcneau sub comanda sa!

Ludmila?! Da-da, evident (și Minda dădu reflex din cap) ar fi trebuit să fie sus, acum, la el, așteptându-i telefonul, sau direct la ea. Era seara lor, una din serile lui libere și pe care, de obicei, i-o consacra ei. Când el renunțase la acele ore, de două ori pe săptămână, de la specială, ea se bucurase, sperând, cum era și firesc, să se înfrupte și ea din acel oscior, noul său timp liber, în mare parte dedicat, evident, „literaturii". Da, dar și ea, undeva, acolo, într-un colț, cuibărită, și el, se înțelege, fusese total de acord, chiar entuziasmat (și se bucurase primul, propria sa bucurie reală, alături de bucuria ei, la fel de reală!), dar, nu știu cum, „porția ei" se micșorase îngrijorător, și asta fără ca nimic să se schimbe în relațiile lor. Nimic, absolut nimic! El era un om puternic, perfect echilibrat și n-ar fi acceptat cea mai mică degradare a relațiilor, cea mai măruntă, infinitesimală umilință a iubirii lor, a iubirii ei, dar de ce dracu îl căuta ea atât de insistent în ultima vreme?! „În ultima vreme", spusese! Da, se putea

exprima și astfel: În ultima vreme! Avea o grămadă de lucruri pe cap, clinica, cursul, comunicările sale, revistele străine, care nu știu cum dracu se înmulțeau în ultima vreme, apăruseră în special numeroase publicații de imunologie și genetică cu implicații direct clinice și, deși își propusese de fiecare dată, ferm, să le recenzeze doar pe cele de bază, cele „serioase", adevărul e că se găseau totdeauna lucruri interesante, „mărunțișuri revelatoare" te miri unde. Uite, de exemplu, un „sindrom nou", pe care-l întâlnise în clinică cu două luni înainte, îl găsești descris în premieră într-o revistă argentiniană.

Și-apoi „literatura" specialității sale, penibil, îngrijorător de vastă, deși, și-aici, nu-i așa, cărțile fundamentale erau puține. Și, totuși, apărea câte un puțoi de asistent care te întreba, cu genele plecate obraznic, dacă ți-a căzut cumva în mână cutare sau cutare titlu, sau, ce interesant, un nou „beta blocant", aproape nimeni nu mai aplică în fibrilație chinidină, ci numai „conversia electrică", constatarea cianozei n-are nici o valoare, decizia este presiunea oxigenului intra-arterial ș.a.m.d. Ce să-i faci, și el fusese până nu demult un astfel de „puțoi", care încercase și reușise, în multe rânduri, să-i pună în încurcătură pe „titulari", pe „boșorogi", care nu-i depășiseră pe „clasici".

Ce-l admirase pe Dimitriu, frumosul C. Gh. Dimitriu, pe care nu reușise niciodată să-l „prindă", care fusese primul, deși era abia „conf" pe vremea aceea, în stare să-l facă să simtă, pe el, pe Minda, că adevărata erudiție arată altfel, că e cam ridicol, „puțoiesc", să încerci și chiar să reușești să pui în încurcătură un profesor, lângă patul bolnavului, față de o asistență întreagă medicală, citând te miri ce terapeutică pescuită undeva, în anexele unei reviste, un medicament, un nume sau un titlu dintr-o limbă pe care știi că celălalt n-o citește etc.! Ei și?! Cum spunea cineva: „Cultura începe atunci când uiți toate cărțile citite!"

De când nu mai citise o carte de „ailaltă", literatură „laică", beletristică, un roman?!... El, care fusese atâta vreme mândru că se ține la curent cu muzica, cu beletristica, ici, colo, o expoziție, o seară într-un atelier... nu-nu, nu mai putea, nu mai luase de aproape un an un roman în mână, ultimul, *Lumină de august* al lui Faulkner, îl lăsase la jumătate! o carte

fantastică! E adevărat însă că *Muntele vrăjit* îl citise de două ori, și admirația lui față de Mann renăscuse, după ce trecuse printr-o ciudată eclipsă un deceniu întreg. De fapt, nu-i plăcuse niciodată Mann, în liceu, când îl citise pentru prima oară, poza cu cărțile sale la subțioară, din snobism, apoi, în primii ani ai studenției, începuse să-l trateze cu o anume, simpatică, condescendență. Mann era însă ca și el, greoi, searbăd uneori, lipsit total de farmec, incapabil să facă o gafă, incapabil să mimeze stângăcia, și atunci, farmecul, cum să se nască (farmecul din *L'Etranger* a lui Camus, de exemplu, una din cărțile de căpătâi ale tinereții sale). Mann, un burghez ticăit, cu manșetele totdeauna călcate, cu gulerul țeapăn, meschin, incapabil de surprize, trăind dozat, calculat, îngrijindu-și penibil mica sa persoană grețoasă, dar... uite, acum, de când el însuși trecuse de patruzeci, începuse să-i placă această figură țeapănă, începuse să-l „înțeleagă", ceea ce însemna, nu-i așa, că ei doi începuseră să semene. Efectele acelea stranii, răutăcioase, care apăreau deodată, de sub tone întregi de moloz menajer, chicotitul acela al bătrânului Karamazov, ascuns într-o batistă parfumată, dusă cu delicată ipocrizie la gură sau mascat abil de-o pălărie tare ce se rotește într-un salut provincial, de la un trotuar la altul, de la o breaslă la alta, de la o prăvălie cu șei, căpestre și harnașamente la alta, cu articole de vânătoare și pescuit, la prăvăliile acelea cu puști scumpe de vânătoare sub sticlă! Da, bătrânul Mann știuse să importe marfa aceea de contrabandă slavă în orășelele pașnice și țepene ale copilăriei sale hanseatice, în aerul acela bănuitor și liniștit, *gemütlich*, reușise chiar să scape de jandarmul acela ce avusese un instinct atât de sigur și care fusese cât p-aci să-l aresteze în *Tonio Kröger!* Da-da, sub jiletca ipocrită a bătrânului Mann se ascundea un anarhist de încredere, un „excroc internațional" de prima mână, ca și Felix Krull al său, pe care-l lăsase la urmă, la care se gândea și visa mereu, excitat la culme să trăiască într-o morală duplicitară, triplicitară, chiar și așa, păstrând „proporțiile", bunele maniere, ha, ha, umoarea, calmul, flegma aceea ce le lipsește rușilor! Ce trebuie admirați, dar nu imitați! Da, lui Minda îi veni brusc cheful să mai citească o dată, a treia oară, *Zauberberg*-ul, să se îngroape de viu în cartea aceea greoaie și vastă, atât de fals

„dixneuvième siècle", atât de tristă și reconfortantă. În definitiv ajunsese suficient de bătrân ca să-și poată permite luxul să citească la nesfârșit aceeași carte! Îi veni, aproape, să-și caute, cu un automatism pe care ar fi trebuit să-l aibă deja, bastonul, rezemat alături, să-și strângă punga de tutun, din piele atât de subțire, încât să foșnească la fiecare atingere, să-și așeze, grijuliu, pălăria tare pe cap și să deschidă cu o falsă prudență ușa grea de sticlă a stabilimentului, ușa pe care el, după ce salută adânc, cu ochii în pământ, pe tovarășa gestionară Maria Felix-Vijan, el o împinsese cu atâta siguranță și forță, cu atâta nestăpânire, alergând unde?! Ar fi trebuit să aibă mai multă răbdare cu el însuși, mai multă imaginație la fiecare gest, chiar la așa-zisele „gesturi mărunte", ce prostie: gesturi mărunte! Cine mai inventase și expresia asta neroadă?! Minda pufni de două ori reprobativ pe nări și privi uimit în jur: nu mai ploua, da, într-adevăr nu mai ploua, străzile erau perfect pustii! O coti la stânga, pe lângă bisericuța aceea pe jumătate îngropată în pământ, unde nu mai intrase de nu știu câți ani, și tocmai când să treacă strada *(vis-à-vis* se afla un restaurant mărunt, ce avea încă deschis), auzi pași în urmă și se întoarse, fără să vadă nimic, deoarece se gândea la altceva. Ca orice om cumsecade, ce trăiește în respectul și teama legilor, care își plătește conștiincios impozitele, își salută vecinii, nu tutuiește pe nimeni și se întoarce la o anumită oră acasă, în locuința sa decentă.

Minda își reluă drumul, trecu pe trotuarul celălalt, mai întunecat, încercând să evite bălțile de apă, numeroase, din pavajul vechi, denivelat, când fu ajuns de pașii pe care îi auzise în spatele său și pe lângă el trecură doi bărbați. Doctorul se ciocni aproape de ei, cum umbla, ca un hârciog, cu privirile în pământ, și, fericit cu el însuși în clipa aceea, vru să-i ocolească, murmurând ceva, așa, pentru el însuși, din respect față de el însuși, când auzi o voce veselă, atât de concretă, de parcă l-ar fi prins de braț:

— Bună seara, domnule profesor! Șontâc-șontâc! Pe-aici, uite, e mai uscat, nu vi se udă manșetele!

Minda „întineri" brusc la auzul timbrului aceluia necunoscut, zeflemisitor, cald, și se opri. Doi inși, doi bărbați înalți, mai înalți decât el, îi barau drumul. Vru a doua oară să-i ocolească, coborând de pe trotuar

acum, dar cel care-l agrăise vorbi din nou, cu aceeași veselie nemotivată, care părea o stare a caracterului său, așa cum sunt unii triști fără motiv:

— Unde fugi, doctore? Să schimbăm două-trei vorbe, așa, izvorâte mai din inimă, he, he! Să știi că nu-mi miroase gura, he, he!

Minda se opri, era chiar la marginea trotuarului și-l privi pe cel care vorbise. Aha, da-da, era cel care-l fixase, cu o jumătate de oră mai înainte, prin vitrina cofetăriei... deci, îl așteptase, îl urmărise, sau... o simplă întâmplare?! Într-adevăr, după ce spuse fraza de mai sus, necunoscutul se aplecă ușor, cu respect, ochii nu puteau fi cu claritate deslușiți, dar ceva din înclinarea sa respectuoasă arăta că îl cunoaște prea bine, îl „apreciază", și limbajul acela mai liber nu era decât o formă sportivă a respectului, să zicem o...

— Cine ești dumneata? întrebă Minda, sigur pe el, fixându-l pe cel care vorbise, încercând să-i ghicească trăsăturile feței, care-i părea cunoscută, într-un fel. În același timp o senzație neplăcută îl inundă ușor, un fel de silă amestecată cu spaimă. („Te pomenești că sunt de... *acolo!* Dar de ce?!... Pentru ce?!... Pentru viitorul post e nevoie de o... anchetă?!... Prostii! Totuși...")

Celălalt nu răspunse imediat la întrebare, deoarece pe lângă Minda, venind din spatele său, tocmai trecea cineva, o femeie. Ar fi fost un bun prilej ca el să se desprindă și să plece, dar Minda rămase pe loc. N-avea chef de nici o discuție la ora asta, cu niște necunoscuți, dar să plece așa, la adăpostul unei femei, al unui trecător, ar fi fost o lașitate mai mare decât a celorlalți. „Celălalt", un ins cu pălărie și cu un fâș, tăcea și privea distrat pe partea cealaltă, de parcă n-ar fi fost cu „ei", și deodată, începu să „miroasă". Doctorul mișcă capul, da-da, individul mirosea și, deodată, „mirosi" și celălalt. Această constatare îl zăpăci din nou, ușor, deși, evident, nimic nu se trăda din atitudinea sa înghețată și, în clipa aceea îi sosi din față, din față și din dreapta, râsul ușurel al celui cu care „conversa" și, care, în mod ciudat, părea trist acum, un fel de râs inutil, singuratic:

— Parcă numele meu vă spune ceva, domnule profesor?! (Amestecul de pronume, ce era asta, nesiguranță sau insolență?!) Dealtfel, dacă vi-e

atât de... silă să vorbiți cu un... necunoscut, care, evident, vă admiră, vă rog!... și celălalt se dădu într-o parte, nu suficient însă ca doctorul să treacă, și făcu un gest scurt cu mâna dreaptă.

— De ce evident?! întrebă Minda, și în clipa aceea își dădu seama că greșise, dacă voise să plece, era un moment potrivit. Oare?!

— Evident, evident! râse celălalt, satisfăcut, gros. Dumneavoastră sunteți o mare somitate, iar eu... să presupunem că v-am fost student!

— În ce an? întrebă Minda, reflex, începând să se apere, plictisit, încercând să se elibereze de senzația aceea de silă și spaimă care persista.

Cei doi nu mai „miroseau". În definitiv, totul putea fi, într-adevăr, o simplă...

— În ce vară, în ce an, anii trec ca apa... he, he! râse celălalt, și tovarășul său, plictisit, absent până atunci, se întoarse spre el și râse, la rându-i. Versurile astea le spuneau ceva!...

— Îmi pare rău, bună seara! făcu doctorul, enervat, și vru să treacă printre ei.

Nu reuși însă din simplul motiv că nici unul nu se dădea într-o parte. Să coboare de pe trotuar, ar fi trebuit să-l ocolească pe cel care nu vorbise, ceea ce implica o...

— Cine sunteți dumneavoastră și ce doriți?! irupse stăpânit Minda, enervat de propria sa indecizie.

— Ei, câte întrebări!... Suntem doar oameni, contemporani, nu, de ce să nu sporovăim puțin! Între bărbați!

Celălalt, „mutul", râse din nou, fără să se întoarcă de astă dată, fixând trotuarul celălalt, pustiu, și Minda, decis de astă dată, vru să treacă printre cei doi.

— Ce-i asta?! Ce înseamnă asta?! spuse el, ridicând și coborând vocea. Dumneavoastră mă împiedicați să trec?!

— Și dacă ar fi așa, ce-ai zice?! replică celălalt și-l privi drept în față, cu anume curiozitate.

De unde-l știa? Era convins că-l văzuse, nici prea demult, sau poate, tocmai, era o figură care...

— Cum, făcu doctorul, stăpânit, vreți să mă opriți cu forța? Știți la ce vă expuneți?!

— Știi dumneata cine sunt eu?! îl maimuțări celălalt, râzând cu multă voie bună, fără urmă de ironie sau resentiment, și, nu se știe de ce, râsul acesta îl liniști, pentru o clipă, pe Minda, deși începuse să se înfurie.

— Dă-l în mă-sa! spuse sec celălalt, „mutul", fără să-l privească, de parcă ar fi fost un pachet. Să terminăm și să mergem.

— Ei, de ce?... făcu amicul său, cu grosolănie.

Minda trecu printre ei, hotărât, furios, și atunci, cel cu care vorbise, rezemat acum de zidul din spatele său, îl prinse de mâneca pardesiului. Minda își trase brațul și, deși stătea nemișcat acum, celălalt, râzând încet, înăbușit, îl apucă din nou de stofa hainei, Minda deschise gura și, în aceeași clipă, fu împins cu brutalitate din spate de celălalt și se lovi cu capul de zid. Alunecă, se dezechilibră o clipă și, o dată cu același râs ușurel, parcă meditativ, simți că aceeași mână, care îl prinsese de braț, îl ajută acum să nu cadă, îl ajută inutil, pentru că nu ar fi căzut oricum.

— Ticăloșilor! făcu doctorul, zvâcnind din mâna falsului samaritean, gâfâind.

— Ei vezi, ei vezi?! făcu cu reproș „studentul", dădu ușor din cap, moțăind parcă, și îl izbi cu mâna dreaptă în plină figură.

Minda nu clinti, îl privi o clipă pe celălalt, ce se mișcase din lumină, îl recunoscu și lovi înapoi cu atâta putere, încât îl îndepărtă cu doi metri de zid. Celălalt, „mutul", îl împinse din spate, și doctorul se izbi de zid, a doua oară, de data aceasta era însă avertizat și își amortiză lovitura cu brațele, flexându-se și întorcându-se iute. Se liniștise. Nu erau niște copoi, „studentul" era pur și simplu bărbatul acela care o așteptase cu o zi înainte pe Fabian. Era o simplă răzbunare „de amor", și doctorul se pregăti să-i facă față. Nu i se mai întâmplase de mult o astfel de încăierare caraghioasă, din primul an de facultate, și în timp ce încasa și răspundea, de bine, de rău, la lovituri, avu în două rânduri, una după alta, două icnete de râs. Începea să-i placă: avea în față doi bărbați, bine legați, ambii mai înalți decât el, dispuși să-l aranjeze, dar totul, în ochii săi cel puțin, avea o latură teribil de caraghioasă, ca niște pensionari care pedalează pe

triciclete. Să te bați pentru o femeie, să fii admonestat pentru o femeie, asta era ceva cu totul fermecător, neverosimil, iată un cadou pentru vârsta lui, o adevărată „aventură". Ha, ha!

Doctorul se găsea acum în mijlocul străzii, expediase un picior în burta „studentului" (era faimosul „Geiger", probabil), și acum se redresa în urma unei lovituri date în spate, cu un obiect metalic, se pare, ascuțit, al „mutului", un ins care se aranja mereu încât să-i vină în spate. Minda se întoarse fulgerător spre el, celălalt reculă, „studentul" se apropie la rându-i, dar se opriră toți trei. Pe trotuarul pe care se găsea restaurantul trecu o pereche, un bărbat și o femeie. Cei doi îl priviră pe doctor, acesta nu făcu nici o mișcare. Ar fi putut să strige sau să fugă. Locul era prost ales. Minda râse însă încet, cei doi se priviră, și doctorul îi lovi pe ambii, rapid, unul după altul, cu dosul palmelor. Ambii se clătinară, Minda îi lovi încă o dată, cu lovituri identice, ca într-un joc, pe dosul palmei sale drepte, acum, a doua oară, sclipi sângele. Geiger se mișcă, reculă, gâfâind, pipăindu-și cu o mână fața însângerată, Minda făcu un pas înainte și în stânga și îi trimise un alt picior în stomac. Era lovitura sa preferată cu care ieșise din unele încurcături, nu toate la fel de romantioase ca cea de față, ha! Geiger se retrase încă un pas, gâfâind, gâfâiau amândoi, și în clipa aceea, subit, Minda se răsuci. Era prea târziu: în spatele său, „mutul" se ghemuise și, cu un salt în care se simțea ura, Geiger se aruncă înainte și căzură ambii peste „capra" celuilalt. Minda căzu prost, își făcu o entorsă și, peste câteva clipe, era lichidat. Fu acoperit de lovituri, se ridică cu greu și fu împins, cu lovituri în stomac, în cap, în spate, din nou, la zid. Viteza sa de reacție scăzuse vizibil, reușea uneori să răspundă, dar cu mult mai imprecis, parcă nehotărât. Nu se putea sprijini deloc pe piciorul drept, la fiecare mișcare glezna îi trimitea dureri ascuțite, neajunsul principal era însă că nu mai putea lovi cu el, nu se putea mișca. „Mutul" îl izbi în plină figură cu obiectul acela metalic ce se pare că era o cheie, o cheie de poartă, Minda începu, ca prim semn al epuizării, să râdă cu adevărat, încasând mereu, îndoindu-se de mijloc, cu spatele la zid. Râsul său, neverosimil, păru celorlalți, probabil, un hohot de plâns și îi liniști. Îl loveau mai rar acum, „mutul" privea din când în când în

susul și în josul străzii, ca să se asigure că nu vor fi întrerupți, celălalt îl prinse pe Minda de păr, cu o mână, și îl lovi, sec, rar, de câteva ori, peste față, icnind, gemând înăbușit. Minda, ce încasă un timp cu supunere, se smulse neașteptat din chinga celuilalt, și Geiger reculă o jumătate de pas, așteptând lovitura. Doctorul, cu un ultim hâhâit de râs, care îi sună undeva, jos, în coșul pieptului, se întoarse iute, surprinzător de iute spre „mut", care privea în susul străzii, cu capul întors, cu mâna dreaptă rezemată de zid, mascând scena, și, cu palmele încleștate, îl lovi în plină tâmplă dreaptă. Apoi fu lichidat.

...Doctorul se ridică, precaut, zumzăind de râs — râsul acela, ca un mârâit, i se agățase de buze — din rigola străzii, unde încasase partea ultimă a „porției". Nu era nimic grav, prea grav, se putea încă merge. Piciorul drept era total scos din funcție și, după izbiturile dure de pantof ce le încasase în ultima rundă, în coate, în stomac și una, din fericire doar una, și în cap, încă se putea descurca singur ca să ajungă acasă. Asta îl interesa acum, în primul rând, și singurul său regret era că lucrul din seara aceea era ratat. Abia după cine știe cât timp, după opriri, încercări de respirație profundă, dureroasă, ajungând la colțul străzii, își dădu seama că nu era singur. Doi bărbați, în jur de cincizeci, și un tinerel îl priveau. Tinerelul i se băgase chiar în față, privindu-l cu interes, probabil voia să-și dea seama dacă era bătut sau beat. „Și una și alta, bătrâne!", spuse Minda, dar de pe buzele sale nu ieși decât un fel de șoptit, răgușit, și, după buzele lipicioase, dulcege, Minda realiză că avea sânge pe gură ori pe față. Era aproape convins că totul era pur exterior, era imposibil să fi avut vreo leziune internă, „n-aveam când", se convinse el, cu același rictus ce era acum principalul său suport, oricum, își propuse să înainteze cu atenție. Peste o jumătate de ceas, se afla la ușa blocului său, singur. Cei trei se plictisiseră și o șterseseră. Abia mai târziu, cu mult mai târziu, când se afla deja în pat, își aminti că apăruse și o femeie, la un moment dat, una înaltă, care vorbi îngrozitor de mult, și un milițian.

Oricum, reușise să ajungă în fața casei și era singur, iată două realizări incontestabile. Se târî până sus, spre norocul său fără să întâlnească pe nimeni, păstrându-și umorul, destul de prăpădit și el, și, o dată în dosul

ușii de la vestiar, lucrul se simplifică. Putea să facă mișcările pe care le dorea, cu încetineala pe care o dorea, fără să fie terorizat de ideea unei prezențe străine, idee care îl făcuse, mai ales la urcatul scărilor, să se miște destul de imprudent.

Aprinse lumina peste tot în urma sa și se debarasă, în mijlocul holului, de haine. Treaba nu era așa de simplă: pardesiul său era plin de sânge, cu o mânecă sfâșiată, haina și cămașa erau rupte, chiar și la spate, probabil de cheia aceea masivă. Se privi apoi, cu mândrie, în oglinda de la baie, înaltă cât el: da, băieții făcuseră treabă destul de bună! Avea echimoze peste tot, aproape peste tot, laba piciorului drept îi atârna (deși durerea îi încetase, o căldură persistentă, ca un bandaj, încercuia umflătura masivă în care se înecaseră cele două maleole), dar pe torace și pe stomac, vânătăile erau pur superficiale. Dureroase, dar superficiale. Respiră cu precauție, adânc, progresiv, câteva minute. Da, era în ordine, totul era exterior. Capul, fața mai ales, se prezenta rău. Își pipăi atent cu mâinile, îndelung, toată suprafața craniului, în două locuri părul îi era năclăit de sânge. Gemu de două ori în timp ce făcea asta, dimineață trebuia să-și facă neapărat o radiografie. Fața însă, da, făcea toți banii: printr-un ochi, prin stângul, nu se mai zărea nimic din splendorile acestei lumi, buza superioară era sfâșiată și umflată de parcă ar fi fost îndesată cu vată, gura era plină de sânge, nasul era penibil de dureros, tâmpla dreaptă, mai ales, era traversată, oblic, de un șanț uimitor de adânc, acoperit în parte de sânge închegat. „Măgarul, făcu Minda, în el, cu aluzie evidentă la Geiger. Putea măcar să se prezinte! Ce maniere! Se potrivesc bine!"

Apoi, începu să se ocupe de sine, își spălă și dezinfectă rănile, își bandajă strâns piciorul, se șterse cu spirt din cap până în picioare, își injectă un sedativ și un antiinfecțios și, râzând de el însuși (după două ceasuri, cât îi luă întreaga „toaletă"), încercă să „reînvețe" să vorbească. Mergea destul de prost: undeva, în cavitatea bucală, se găseau încă cel puțin două răni deschise, pe care nu le putu depista, buza superioară era umflată și amorțită, ca o gumă, limba era tumefiată.

Ei, pe astă seară, programul era terminat, se putea retrage, nu se putea plânge că nu i se dăduse importanță! Dacă n-ar fi fost entorsa aceea

nenorocită, s-ar fi distrat și mai bine cu băieții, cu noii săi prieteni! Fleacuri, fusese și așa destul de mișto! Făcuseră toți trei, de bine, de rău, față! Pentru vremurile astea, mai ales, era onorabil! Ce naivi se mai încaieră astăzi pentru o femeie?! Fuseseră adorabili! Mai ales de ultima sa lovitură, dată „mutului", era deosebit de mândru. Un tâmpit pe care singur l-ar fi lichidat din prima... bah! Bine că nu-i întrerupsese nimeni! E plicticos să dai explicații, să fii târât la secție, dealtfel, da-da, își amintea acum, milițianul... dar nu, femeia aceea ciolănoasă spusese parcă (de unde știa că fusese ciolănoasă, doar nici n-o privise?!), da, ea îl învinuia, ciudat, pe milițian, că nu se amestecase, și acesta mormăise ceva, înăbușit, nemulțumit, tot timpul, ceea ce însemna că nu fusese foarte departe. Aiurea, indignarea femeii era deplasată, amestecul milițianului ar fi fost cu totul nedorit. Legitimarea lor, vorbăria inutilă, adunarea curioșilor, recunoașterea sa inevitabilă, așa cel puțin spera că, cu puțin noroc... și mai ales satisfacția găliganilor, a lui Geiger și a camaradului său de arme, care, în lumina tâmpită a te miri cărui bec de circă de miliție, l-ar fi îmbălșat cu rânjetele lor de felicitare că „scăpase" datorită intervenției, protecției forței publice. Asta-i mai lipsea! La naiba! Forța publică să nu se mai amestece decât acolo unde-i fierbe oala, forța publică să prindă infractorii mărunți și să apere femeile! Femeile care vor să fie apărate, bineînțeles, ha! Bravo, avusese noroc, la ora asta ar fi putut să se afle în fața te miri cărui subofițer sau, și mai rău, la o urgență. Profesorul Minda, cocoșat în bătaie de niște ageamii! S-ar fi râs de el o jumătate de an, ar fi trebuit să înjure jumătate din corpul medical ca să scape de compătimirea lor! Apropo, mâine avea curs, la prima oră, era deja... da-da, își aminti abia acum și se întristă, pentru prima oară în acea seară aventuroasă: îl avea de la tatăl său și ținea la el, era unul dintre ultimele sale obiecte-sentimentale! Șchiopătând, se apropie de măsuța de lângă lavabou unde-i depusese, cu reală pietate, resturile și le privi, uitând de el, de starea sa minute în șir. Ceasul său brățară, demodat, cu cadranul pătat, mare, dreptunghiular (cum se purta odată, când el avea șaisprezece ani), cu arătătoarele de câteva ori înlocuite, ceasul său unic, celebru în clinică, printre studenți, cum va explica?! Să-i ia dracul, asta era într-adevăr o

nenorocire! Era spart tot, turtit, îl izbise probabil vârful unei ghete! Onoare lui! Își apărase stăpânul până în ultima clipă! Avusese un sfârșit mult mai glorios, cu siguranță, decât cel care-l aștepta pe proprietarul său sentimental! Îi va da onorurile, funeralii de clasa întâi, republicane, și îi va păstra rămășițele alături de cele câteva urme ale inimii sale, alături de pachetul de țigări însângerat „Mărășești", fumat pe jumătate, rămas de la el. Onoare lui! Fusese un soldat, un adevărat soldat, ceasul său dreptunghiular, mare, care-i acoperea întreaga încheietură, identic cu cel pe care-l văzuse în nu știu ce film, la un pilot american, un ceas cum nu mai avea nimeni în Europa, ultimul martor al războiului! Onoare lui, câinele său de nichel, cu gemulețul său îngălbenit, prin care abia se mai vedea timpul! Prostii! Ceea ce era între ei doi era mai presus de timp, de spațiu și de alte aiureli de astea, fără de care nu se mai putea trăi, de parcă...

Minda gemu încet, neconvins, întinzându-se pe canapeaua sa „de lucru" din birou. Nu avea chef, nu avea „dispoziția" să se culce în patul său plicticos. Astă-seară era Cyrano! (Noroc că mai avea o pereche de ochelari, identică, de ceilalți, bineînțeles, nici urmă.) Telefonul sună a treia oară. Se ridică, greoi (se dădea jos din pat ca reumaticii, pe o parte, întârziind, înțelept, pe margine, rostogolindu-se încet spre podea), se duse și-l scoase din priză. Cine îl va înlocui dimineața la curs?! Nimeni! La șase, n-avea încotro, îi va da telefon Ludmilei, s-o roage să anunțe decanatul să suspende ambele cursuri!... Sau nu-nu, era absurd, să se ducă Teodorescu!... (Era asistentul său, un tip mieros, pe care nu-l putea suferi, unul din acei tipi care, pentru a face carieră, sunt în stare să dea dovadă, uneori, de calități reale. Un tâmpit!)

Trăiască Cyrano! Oare?!... Măcar de-ar fi fost ridicol, cât de cât. Măcar de-ar fi fost toți trei, împreună, cât de cât ridicoli, totul n-ar fi fost inutil... Lupta lor n-ar fi fost inutilă! Fusese oare, măcar o fărâmă, măcar o secundă, ridicol, caraghios?! Să sperăm, tam, tam, aoleo, durerea asta în șold e ceva nou!... Dar dacă până dimineața buza și limba i se vor umfla și mai tare și nu va fi în stare să îngaime nici măcar cele câteva cuvinte din fondul principal, care, acum, de bine, de rău... să-i dea telefon

acum?! Se târî până la telefon, furios că nu-l adusese lângă el, și o sună. Poftim, l-a scos din priză! Foarte bine a făcut, va trebui să se descurce mâine dimineață, singur-singurel! De ce să-i strice somnul?! Ce, ea nu e un om, nu e o lebădă?! Ba da... atunci?! Se pipăi pe frunte, pe gât; avea temperatură. Cea mai mare prostie ar fi fost, evident, să-și măsoare acum scârboasa sa... se ridică din nou, blestemându-se, și-și puse termometrul, care indica două linii peste 37! Ia te uită! I se făcu un dor cumplit de ea, de Ludmila, vezi, dacă ar fi stat la căpătâiul logodnicei sale, în această seară, așa cum s-ar fi cuvenit, istoria ar fi fost mai puțin șugubeață cu el... Prostii! Îi era dor pur și simplu, i-ar fi fost, oricum, un dor crâncen de ea, de Cuscufusul lui, de vampirița lui, de chițcăitul ei inegalabil! De ce dracu nu era aici, lângă el, acum?! Din pricina lui, bineînțeles, aoleo, întoarcerea pe flancul stâng era absolut interzisă, parcă era o legătură de scânduri pregătită pentru export! Scârbos! E suficient să zgârii puțin vopseaua și apare animalul cel mai abject, cu toate ifosele și putorile sale, profund jignit că a fost neglijat, chiar și... au! „Ia uite, te pomenești că mi-am fracturat falanga asta de la..." Trăiască Cyrano! El va saluta cu mâna stângă dacă, oricum, mâna dreaptă se va abține... de la vot. „Cine-i împotrivă? Nimeni! Cine se abține? Nimeni! A, pardon, da-da, se abține cineva... cum te cheamă pe dumneata, tovarășe?!" „Pe mine mă cheamă Ionescu Cârcel! Bravo!... de ce râdeți, tovarăși? E un nume ca oricare altul, ca Izmeană, Coțofană, Codârlă, Panglică sau Pamblică, mă rog, ca Borăescu, Pișloc, a, scuzați... tovarășul Pișloi, Gâță și, mă rog, va să zică, cer să se consemneze, 296 pentru și o abținere! A, nu, nu, tovarășul s-a abținut, e dreptul lui, n-are rost să..." „Au! Ce dracu, n-am să dorm toată noaptea, să-mi fac o... tam-ta-ra-ta, tam-ta-ra-ta, cum era valsul ăla? «*La un pas de fericire ne-a oprit o șovăire*», tam-ta-ra-ta, ia uite, am uitat melodia, ori, nu-i așa, melodia și textul sunt un tot dialectic, nu există forme fără fond și invers! Fondul se îmbină cu forma și invers! Cine a mai văzut un fond fără formă?! Ce prostie! Și invers! Cine dracu-a mai văzut, iupai-dia-iupai-da, iepure trăgând la plug, ipai-dia-da! Porc mâncând din farfurie și student plătind chirie, iupai-dia-iupai-da, iupai-dia, n-o lăsa, iupai-dia, iupai-da, iupai-dia-da..."

...Peste nici o săptămână, Minda ieși în lume. Până la urmă, făcu din inconvenientul său „fizic" o claustrare închinată lucrului și reuși, astfel, să-și recupereze pierderile, lecturile sale rămase în urmă, notele pentru cele două comunicări etc. Ludmila fu, bineînțeles, nelipsită de lângă el, fericită aproape că el se afla, astfel, într-o stare de semiinfirmitate, pe jumătate ridicolă — da-da, el se liniștise, ajunsese, într-adevăr, ridicol, uraa! — trecură sărbătorile Crăciunului, Anului nou, vacanța universitară, pe care cei doi o petrecură la Sinaia, schiară, câteva nopți, sus, la Zănoaga, Vârful-cu-Dor, din nou schi, la Predeal, prieteni comuni, Velici, Melina cu băiețelul, Roșca, toată lumea cu familia, un cumnat inginer, nu știu unde, un ins foarte „bine", sora nevestei, vai, dar cu cine semănați, ați stat un an la Viena, „Stefansdom"-ul, nu-i așa, Grinzingul, „Prater"-ul nu prea mi-a plăcut, după atâta reclamă, e nu știu cum, cam provincial, ei, totuși, e Viena, Opera, da, filarmonica e încă grozavă, dar teatrul e... nu știu cum, Velici adusese cu el o soră, nemăritată, conferențiară, ca și el, dar la Chimie industrială, o femeie uscată, cu ochelari, exact așa cum te aștepți să fie o profesoară de chimie, da, dar când râdea, ce dantură superbă arăta, știa Hölderlin și Rilke pe de rost, putea recita o oră întreagă din *Hermann și Dorotheea*, schia cu o pasiune absolut adolescentină și, în râsul tuturor, făcu o „pasiune" pentru Minda, una din acele pasiuni pozate, care se fac cu aprobarea, chiar cu ajutorul soției sau logodnicei, ca toată lumea să se amuze, să-și demonstreze ei înșiși că nu-i ieșită „din formă", că e aptă de ironie, relaxare, nonconformism și moravuri (un anume nonconformism, căruia ageamiii sau impostorii nu-i prindeau niciodată nuanțele), cu toții se convingeau, unii pe alții, că, iată, sunt încă aici, între „ei", că se păstrează, și încă foarte bine, buna dispoziție era excelentă, ca și cu un an, doi, cinci în urmă, că nimic din mizeria cotidiană, nimic din trivialitatea vieții zilnice, a oricărei vieți zilnice, nu pătrundea până în „mediul" lor, în casta lor, o castă ca oricare alta, da, dar ei o recunoșteau dintr-o mie, dintr-un miliard, nimic din troleibuzele mirosind urât, hiperîncărcate, în orele de dimineață, nimic din cozile de la alimentare, din persuasiunile de ani întregi pentru o viză — „Ați mai primit vreo știre de la Alexandru"? „Da, e în Belgia inginer

la un trust de lactate, ne-au trimis fotografii, au o vilă deja, la cincisprezece kilometri în afara orașului, și un «Mercedes», întreabă și de tine, se plânge că nu-i scrii, ciudat, ne cere să-i trimitem volume de poezie românească, Blaga, Ion Barbu, Nichita Stănescu, Emil Botta — nimic din ședințele lungi, adormitoare, de sindicate, nimic din complexele șefilor, jenați de incapacitatea lor, disperați și furioși pe toată lumea, nimic din alergăturile după un meseriaș când se sparge conducta de apă („Unde au dispărut, domnule, meseriașii?!") din locuințele-viespar, unde se cheltuiau milioane cu cele câteva ronduri de flori obosite, din față, și care vuiau de țiuiturile conductelor, de vibrația pereților rigizi, din prefabricate, mândria industriei noastre tinere de materiale de construcții, vuietul apei de la closet care se repezea parcă, cu aviditate, până în fundul pământului, nimic nu răzbătea, absolut nimic din miile de mizerii eterne sau nu, evitabile, sau nu, prostești, sau numai absurde, ale speciei și ale conjuncturii, la un loc, mizeriile „etapei" sau ale „deceniului", mizeriile „rămășițe" sau ale „viitorului", pentru cele zece zile, pentru anemicul *week-end* se arbora un zâmbet special, cu mult mai real, mai adevărat decât cel crispat din autobuz, când sacoșa unuia, plină de morcovi, îți trage cinci fire deodată, abia acum se regăsesc naturalețea, umorul, farmecul, conservate cu ce grijă, prin ce minune, simțul civilizației, candoarea, curtoazia... da-da, curtoazia bărbaților față de femei, a femeilor între ele, a femeilor față de bărbați, iată, cineva povestește despre Polonia, superbul castel de la Marienburg, al teutonilor, secolul XII, Danzigul, perfect reconstruit, sau Krakovia, posomorâta, gotica, grava Krakovia, cu ziduri înghețate în sunetul coralelor de Händel și Bach, în ariile lui Palestrina și Monteverdi, o Florență a nordului. Varșovia, unde oamenii se așază civilizați pe două rânduri, atunci când se află mai mulți de cinci-șase într-o stație, cu vechiul oraș și vechile clădiri, perfect păstrate, întreținute, cu orașul nou, cu „blocuri", perfect delimitat, izolat, cu chiu, cu vai, până la urmă toată lumea circula, dormind în mașină, cu portbagajul plin de conserve, nu importă, poți fi student și la patruzeci de ani, se dădeau adrese, la Trieste e cutare, la Milano e cumnatul lui

Bojin, e de treizeci de ani acolo, bucuros să vadă români, am dormit la ei două nopți, la Paris sunt frații Constantiniu...

Fu pentru el o baie de vitalitate luna ianuarie, nu numai reîntâlnirea cu munții, mișcarea fizică, ci sentimentul de siguranță că aparținea unei lumi bine delimitate, unei vesele caste, unor inși care îl recunoșteau și pe care îi recunoștea, acolo, în mijlocul lor, unde era vesel, inteligent, fără efort, unde era sigur de sine, unde i se aduceau elogiile cele mai potrivite, cele pe care le aștepta, unde se cultiva ca într-o curte cu un monah nevăzut spiritul de dragul spiritului, tradiția, ironia, o calitate profund europeană, franceză, abia acum observa Minda, cum ea dispăruse din viața din jurul său, persiflarea aceea subtilă a tuturor și a ta însuți, persiflarea tuturor „marilor valori" tocmai pentru relaxare intelectuală, împotriva crispării provinciale, e ciudat cât de provincial se trăia în București... cel puțin în mediile medicale! Cu sora lui Velici, pe care o chema Sireca, domnișoara Sireca (erau frați vitregi, află Minda, din aceeași mamă), discută, într-o lungă plimbare prin pădure, la Sinaia, într-o dimineață, când, leneși, se sculaseră amândoi cam târziu, când ceilalți erau deja sus, pe pârtie, și hotărâră să urce pe jos la cotă, discută tocmai acest gen de lucruri. Iată, o femeie din casta sa, din lumea sa: gravă, singuratică, la patruzeci și ceva, și doi, și trei, șef de catedră, vorbea câteva limbi, o femeie nefericită și, totuși, ce veselă putea fi, chiar și în cele câteva ore, în aerul pur, cristalin, pe drumul înghețat, de zăpadă, sau urcând pe scurtăturile abrupte, ținându-se de brazii mărunți, alunecând pe tobogane de zăpadă ce se pulverizau, întrecându-se copilărește, susținându-se unul pe altul, mergând din nou, alături, pe „șleaul" cel mare, reluând discuția lor, de salon aproape, în decorul acela viril, majestuos.

Nu, nu era nefericită, replică ea la o întrebare cam directă pe care i-o puse el (după ce badinaseră despre o grămadă de lucruri, indiferente sau nu, teribil de variate, de reconfortante), în primul rând că nu era atât de singură cum era lăudată.

— Ha, ha, ha! Și ea își etală dantura și gura ei sănătoasă, perfectă. Și-apoi ideea de fericire, sau de nefericire, voi, bărbații, o vedeți cam simplist, cam *„dixneuvième siècle"*, cam „cocoșește", ha, ha!...

— Cocoșește, cum așa, mă intrigă! făcu doctorul, simțindu-se bine alături de această femeie frumoasă-urâtă, care nu semăna cu Velici în nici un fel, uneori doar, în gestică, dar ceva foarte vag, depărtat, mincinos.

— Foarte simplu: „cocoșește"! și ea râse absurd, cu plăcerea de a inhala aerul curat, de a râde și de a se auzi râzând. Eu sunt o femeie care duce viața unui bărbat, acest lucru îl aud de-o sută de ori pe an, deși e total fals! Schiez și lucrez ca un bărbat, nu am nevoie de bărbați, întocmai ca un bărbat, ha, ha, singurătatea nu mă degradează, nu mă usucă, îmi aleg eu însămi partenerii, întocmai ca un bărbat etc... Și, cu toate acestea, sunt femeie, ha, ha! Iată ceva ce un „cocoș" nu poate să înțeleagă!

Sau:

— Provincial, spunea ea, e cel care se mulțumește cu lucrurile strict practice, care aleargă după confortul practic! Totul trebuie să fie util, strict funcțional! De aceea Bucureștiul a ajuns atât de provincial, de aceea, aici e paradoxul, provincia e atât de provincială!

— Ei, totuși, în provincie s-au creat zone interesante, centre industriale, care au...

— Ce legătură are industria, civilizația, cu provincialul? întrerupse ea. Civilizația?! Civilizația e dată de cultură, de sentimentul culturii, de moravuri, de apariția gratuitului! Eu am stat în Germania aproape doi ani, în câteva locuri diferite, și am descoperit același „provincial" ca la noi, mai apăsat chiar, aceeași dispariție a gratuitului, aceleași moravuri utilitare! Ai observat ce triste sunt autocarele acelea luxoase care gonesc cu americani bătrâni, domni și doamne distinse, cu părul alb, ce răscolesc toată Europa?! Oamenii aceștia au pierdut trenul și vor, sărmanii, în schimbul banilor lor, să vadă fața cealaltă a lumii! E adevărat că, la tineri, acolo, apare acest sentiment, acest instinct al revoluției împotriva „utilului", a ceea ce folosește trupului doar, a întregii civilizații, inteligenței, gustului, geniului, puse în slujba funcțiilor trupului, mai mult oțel, mai multe automobile, o mai mare varietate a obiectelor și, mai ales, o finisare tot mai perfectă a lor, confortul văzut mereu în latura sa strict utilitară, joasă, degradantă! A dispărut însă, sau dispare vertiginos, confortul psihologic!

— Ce spuneai de tineri? Mă interesează!...

— A, mă împotrivesc la o discuție despre tineri: asta mă îmbătrânește rapid, sigur! Hai să urcăm pe aici, te încumeți?!

Și ea îi indică o coastă abruptă, presărată cu brazi, ici, colo, și fără să mai aștepte, alergă în sus, lunecând, căzând cu fața în zăpadă, râzând, ținându-se cu putere de crengile verzi, și Minda o urmă.

— E adevărat, continuă ea când ajunseră sus, scuturându-se de zăpadă, cu mâinile fierbinți și umede, e adevărat că generația de cincizeci, de șaizeci, și chiar a noastră, a trebuit să refacă Europa din moloz și, astfel, fără să vrea, a fost atrasă în această cursă, a „utilului". Europa a fost reconstruită, dar e urâtă; ceea ce e frumos în ea e doar trecutul sau imitația lui. Tinerii însă nu vor această Europă, nici imitația trecutului. Ei se împotrivesc să trăiască ca și cum ar trebui să supraviețuiască unui război! Eu am predat doi ani, într-un schimb, la Bremen și Hanovra, și m-am simțit grozav între tineri! Ce curios, tinerii intelectuali au devenit de „stânga" peste tot. Social-democrați sau chiar „comuniști", „radicali" cum îi zic ei. Muncitorii și alte categorii revoluționare s-au „cuminți", au intrat în cursa utilului, a confortului, au început să slujească trupului și funcțiilor sale joase...

— Și necesare!

— Crezi? Mai crezi acest lucru?!

— Ha, ha, asta e un paradox!

— Bineînțeles! Trupul are nevoie de atât de puțin! Eu am început să iau o singură masă pe zi, în București nu circul cu mașina, numai pe jos, am trei camere, dar locuiesc într-una singură.

— Și rochiile!

— A, la asta nu renunț! La cărți, discuri și rochii!! Știi când mă simt cel mai femeie? Când mă găsesc într-o mulțime care aleargă undeva, călcând peste peluze, flori, îmbrâncindu-se, dezlănțuită, undeva, într-o piață, unde se „dă" ceva pe gratis sau foarte ieftin, un spectacol, mici cu bere, un autobuz gol, un film american, atunci mă trag deoparte, îmi smulg hainele, mâinile, întreaga mea ființă din acest iureș dezordonat și mă afund pe o străduță din acelea pe care, nu știu cum, Bucureștiul și le-a păstrat încă, cu căsuțe joase, albe, cu ștucaturi la geamuri, mă plimb

singură, fericită și... foarte femeie, foarte feminină! Mie nu-mi place mulțimea, în orășelul în care am copilărit nu mai recunosc pe nimeni, e o năvală de oameni pe care nu-i cunoaște nimeni, și mereu, mereu apar fețe noi, toți se uită holbați unii la alții, localnicii au dispărut nu știu unde, și senzația aceasta obositoare, de „lume multă", vine tocmai de la aceste fețe necunoscute, veșnic necunoscute! Straturile trebuie să se așeze, să se limpezească, trebuie să știi într-o colectivitate cine-i doctorul, funcționarul, preotul, farmacistul, antreprenorul, țăranul, oamenii aceștia trebuie să fie distincți, ușor de recunoscut, și atunci se creează, cu siguranță, și valoarea!

— Lăcătușul, zidarul, ricană Minda, și ea râse, comerciantul, mesagerul, ambulantul, tapițerul, excrocul, funcționarul...

— Funcționarul am spus și eu!

— ...Agentul de asigurări, topometristul, polițistul și... femeia!

— Da, ha, ha sunt de acord: și femeia! M-ai înțeles foarte bine!

— Ai obosit?

— Nu, de ce?! Mă simt excelent, cred că într-o jumătate de oră ajungem, o să-i prindem la masă pe toți!

— Crezi că mai prindem funicularul?

— Da, cu precizie, circulă până la două!... Noi, aici, la noi, suntem foarte departe de tineret, pentru că tinerii se uită la noi ca la niște moaște! Am încercat, spunea Sireca, să mă amestec printre studenții mei, unii au crezut că-mi caut un mascul, alții, cei mai mulți, și-au închipuit că sufăr de complexe, că vreau să-i folosesc, așa, ca pe o alifie, să „mă simt mai tânără, stând între tineri". Dumneata cum faci cu studenții dumitale?!

— Eu? replică surprins Minda. Nu știu... mă comport exact ca profesorii mei, ca cei mai buni dintre ei. Când eram asistent, în primii ani, am încercat și eu, așa, să fac pe modernul, să-mi fac prieteni dintre ei, să-i invit acasă, să ies cu ei, dar, până la urmă...

— Te-ai ales cu niște sclifosiți, ha, ha, nu-i așa? Fripturiști sau snobi?!...

— Da, cam așa, și... am renunțat! Oricum, e mai comod astfel, chiar mai eficient! Eu le predau și ei trebuie să învețe! Sunt atent doar la poltroni și la tocilari! Deși...

— Și... spuse ea, șovăind, nu te simți singur?...

— Ba da, dar prefer singur decât prost înțeles! Dealtfel, și dumneata ai renunțat!...

— Da-da, spuse domnișoara Sireca, zâmbind, bucurându-se de aerul tare, de soarele ce sclipea orbitor pe zăpadă. Am renunțat! Dumneata mai ai și clinica, pe când eu...

— Ce, râse el, te compătimești? Nu te credeam în stare!...

— De ce să mă compătimesc?! Ce, eu sunt un bărbat orgolios? Eu sunt o femeie...

— Am auzit, spuse doctorul, că vacanțele, chiar și vara, le petreci cu ei... cu studenții! Acum e o excepție, nu?

— Da, e adevărat! Eu... prefer să fiu prost înțeleasă decât să... fiu singură, ha, ha!

— Deci, n-ai renunțat?

— La ce? se miră ea și-l privi cu ochii ei mici, căprui.

Și Minda nu se putu împiedica să constate că avea sprâncenele prea groase, reunite, și un puf negricios, puțin cam prea accentuat, deasupra buzei. Întoarse repede privirea ca să nu se trădeze, era o femeie cum-secade, plimbarea era deosebit de reușită, nu voia s-o supere.

— La ce? insistă ea, oprindu-se, presându-și un bulgăre de zăpadă pe care-l trimise spre trunchiul drept al unui brad din marginea drumului.

— ... Ai dreptate, spuse el după un timp, în care se schimbase de câteva ori subiectul. Deodată, fără nici o legătură: Eu mă simt singur.

— Ce, râse ea, aplecându-se din nou după zăpadă, îmi faci confidențe?!

— Deloc, făcu el, parcă absent, vorbesc cu voce tare... de fapt, nu-i adevărat, nu mă simt singur; mi-e teamă că aș putea ajunge singur, mi-e teamă de singurătate! Sună idiot, dar... așa e!

— Însoară-te! spuse ea, râzând, cu toată gura, fericită. Ai o logodnică grozavă!

Minda dădu din umeri, înaintând încet, cu privirea în pământ.

— Am să mă însor... evident, dar nu despre asta e vorba! Parcă sunt... împins, nu știu cum, totul parcă se întâmplă spre binele meu, dar... am

senzația că nu fac ceea ce trebuie, ceea ce-mi face plăcere, cu adevărat, am senzația că am intrat într-un joc fără sfârșit, încât senzația că eu îmi hotărăsc viața, pasul zilnic, că mi-am păstrat liberul arbitru e falsă, din ce în ce mai falsă!... Mă întreb, de când dracu a început tot acest joc, înainte, cu mult înainte ca eu să bag de seamă?...

— Ai văzut, spuse Sireca, radioasă, am lovit de două ori în același loc! Și trunchiul e destul de subțire, de depărtat!...

— Bravo!

— Hai, încearcă și dumneata, doctore, ce dracu stai așa mofluz?

Minda o privi surâzând și din nou îi sări în ochi mustăcioara ei, ce, printr-o oboseală a privirii, devenea tot mai agravată. („De ce dracu nu se depilează? Chiar dacă e o savantă, ar trebui să...")

— Hai, domnule, insistă ea, fabricându-și bulgări pe care îi înșira meticuloasă pe marginea șoselei, puțină ambiție! Vrei să-ți dau eu bulgări?!

— Nu-nu, râse Minda, trezit din absența sa surâzătoare, și se apucă grăbit să fabrice, la rându-i, proiectile, apoi începu să lovească în copacul pe care i-l indica ea. Din cinci lovituri, nimeri patru.

— Fantastic! exclamă ea, privindu-l pentru prima oară cu admirație. Ia stai să încerc și eu!?

Lovi și ea, dar, pentru că se grăbea, rata din două una. Se înfierbântă apoi și, deși își pregătea acum fiecare lovitură, nimeri și mai prost. Din cinci, una. Pe fața ei, deloc fardată, începu să sclipească sudoarea, și Minda, care o urmărea cu un ochi tot mai critic, spre ciuda sa, îi realiză figura și întreaga ființă de pe vremea când era tânără; umerii lați, bazinul prea jos, gambele scurte, mâinile mari, cu degetele lungi, frumoase, dar fața uscată, cu nasul lung, ochii mici, prea vii, urechile dizgrațios de mari, pe care încerca zadarnic să și le ascundă. El dădu din umeri: Ce prostie! Ce-l apucase?! Voise parcă să-i spuie ceva, ce conta acum, că...

— Hai, doctore, insista ea, mai dă o dată! Ia uite, ai aici bulgări!

Minda o privi, își dădu seama că în dosul entuziasmului ei se ascunde speranța că el va greși acum, că adineauri fusese întâmplător, și îi veni să surâdă cât de copilăroasă putea fi o femeie reușită ca Sireca. Acceptă și nimeri cinci din cinci. Apoi, văzându-i dezamăgirea înscrisă pe chip,

regretă că nu se prefăcuse mai puțin îndemânatic, dar, nu știu cum, mustăcioara aceea, pufuletul acela negru, tot mai negru, de deasupra buzei ei superioare, îl împiedicase s-o menajeze. Prostii!

— Ia spune, domnișoară, spunea Minda în timp ce ambii își continuară drumul, ea își ștergea preocupată mâinile arzânde în fularul gros, de lână, ai încercat vreodată să te... sinucizi, să-ți iei viața?

Sireca îl privi cu mirare:

— Nu, de ce întrebi?! Eu sunt o pozitivistă. Dealtfel, îmi pare rău, am trecut de vârsta gesturilor romantice, ha, ha! Dar dumneata, dacă-mi permiți?

Minda n-o privi, ca să-și ascundă antipatia care, în clipa aceea, îi sclipi vehement în privire, o simțea, și răspunse cu o anume greutate, sforțându-se să surâdă:

— Eu...?! Da, dar... demult, cum ai zis, la vârsta gesturilor romantice! Deși a fost o simplă poză! Eram în ultima clasă de liceu, tatăl meu, într-o împrejurare total lipsită de importanță, m-a jignit, de față cu alții, și am hotărât să-l pedepsesc! Mi-am făcut rost de cianură, am scris și o scrisoare, apoi m-am răzgândit, am vrut să-mi deschid venele, aveam, probabil, în fața ochilor, tabloul acela „Seneca murind"; cel mai mult, însă, țiu minte perfect asta, mi-ar fi plăcut să mă arunc de undeva de la înălțime, dar nu dintr-un turn sau de pe o clădire, ci undeva în natură, de pe un pisc de munte, într-o zi ca asta, de iarnă, cu aerul perfect transparent, ha, ha!

— Ia uite, spuse domnișoara Sireca râzând, mă faci să mă înfior!

Minda o privi o clipă rece, cu coada ochiului, apoi continuă, dând din umeri:

— De asta am și amânat atunci cianura și secționarea venelor, în căutarea unui pisc, uite, cum ar fi ăsta, de exemplu, și a unei prăpastii potrivite, așa cum se văd uneori în peisajele elvețiene sau tiroleze, câteva coaste abrupte, de ghiață, și jos, în depărtare, afund, afund, o pajiște verde, calmă, turnul unei bisericuțe și... în sfârșit, mi-am dat curând seama că, de fapt, pozam față de mine însumi, că totul era o chestie de prost-gust, dar ceva tot realizasem, ha, ha: felul în care mi-ar fi plăcut să mă omor! E ceva, nu?!

— Crezi? spuse ea, împingând în fața ei o crăcană groasă, pe care o pescuise din marginea pădurii, și ara acum zăpada din fața pașilor ei, lăsând un șănțuleț destul de adânc în urmă, sinuos și asemănător oricărui lucru pe care îl făcea, își concentrase și aici întreaga ei atenție și îndemânare.

— N-ai simțit, uneori, continuă el, după o pauză, șovăitor, dorința de a face un act... uite, începu el deodată, cu vioiciune, ai vorbit despre gratuitate, despre sursa civilizației, și ai avut în vedere, mi-a plăcut asta, o anume înălțare asupra utilului strict, a funcționalului, evident, formele creației, ale științei, artei, poeziei, ale contemplării, culturii! Practicul mărunt care naște provincialul, e frumos asta! Dă-mi voie să mă agăț de cuvântul ăsta „gratuit" în alt sens! Ai auzit cumva de experiențele pe care le făceau unii suprarealiști înainte de război, evident, tot ca o formă de protest împotriva a ceea ce e bun-simț burghez, a utilitarismului filistin etc., de „actul gratuit"? Se urcau, de exemplu, într-un tramvai, pe o linie oarecare, și făceau de câteva ori la rând, ore întregi, tot traiectul, fără nici un scop, fără nici o plăcere, așa, „pentru că n-avea rost!" Sau intrau într-o casă, în timpul unei petreceri, riscând să fie jigniți și molestați, ceea ce se și întâmpla în majoritatea cazurilor, deși nu aveau chef de cei de acolo și nici să bea sau să mănânce, ci pur și simplu așa, „în sine", un lucru de „prost-gust", fără nici un „scop", un act gratuit. Sau câte unul se așeza undeva, la un colț de stradă, într-o intersecție aglomerată, cum era la ceas, la Universitate, de exemplu, cu un buchet mare de flori scumpe în mână, cu cravată, pantaloni la dungă etc., și se prefăcea că așteaptă pe cineva, o fată, o femeie, se plimba ore întregi, nerăbdător, privea nervos ceasul, deși, evident, nu avea nici un fel de întâlnire, ci doar așa, să se „amuze" singur, să-și demonstreze lui însuși o anume libertate față de cauzalitatea rigidă, abjectă, socială, a tuturor, față de filistinismul mic-burghez care își închină orice mișcare, cel mai mărunt pas din viață atingerii unui scop! Acestor tineri, chiar și râvnirea unui ideal înalt, în viață, în domeniul științei, artei, li se părea o tendință filistină, mic-burgheză, și de aceea profesau astfel de „acte gratuite", „teribile", un fel de *„hapening"*, cum am zice noi azi, deși *hapening*-ul e altceva, un fel de refuz al muncii, cum apare la mulți tineri din occident, pentru a nu intra, cum zic ei, în circuitul

capitalului și pentru a boicota societatea de consum, sau și mai exact: creația în cadru neacademic, oriunde, în orice mediu perfect spontan, în orice clipă etc., etc. Nu-nu, jocul acesta surrealist era altceva, ceva cu mult mai... interesant! Nu putea izvorî decât din creierul unor tineri intelectuali exaltați, și ce e semnificativ e că nu se fereau de ceea ce numim prostul-gust! Uneori, ca în cazul acelor penetrări în case necunoscute, prostul-gust era o condiție a acestei „farse" de care râdea, adeseori, unul singur doar, cu senzația, pentru el, a unei „depline libertăți" față de orice cauzalitate a convențiilor sociale rigide etc. Unul din ei, de exemplu, întorcându-se într-o seară acasă, de undeva, de la bibliotecă, de exemplu, „a refuzat" să intre în casă, a ocolit-o, deși era obosit, îi era foame, a doua zi trebuia să se scoale devreme, avea mi se pare și un pachet în mână, o pungă cu roșii sau așa ceva, a făcut un ocol pe străzile învecinate, a trecut din nou prin fața porții, încă un ocol, mai larg, și a intrat în casă abia dimineață, cu o jumătate de oră înainte de ora de plecare, lăsând roșiile care i se fleșcăiseră în mână, spălându-se, schimbându-și cămașa, luându-și geanta și alergând la facultate! Ce „farsă", nu? Sau altul care a simulat chiar o hoție, a intrat într-o noapte de vară pe geamul unor vecini, larg deschis, a înhățat nu știu ce, o tavă de argint sau altceva, și apoi, văzând că nu se trezește nimeni și că „riscă" să plece neobservat, a făcut intenționat gălăgie, au apărut, buimăciți, proprietarii, și el, „hoțul", s-a prefăcut că vrea tocmai să sară pe geam, să se poată bucura de un efect dublu: acela al unor oameni treziți în toiul nopții de un spărgător și, doi, faptul că spărgătorul era chiar o cunoștință, cineva pe care ei îl văzuseră crescând de mic, cu ai cărui părinți erau prieteni, ha, ha! Toate acestea în numele devizei: *„Epatez les bourgeois!"*

— Nu înțeleg ce vrei să spui cu toate astea!... spuse Sireca, aruncând, plictisită, crăcana din mână.

După un colț al șoselei se zărea Cota 1400.

— Nimic deosebit! dădu doctorul din umeri. Vezi, cazi în filistinismul burghez!, glumi el, zâmbind ușor crispat, toate trebuie să aibă un scop, un sens!

— Să întindem pasul, propuse ea, să prindem telefericul. Te pomenești că ne pleacă ultimul de sub nas! Grozavă idee, să mâncăm sus, la

cabană Am să înfulec două farfurii cu ciorbă, una după alta! După aceea, am să mă întind pe prispă, să fac o baie de soare!

— Haidem! spuse Minda mărind pasul, apoi începu să alerge.

Sireca strigă după el și, văzând că nu se oprește, începu și ea să alerge.

Ajunseră, gâfâind, cu ultimele puteri, sus, la cabana telefericului, se aruncară în scaune, înfășurându-și picioarele în păturile pe care le pescuiră dintr-o grămadă, și zborul, până sus, în vârf, fu delicios. Pe dedesubtul lor treceau brazi micșorați de distanță, stânci, prăpastii adânci, albe, sclipitoare, câte un temerar cobora spre hotel, pe lângă pilonii telefericului, pe schiuri, în zare se vedea, cu mare limpezime, valea Prahovei, Peleșul, Pelișorul, Sinaia, în sfârșit, apăru, sus, și ținta finală, Vârful-cu-Dor. Învelit în omăt înghețat, calm, rotund, sclipea blajin în soarele puternic, orbitor. În stânga se zărea uriașa pârtie, pe care viermuiau furnicile umane, printre care, o clipă, în mod absurd, Minda încercă să deosebească puloverul galben al Ludmilei. Renunță apoi râzând de propria sa copilărie, și continuă să privească în sus, spre cer, spre piscul atât de apropiat, fluirând încet, bine dispus. Fusese o dimineață agreabilă, ideea de a urca pe jos la cotă fusese excelentă, compania surorii lui Velici, la fel, excelentă. Din mintea doctorului dispărură cele două urechi mari și mustăcioara dizgrațioasă a chimistei, rămase doar senzația confortabilă a unei camarade inteligente, voioase, fără false probleme, o „femeie neplângăreață", cum zicea el cu admirație, o prietenă posibilă a lui, a lor. Observase că Sireca nu-i displăcuse nici Ludmilei. „Putem s-o vedem și la București, gândi el, întorcându-se în scaunul său ce pendula ușor, privind din nou în vale, în depărtarea aceea incredibil de limpede. Evident, și în absența lui Velici! Cam de două ori pe an, merge!"

Sus, spre uimirea lor, erau așteptați: Ludmila, împreună cu soții Belu, arhitecți, niște prieteni pe care și-i făcuseră anul trecut, tot în vacanța de iarnă, și pe care îi reîntâlniseră cu bucurie după exact un an.

— Formidabil, se bucură Minda, sărind din scaunul său, descotorosindu-se de pătură, cum ai ghicit că venim?!

— Am ghicit! răspunse Ludmila radioasă și-l sărută.

Apoi coborâră spre cabană, afundându-se până la genunchi în zăpada pufoasă și caldă.

Capitolul XII

— ... Nu-nu, liniște!... Lăsați-l s-o acompanieze! Lasă-l, domnule, ei asta-i, și ce dacă cântă fals?! Liniște!... Mircea, termină cu... ha, ha, ha, asta e bună!

— Paule, oprește magnetofonul!

— E oprit de mult!... E radioul, nu e...

— Oprește radioul! Hai, lăsați cafelele acuma... hai: un, doi trei!

— Ha, ha, ha, ha, ha, ha!...

— Ei, vezi, sunteți neserioși! Nu suntem în stare de o... ha, ha! Hai, încă o dată, încă un efort! Un efort constructiv! Hai, un, doi, trei: Estam!

— Cine-i ăsta?!...

— Ha, ha, ha!... He, he, he!...

— Gura: un, doi, trei! „Te recunosc și pe-ntuneric..."

— Lasă-l, mă, pe el! Ce, tu ești duetul?! Hai, Tanți.

— Pssst!... Sșșșt!... Lasă scrumiera acolo!... Pssst!...

— ...„Te recunosc... și pe-ntuneee-ric, București!

Degeaba te-ascunzi tu, cu întu-neri-cuuuu!

Degeaba-ți pui... hârtii albas...tre la ferești!

Te recu-nosc... și pe-ntuneeric... Bu..cu..rești!..."

— Bravo! Excepțional!

— Cine mai vrea o cafea?!

— Salată mai este?! Vezi să nu răstorni paharul, e acolo, pe colțul bufetului!...

— Icule, bagă o rolă, aia de la Tomiță, cu Ray Charles!

— Da-da, vrem Ray Charles! Să urle orbul, acolo-n noaptea lui!

— Te-n mă-ta, ce știi tu despre Ray Charles?! Ai impresia că...

— Ia uite, a pus monopolul! Află că l-am auzit încă de anu trecut, la Paul, înainte de a...

— Hai sictir! Cu mutra ta de loz în plic...

— Necâștigător, ha, ha, ha!

— Era o sticlă de *whisky* aici, cine a luat-o?... aha, dați-mi voie, domnu Teodorescu, mai doriți puțin...?!

— Nu, mersi, paharul meu e acolo! Și v-a aprobat cererea?

— Da, după un an și jumătate. Între timp, am aranjat prin altă persoană, care...

— Să dansăm, hai să dansăm! Ridicați masa, să tragem covorul!

— Nu trebuie tras, să-l rulăm! Încet, încet, vezi oglinda!

Minda se ridică, cu paharul în mână, și, cu un zâmbet pe buze, ocolindu-i pe cei care începuseră să danseze deja, se strecură în camera vecină. Dincolo nu era aproape nimeni. Doamna Nestorescu, bătrâna, care căuta ceva într-un bufet, și o siluetă într-un fotoliu, da, o femeie care părea că ascultă ceva la radioul vechi, mare, un „Telefunken" din timpul războiului. Minda se așeză în celălalt fotoliu, cu ochii închiși, cu același zâmbet străveziu pe buze. În curând distinse câteva sunete de clavecin, o arie naivă, veselă și, fără a deschide ochii, întrebă:

— Ce-i asta?!...

— Scarlatti!... O sonată, cred...

Minda deschise ochii, cu o anume lene, și o privi pe cea care stătea în fotoliul de lângă radio.

— Parcă am fi la revelion, nu găsiți? întrebă el, sorbind din paharul său de *whisky*. (Era unul din privilegiații care primiseră *whisky*, majoritatea beau vin și șpriț.)

— Aici e totdeauna ca la revelion! V-am admirat, aveți o voce frumoasă!

— Bah, n-am nici un fel de voce! Am acompaniat-o pe duduia Tanți ca să-i dau curaj! Deși s-au găsit unii, ha, ha, care să afirme că abia în felul ăsta i-am tăiat tot curajul...

— Nu-i adevărat, a fost foarte reușit!...

— Dar... dumneata de ce nu ești dincolo, la dans?

— Nu știu... sunt puțin obosită! Prefer muzica asta!

— Vali, dansezi?! strigă o voce bărbătească din ușa ce da dincolo.

— Mă scuzați, șopti ea și trecu pe lângă el.

Minda închise ochii fericit, ascultând câteva clipe, apoi se ridică și se mută pe fotoliul de lângă radio. Se simțea grozav! Postul fluctua ușor, dar, și așa, sau poate numai așa, îl amuza să urmărească notele acelea săltărețe ce se urmau una pe alta, într-o linie melodică simplă, colorată, plină de veselie. „Ia uite, gândi el, alarmat, stau aici și fac pe snobul, ascultând preclasici!" Dădu însă din umeri și ascultă mai departe: fiecare se simte bine în felul lui. Sorbi puțin din lichidul roșcat din pahar și închise din nou ochii. Ce-ar fi să se îmbete?! A, nu-nu, să se amețească puțin, așa, încât tirania lucrurilor să se estompeze, să miaune... prostii, nu se putea ameți, îi făcea rău! Nu voia să facă nimic din ceea ce-i „făcea rău", dincolo se auzea „umanitatea" cum se veselește, frânturi de voce, râsete, parchetul scârțâind, muzica, și dincoace el, în hainele sale, cu cravata corect legată la gât, cu butonii săi „ochi de tigru", încălțat cu pantofii săi englezești, ce împlineau doi ani și care îi îmbrăcau încă moale, nesimțit, planta piciorului, el însuși, *incognito*, ha, ha, asta-i bună, *incognito*, parcă s-ar fi aflat undeva într-o sală de așteptare. Dacă sălile de așteptare ar fi ceva mai comode... mai vesele, în sensul că...

O mână i se așează cu finețe pe umăr. El întoarse capul. Era Nestorescu, care i se aplecă la ureche, de parcă n-ar fi fost singur!

— Ce faci, te-ai izolat?! Mai ai *whisky*? Dacă mai dorești, cere-mi, fără nici o... apropo, îți pregătim o surpriză!...

— Îmi pregătiți o surpriză? făcu alarmat Minda.

— Nu-nu, numai eu! Ceva plăcut, te asigur!

— Orice altceva afară de ceea ce fac acum îmi este dezagreabil!

— Nu-nu, crede-mă! Așteaptă, ai să vezi... ai încredere! Mamă, mai trebuie farfurioare... și un pahar pentru Marie-Jeanne!...

Minda închise din nou ochii și, stând picior peste picior, își pendula ușor, imperceptibil, pantoful drept prin aer, urmărind aria ce continua la nesfârșit, monotonă, cuceritoare. Uite, în felul acesta se putea gândi, în sfârșit, așa cum unii lucrează la cafenea, în zgomotul, zumzetul, rumoarea ușoară, egală, a cafenelei. „Numai dacă n-ar veni nimeni, dacă nu mi s-ar mai face nici o surpriză!" Siluetele, pașii grăbiți ce treceau prin încăpere, spre bucătărie și înapoi, câte o undă de parfum care ajungea zdrențuită până la el, o voce frântă, câteva silabe, un timbru subțire, melodic, nu-l deranjau, se acordau bine cu sonata aceea fluctuantă, atât de armonioasă. În ziua aceea, în după-amiaza aceea, după aproape trei luni de tergiversări, de amânări, la începutul primăverii abia, refuzase hotărât postul ce i se oferea la minister. Trebuise să fie chiar mojic, lucru ce nu-i stătea în fire, ca să fie crezut, ca să fie, în sfârșit, lăsat în pace. „Munca mea, lucrările mele, accentuase el cu o mină posomorâtă, nu-mi permit să absentez de la... nu-nu, e inutil, eu nu-mi părăsesc cercetările mele pentru un post de funcționar prost plătit! N-am citit douăzeci de ani, n-am pipăit sute de bolnavi ce duhneau a usturoi numai ca să ajung să fiu chemat prin te miri ce sonerie, prin simplă apăsare de buton!... Și-apoi, nici nu cred în chestia asta cu «suflul nou», cu «mari proiecte de viitor»,... ministerul ăsta s-a mai reorganizat încă de douăzeci de ori până acum, poate foarte bine și fără mine și... locul meu e lângă patul bolnavului sau în cabinetul meu de lucru! Etc... etc..."

Se amuza, derulând în parte fiecare scenă, readucând fețele „lor" diferite, balansând între expresii atât de diferite, în timp ce încercau să-l convingă, până când, plictisindu-se, le spuse câte o chestie usturătoare la fiecare, începând cu ministrul, care, he, he, se făcuse că nu bagă de seamă, dar cedase brusc! Încă nu se știa noutatea, sau, poate, acum, în timp ce el își balansa pantoful, unele telefoane zbârnâiau deja! Foarte bine, e aproape de miezul nopții, e oricum trecut de miezul nopții, el nu are de dat nici un telefon! Poate unul... unul singur, dar... nu-nu, în clipa

aceasta, da, e unsprezece și douăzeci și nouă, ei bine, în clipa aceasta, fix, cum zicea Romi, nu avea de dat absolut nici un telefon! Basta!

— A, pardon, făcu Minda, v-am ocupat fotoliul!

— Nu face nimic, nu-nu, nu vă deranjați, vă rog, uite, stau pe taburetul ăsta... nu, zău, mă supăr!

— Ei, făcu Minda, bonom, nu vreau să vă supăr! Ce beți?

— Nimic, mersi, am băut un pahar de vin și nu prea mi-a făcut bine... așa că...

— Nu vreți puțin *whisky?*

— Nu-nu, mulțumesc, prefer să...

— Ei totuși, puțin, uite, vă aduc eu un pahar!

— Nu-nu, categoric nu, domnule doctor!

— Sigur?!

— Absolut sigur! E perfect așa! E aceeași bucată?!

— Cred că da... atunci, beți din paharul meu, uite...

— A, nu, v-am mai spus că...

— Dar vă rog, puțin, uite, puțin de tot, vă muiați doar buzele...

— Dar nu înțeleg... v-am spus că nu suport nici un fel de...

— Ei da, nu suportați băutura, dar *whisky*-ul nu e băutură, e altceva; e o capră, o domnișoară cu tichie, un țăruș de cort, un pikhamer, un sufleur... și multe altele!

— Vai, ce caraghios vorbiți!

— Ei, vezi, haide, gustă puțin din paharul meu!

— O să mi se facă rău!...

— Nu-i nimic, nici răul nu e chiar atât de... haide, puțin! Ei, vezi, nu s-a întâmplat nimic!

— Nu s-a întâmplat, dar o să se întâmple, ha, ha!

— Ei și?! Dacă o să ți se facă rău, o să cântăm, o să facem un duet! Dealtfel, nu cred că o să ți se întâmple nimic, uite, a și trecut, a zburat!

— Vai, ce caraghios vorbiți!

— Vrei să dansezi, cumva?!

— Nu-nu, vă rog să nu vă supărați, dar... prefer să stau puțin, să ascult muzică! Mai târziu, poate...

— Foarte bine! răspunse Minda, respirând ușurat.

Bău puțin din pahar, abia își muie buzele, astfel ca lichidul să se resoarbă direct prin mucoasa gurii, și o privi: Vali era înaltă, chiar deșirată, avea brațele lungi, nasul drept, ochii catifelați, frumoși, gura urâtă, însă, cu dinți neregulați, trei premolari lipsă, și părul lânos, anemic, chinuit până la vaiet de casca electrică, de fierul electric, ca să prindă o oarecare formă, ondule, valuri, un fel de feminitate. Când se uită a doua oară la ochii ei, își dădu seama că nu erau catifelați deloc, erau bovini, pur și simplu, minunații ochi bovini, calzi, catifelați, nătângi, dând semnalul unei digestii complicate. Era perfect, Minda era foarte mulțumit.

— Aveți ochi frumoși, spuse el, vrând să-i facă plăcere, probabil că multă lume vă spune acest lucru, dar...

— E adevărat, râse ea, măgulită, dar nu mai faceți eforturi de acest fel! Nu trebuie să-mi găsiți neapărat o calitate! E bine și-așa!

— Mai bem puțin? o ispiti el, arătându-i paharul.

— Iar începeți?

Minda renunță, zâmbind mulțumit de sine însuși, se afundă în fotoliu, închise ochii și ascultară muzică în continuare. Era o altă bucată, tot Scarlatti, probabil tot la clavecin. Stătură astfel aproape un sfert de oră, ascultând în tăcere. Era, se pare, un întreg recital Scarlatti. Erau ambii foarte mulțumiți unul de altul. Apoi, din nou, o voce bărbătească, din ușă, o chemă la dans. Minda nu deschise ochii, simți doar rochia ei atingându-i genunchii și o undă de parfum, de bună calitate. Ce-i asta, „Ma griffe"?! Și doctorul surâse, gândindu-se la mâinile ei lungi, deșirate, cu încheietura subțire și interminabilă. Fără răutate, însă, fără ironie. Mare scofală, să râzi de o asemenea femeie, de o asemenea fetișcană. Pentru asta se afla el aici? Și-apoi, îi plăcea Scarlatti și, în ciuda rochiei ei, îngrozitor de prost tăiată, nu era lipsită de... de un fel de... de... și Minda uită pur și simplu la ce se gândea, ca și cum ar fi adormit, deși era perfect treaz sub ochii închiși, la pândă să prindă sunetele acelea nemaipomenite, care veneau de atât de departe la întâlnirea aceea cu el însuși, i se agățau de mâini, de păr, îl masau ușor, ca niște degete de fantomă, îl odihneau, îl curățau, îl amuzau. „E delicios, Scarlatti!", făcu el, mulțumit de sine,

sorbi puțin din pahar și se așează mai comod în fotoliul vechi acoperit cu o husă de stambă cam murdară, plină de praf. Scarlatti era formidabil!

Vali nu mai reveni, în schimb veni Nestorescu și îl duse dincolo, cu un aer misterios. Minda se lăsă dus, cam indispus că fusese extras din fotoliul său, dar în camera cealaltă, unde nu se mai dansa, uită repede de Scarlatti, de fotoliu, de tot. A, uite-o pe micuța Vali, găliganul ăla ferches probabil c-o dansase și acum... a, e cam trecut pentru ea, cred că e mai bătrân decât mine, și uite, a atins-o cu mâna pe gâtul ei subțire, fierbinte probabil, puțin asudat, puțin, o idee prea lung. Ar fi trebuit să se ferească, dar ea râdea, se feri, într-adevăr, dar în așa fel ca el să nu se supere. Bravo!

Pe canapea și în dosul biroului se constituiseră câteva perechi, iar în mijlocul încăperii, lângă magnetofonul scos din funcție, un grup mare, pe scaune, discuta ceva în comun. A, se spuneau bancuri, se pare. Nestorescu dispăruse, și Minda, cu paharul în mână, căută undeva un scaun liber. Ar fi vrut să stea câteva minute de vorbă cu bătrâna Nestorescu, o femeie care alergase toată seara, într-un rând o surprinse apărând, de afară, cu niște sifoane, mari, grele, în mână, și sărise s-o ajute, dar pe fața ei plutea fericirea. Se simțea bine cu multă lume, probabil, sau voia să-l însoare pe fiu-său, un holtei cam bătrân, he, he! Prostii! Se simțea bine, atâta tot!

Se așează, undeva, lângă perete, așteptând ca bătrânica să reintre în cameră, cu figura ei radioasă, grăsuță. Ce-o mai fi cu spondiloza ei cervicală? Era cuceritoare, de-a dreptul. Iat-o!

În clipa când voi să se ridice și s-o invite să ia loc lângă el, Minda o văzu: îl urmărise, se pare, de când intrase în încăpere și acum veni drept la el, întinzându-i mâna, spunându-i cu tonul ei ușor răgușit...

— Să știi că nu sunt supărată pe dumneata! Ce faci?!

Doctorul o privi fâstâcit, încurcat, și își întoarse privirea spre bătrâna Nestorescu, fără să-și dea prea bine seama de ce, de parcă ea, care vorbea cu cineva, lângă ușă, l-ar fi putut ajuta. Apoi Minda întoarse capul spre ea și avea o expresie atât de tristă, de prăpădită, încât Mia Fabian izbucni în râs:

— Ia te uită! Parcă ești un șoricel murat!

— De ce nu răspunzi la telefon? o întrebă el cu voce șoptită, neștiind unde să pună paharul pe care-l ținea în mână.

— Ei, lasă asta! Ești singur? De ce n-ai adus-o și pe Ludmila? Ce bei?

— *Whisky!* De ce n-ai mai dat nici un semn de viață?! întrebă el repede.

— Fă-mi și mie rost de niște *whisky* și-ți spun! Ba nu, dă-mi paharul dumitale și fă-ți rost de altul! Caută-l pe Icu, vezi că a ieșit!

Și ea îi luă paharul din mână și se apropie de grupul din mijlocul încăperii. Zâmbea, și fața ei mică, grăsuță, părea perfect odihnită, buzele, sprâncenele, genele erau puternic, gros marcate, gura întredeschisă, umedă lăsa să se vadă dinții mărunți, frumoși. Avea un *deux-pièces* de șantung, azuriu, care, ca de obicei, pocnea pe ea, reliefându-i formele, șoldurile puternice, fesele, fusta prea scurtă lăsa liber piciorul până deasupra genunchiului, trădând perna grasă, moale, a pulpelor. Sânii mari, prinși în sutien, jucau ușor, provocator, în decolteul adânc al bluzei. Se parfumase cu exagerare, umbla țăcănind pe tocurile ei amețitor de înalte într-un cilindru de efluvii, din corpul ei plinuț se desprindea o electricitate jucăușă, veselă, ca și masca ei, în perpetuă mișcare. I se făcu loc cu aclamații, și Minda privi câteva secunde în urma ei, posomorât, cu fălcile încleștate, cu un rictus în jurul gurii lui drepte, cu buzele strânse.

Apoi ea se ridică și se apropie din nou de el. Doctorul sta acum rezemat lângă perete, cu un alt păhărel de *whisky* în mână, și vorbea cu bătrâna Nestorescu. O asculta cu multă atenție, dădea ușor din cap, surâzând, și în clipa când Fabian îl atinse ușor cu mâna pe umăr tocmai îi explica ceva bătrânei, gesticulând cu mâna dreaptă, uitându-se la ea cu privirea lui dreaptă, serioasă, inteligentă. Nestorescu puse apoi din nou „mag"-ul în funcțiune, și dansul reîncepu. Două perechi plecară, se vedea lumină în antreiașul sufocat de paltoane și pardesie, voci, râsete. Cei doi, Minda și Fabian, dansau și ei. Doctorul dansa puțin cam caraghios, țeapăn, ținându-și partenera la semidistanță. În jur se dansa „lipit" sau „dezlănțuit",

„shake" sau tango. Minda făcea un fel de medie între aceste ritmuri, păstrându-și o inutilă gravitate.

— Dansezi bine, Doc, te descurci! îi spuse ea. Ține-mă însă ceva mai strâns, o să creadă lumea că... a, nu, nu chiar așa! Bravo, așa e bine! Toată lumea se uită la noi!... Ei, hai, zâmbește puțin, de parcă mi-ai spune ceva cu haz, ceva cald, intim, nu sta țeapăn, că nu ești la catedră, ha, ha! Te superi că-ți vorbesc astfel?!

— Deloc! spuse el și se relaxă.

Dansau acum destul de apropiați, Minda avea sub ochi, foarte aproape, obrazul ei drept, ce strălucea, umărul grăsuț, decoltat, și privirea îi aluneca până afund, în decolteul ei îndrăzneț, dezvelind sânii ei mari, moi, până la jumătate aproape. Vru să-și apropie tâmpla de a ei, dar în clipa aceea, amestecat cu parfumul ei franțuzesc, bine ales, ajunse la nările sale un miros de trup ușor încins, de-abia simțit acru. Se depărtă din nou, uimit puțin de reacția sa, tangajul său însă nu fu resimțit nici de ea măcar, pentru că îl ținea, fără să-și dea seama, probabil, în brațele ei durdulii, ca în niște pârghii, articulate, țepene, metalice, zâmbind cu o anume suavitate, știindu-se urmărită.

— E grozav! îi suflă ea. Hai să ne distrăm puțin! Toată lumea se întreabă cum dracu am făcut de am pus laba pe tine! Nimeni nu știe adevărul dar... hai să ne distrăm puțin pe socoteala lor! Să ne prefacem că... flirtăm, vrei?!

— Că „filtrăm!" râse Minda, bine dispus.

— Exact! acceptă ea, distrată, privind peste umărul lui.

Și, involuntar, îl atrase spre ea. El se apropie, acceptându-i presiunea, și execută câteva piruete, în care era as. În clipa aceea simți, distinct, a doua oară, mirosul iute, de sudoare, care pornea din subțioara brațelor ei, mâna stângă ea și-o ținea mult ridicată deasupra umărului său, cu palma atingându-i ceafa. Rezistă cu succes, de astă dată, impulsului de a se retrage („Un domn nu face așa ceva!" gândi el) și continuă să piruetezeze. Pe față îi apăru zâmbetul acela străveziu, de adineauri, când șezuse cufundat în fotoliu, urmărind sonatele lui Scarlatti, și piruetă în continuare — deși ritmul nu cerea așa ceva —, iar ea se lăsă dusă, cu capul pe spate,

cu ochii întredeschiși, cu buzele sclipind, și se opriră doar atunci când întreaga încăpere dansă o dată cu ei.

— Ah, nu mai pot! suspină ea, și Minda se opri cu o contrapiruetă, de care fu mândru câteva clipe.

Își simți transpirația aglomerându-i-se la tâmple, pe nas și, tocmai când se gândea cum să iasă din această împrejurare cu un gest simplu, îndemânatic, de parcă l-ar fi făcut de sute de ori, Fabian băgă mâna și îi trase batista din buzunarul de la piept, tamponându-l pe față.

— Mersi! răspunse el, puțin uluit, apoi, strângându-și buzele, începu o nouă serie de piruete.

Ea țipă ușor, lăsându-și capul pe spate, din nou, cu ochii închiși, cu gura întredeschisă și, de data aceasta, Minda nu mai simți nimic: mirosuri, văzul, prezentul și trecutul se amestecară, și singura lui grijă, în afară de aceea de a nu se lovi de ceilalți dansatori sau de pereți, era să rămână în picioare. Se învârtiră până își pierdură, ambii, respirația.

— Vai, nu mai pot, Doc! Du-mă undeva, pe un scaun... nu mai pot!

Doctorul o sprijini cu atenție până la o canapea, ce se afla lângă perete, unde o depuse. Îi aduse apoi un pahar de sifon „nu prea rece" și o farfurie cu friptură rece, sărmăluțe, mușchi file, chifteluțe, castravete și salată de cartofi cu maioneză, pâine, din care Fabian, după ce își reveni puțin, mâncă cu multă poftă. Doamna Nestorescu îi mai aduse, pe o altă farfurioară, ouă umplute cu ficat, pasiunea ei, cu sos *remoulade*, și Fabian, după ce le mâncă, mai ceru, ceea ce o umplu de încântare pe bătrânică, care declară că le făcuse special pentru ea, avusese și cu carne, dar astea erau mult mai reușite. I se aduse și felia ei de tortă, pe care o mâncă în timp ce vorbea cu toată lumea, dar coctailul de fructe, cu rom și frișcă, Fabian îl amână pentru mai târziu, și Minda îl depuse undeva, într-un „loc ferit, să nu dea te miri ce ageamiu peste el". Apoi, el o invită din nou la dans, dar ea refuză cu un gest scurt cu mâna, fără să-și întrerupă fraza. Era cald, era cazul să se deschidă o fereastră, deși doamnele erau transpirate. Nestorescu deschise geamul mare, înalt, din camera cu radioul, o briză de aer rece năvăli printre dansatori, Minda îi aprinse ei o țigară și își aprinse și lui una.

Trecuse aproape o oră de când dansau, majoritatea celor invitați plecaseră, și acum rămăseseră doar intimii. Gazdele, Slava, Minda cu Fabian și încă o pereche, avocatul Brânda cu o prietenă. Doctorul dansă din nou cu Mia, de data aceasta mai liniștiți, lipiți unul de altul, atenți să nu se calce pe vârful pantofilor, să nu-i mototolească *deux-pièces*-ul ei frumos, azuriu. Cămașa lui era leoarcă de sudoare, dar el nu făcea nici o mișcare, ca să nu tulbure vraja de care era cuprins chipul ei, un fel de melancolie dulce, surâzătoare.

— Parcă dansez cu Ana Karenina înainte de a-l întâlni pe Vronski!

— Frumos! șopti ea. Apoi, cu râsul ei acidulat, binefăcător, ce risipea toate ambiguitățile: Asta cred că ai citit-o în Ionel Teodoreanu!

— Îți place Ionel Teodoreanu? pară el, făcând o jumătate de piruetă.

— Îmi plăcea, dar acum, nu știu... are foarte multă vervă, nu găsești?!

— Nu atâta ca tine! râse el.

Și ea emise spontan „Hi, hi, hi!"-ul ei, care răsună prin toată încăperea.

— Să plecăm, șopti el, strângând-o semnificativ în brațe, vreau să ne plimbăm puțin, pe străzi!

— Nu mă strânge așa, că mă mototolești toată! Te-ai încins, doctore! Nu mai sufla așa pe nări, ah, iar s-a încălzit, de ce nu...

— E deschis geamul dincolo! strigă bătrânica, care stătea pe un scăunel, sorbind cuvintele „tinerilor", cu aceeași expresie radioasă pe față, neobosită.

— Nu știu ce am, spuse Fabian, desprinzându-se. Mă sufoc!

Fața ei însă era veselă, destinsă, și ea se așeză mulțumită lângă ceilalți, care râdeau de se prăpădeau. Se povesteau iarăși bancuri. La un moment dat, Fabian îi făcu semn doctorului, și el se ridică și îi aduse cocteilul cu frișcă pe care îl „ascunsese" în bufetul de dincolo, și în timp ce ea mânca, bătrânica o întrebă: „Vrei să-ți mai aduc o felie de tortă? Ai spus că ți-a plăcut...?!" Mia Fabian îi făcu însă un semn să tacă, să urmărească cele ce povestea Brânda, cu figura lui energică, americănească și bătrâna se aplecă atunci lângă ureche și îi șuflă că o să-i pună două bucăți la pachet!

Plecară apoi și, la colț, se despărțiră de perechea Brânda, care opriră un taxi.

— Noi de ce nu luăm un taxi? întrebă bosumflată Fabian, înfofolită în ursonul ei, cu pachetul de prăjituri în mână, țăcănind cu cuiele tocurilor asfaltul.

Era la jumătatea lui martie, zăpada umplea rigolele, acoperișurile erau încă albe. Nu era frig, doctorul își desfăcu pardesiul și vru s-o ia de umeri pe Fabian, dar ea se desprinse și repetă întrebarea:

— Hai să luăm și noi un tigru de ăsta, Doc!

— Mai târziu, să facem câțiva pași în aerul curat, răspunse el și vru să-și aprindă o țigară.

— Atunci de ce fumezi dacă ai chef de aer curat? făcu Mia, deodată prost dispusă.

Minda o ascultă, aruncă țigara, privi în jur și, cum nu se zărea nimeni (erau pe strada 11 Iunie, mergând de-a lungul șinelor de tramvai), rămase o jumătate de pas în urmă și o prinse în brațe, căutându-i cu gura ceafa grăsuță, strângând-o cu atâta putere, încât o ridică aproape de la pământ. Era ciudat de grea, și ursonul gros îi rotunjea perfect silueta, făcând dificilă îmbrățișarea.

— Au! făcu ea cu vizibilă nemulțumire, atentă să nu-i scape pachetul alb, cu feliile de tortă. Iar începi?! Lasă-mă! Lasă-mă! țipă ea și își mișcă coatele.

Și Minda, gâfâind, o scăpă din mâini. Întoarse din nou capul: nu era nimeni. Era atât de rotundă, de grea, de alunecoasă, în vocea ei agasată se simțea atât de bine lipsa de chef, somnul, plictiseala acelui drum pe jos („Nu-mi place să fumez țigări proaste și să umblu pe jos! îi spusese ea odată), încât Minda fu foarte tentat să pășească cuminte alături de ea, aprinzându-și, în sfârșit, o țigară. Se răzgândi brusc, însă, o prinse de braț și, fără să ție seama de cartonul pe care-l ținea în mână, o împinse ușor într-un zid, începu să o sărute, lacom, pe gât, pe ceafă, căutându-i gura, pe care ea și-o ferea, iar cu mâinile încercă să-i dea la o parte pulpanele ursonului ce nu erau prinse cu nasturi, doar petrecute una peste alta. După o scurtă luptă, după icneli, gâfâituri, scurte imprecații ale ei, Fabian reuși

să scape, făcu repede câțiva pași, dar el o prinse din nou, ea se smulse cu o mișcare iute, puternică, și pachetul îi zbură pe jos, drept într-o baltă. Asta o înfurie de-a binelea și-o făcu să strige:

— Bădăranule! Te comporți ca un bețiv! Lasă-mă în pace. Pleacă!

Ea începu să meargă cât putea de repede, uitându-se după un taxi. După ce privi câteva clipe în urma ei, cu un zâmbet satisfăcut pe față, doctorul o urmă. Fabian continua să meargă repede, energic, cu ursonul jucându-i pe trup, și el o urmă, tăcut, la un pas în urma ei, și cineva cu care se intersectară privi în urma lor, bănuind un acroșaj.

— Și... pe urmă, nu știu cum naiba, bombăni ea, pentru ea parcă, te lași așa de greu, de parcă... de parcă eu aș fi obligată să te suport.

— De ce te superi? întrebă Minda cu o voce intimidată, plângăreață, care o uimi atât de tare, încât întoarse capul, vrând să se convingă, parcă, că cel care alerga la un pas în urma ei era Minda într-adevăr.

Întâlni fața lui pe care plutea o expresie de vinovăție ipocrită, ochii lui trădau un fel de veselie nătângă, adolescentină, în jurul gurii sale strânse, severe, se adunase sila. Fabian dădu din umeri și își continuă, furioasă, drumul.

— Dacă te mai atingi o dată de mine, te pocnesc, să știi! spuse ea rece, aproape indiferentă. Repetă, fără să-l privească: Dacă mai încerci o dată, te pocnesc, Doc!

Minda dădu încet din cap, ca și cum ar fi fost de acord. O clipă, în mod surprinzător, expresia fețelor lor semănă izbitor: plictiseală, ușor dispreț, poftă de somn, de parcă ambii repetau o scenă pe care o mai trăiseră odată, căreia îi știau până la amănunt urmarea. Era ceva ce trebuia trăit, tot drumul acela până acasă, căutarea unui taxi la ora trei de dimineață, după petrecerea aceea atât de izbutită, de veselă, timpul acela de legătură, insipid, care conținea în el și cele două îmbrățișări acolo, lângă zid, și zborul cartonului cu prăjituri în balta murdară, balta aceea care anunța primăvara, și goana lor în acest fel.

În sfârșit, Fabian zări un taxi, se repezi în mijlocul drumului cu atâta energie, încât era cât pe-aci să cadă dacă n-ar fi fost el atent, mereu cu un pas în urma și în stânga ei, s-o sprijine cu o mișcare ciudat de sigură,

de simplă, după mișcările sale dezordonate, greoaie, de adineauri, și mașina se opri, întoarse în mijlocul străzii și ea urcă. Când Minda se pregăti să urce la rându-i, ea îi trânti ușa în nas și mașina plecă brusc, derapând în zloata din mijlocul străzii, acoperindu-i pardesiul cu o aripă de noroi.

El rămase pe loc, privind în urma taxiului până ce luminile stopului dispărură, încet, greoi, după colț. Apoi își continuă drumul, oprindu-se din când în când, contemplându-și, cu o privire amuzată, pata uriașă de noroi de pe pulpana pardesiului. Singurătatea sau aerul tare, curat, al nopții de martie îl învioră și Minda umbla acum cu pași elastici, cu mâinile la spate, fluierând încet. Pe față i se citea mulțumirea de sine, chiar o ușoară îngâmfare, expresie pe care chipul său o avusese pe la zece ani, când era lăudat de profesori în fața clasei.

Ajuns acasă, nu putu adormi imediat și citi încă timp de o oră un roman oarecare. Apoi stinse lumina, în timp ce afară întunericul se albăstrea ușor, și doctorul, după ce stătu un timp cu pleoapele închise, presate, așteptând somnul, deschise ochii, perfect treaz, se săltă într-un cot și fixă geamul ce se decolora încet. Stătu astfel minute în șir, în poziția aceea incomodă, de parcă ar fi vrut să urmărească infinitezimala gradare a luminii născânde, apoi, cu un oftat înăbușit, căscă o dată, apoi încă o dată. Se lăsă atunci să alunece în jos, răsucindu-se încet, aruncă cu un gest perna pe podea și își afundă fața în cearceaf. Rămase astfel, cu torsul răsucit, ca „sclavii" lui Buonarotti de la Academia florentină, cu umerii săi lați turtiți pe cearceaf, cu bazinul întors, și patul întreg îi trăda convulsiile, picioarele care îi zvâcneau, ca ale unei păsări sacrificate, hohotele rare, dureroase, de plâns, se resorbeau perfect în pânza albă, rece. În spatele trupului său, lumina se grada cu lăcomie.

...Din ziua aceea începură să se vadă, să iasă cu o anume regularitate. Ea accepta ca el s-o sune, uneori îl suna chiar ea. Nu mai era atât de expansivă, ca la început, Minda însă devenise mai flexibil, mai curtenitor, de o discretă persuasiune, care începu să o uimească. Părea că el nu dorește altceva decât să fie în preajma ei, să-i audă vocea și, uneori, când îi închidea telefonul (evident, când era Babeș la ea), fără o vorbă, sau

când îl lăsa să o aștepte câte o oră în stradă, el, îngâmfatul Minda, nu era deloc supărat. Nu era și nici nu se prefăcea că este. „Adevărul, spunea el, râzând, se ascunde cel mai bine cu însuși adevărul! Eu spun adevărul, continua el, numai ca să ascund un alt adevăr, mai adânc!...

Minda se mulțumea cu puțin. Uneori, când se găseau în câte o cofetărie sau restaurant, vreun restaurant curățel, din noile cartiere, pe unde o ducea el, cu mașina sa, ea îi lăsa mâna, pe care el, în umbra vreunui cactus ce creștea pașnic în lădița sa de lemn, vopsită în verde, lângă vreun perete de sticlă, o săruta cu atenție, cu un fel de reculegere și aviditate, până când ea începea să se plictisească.

— Doc, îi spunea, începi să devii libidinos!

Minda zâmbea supus, plecând privirea, și ea începu să se obișnuiască cu expresia sa ipocrită, cu râsul laș ce îi sclipea în privire, neînfrânat, indecent parcă. Ce găsea la ea?! Ce găsise la ea?! Fabian dădu din umeri, o privea prea puțin. Oricum, deși „erau împreună" de câteva luni, din martie, or, acum era începutul lui iunie, el nu-i mai călcase pragul apartamentului, unde se purtase atât de „nechibzuit", cum îi spusese ea, aproape părintește.

— Te-aș invita cu dragă inimă, îi spuse ea într-o zi, vrând să curme repetatele sale aluzii, dar ai să-ți ieși din minți și ai să faci cine știe ce prostie!...

— Te pomenești că am să sparg ceva! făcu el, izbucnind în râs, un râs înăbușit, de parcă spusese ceva neîngăduit cu „vârsta lui".

— Te pomenești! spuse ea zâmbind și îl mângâie pe frunte și pe gât. Nu e foarte bine că ne vedem astfel? Tu ești mulțumit, Doc, nu-i așa?! Pentru pat, eu îl am pe Babeș al meu, iar tu, tu ești bibeloul meu, cățelușul meu de rasă cu care ies, da?!

— Ce rasă?! întrebă Minda, cu ochii lucind de râs.

— Nu știu, dădu ea amuzată din umeri, așa, un fel de buldog posomorât, de care nu se apropie nimeni... sau, tu ce vrei?!

— E bine, spuse, sunt de acord: un buldog! și îi săruta încet, cu prudență, mâna mică, grăsuță, parfumată, palma, și îi explica apoi, cu seriozitate, desenul mușchilor palmei, eminența tenară, eminența hipotenară...

Minda nu mai insistă să urce la ea și n-o chemă nici la el. Ea urcase la el o singură dată, din curiozitate, evident, și, deși el își dăduse cuvântul de onoare că se va purta ca un gentleman, se repetă într-un fel scena penibilă care avusese loc ultima oară la ea. Minda era de nerecunoscut, și Fabian, deși îl disprețuia, se și temea de el, ca de un animal mare, greoi, care își pierde echilibrul uneori. N-o mai lovise, dar îi rupsese o bluză de mătase naturală, pe care tocmai și-o făcuse, și dacă n-ar fi scăpat cu o stratagemă vicleană din brațele lui, de sub corpul său greu, prăvălit cu indolență peste ea, i-ar fi sfâșiat și fusta, primită de la o prietenă din Israel. Doctorul făcea toate astea parcă în glumă, cu o privire veselă, amuzată, și ea, Fabian, nu se formaliza prea mult, dar învățase să se păzească, ocolea prilejurile de a fi singură cu el între patru pereți. El însuși nu părea prea nemulțumit de întâlnirile lor publice, în mici cofetării și în numeroasele restaurante periferice, deschise în noile cartiere, curate, create de arhitecți tineri, ce spărseseră cu curaj vechile șabloane. Erau acolo vitrine mari, de sticlă, aer condiționat, plante tropicale, chelneri respectuoși, și în unele se serveau la gramaj meniuri variate, pline de imaginație, de fantezie. Inimă, rinichi, ficat, creier (pane, *à la grec*, sau în pergament), fudulii, măduvioare, vrăbioare de porc, de vacă etc., etc. Hoinăreau apoi, împreună, când se lăsa seara, sătui, îmbuibați de vinul de „trei sferturi" și ea îi lăsa mâna, uneori îl lăsa s-o mângâie și pe sâni, dar evita, și de astă dată, locurile prea pustii, parcurile, aleile străjuite de arbori vechi, seculari etc. Minda părea la început bosumflat de prudența ei, apoi o privea, nu știu cum, cu un fel de ușurare, de recunoștință și se mulțumea cu brațele ei, pe care ea începuse să și le parfumeze pentru el. Îi făcu și un hatâr: nu se mai depila la subțioară, și Minda, deși nu ajungea până acolo aproape niciodată, fu fericit, încântat. În definitiv, ea îl asculta totuși, îi satisfăcea micile lui nazuri, capricii, nu îl certa niciodată, și, chiar dacă era mojic, ea nu ținea supărarea.

— Am un caracter bun! spunea ea, și Minda aproba, dând din cap. În definitiv, suntem prieteni, spunea Fabian, dar ce mă intrigă e că tu nu prea bei! Te pomenești că te abții ca să-mi faci impresie bună, ha, ha?! Uite, din sticla asta eu am băut mai mult de jumătate, și dacă mă opresc,

tu ești în stare să lași vinul acolo, un vin de 27! Mai bine cheamă chelnerul și oferă-i și lui un pahar, vrei?! Hei, tovarășe, duduie, spune-i te rog băiatului să vină la masa noastră...

La început, sub pretextul că ea are un salariu mic, el vru să-i cumpere unele lucruri, dar cum nu se potriveau în gusturi, îi dădu mai bine banii, și ea fu loială: își cumpăra de fiecare dată, din banii lui, ceva, lucruri pe care le îmbrăca când ieșea cu el, odată, de ziua lui, îi luă și lui o cămașă de poplin și o cravată străină.

— Mai bine mi-ai fi cumpărat o pijama, spuse el râzând, mulțumindu-i pentru cadouri, și ai fi îmbibat-o cu parfumul tău!

— Porcule, replică ea râzând, te gândești numai la porcării!

— Eu, făcu el cu voită ipocrizie, eu, care te iubesc atât de platonic?!

— Da-da, făcu ea, lăsându-i brațul peste care el se aplecă, și ea îi privi cu indiferență ceafa, gulerul curat, impecabil, al cămășii. Asta pentru că veghează tanti Miuța! Altfel... te știm noi ce ești în stare, Doc!

— Daaa?! făcu el, plângăcios. Ne țineți mereu pe afară, nu putem să ajungem mai sus de cot, ce-i asta?!

— Hai, hai, nu te mai maimuțări, parcă tu vrei mai sus de cot?! Mi se pare că vrei mai jos, nu? Ha, ha, ha!...

— Ha, ha, ha! râdea și el, sărutându-i brațul până la umăr, cu reculegere, cu o atenție ciudată, până când ea și-l trăgea cu o anume bruschețe ce trăda plictiseala.

— Ei, hai, hai, nu te mai plictisești odată? Uite la țiganul ăla din colț, a făcut niște ochi de parcă ar fi văzut o oală cu sarmale!

— Dă-l în mă-sa! spuse Minda, cu ochi veseli, și intră într-o lungă anchetă, cu chelnerul, în legătură cu sortimentul de prăjituri al restaurantului.

De cele mai multe ori însă trimitea picoloul *vis-à-vis*, sau alături, la vreo cofetărie, după ruladă cu frișcă sau cremșnituri și pentru ea, „Ora 12" sau „Joffre". Apoi ieșeau, în după-amiaza care se făcea tot mai lungă, și umblau cu pași leneși, încurcând lumea care alerga după cumpărături. Ajunși în fața vreunui cinematograf de cartier, el o invita să intre la film, dar ea refuza regulat, pretextând ba una, ba alta, pe un ton foarte puțin

convins, și atunci Minda știa că fuge acasă, să-l aștepte pe Geiger. O urca într-un taxi, iar el intra singur la film, amuzându-se perfect. O dată, o singură dată, ea cedă insistențelor sale și acceptă să vadă un film, dar se ridică grăbită, pe la mijlocul reprezentației, și, interzicându-i să o conducă, ieși din sală.

Într-o după-amiază, Minda, în preajma despărțirii, după o masă îmbelșugată și două sticle de trei sferturi, era atât de bine dispus, încât o invită, pe ea și pe Geiger, pentru acea seară, la restaurantul „Cina".

— De unde știi că îl văd pe Geiger acuma! întrebă ea, râzând, privindu-l cu ochii mijiți binevoitor.

Minda dădu leneș din umeri:

— Cum vrei, dar mi-ar face cu adevărat plăcere să... n-aș vrea să stăruie între noi o falsă impresie, și-apoi aș vrea, chiar și așa, să petrec în sfârșit o seară cu tine!...

Fabian roși ușor, rămase pe gânduri câteva clipe, apoi spuse:

— Nu știu, să văd... nu știu dacă o să vrea el!... În sfârșit, tu vei fi acolo, oricum, nu?!

— Da-da, făcu el, grăbit, vă aștept până la unsprezece, chiar și mai...

— Nu-nu, reteză ea, dacă n-am venit până la zece, nu mai venim. Pa!

— Pa! Sărut mâinile! spuse el, sărutându-i cu gravitate, ca de fiecare dată, ambele mâini, lucru care, nu se știe de ce, o emoționa pe ea, fără s-o arate.

Ei veniră, într-adevăr, cu puțin înainte de ora zece și îl găsiră la o masă lângă perete, un domn singuratic, grav, serios, cu ochelarii îngropați în fața sa mare, cu gura sa frumoasă strânsă, într-un costum impecabil. Când îi văzu, se roși pe gât și se ridică pripit, mișcând scaunul cu neîndemânare. Babeș dădu mâna cu el, relaxat, de parcă s-ar fi văzut pentru întâia oară, zâmbi, arătându-și dinții regulați, și se purtă întreaga seară cu mult bun-simț. Minda povesti o serie de impresii din călătoriile sale din Italia, unde era membru corespondent al unei societăți medicale, unde avea mulți prieteni, colegi, care îl vizitau și la București. Povestea fără pedanterie, cu haz uneori, fără să-i plictisească cu amănunte despre galerii de tablouri sau clădiri vechi, cum fac atâția, ci încercând să surprindă

pentru cei doi aspecte ale vieții cotidiene ale peninsularilor, scene surprinse pe stradă la Neapole sau Milano, la Orvietto sau Gubio, acolo unde localnicii își apără viața și tradițiile lor, religia, de năvala turiștilor. Minda însuși râdea, cu umor, de cele ce spunea. Babeș râdea și el, cu tâmplele sale înalte, ușor împurpurat de vinul bun, și Fabian privea cu mulțumire de la unul la altul, nedumerită uneori, intrigată de câte un accent al povestirii doctorului, sau de câte o privire scurtă, posesivă, a lui Babeș, dar, cu natura ei fericită, luneca ușor peste toate acestea și bea, cu atenție, gânditoare, amuzată, din vinul sec turnat în paharele rotunde.

Minda vorbi, vorbi, vorbi!... Cu toate acestea, pentru simplul motiv că vorbea rar, cu pauze, cu o anume egală concentrare, fără gesticulări, fără să ridice niciodată tonul, nu păru celorlalți doi, nici măcar lui însuși, că vorbise mult. În timp ce povestea, stătea cu ochii plecați și, uneori, în mod cu totul neașteptat și pentru scurt timp, ridica privirea lui puternică, inteligentă, în care sclipeau luminițele ironiei. Apoi se împurpura ușor, de parcă ar fi vrut să-și ceară iertare, și această stângăcie de-o clipă, ca o oboseală a ochiului, îi dădea brusc farmec, pentru că nu te așteptai ca un om atât de puternic, sigur pe el însuși, părând a nu avea nevoie de nimeni, să se piardă astfel, chiar și pentru o zecime de secundă, ca un adolescent.

Apoi, puțin după ora douăsprezece, cei doi plecară, ținându-se de braț, ca doi amanți fericiți, și Minda rămase la masă, din respect îi conduse chiar câțiva pași, apoi se întoarse, pe față cu o expresie mulțumită, senină, cum avea în zorii unei nopți fructuoase de studiu, în timp ce își îndeplinea măruntele, odihnitoarele sarcini ale toaletei de noapte. Comandă o cafea mare, fără zahăr, și îi dădu chelnerului care îi servise instrucțiuni precise, detaliate, cum s-o pregătească. Acesta îl asculta cu atenție, chemă picoloul, ordonându-i să curețe masa, apoi, când ridică sticla de vin, ce era mai bine de jumătate plină (era a treia!) și vru să-i umple doctorului un pahar, acesta refuză și îl rugă s-o ia de la masă. Nu băuse, dealtfel în tot cursul serii, nici două pahare.

Trecuse aproape o jumătate de oră de la plecarea celor doi, cafeaua sosise și era acum rece, Minda tocmai se pregătea să-și aprindă țigara

„aferentă", cum îi zicea, când, spre surprinderea sa, o zări pe Fabian apropiindu-se de masa lui. Arătătoarele ceasului se apropiau de ora unu, mai precis unu fără douăsprezece minute. Doctorul era atât de uimit de apariția ei, încât uită să se ridice, privind-o, într-adevăr, ca o apariție, ca o proiecție a propriilor sale gânduri (dacă, evident, gândurile sale, în clipa aceea, s-ar fi concentrat în jurul persoanei ei), și atunci îi auzi vocea:

— Ce faci, nu te bucuri că mă vezi? Ce stai așa țintuit pe scaun, așa se întâmpină o *lady?!*

Minda, fără să înțeleagă nimic, se sculă șovăind, fără să-și poată ascunde, în întregime, o anume decepție care i se zugrăvi pe figură, și murmură:

— Ce s-a întâmplat?! Ai uitat ceva? V-ați certat?!

Era vizibil îngrijorat, neplăcut îngrijorat, de parcă prin prezența sa ar fi putut aduce vreun prejudiciu bunei, armonioasei desfășurări a serii „lor", în doi. Ea se așeză pe un scaun pe care și-l trase singură, deoarece el, atât de politicos totdeauna față de ea, uitase să i-l ofere, râzând bine dispusă, și chelnerul se apropie imediat, mai aduse un pahar pe care îl umplu și întrebă dacă doamna mai dorește ceva înainte de a se închide bucătăria. Nu-nu, afară de o cafea mică și-o țigară (pe care i-o oferi doctorul), doamna nu mai dorea nimic. Fabian trase primele fumuri și-l privi cu aceeași bună dispoziție înscrisă pe față:

— Ei, haide, Doc, revino-ți! S-ar zice că ți-am jucat o festă întorcându-mă, și când colo, săraca de mine, ha, ha, eram convinsă, ferm convinsă că voi fi luată în brațe, pătimaș, și... și...

— Dar bineînțeles... bineînțeles... îngăimă doctorul, și văzându-i copilărească dezamăgire înscrisă pe față, Fabian, cu caracterul ei pozitiv, izbucni în râs și bău.

Adevărul era însă că doctorul se afundase atât de copilărește în perspectiva singurătății comode care îl aștepta pentru tot restul serii, a cafelei pe care avea s-o bea, lângă țigara ei, a restaurantului care se golea încet, a orchestrei care se auzea până la el destul de surdinat, de confortabil, încât apariția ei îi luă, într-un fel, răsuflarea. Vrând să-i arate că se bucură, totuși, că o vede, că s-a reîntors, îi luă mâna, brațul ei gol,

și, aplecându-se peste el, începu să-l sărute ușor. Fabian își trase brațul, însă, cu un gest aproape brutal:

— Haide, haide, nu trebuie să faci nici un fel de eforturi! Nu-ți fac nici un fel de reproșuri, te rog să te simți ca și cum ai fi singur! Nu vreau să te incomodez în nici un fel!...

— Ce prostie! replică el cu hotărâre, privind-o cu ochi calzi. Dar e minunat că te-ai întors! Dar era, nu știu cum, un sentiment de modestie, care, subit...

— Haida-de, Doc, tu și modestie! Cine se scuză se acuză! Schimbă subiectul, distrează-mă, fă-mă să râd, dansează-mă sau, cel mai bine, să ne fumăm în liniște țigările... vezi că ți s-a răcit suficient cafeaua. Dacă vrei, după ce-mi beau cafeaua, pot să mă ridic și să plec, serios, fără umbră de supărare, ca între camarazi... doar suntem camarazi, nu-i așa?!

Minda o prinse de mână și, zâmbind, spuse:

— Camarazi... la ce?!

Ea dădu din umeri, plictisită, fără să răspundă. Ochii ei urmăreau cu lene perechile care evoluau pe ring, era un tangou vechi, răpănos, ipocrit, ha, ha, da-da! un tangou scârțâit, hârtănit, miorlăit, cârâit!

— Și el, ce-i cu el?! Unde-i... el?! întrebă, curios, doctorul, aplecându-se ușor, avid, peste masă.

— Care el? Babeș?! Unde să fie... habar n-am! Probabil că-și spală dinții acum, sau... nu știu, m-a condus până acasă și m-a predat portarului! Știi că are o perfectă încredere în el, în nea Pandele, ha, ha!

Dansară apoi un alt tango, la fel ca primul. Fabian își păstra în continuare expresia ei radioasă, exuberantă, Minda una serioasă, aproape gravă, cu o cută subțire, de suferință, ce-i apăruse pe frunte, deasupra sprâncenei stângi. Părea că se concentrează, se încordează chiar, în felul lui liniștit, ascuns, să facă ceea ce se aștepta de la el, totul, în cele mai perfecte condiții. Dansul, evident, era o relaxare, un amuzament, putea fi însă și un joc, și atunci, el, cel puțin, în ceea ce-l privea, lua lucrurile în serios. Doamne, Dumnezeule, sigur că da, în serios, adică cu... un veritabil umor, fără de care nu există o veritabilă eleganță. Iar eleganța, asta e simplu, o vede orice găinar, eleganța nu se poate naște în absența

ironiei! Iată: de la umor la ironie! Demonstrația era făcută, cum se spunea în orașul său natal: *quod erat demonstrandum!*

După ce ieșiră din local, Fabian își manifestă dorința, spre surpriza lui, să urce la el. Nu-i era somn, mieună ea, vrea să bea o cafea, făcută de el, eventual un *whisky*, cu o țigară bună, numai, evident, dacă nu-l inoportunează!... Deloc, făcu Minda, privind-o. Era doar dreptul ei sau, mai bine, era doar pentru prima oară, după acea seară, hm, hm, când ea acceptase, la insistențele lui, puțin cam libidinoase, e adevărat, să-i „viziteze apartamentul"! În tot timpul drumului cu taxiul (Minda își vânduse mașina și trimisese o parte din bani mamei sale, care avea un complicat proces pentru locul de casă, pe care familia clădise fără să se asigure că... etc., etc.), ea trase cu ochiul la figura sa gravă, serioasă, tăcută, ciudat de tăcută, brusc posomorâtă, apoi, cu firea ei francă, pozitivă, înălță de câteva ori din umeri, zâmbi și continuă să fumeze.

Urcară, ea se făcu comodă și el ieși să-i pregătească cafeaua. Ea se așeză pe o canapea privind încântată în jur, mulțumită de propria-i inițiativă, de propriul ei curaj. Minda puse apa la fiert, apoi intră în baie și, în timp ce se spăla pe mâini, se privi în oglindă: o imensă oboseală i se instalase brusc pe fața lui mare, gravă, o pată mare, roșie i se lățise pe tâmplă, neverosimilă, și în ochi, da, el se aplecă aproape cu interes, rece, așa cum se aplecase deasupra atâtor cadavre, în ochi îi sclipea teama. Teama de ce?! El dădu, reflex, din umeri, se șterse îndelung cu prosopul, apoi, din pragul ușii de la baie, se întoarse înapoi, uitându-se încă o dată, incredul, în oglindă. Da, oboseală și frică! Prostii! El dădu a doua oară din umeri și în clipa când ieșea din baie, simți, cu o anume blazată ușurare, că se putea baza, ca și în atâtea rânduri, pe el însuși. Când apăru în cadrul ușii, cu cafeaua aburindă în mână, pe fața lui se și instalase expresia aceea jucăușă, zâmbetul ironic, care-i trăgea în sus colțul gurii, ochii care priveau, parcă, prin gaura cheii, cum spunea ea.

— Ah, Doc, iar te uiți în felul ăsta?!

— Cum anume?

— Știi tu foarte bine, parcă te-ai uita prin gaura cheii!

— Sunt servitorul tău, îi răspundea el cu galanterie, și servitorii au dreptul, draga mea, să se uite prin gaura cheii!

— Ha, ha, se prăpădea ea de râs, asta ai citit-o pe undeva, Doc, pe unde?!

— Nu știu, răspundea el cu gravitate reală, cred că într-un autor la modă, cred că era bătrânul Somerset Maugham sau Cronin, dacă nu mă înșală memoria!...

— Formidabil! spuse ea. Și eu m-am gândit la ei! Ții minte? *Cheile împărăției, Luna și doi bani jumate, Citadela.*

— Da, da, dădu el gânditor din cap, erau o grămadă de cărți de-astea în biblioteca liceului, și cineva, un tâmpit, le dusese în pivniță, se zicea că sunt epurate! Noi le furam de acolo, bineînțeles, dar cel mai mult mi-au plăcut „Dox"-urile! Căpitanul Farow, uriașul Pongo, frumoasa, sălbatica Sanja, hai, ce zici de asta?!

— Nu știu, ridică ea plictisită din umeri, nu înțeleg ce vorbești, n-am citit prostiile astea, dar... Maugham, ce mare scriitor!

„Așa e!" spuse el în gând, așezând tava cu cafea în fața ei, punându-i zahărul la dispoziție, linguriță și ducându-se apoi să aducă pahare și gheața pentru *whisky*.

— Sau *Mătăniile*, Doc, ții minte ce carte tristă?!...

— Da-da, evident, pe vremea aceea aveam gust literar, acum... cine mai are timp pentru așa ceva, dimineață, du-te la serviciu, apoi fugi după aprovizionare, o oră, două, apoi o ședință de bloc, onomastica unui coleg cu care trebuie să te pui bine pentru că s-a ridicat o dată, când aveai dreptate, și ți-a luat apărarea! Un gest care obligă, niciodată nu ești mai suspect decât atunci când ai, așa, din pură nebăgare de seamă... dreptate! Brrr! Te prinde și frigul!

— Dar *La răscruce de vânturi*, Doc, sau *Pe aripile vântului*... Da-da, *Pe aripile vântului* am citit-o de trei ori, una după alta, pe nerăsuflate, apoi am mai recitit-o după ce am văzut filmul, ții minte, cu Vivien Leigh și Clark Gable!! Ții minte?!

— Da, da, dădu el melancolic din cap, spălând două pahare în bucătărie și spărgând cuburile într-un bol. Ce vremuri! Vremuri cu totul ieșite

din comun, vremuri minunate! Și noi... parcă eram alții, parcă sughițam altfel, parcă fredonam altfel, parcă altfel ne scobeam în nas, bineînțeles, când...

— Vai, ce scârbos ești! Nu știi decât să strici cuiva... ascultă! Știi că eu, deși fată, citeam o grămadă de cărți polițiste!...

— Zău?!

— Pe cuvânt, maică-mea era chiar furioasă, zicea că învață la prostii, ha, ha, săraca de ea, ei i se părea că „alea" trebuie să fie cărțile în care sunt împinși tinerii la prostii! Ții minte *Masca roșie* sau *Asasinul stă la nr. 21?!* Sau *Masca lui Fu-Mandschu, Ochiul lui Shiva?!*... Grozav! Formidabil! Câte-am mai citit, Doamne!

— Da, am citit o grămadă, ne-am făcut datoria! Să vedem generația de acum ce-o să facă, ce-o să...

— A, ăștia sunt cu totul...

— Cum anume?!

— Ce, parcă tu nu știi? La ăștia le umblă gândul numai la Presley și la Bob Dylan, se bat pentru o gioarsă de pantalon și beau la vodcă până își varsă ochii în praf, iar bietele fete...

— Ei bine, ce fac bietele fete?

— Ce să facă, ha, ha, beau și ele vodcă! Ăștia de azi n-au nici un romantism.

— Asta e sigur, spuse Doc, față de romantismul nostru, al lor nu face două parale! Singura satisfacție e că se pare că și ei ne disprețuiesc la fel de sincer cum îi disprețuim și noi pe ei!

— Crezi, Doc, că „ei" ne „disprețuiesc"?

— A, asta e sigur! Poți să n-ai nici un dubiu. Eu, ca să-ți spun sincer, mă și mândresc puțin cu asta!

— Vai, dar e îngrozitor, Doc, nu pot să cred!...

— De ce? Noi, când eram de vârsta lor, nu râdeam de babaci, nu le jucam feste?!

— Ce feste?! Eu cu maică-mea ne aveam ca două surori, asta poate și pentru faptul că am rămas singure, uneori, nu știu cum, eu mă simțeam

chiar responsabilă față de ea, îi spuneam „mititica", „sărăcuța", „copilașu", o mângâiam și o protejam chiar, deși nu aveam mai mult de zece ani!

— Ei bine, tu erai o excepție!

— Ce-i, Doc, tu-ți bați joc de mine? Nu crezi ce spun?!

— Cum o să-mi bat joc de tine?! Dar trebuie și noi, la rândul nostru, să-i înțelegem!

— De ce să-i înțeleg, n-am nici un chef! Abia mă înțeleg pe mine!

— Și asta e adevărat, cum zicea rabinul!

— Păi atunci?!

— Nimic. Vrei puțină apă minerală?

— Sifon n-ai?

— Dacă ai răbdare să fac unul...

— A, nu, nu mai umbla, dă-mi puțină apă minerală, dar puțin, puțin de tot, așa o idee...

— O idee, iubito, o idee! Nici nu-ți dau mai mult!...

— Vezi că sună a doua oară telefonul!

— Lasă-l să sune, din partea mea!...

— Dar cine te bârâie, Doc, la ora asta? Nu vrei să răspunzi, totuși?!

— Ba da, răspunse el, cedând unei scurte lașități, și ridică receptorul. Dincolo era, bineînțeles, vocea *ei*.

Minda ascultă cu supunere sunetul acela ce bâzâia încet, melodios, neîntrerupt, în receptorul minuscul, și, după mai bine de jumătate de oră, simți un frig ciudat că-l învăluie, un curent puternic de aer care... El ridică privirea și observă abia în clipa aceea că locul pe care stătuse Fabian era gol și ușile apartamentului (ale holului și vestiarului, probabil) larg deschise și tot curentul de pe scări... Doctorul dădu încet din cap, deși nu-l vedea nimeni, se ghemui în scaunul său și ascultă, docil, cu umerii țepeni, ascuțiți. Apoi, după un timp, când în receptor domnea de mult liniștea, el îl așeză încet în furcă și, fără să aibă curajul să se ridice și să închidă ușile în urma ei, se mișcă ușor, în fotoliu, de parcă ar fi vrut să-și caute o poziție mai bună pentru dormit. Se răsuci, după câteva minute, frecându-se ușor cu spatele înțepenit de spătarul cald, de stofă, apoi, cum frigul acela nesuferit îi pătrundea încet, nesimțit, prin oase,

după ce se mai foi de câteva ori, își ridică încet genunchii și începu să-i maseze. Ce bine, dacă ar fi fost și geamul deschis, ușa s-ar fi trântit cu siguranță! Dar așa, ce conta? Dealtfel, nici nu-i mai era așa de frig, masajul metodic, insistent, al încheieturilor... adormi astfel, în poziția aceea incomodă, jalnică, cu lumina aprinsă, cu genunchii la gură. Adormi și visă, bineînțeles, cu ea, cu Ludmila. Nu spusese el însuși, odată, sau, mă rog, avea de gând să spună: „Când realitatea se întrerupe brusc, ea se continuă în vis"? Un an, cinci ani, nouă ani! „De câte ori să-i iert fratelui meu când îmi greșește? îl întrebase apostolul pe Iisus. De două ori, de trei ori... de șapte ori?!" „De șaptezeci de ori câte șapte!"

Ciudat (sau nu?!), Minda începu să viseze cu ea, cu Ludmila. Nu numai în noaptea aceea, când ea îi telefonase, după ce urcase cu Mia de la restaurant, dar și înainte și după. *Când realitatea se întrerupe brusc, ea se continuă în vis!* Era propria sa lege, nu?! Da, dar încă o dată ciudat sau... comic, cum vreți, realitatea nu se întrerupsese, el continuă s-o vadă, ca și înainte, cu aceeași frecvență, cu aceeași asiduitate, se iubeau ca și înainte, e firesc să începi să visezi pe cineva drag, apropiat, care moare brusc, să zicem, într-un accident, ori să-ți visezi copilăria *întreruptă brusc*, să te întorci chinuitor, nopțile, *acolo*, mai ales dacă fizic te-ai depărtat de locurile copilăriei, de unele din scenele ei, de care e asociată, legată, ea, și visul e atunci un fel de mat sentimental care o hrănește, care te hrănește, din care *se* hrănește, căci, la urma urmei, și el, visul, e și el un domn foarte respectabil, e și el o realitate, cum spunea... cum spunea chiar el însuși! Da, mă rog, dar atunci dacă el, dacă ei continuau să se vadă, să fie împreună, să se iubească *ca și înainte*, și dacă o visa, dacă începuse să o viseze cu atâta regularitate, chin și furie, atunci, poate... că ea urma să moară, să dispară brusc din ceea ce istoricii ar numi viața lui, așa cum, când mergi pe stradă, pe un trotuar, cu cineva căruia îi vorbești, sau îți vorbește, și, deodată, ca și cum celălalt s-ar fi prăbușit într-o crevasă a trotuarului (Nu există așa ceva?! Oho!!), într-o clipă a ta de neatenție, când remarci ceva, distrat, pe trotuarul vecin, și, spre propria-ți stupoare începi să gesticulezi de unul singur, îți vezi silueta

răsfrântă în vitrinele pe lângă care treci și adineaori, nu-i așa, nu te vedeai, între tine și sticlele acelea verticale, obscure, se interpunea și se reflecta silueta cealaltă?!... Da, e posibil, visurile sale intuiau cele ce urmau să se întâmple, ce, nu s-au mai văzut vise-profeții?! Deși visele sale recente nu-i anunțau nimic din ce urma să se întâmple în viitor, nu, în ele se derula mereu, chinuitor, în variante foarte restrânse, ceea ce se întâmplase între ei doi, epica aceea a lor indicibilă, ceea ce se întâmpla acum chiar, zilnic, noaptea, aproape în fiecare noapte (patru din cinci!), visul său îi proiecta în camera obscură a animalității sale geologice chipul ei, care începuse să se amestece îngrijorător cu sania aceea roșcată, atârnată de lanțuri, de tavanul intrândului *(die Einfahrt)*, unde se cățăra el printre cuiburile de rândunici, cu chipul mare, grav, cu nasul acvilin, al tatălui său, ce-l vizita *zilnic*, acum, cu tot ce se prăbușise definitiv în el. Suspect! Din ce în ce mai suspect! Oricum, ceva de prost-gust...

Pentru că, nu-i așa, ei se vedeau în continuare... mai bine zis ea, Ludmila, îl căuta la telefon, la clinică, acasă, venea și-l aștepta la ore imprevizibile, o găsea uneori în biroul său, pe locul său, citind, ghemuită pe canapeaua din hol, citind, cu o cafea mică în față, uitată, cu un fular în jurul gâtului (a, fusese gripa aceea plicticoasă!), sau, o dată chiar adormită în patul său, îmbrăcată, după ce-l așteptase o jumătate de noapte, sărăcuța!... Unde pierise mândria ei?! O dată sau de două ori pe săptămână, observase el, ea venea și-l lua de la clinică, așa cum soțiile muncitorilor vin în ziua lefii să-și aștepte soții la poarta uzinei, cârduri-cârduri, lângă grilajul de fier, sporovăind liniștite, de parcă pe el l-ar fi pândit vreun pericol acolo... la ieșire! Dar — și ea se convinsese de acest lucru, întristându-se parcă — el, Minda, pășea de fiecare dată atât de senin, de relaxat, de confortabil, peste pragul acela unde îl aștepta ea, încât ar fi fost evident pentru oricine, chiar și pentru cineva cu mult mai puțin perspicace, că pericolul nu era acolo... dacă, mă rog, exista așa ceva, ha, un pericol! Și-apoi, de ce atâta angoasă, de ce avea ea totuși... nedelicatețea și i se vâra în visuri, în așternut, cum s-ar spune, când iubirile lor, nopțile lor de iubire continuau, continuau, la fel de ardente, de frumoase, de inspirate, de sălbatice! În brațele sale puternice, sub figura sa gravă,

întunecată de pasiune, ea se mișca, la fel ca înainte, albă, ca un pește subțire, lung, lunar, e adevărat că, uneori, trecându-și din întâmplare, înfrigurat, degetele peste fața ei, o descoperea udă, nu de sudoarea aceea a lor, care-i unea și în care pluteau împreună, ci de lacrimi, pur și simplu, șiruri de lacrimi reci, invizibile, absurde, ca un reproș, și când el se revolta, când aprindea lumina și îi cerea socoteală, ea îl privea blând, obosită, negând tot ceea ce îi imputa el, uitându-se la el dintr-un fel de depărtare care îl enerva cu regularitate, și atunci, normal, el ridica vocea, vorbea de un fel de șantaj sentimental, de stări isteroide etc... E adevărat că, cel puțin o dată, nu știu cum se făcuse, în timp ce ea respira aprins în brațele sale și patul lor se învârtea cu ei încet, el însuși își pierduse stăpânirea de sine și izbucnise în plâns, brusc, cu o vehemență care-l sperie, și ea îl mângâie, îi vorbi încet, calm, îi șterse lacrimile, îi aduse un pahar cu ceva, un întăritor, cu mult mai puțin uimită decât el însuși, deloc uimită, bineînțeles, o altă formă de reproș, foarte subtilă!... Da-da, scena se mai repetă o dată, ce dracu, devenise isteric?! Începea să plângă în fața unei femei, el, căruia, ani, decenii la rând, îi fusese rușine să plângă în singurătate?! I se slăbiseră nervii, lucra prea mult, îmbătrânise, nu mai rezista la ritmul său obișnuit de studiu, curs și clinică, se astenizase, sau ce dracu?! A, Mia Fabian?! Prostii! Un simplu divertisment, un joc, cum spusese chiar și ea, o dată... când fusese asta, anul trecut, la Sebeș parcă, atunci când cu „aurul", ba nu, mai târziu, ceva mai târziu, când avuseseră ei doi o discuție, dar ce anume discutaseră ar fi fost interesant să-și amintească!... Cum putea deveni o femeiușcă atât de trivială, de comună, un pericol pentru ea, pentru logodnica sa, pentru perechea sa definitivă, dar, pentru Dumnezeu, trebuie să ne ținem nervii puțin, ce se întâmplă dacă începem să alunecăm pe panta aceasta, pe planul acesta înclinat (Legile planului înclinat! Superb capitol din fizică!), altfel putea ceda chiar și el, cu nervii săi de bivol, cu inhibiția sa verificată în decenii, cu forța sa de concentrare, de eliminare a tot ceea ce era superfluu, fals, neesențial, neexistențial, cum spunea Ceea! Trebuia să se termine odată cu așteptările astea imprevizibile, căutările, suspiciunile mărturisite și nemărturisite (...„și iartă-mi mie păcatele făcute cu voia,

cu știința sau neștiința și mă-nvrednicește, fără de osândă, să mă-mpărtășesc cu preacuratele tale..."), cu plânsetele astea, în miez de noapte, când totul merge perfect... când totul merge perfect și... altfel, uite, un bob de nisip, prins în mașinăria asta infernală, între aceste roți dințate care se mișcă șovăitor, nu-nu, el înțelege foarte bine, ea, mândra, inflexibila, preacurata lui femeie, renunțase la toate principiile din care era făcută însăși carnea existenței sale, îl căuta (ea, care înainte, la un simplu... la o simplă presupunere, izbucnea sau se închidea... cu o forță, cu o impetuozitate a cărei furie și puritate îl speriau pe el însuși și...), îl aștepta, se supunea umilinței privirii sale severe, grave, ușor întrebătoare, umilinței orelor întregi de așteptare în locuința sa goală, în timp ce el rătăcea pe unde? Cu cine?!... Da-da, foarte frumos, el înțelegea, chiar îi mulțumea, dar acum, destul, începea să se simtă supravegheat, controlat, urmărit, și, în definitiv, ce se întâmplase?! Ce se întâmpla, *de fapt*, pentru numele lui Dumnezeu?! El lucra ca și înainte, chiar mai bine, mai eficient, terminase de mult cele două lucrări, cu „literatura" era la zi, mai mult chiar, își luase pe cap, acuma, și „Tromboza venei porte" și revenise la niște lucrări din tinerețe în legătură cu „diabetul bronzat" și „aniloidoza hepatică", stima față de munca sa, față de el însuși crescuse și nu puțin a contribuit la aceasta și refuzul acelui post, năucitor pentru unii, dar care ar fi constituit în viața lui, în cariera lui nepătată un compromis, o cedare, o pierdere de vreme, o deviere din linia vieții sale, a vocației sale simple, profunde și curate, năucitor, incredibil de curate. Și atunci... ce mai voia?! A, nu-i mai dedica ei întreg timpul său liber, bine, dar și înainte el își avea ceasurile sale de... hoinăreală, de solitudine necesară, ca o igienă a relațiilor lor și... a, de ce se arăta cu aia, cu... Fabian?! Habar n-avea, era probabil o toană, un moft, bărbații au uneori crize de-astea, și-apoi era deosebit de picant să vadă pe cineva, chiar și o astfel de femeiușcă suficientă, neplăcută, la urma urmei, sub atâtea aspecte, ha, ha, aici, cel puțin, în acest punct, nu-i așa, nu rămânea nici un dubiu, nici un fel de dubiu! în fața căreia, nu-i așa, cum spusese chiar și ea odată, nu trebuia să se încheie la haină!... A, nu, ce ordinar, nu era în nici un caz o „aventură", așa cum părea, poate, pentru te miri ce spirit simplu, vulgar, da, lui însuși

i se spusese că la clinică pătrunseseră astfel de zvonuri, el le-a retezat din prima clipă, l-a oprit pe Brehariu, care, auzise pozitiv aceasta, ar fi râs odată, într-un cerc, pe socoteala a ceea ce credea el că... și, iată, Brehariu însuși, cât era el de profesor, se arătase speriat, negase, își ceruse chiar scuze, și iată ce bine făcuse, nu intrase în discuții cu te miri ce asistentă sau soră-șefă, ci direct cu unul ca Brehariu, și asta mai mult ca un avertisment pentru alții, pentru a curma cu hotărâre, de la început, orice dorință a te miri cărui ipochimen! A, da, viața lui atât de curată, de impresionantă, atrăgea destule muște care de ani și ani căutau inutil, jalnic de inutil, un loc, un punct de care să-și agațe bâzâitul lor trivial, dar el tăiase, din față, orice posibilitate de romanțare joasă, vulgară... Da-da, tocmai, că nu era nici o aventură, și tocmai de asta nu trebuia ascuns nimic! Dacă ar fi fost ceva vulgar, de ascuns, n-ar fi fost el mai neîndemânatic decât alții, care, pozitiv, au astfel de istorii, nu, în nici un caz n-ar fi fost el mai puțin abil decât orice licean care se culcă cu fata din casă, decât orice medic de provincie care are o istorie cu o soră sau alta, erau unii colegi de la institut, da, știa el prea bine, care aveau astfel de... flirturi, chiar cu studente, despre Lațu se povestea cu precizie că... prostii! Pe el nu-l interesau astfel de anecdote, vulgare în primul rând prin simplismul lor!

Istoria cu Fabian, dacă putem să o numim astfel, dacă ne păstrăm calmul, bineînțeles, nu avea cine știe ce insolit într-însa, ea va dispărea, se va șterge de la sine, și lucrurile, chiar și numai sub acest aspect, vor intra în normal! Trebuie însă, și era datoria ei, a Ludmilei, care-l cunoștea atât de bine, ce dracu, în primul rând să-și păstreze calmul, să înceteze cu această panică sentimentală ce începuse să devie dăunătoare, iată, începuse să-l afecteze și pe el, să le tulbure iubirea, nopțile lor unice, privirile lor când se întâlneau, mâinile lor când se atingeau, discuțiile lor, serile lor, aparițiile lor în lume, sentimentul lor. Calm, mult calm, în primul rând calm! Panica este cea care omoară, în cele mai multe cazuri, nu accidentele mecanice, ci frica, imaginația sinucigașă, panica morală, psihologică, nervoasă, ce se transmite subcorticalului și de aici organelor, iar panica acestora cine s-o mai stăvilească?! Un psihic, un cortex în alertă?!

Calm, în primul rând calm, acesta e semnul prim al forței! Or, el, se vedea cu ochiul liber asta, era un om de forță, și lângă el nu putea întârzia o bocitoare, o panicardă, o suspicioasă etc. Calm, draga mea, totul e un război al nervilor, *bellum omnium contra omnes*, și acest adevăr, nu-i așa, spusese și la curs asta de curând, acest adevăr social se prelungește, se infiltrează, se invaginează și în noi, în viața, în funcționalitatea noastră organică, în mecanismul nostru moral-vegetativ. „Cine se stăpânește pe sine stăpânește lumea!" spusese nu știu cine, el, în orice caz, nu va admite ca panica să-i pună stăpânire pe existență, el care, din copilărie, făcuse exerciții complicate de stăpânire, începând de la actele simple, acolo unde se trădează atâția, să nu te repezi la mâncare, chiar când ți-e foame, deși au trecut aproape douăzeci și patru de ore de când n-ai pus nimic în gură, să-ți îndoi încet, calm, șervetul, să servești pe toată lumea cu pâine, să faci conversație atunci când toți înfulecă, să tai friptura în felii mici, să mănânci în silă, cu pauze, cu absențe, să fii inteligent, ironic, atunci când nu ai decât o singură și bestială pornire, de a-ți umple gura (ca și ceilalți) cu legume, carne, pâine, legume, carne, pâine... sau, un exercițiu și mai subtil (încă un exercițiu din cele simple), acela de a merge încet când ar trebui să alergi, de a întoarce capul cu o secundă mai târziu, când se auzea chemat de o voce pe care o iubea, de a-și stăpâni brațul care zvâcnea după un obiect, o epidermă de femeie, de a-l stăpâni și a-l privi pe el însuși ca pe un obiect (o, mâinile acelea imposibile, degetele nestăpânite, care tremură de poftă), să-și stăpânească privirea, ochii, când, simțea asta dinlăuntru, pofta se aprindea în ei, și dacă nu putea altfel, să privească altceva, deviat ușor, în altă parte, până luciul acela băiețesc, nebărbătesc, s-ar fi topit, ar fi pierit, să amâie pentru el însuși, chiar și numai pentru câteva secunde, când era singur, mulțumirea unei pofte, a unei plăceri, atunci când nu-l vedea nimeni, cele zece secunde de vid ideatic până sărea bricheta electrică (a, bine, asta începea să devie ceva mai complicat!), povestea cu cel care întârzie cu bunăvoință să intre pe poarta casei, deși obosit, flămând, și trece alături, de parcă nu ar fi locuit niciodată acolo, de parcă adevărata poartă la care trebuie să intre se afla cu câțiva pași mai încolo, apoi alți câțiva pași, această victorie singuratică,

măruntă, ce splendidă însă, asupra „socialului din noi", asupra legilor celor mai simple și mai tiranice ale existenței noastre! Da, astfel se creează calmul, astfel se exersează el, totul trebuie creat, exersat, întreținut, reluat în forme tot mai complicate, mai grele, ca un simplu exercițiu de gimnastică, de forță!

Calm, calm, e adevărat, dar acest calm ar fi trebuit să înceapă, în primul rând, în fața visurilor sale, a visului său... impertinent, nu cumva panica ei pornea de la panica... lui, a visului său?! Absurd, speculații literare! Se pare, ha, că în fiecare dintre noi, oricât de realiști, de pozitivi, se află, în momentele de neatenție, de oboseală, de joacă, câte o domnișoară de asta literară, isteroidă, dezmățată, una din acelea care n-au fost trântite ca lumea de un vlăjgan pe marginea unui șanț, cu fesele de marginea unui șanț! Ptiu, domnișoarele astea literare!...

Panica visului său... ce animal obscur, târâtor, trăia în viața lui, își săpa galerii, înainta, înghițind pământ, cu labele din față transformându-se în lopeți, cu ochii atrofiați, zbătându-se uneori, încet, în obscurul acela, în argila aceea brun-neagră care se freca de pielea lui unsuroasă, animalul acela străin, respingător, în care, cu câtă spaimă și repulsie, se refugia el însuși, fugea el însuși, obosit, plictisit până la somn, de lumină, rapoarte clare, obiecte în echilibru, de relieful limpede, poetic, al jurîmprejurului nostru! Un animal respingător, subpământean, ale cărui galerii, e drept, treceau uneori și prin aer, ca șinele unui metrou, un fel de coropișniță uriașă, indiferentă, monoideologică, ce săpa posomorâtă, apoi mesteca și înghițea pământul, ca să poată înainta, să se poată târî în veșnicia ei, să-l poată primi pe el, de care să se poată agăța el, cu dinții clănțănind, cu degetele sale îngrijite înfipte în blana lui de guzgan orb! Un animal ciudat, muzical totuși, a cărui trepidație ușoară o simțea mereu sub picioare, și dacă ar fi stat în mâini, ar fi simțit-o sub palme! Un animal care habar n-avea de existența lui, deși se agăța de el, deși fusese creat pentru el, anume pentru el, deși, iată, venise la întâlnirea cu el, galeria lui întortocheată trecea milimetric, printr-o coincidență izbitoare, exact sub mâinile tălpilor sale, orizontul negru, stufos, ca o fântână orizontală, al galeriei sale, devenea, uneori orizontul său!

Cum ghicise *ea* existența lui?! Când, în ce clipă de neatenție, de extaz îl surprinsese ea cu guzganul lui uriaș în brațe?!... Trebuia s-o îndepărteze, ea l-ar fi putut speria cu agitația ei plângăreață, cu panica ei trivială! Cu orgoliul ei deșănțat, ea, nefericita, care își închipuia că poate înlocui orice, că poate umple totul! Iată, începuse să-i umple spațiile, interstițiile viselor sale de fiecare noapte, iar el, chiar El începuse să se neliniștească! De câteva ori simțise asta cu precizie, încetase pentru câteva clipe trepidația aceea de sub... ușoara, inepuizabila vibrație care-i însoțea munca lui posomorâtă, de parcă se oprise brusc miraculoasa coincidență a galeriilor lor, pregătită cu răbdare și cu geniu, de la începuturile... nu-nu, el simțea că nu era acesta adevărul, altfel n-ar mai fi fost el capabil, pur și simplu... nu-nu! El se oprise câteva secunde... șovăise, nehotărât, parcă, ha, ha, asta-i bună, el, care era însăși hotărârea!

Da, nu avea încotro, trebuia s-o alunge, altfel, cine știe... în tembelismul ei, l-ar fi putut neliniști! În tembelismul și panica ei! În grija ei față de el, duioasă, l-ar fi putut omorî, cu o răceală inumană! Pe el, atât de gingaș, de sensibil, de orb! Naiv ca un *phoetus*, tremurând de încredere ca un trup viu, lipsit de epidermă! Nu-nu, la o parte, la o parte! În lături, toată lumea în lături... hei, tovarășe, unde alergi, n-ai auzit când am strigat, nu vezi culoarul?! În lături, sus de pe bordură, mai în spate, mai în spate, în lături, am spus!... Toată lumea, fără excepție, nu se admite nici o singură excepție! La o parte, în lături!... La o parte!... În lături!! La o parte!... În lături!... La o... Nu se aude? Hei, dumneata de colo... da-da, dumneata, ce te prefaci că... Nimeni nu depășește marcajul! Nu mai trece nimeni, tovarășe, vezi ce-i cu mașina aia, ce păzesc ăia de la colț, ia dă-ncoace tele...

— În lături, la o parte, în lături, la o parte, în lături, la o parte, în lături, la o parte...

Capitolul XIII

— Ce curios, Doc, tu nu bei! îi spuse Fabian într-una din hoinărelile lor (era la începutul lui septembrie); se aflau pe undeva pe lângă Bariera Vergului. La început credeam că te prefaci, acum însă sunt convinsă că tu... să știi că, așa, puțin, ai putea să bei, de dragul meu, ce-i asta, ce-o să zică lumea când ne vede că eu golesc singură paharele și tu te uiți la mine cu ochii umezi de dragoste, ha, ha! În felul ăsta, să știi, n-ai să-l poți înlocui pe Geiger, care e un bărbat din toate punctele de...

— Dar eu nu vreau să-l înlocuiesc pe... Geiger! replică doctorul. Sunt pur și simplu fericit că tu îmi acorzi o oră, două, la câteva zile!...

Mergeau alături pe trotuarul străzii Agricultori, ținându-se de mână, sătui, puțin amețiți de vin (ieșiseră doar de o jumătate de oră dintr-un local, de data aceasta un birt mărunt, unde, în câteva rânduri, fuseseră foarte bine serviți și reveniseră, în stația Orzari), încercând să facă „câțiva pași" sub soarele încă puternic, îndulcit de apropierea serii, mergând astfel, fără țintă. Tramvaiele uruiau la curbe, lumea cobora grăbită în stații, străzile se animau încet, cei doi treceau prin dreptul unor case mărunte, vechi, cu gărdulețe, casele vechii mahalale bucureștene, cu pomi în curte, cu proprietarii lor, muncitori, în majoritate, la vreuna din marile uzine din apropiere, neliniștiți de perspectiva unei locuințe „în bloc", cu instalații sanitare pe măsura secolului, distrugându-le trecutul, însă, pomii, iarba, măruntele animale din curte, vecinii, „celebritatea" lor, acolo, în

cartier, care, împreună cu cea a părinților și a bunicilor lor, „proprietari" și ei, se apropia de un secol. Cine renunță la celebritate?!

— Când pleci? întrebă ea. (Minda era invitat la un congres în Anglia.)

— Săptămâna viitoare! Sper să ne mai vedem o dată până atunci, nu?!

Fabian privi un timp în fața ei, apoi, brusc, întoarse ochii spre el și-i întâlni zâmbetul său liniștit, vinovat, așa cum au puberii când privesc o femeie în jur de treizeci, viclenia și frica lor din privire, un zâmbet care sâsâia parcă. Se obișnuise de mult cu această expresie, o acceptase cu indiferența și sportivitatea ei calmă, tonică, reconfortantă, acum însă, fără motiv, expresia lui, veche, începuse s-o neliniștească. Era prima lor întâlnire după ce nu se văzuseră de aproape două luni, după vacanța de vară, pe care, firesc, ambii o petrecuseră în altă parte, Minda fusese aproape o lună în Polonia, într-un schimb de cadre medicale, apoi cu Ludmila, nu știu unde, într-un sat, în munți, ea bineînțeles, cu Babeș, la mare, „marea era elementul ei", cum zicea cu un anume patos, care apărea foarte rar la ea, și atunci amendat de ochii ei, închiși cu maliție, zitate, una din acele figuri de femeie care pare că râde de orice, desenul ochilor, al gurii, reflexul din privire sugerau o neobosită, neliniștitoare, veșnic antisentimentală flegmă. Chiar și tristețea pe asemenea măști apare tot sub forma autoironiei, o formă de curaj, oricum, sau o formă a spaimei, pentru că, evident, și tristețea poate inspira frică.

— Numai o dată? Să ne vedem, până atunci, o singură dată? întrebă ea și în ochi îi sclipea ironia.

— Cel puțin o singură dată, iubita mea! Cel puțin, sublinie Minda, râzând și el, intrând în jocul ei.

Tăcură și merseră mai departe, înfundându-se pe niște străduțe necunoscute, curate, pavate, pe mijlocul drumului, cu pietricele rotunde.

— Vreau să te rog un lucru, spuse Mia cu seriozitate, vreau să-ți cer o favoare!

— Oho! răspunse el, dar ochii îi rămaseră reci.

— Da, vreau să-ți cer hatârul, să-mi dai voie... să-mi dai mie voie să-ți fac geamantanul, când... săptămâna viitoare, când pleci!...

— Ia te uită! spuse Minda, care parcă se gândea în altă parte. Asta-i ceva original! Nu credeam să...

— Haide, lasă fasoanele astea! Tonul ei era destul de brusc. Ești de acord sau nu, putem trece la altceva!

— Bineînțeles, bineînțeles! se grăbi el, nevrând să fie greșit înțeles.

— De ce râzi, atunci?

— Păi cum să nu râd... ce-mi ceri e un semn de intimitate, aproape că mă excită, pardon, pe când... relațiile noastre sunt de-o natură care... intimitatea noastră nu trece de umărul dumneavoastră, ha, ha!

— Din cauza ta! fu răspunsul ei sec.

— Cum așa?! se opri în loc Minda. Glumești?!

— Nu glumesc deloc! Un bărbat care vrea să se culce cu o femeie, pe care vrea să și-o facă amantă, nu se prăvălește peste ea, ca un nesimțit, cum ai făcut tu la început! Și-apoi...

— ...Și-apoi?! Și-apoi nu se comportă ca și cum ar avea șaisprezece ani, provocând o relație total platonică, scârbos platonică!

— Ei, asta-i! se indignă Minda, și privirea sa rătăcea undeva la capătul străduței întortocheate pe care se aflau. Îmi reproșezi asta?!

— Îți reproșez totul! și ea zâmbi, cu zâmbetul ei cel mai sportiv. Știi că de la sfârșitul verii eu nu mă mai culc cu Babeș? Și acesta-i un lucru care...

— Iartă-mă, făcu el cu un zâmbet stingherit, mă inițiezi în amănunte care...

— Nu-nu, acum vorbesc eu! Din pricina ta, bineînțeles! Ne-ai otrăvit intimitatea noastră, bietul băiat e total înnebunit, mă așteaptă la poarta blocului, ore întregi (i-am luat cheia de la apartament), umblă neîngrijit, a trimis-o și pe soră-sa la mine, eu însămi... eu însămi nu-mi găsesc locul, nu pot trăi așa, ca o călugăriță, corpul meu își cere drepturile, și tu știi... sau poți să bănuiești că eu nu sunt dintr-alea la care trebuie să le pui un disc ca să!...

Minda dădu din umeri, neînțelegând:

— Voiai să te respect, să...

— Ei, asta-i! făcu ea, bine dispusă. Când ți-am cerut eu să mă respecți?! Apropo, nu trebuie să mă înțelegi greșit, Doc, nu-ți cer nimic, cu cât noi doi ne vom înhăita mai târziu, cu atât mai bine pentru amândoi! Pentru mine în primul rând! Băiețaș, să nu crezi că-mi fac vreo iluzie în ce privește bărbăția ta! Lui Geiger, oricât de viteaz ai fi, nu-i ajungi nici până la călcâi! Și-apoi, hi, hi, n-am senzația că ești dintre cei viteji! Tipi gravi, așa ca tine, cu ochelari și cu mii de fandoseli, când e vorba să se comporte ca niște bărbați... îți fac te miri ce figură scârboasă!

Minda surâdea și pe frunte îi apăruseră degetele acelea roșii, de parcă l-ar fi izbit o mănușă. Respira puțin cu greutate (numai ea îl auzea), dar își păstra zâmbetul, luminița aceea lușă din ochi, care, în mod surprinzător, îl făcea cumva mai tânăr, și o ușoară aplecare din spate, ca totdeauna când mergea alături de ea, de ființa ei scundă, durdulie, înălțată pe tocurile de șapte centimetri.

— Bineînțeles că ești un ticălos, Doc, spuse ea zâmbind cu franchețe, dar, tu știi, eu nu-mi făcusem nici un fel de iluzii, așa că... n-ai ce să-ți reproșezi! Ești un ticălos și un laș, n-ai avut ce să faci și ai năvălit peste mine și amărâtul ăla de băiat, căruia, ai să râzi, în ultimii doi ani, eu îi echilibram viața, eu...

— Cred că voiați să vă căsătoriți, nu-i așa, he, he? făcu Minda cu un zâmbet stins, privind-o dintr-o parte.

Simțea o ciudată plăcere să n-o contrazică, ca într-un joc, și ea îl privi scurt, apoi adăugă:

— Pe-aici trăia un pescăruș și... un om n-a avut ce face, a venit și l-a împușcat!

— Și... hi, hi (râdea el fără zgomot, cu o convulsie din umeri), pescărușul ești tu! (Fuseseră de curând la un spectacol cu *Pescărușul* la Național, o înscenare execrabilă, și fraza aceasta îi rămase ei de acolo, o mai repetase de câteva ori, cu alte sensuri, însă.) A, nu, pardon, amândoi, tu și cu Geiger sunteți pescărușii! Și eu (și el se opri, se prefăcu că pune o armă la ochi, calm, în liniște), eu am venit și... pac! V-am doborât cu o singură lovitură! Pac! Bum!

— Pac! Bum! repetă și ea, începând să râdă, deodată bine dispusă, și îl prinse cu brațul de după gât, un gest pe care îl făcea doar când era veselă. Pac! Bum! repetă ea. Numai că eu încă n-am „picat", bătrâne Doc! N-am picat, încă, hi, hi!

— He, he, ha, ha! râdea și Minda, contagiat, și lumea privea cu simpatie după ei.

— Să intrăm aici, propuse el, când, după o jumătate de oră, ei se opriră în fața unui cinematograf, arătând cu degetul spre o vitrină cu fotografii.

Fabian păru tentată o clipă, se uită la ceas, apoi refuză:

— Am o treabă acum, spuse ea cu o anume înfrigurare, dar nu mai mult de două ore! Nu vrei să-mi dai un telefon pe la nouă și... și să urci la mine, Doc?!

— Cum să nu, cum să nu, spuse el, fâstâcit deodată, înclinându-se fără rost, simțind cu ciudă că se înroșește pe gât. Atunci la nouă?!...

— La nouă! repetă ea, râzând, privindu-l cu o veselă îngăduință, cu o răutăcioasă maternitate, apoi fugi și se urcă într-un troleibuz care aștepta în stație.

...El își cumpără un bilet, după cum hotărâse, intră într-o cofetărie și, după obiceiul său, după o îndelungă contemplare a sorturilor de prăjituri expuse, ceru niște bomboane și biscuiți și astfel înarmat intră în sala cinematografului. Se așeză undeva pe la mijloc și în stânga, privi cu indiferență pe cei cu care urma să stea atât de aproape două ore și, foarte mulțumit de el însuși, băgă o bomboană în gură. Văzu jurnalul, se ridică de câteva ori când diverși își căutau un loc pe rândul său și, alegând încă o bomboană, se pregăti pentru vizionarea filmului. Trenul și cinematograful erau pentru copilăria sa minuni ale tehnicității, o artă șovăielnică sau o tehnicitate misterioasă și, ciudat, omul matur care devenise el păstrase, cu efort, e adevărat, emoția aceea apărută cu decenii în urmă, așa cum, în zilele noastre, se vinde aerul marin în conserve. Refuza, pe cât posibil, să vadă un film la televizor, și unul din motivele antipatiei sale față de „micul ecran" era tocmai furtul misterului sălii de cinematograf, sala aceea măruntă, joasă, de provincie, sau de periferie, cu plafonul

balconului tapetat cu vitrouri luminate anemic, unde poți deslușì, în acordurile unui disc uzat, o dansatoare tahitiană, cu o tamburină, un Arlechin, un clovn, un domn cu țilindru, frac și baston, eternii derbedei amatori de primele rânduri, cu amantele lor și cornetele de semințe, bătrânii domni singuratici, suferinzi, un soldat ciudat, aflat în permisie, câte o pereche somnoroasă, și el însuși.

Era o comedie sovietică, de dinainte de război, cu eternele personaje, un contabil care face duș, cântând o arie veselă, câțiva studenți ce locuiesc într-un cămin foarte luxos, îmbrăcați (cu întârziere, adorabil însă) în pantalonii aceia largi, fetele în fustele până'n călcâie și pe cap cu caschetele apărute imediat după primul război, cu rachetele ovale de tenis, două secvențe de step, două cu șalupa pe Volga, un film în care exista mult respect pentru femeie, mult romantism sexual, eroul principal, când e trist, echipa sa se descurcă prost, iar când se conciliază cu iubita sa, marchează nenumărate goluri în poarta echipei adverse, care poartă numele de „Bizonii negri" și sunt un fel de combinație teutonico-capitalistă. Minda revăzu filmul cu plăcere, îi plăcu de data aceasta chiar mai mult decât cu douăzeci de ani înainte, prețuia mai mult acum naivitatea, candoarea reală ce traversa întreaga peliculă. „Și când te gândești când e turnat acest film!" râse el și-și aminti de *Ivan cel Groaznic*, turnat în plin război, în zilele Stalingradului.

Spre jumătatea filmului simți un fel de nemulțumire, un fel de indispoziție fizică și, la început, i se păru că e o simplă stare de plictiseală, o clipă vru să cedeze impulsului de a părăsi sala, dar rezistă și, în curând, își dădu seama că ceea ce simțea, ușoara fierbințeală și umezirea palmelor, nu aveau nici o legătură cu ceea ce vedea în fața ochilor. Când ieși, se înserase deja și aerul curat îl învioră. Apoi, ușoara dar persistenta frisonare reveni. Simțea uscăciune în gât, temperatura i se ridicase cu precizie cu câteva linii, picioarele îi amorțiseră. „Să mă duc acasă să fac o baie fierbinte!" fu primul său impuls, temându-se de o gripă, dar i se făcu silă de acest salt bătrânesc până în cada sa de acasă și întreg ritualul căruia trebuia să-și supună corpul și nu luă nici o hotărâre. Continuă să meargă pe jos, se afla pe Șoseaua Ștefan cel Mare și mergea în direcția

Circului. Febra bâzâia în el, după prima și grețoasa alarmă, spiritul i se adaptă noii „realități" și trăgea acum toate foloasele din starea mai lentă, descompusă, de trăire, parcă trotuarul acela destul de populat la ora aceea se aplecase ușor și el nu trebuia să facă decât gestul formal de a ridica pantofii ca să alunece, plutea într-o limfă mai largă a nopții aceleia de septembrie, Puk îl sprijinea de subțiori, Raskolnikov îl târa lin, muzical, spre Neva. Trecu pe lângă un birt unde se bea în picioare în prima sală și, după ce îl depășise deja, Minda se întoarse și urcă cele două trepte de piatră, pătrunzând în mica sală. Ceru o vodcă mare și se așeză la una din tejghelele prinse în perete, cu spatele la un grup de consumatori în mijlocul cărora se afla și un câine.

Era ridicol să se suspecteze de febră, de stare pregripală, formulă el după ce bău lichidul acela cu care nu era deloc obișnuit, pe care nu-l poftea deloc și care îi dădu un fel de curaj, îi era pur și simplu frică. Frică?! De ce?! Ei, de ce, hi, hi! Frică de un simplu telefon?! Da... dar după telefon? Hai?! Ei bine (și el mai trase o dușcă)... după telefon, va cumpăra o cutie de bomboane de ciocolată... Da!... O sticlă de șampanie — și va urca! Va urca, va urca, pe scări, bineînțeles, refuzând, disprețuind liftul, va ajunge, va tuși ușor, va duce instinctiv mâna la nodul de la cravată, un gest pe care nu-l putea suferi, și va suna. Ei, ce putea fi mai plăcut, ce perspectivă putea fi mai plăcută decât cea care-l aștepta în acea seară, pe el, un burlac, un monogam convins, decât o femeiușcă îmbrăcată într-un taior pal, bine pensat pe corpulețul ei durduliu, care ascundea, ca o cutie, atâtea, hi, hi, nu-i așa, delicii inexprimabile!... Pur și simplu inexprimabile, pe care mulți ar vrea să le... pe care, cu siguranță, mulți din măgarii ăștia care umblă pe stradă, în sus și în jos, sau... Minda simți, brusc, un fel de frig la spate și, ridicol, se întoarse reflex, să vadă dacă nu sta cumva în curent. Nu era însă nici un fel de curent, se putea spune, dimpotrivă: în sălița domnea un aer stătut, saturat de fum de țigară, de transpirație umană, de zid jilav, igrasios. Perfect! făcu doctorul și-și frecă cu energie mâinile, cu atâta secretă automulțumire, încât, o clipă, rămase el însuși cu gura căscată: de ce se bucura astfel?! Cum de ce? De perspectiva galantă care îl aștepta! Va să zică, să recapituleze: o cutie de bomboane...

de unde dracu le cumpăra?! Aha, da, fixase locul!... O șampanie, din același loc sau alături, de la restaurant, dacă fetele alea nu mai aveau, apoi scările, cravata în fața ușii indiferente și soneria. Nu trebuia să se abată cu un milimetru de la planul său dacă voia să meargă totul ca pe... apoi, înăuntru, vedea el! Ar fi fost prostește să schițeze acum un plan și pentru înăuntru. Totul depindea de inspirația momentană, și apoi, de experiența sa! Nu avea decât să se lase în voia experienței sale, orice calcul, cât de mărunt, de bine ascuns, ar fi putut deveni suspect.

Un val de căldură îl inundă, o scurtă panică internă îi mătură viscerele, și Minda aruncă o privire rătăcită în jur, de parcă cineva l-ar fi putut ajuta! Bah! Mai trase o dușcă, și stomacul său, neobișnuit cu acest tip de băutură necruțătoare, se contractă și o clipă simți gustul vomei în gură. Bah, să aplicăm leacul paradoxal, ficatul se vindecă cu ficat, rinichiul bolnav cu rinichi, *similia similis curantur*, și vodca cu vodcă! Bău încă o dată, vidând paharul, și, fără întârziere, se îndreptă spre bar și mai luă unul. „Pe acesta va trebui să-l beau mai gânditor, se hotărî el, altfel, neobișnuit cum sunt cu băutura, s-ar putea să clachez! Ce-or să zică cei din jurul meu?" și Minda se întoarse pe jumătate, urmărind câteva clipe cele ce se petreceau în grupul care avea în mijloc câinele. Lângă el se așeză o femeie tânără și murdară, cu o sacoșă și imediat sosi bărbatul ei sau amantul ei, cu două pahare de coniac. Băură amândoi schimbând o privire fără să-și spună o vorbă, apoi, pe rând, îl priviră pe el. Minda își bombă pieptul și își strânse buzele, era o atitudine care îl avantaja. Câinele din grupul vecin veni la picioarele femeii și ea îl privi cu uimire. Apoi îi șopti ceva la ureche bărbatului cu care era și acesta dădu din cap și abia atunci observă doctorul că era nebărbierit. Și încă o barbă de câteva zile, neagră, murdară! Apoi râseră ambii, de câine, probabil, de ceea ce spusese ea, și atunci, după ce râseră, se uită și el în jos la câine. Minda privi și el spre animal, împreună cu cei doi, câinele însă se uita țintă la ceilalți, mai ales spre bărbatul neras. El zâmbi, avea dinți frumoși, albi, puternici, mai frumoși ca ai lui Minda, și spuse, adresându-se probabil femeii: „Pentru mine ea e ca și inexistentă!" Apoi băură, ambii în același timp, fără să

se mai privească de astă dată. Doctorul fu tentat să tragă și el o duşcă, dar se stăpâni: Alcoolul, în cantități prea mari, nu îi făcea bine!

Al doilea val de căldură înecăcioasă, asfixiantă, îl inundă; o alarmă surdă călători scurt, zigzagat, prin cutia trupului său, ca un fulger ce caută pământul. De data aceasta rezistă tentației de a bea. Ținea paharul strâns cu mâna stângă și privea ușor într-o parte și în jos, unde fusese câinele, zâmbind, de parcă și-ar fi amintit ceva agreabil. Totodată se aplecă cu ochii holbați asupra cutremurului dinlăuntrul său, asupra cazanului uriaș de tuci crăpat în care fierbeau sila și spaima. Ar fi făcut orice, ar fi dat oricât să nu trebuiască să dea acel telefon nevinovat, să nu se afle în perspectiva acelei seri galante. Silueta durdulie a Miei Fabian devenea colosală, fața ei botoasă și veselă, malițioasă, prindea proporțiile unui bloc, ale unui siloz cu zece etaje, sub sprâncenele ei se aduna praful, noroiul tăiat de roțile căruțelor se aduna la colțurile buzelor ei, pe nările ei late, porii se deschiseseră imens, ca niște gropi vulcanice, de gâtul ei ridat se prinseseră sute de lilieci. Și el stătea în fața capului ei colosal, ce-i zâmbea, în marmoră, privind în sus, cu inima-i bătând în piept, cu coastele subțiate, puberale, naive, cu palma dreaptă ridicată la piept, uitată acolo, cu ochii puțin îngustați, încercând parcă să înțeleagă ce se întâmpla acolo, sus, de ce fusese chiar el ales, pentru a fi azvârlit în gura aceea cărnoasă, zâmbitoare, fixat pe masa aceea uriașă, de piatră, aflată la o atât de mare înălțime, deasupra orașelor care se mișcau, jos de tot, văzute ca printr-o lupă de apă, acolo, în prăpăstiile acelea senine, unde se zăresc o bisericuță și câteva mărunte animale, un petec de iarbă verde, neverosimil, totul respirând atât de senin și de blând-seducător din înălțimea acelor vârfuri tăioase, de sticlă și gheață, plutind în înălțimea la care amețește vulturul.

Încet, încet, viscerele sale morale se calmară, de data aceasta nu perfect. Ceva surd, uruitor rămase, așa cum se zărește coada unui șobolan ascuns sub o mobilă. Palma sa stângă, crispată în jurul paharului, se relaxă, cu un scâncet pe care-l auzi doar câinele, și Minda ridică lichidul și bău. Acum, comic, pentru prima oară, băutura nu-i mai produse greață. O ușoară arsură binefăcătoare înaintă de-a lungul traiectului digestiv și

el o urmări, ca un scafandru, cum lunecă în labirinturile sale, luminate difuz, ca peșterile. Acum, mai relaxat, se gândi din nou la ea, la Fabian, și-și surprinse un sentiment de admirație față de el însuși, față de performanțele sale, de victoriile sale, pe care le trăise singuratic, față de eroismul său solitar, bărbătesc și mai ales solitar, solitar, bărbătesc, bărbătesc... Îi privi pe cei doi de lângă el, perechea aceea murdară, tânără (ea scosese din sacoșa ei acum un pachet cu salam și niște felii de pâine, el aduse, fără o vorbă, o solniță de undeva și ambii mâncau și lui Minda i se făcu foame, ca în copilărie, când aveau câte un muncitor cu ziua și el îl asista când acesta, trântit pe jos în paiele din șură, lângă uriașa batoză de treierat, își liorpăia ciorba sa de fasole), îi privi cu mândrie, bombându-și pieptul, încercând să le atragă într-un fel atenția asupra siluetei sale nobile, asupra curajului său. Ea întindea mâna în pachetul cu hârtie albă, pătată de grăsime, lua o felie de salam și cu dosul mâinii împăturea hârtia la loc, întingea salamul în sare și îl băga în gură, el făcea la fel, întindea mâna stângă, strecurând degetele sub hârtia ce se mișca ușor, ca de-un vânt ce zbura peste tejgheaua aceea de lemn, lua o felie ce se agăța în mațul în care era învelită, o băga în sare și-apoi în gură, și doctorul le urmărea expresia feței când gura se deschidea ca să primească felia de carne, era ceva atât de curat, de total, de unitar, și el își aminti de expresia feței celui care aștepta să i se arunce, să prindă o cheie ce cade de undeva, de sus, a tânărului aceluia din barca legănătoare, crispat asupra mișcării pe care o făcea logodnica sa în timp ce se desprinde de pe scândurile debarcaderului, ridică piciorul stâng, dezvelind coapsa, plutind o fracțiune deasupra apei, între mal și barcă, încrezându-se în luntrea aceea instabilă, în derbedeul care o asista flegmatic, indiferent, încrezându-se în protecția celui din barcă, și numai el știa cât era de neputincios, deși tot trupul i se suise acum în privire, gura era ușor întredeschisă, pasionată, uitată astfel, și încă o clipă, și saliva i s-ar fi prelins pe bărbie, ca în somn, și Minda tresări, dinții se loviră sec și el își șterse bărbia.

Era aproape beat, bine amețit, și două lucruri îl linișteau acum: faptul că era astfel și că se afla acolo, în sălița birtului. „Cât timp mă aflu aici, gândi el înfrigurat, nu mi se poate întâmpla nimic!" E doar foarte firesc

ca cineva, să zicem, în drumul său, să se oprească și să intre într-un birt din ăsta, de trecere, unde se bea în picioare, la botul calului, și să tragă o sută de vodcă. Faptul că el nu făcuse asta niciodată până acum nu explica nimic, dimpotrivă! Ceea ce făcea era un lucru total pașnic, nu-i așa, conform legilor, putea să mai ia o porție și s-o bea, putea să iasă în clipa aceea din birt, coborând cele două trepte, continuându-și drumul, apoi, după câțiva pași pe stradă, zece-douăzeci de metri, să zicem, pe furiș (dar nimic în atitudinea sa nu trebuia să lase să se vadă aceasta), ar fi putut să se întoarcă, să urce exact aceleași trepte și să ceară din nou... e adevărat că până atunci cele câteva minute câte i-ar fi trebuit să meargă și să se întoarcă, locul la tejghea, lângă perechea aceea ce mânca salam, s-ar fi putut să fie ocupat, sau chiar perechea să fi plecat, timpul, nu-i așa, ar fi trecut, *între timp*, dar libertatea lui, nesfârșită!... Nici nu știm cât de liberi suntem! jubila Minda, privindu-și cu un ochi critic paharul său de vodcă umplut pe jumătate, așa cum văzuse că fac și ceilalți băutori, adevărații băutori, printre care se strecurase și el, ca un câine, inima sa îi zvâcnea în piept, plutind peste valurile acelea mari, de febră, din el, iată, din ceață, apare, se mișcă un perete întreg, uriaș, alb, e un vas, cu siguranță, din care nu se zărește decât o parte, o bucată, ca și cum m-aș afla pe un ghețar și el ar trece aproape, invizibil, cu mârâitul acela de animal colosal, un perete ce se surpă încet, solemn, din ceață și alunecă pe milioanele sale de rulmenți, totul într-o tăcere divină, ca o apariție! Și trupul său, deodată micșorat de apariția aceea, privește fermecat prin toți porii săi, mii și mii, cei doi „ochi" au devenit inutili și meschini, iată, clipesc încă descurajați, ca aripile unui fluture de noapte lipit de globul incandescent, clipesc și se atrofiază „văzând cu ochii", trupul întreg privește acum, ha, ha, dacă această senzație o putem numi „privit"! Să zicem, să zicem!

În definitiv, va suna și se va lăsa să cadă, să se surpe încet, cum făcuse și prima oară, trupul său greu îl ajuta bine la aceasta. Nu facem totdeauna ceea ce ne place în viață; sunt atâția, nu-i așa, care, la ora aceasta, se îndreaptă spre schimbul trei, schimbul de noapte, iar el, chiar dacă nimeni nu știa, se va încheia la haină, își va verifica, făcând un gest care va părea

involuntar, dar nu va fi nici pe departe astfel, nodul de la cravată, puțin alunecat spre dreapta și îngropat sub guler, își va învinge, își va înghiți pur și simplu sila și frica, așa cum făcuse și cu vodca din față, și se va lăsa să cadă ușor, să se prăvălească susținut de îngerii săi, în cloaca aceea, dedesubt. Silă și spaimă, da-da, silă și spaimă simțea și nu trebuia să ocolească acest gând, aceste litere, orice e numit își pierde pe jumătate din forță, îi era pur și simplu greață și frică, greață de curajul pe care-l avusese până acum, până astăzi, în acea clipă, frică de curajul pe care trebuia să-l aibă de acum înainte, în definitiv era ceva foarte normal, orice om curajos simte această greață o dată, încă o dată și încă o dată! Va fi încă o dată curajos în singurătatea sa mare, apoi, n-avea decât să se admire în poziții nesfârșite, așa cum fac eroii!

— ...Ce faci, Doc, auzi el în receptor timbrul ei cald, răgușit, înspăimântător, nu vii? Unde ești, uite, e aproape nouă și jumătate?!

— Da, da, viu, spuse el cu atâtare, sunt în drum!

Apoi, cu ușurare, o auzi râzând: Ce faci acolo, băiețaș, bei?! Te pomenești că ești beat?!

— A, nu-nu, făcu el calm, am lucrat... am lucrat, am citit, știi tu, notele acelea pentru...

— Bine-bine, făcu ea veselă, și într-o clipă toată greața sa se topi, de parcă totul ar fi fost o iluzie, o panică prostească, puerilă. Te aștept, vezi, nu întârzia prea mult, că altfel, mai știi... îți scapă păsărica! Nu lăsa să-ți scape ocazia, Doc! și ea râse cu râsul ei liniștitor, sportiv, tonic, și el se pomeni râzând la rându-i, ca un perete de care se lovește ceva.

— Să nu mi se strecoare printre degete, he, he! râse și el și se despărțiră sub cele mai bune auspicii.

Iată, realitatea se făcuse la loc și el înainta cu pași solemni în căutarea unui carton cu prăjituri, la cofetăria din colț, de fapt era un întreg complex comercial. Așa i se și spunea: „La complex!" „Spre complex!" își comandă el, simțind, abătut, resemnat însă, acum, cum îl invada din nou febra, greața, frica, vremelnic și înșelător dispărute, dar nu conta!

Ar fi vrut să întârzie acolo, în cofetărie, dar în halul în care se afla... Ce-ar spune lumea?... Totuși, nu putea să mai amâie puțin... puțin, puțin

de tot?!... Și cineva, sub gulerul lui imaculat, scânci încet, un sunet plin de milă, un scâncet care îi făcu milă, ca o suferință atât de umilă, încât nu îndrăznește să se demaște. Bine, va fi generos, va fi înțelegător, se va arăta tolerant și laș, ca în marile secole. „Să vie o ruladă proaspătă și o cafea babană!" comandă el, fără să-i pese dacă era urmat sau nu, un Coriolan cu scutul ascuns politicos sub haină și cu spada rulată pe mână, putând fi și înghițită în extazul maselor, și tot ceea ce făcea părea tuturor din jur foarte firesc, cu toții se așteptaseră ca el să ia loc la o masă, acolo, lângă cactus, și să aștepte în liniște și cu demnitate ceea ce comandase, pentru că nu protesta nimeni. Deși, ceea ce făcea era interzis, ilicit, nepermis, dar iată cât de mare e libertatea noastră! Minda râse ușurel, în febra aceea a lui, scuturându-și umerii, cu privirea plecată, după ce-și șterse meticulos ochelarii cu batista, iată, nimeni nu se găsea să-l ia cumsecade de guler și să-l arunce afară, „să-l dea pe scări", cum se spune, strigându-i: „Afară, ticălosule, n-ai ce căuta aici! Ar trebui să fii în cu totul altă parte!" A, nu, asta nu i-ar mai striga-o, asta însă s-ar înțelege din gestul său, din indignarea care i-ar cuprinde privirea acelui cetățean de treabă în clipa când și-ar scutura mâinile una de alta, așa cum se face de obicei, când dai pe cineva pe scări. „Ce cauți aici, în cofetăria asta, unde nu intră decât oamenii cumsecade, cu frica lui Dumnezeu, care își plătesc cu regularitate impozitele, care-i iubesc pe tații și pe mamele lor, ca să trăiască mult și bine pe pământ? Hai?!"

Și altele de felul acesta. Oricare dintre ei se putea transforma în acel cetățean-Nemesis, oricare era în drept să o facă, chiar și o femeie sau una din fetițele acelea care cumpără bomboane. Era lăsat în pace, însă, libertatea lui se mărea, nesperată, și el încerca să-și ascundă uimirea, uimirea de care e cuprins orice băiat care face una „groasă" și tatăl său sever și mama sa uscată îi zâmbesc și îl mângâie pe creștet în loc să-l... ce uimit îi privește el pe noii săi părinți și ce liber devine el deodată! Minda putea să-i înțeleagă. De câte ori, când era copil, nu se întorsese pe înserat, la o oră când ar fi trebuit să se afle de mult între zidurile casei sale părintești, înaintând șovăitor prin seara ce se lăsa, cu frica pulsându-i în piept, parcă abandonat, în afara tuturor forțelor morale, mergând pe

marginea trotuarului, intrând în frică așa cum intri în mare, progresiv, înfiorat de răceala apei, lovit neplăcut de valuri. Apoi se strecura în curte, făcând un lung ocol pe după nuc și stiva de lemne, și pândea mișcarea celor mari, din casa luminată, și deodată se auzea vocea lui, tunătoare, ca a lui Zeus, deși nu făcuse (pentru ceilalți!) decât să ceară ceva sau să spună o frază banală, cum ar fi „unde-i cheia de la bufet" sau „vreo cămașă, mamă, de unde pot să iau" sau „mai e mult până la cină?", lucruri care făceau să se încrânceneze carnea pe cel ascuns în dosul lemnelor. Apoi, nu știu cum, parcă trasă pe o ață, venea la el, în întuneric, bunica lui tânără, cu pasul elastic, îi spunea ceva, îl certa scurt, cu vocea ei lătrător-șoptită, pleca, se întorcea iarăși, după un timp, după ce se amestecase printre ei, trecând alături de el, venea din nou și îi spunea să fugă în dormitor, îi va duce ea acolo ligheanul să se spele pe picioare și apoi să se culce, să doarmă, prefăcându-se, bineînțeles, ca el să fie pus în fața unui fapt împlinit. Și așa se și întâmpla totul. El era pus în fața unui fapt împlinit și autoritatea lui salvată. Ce teribil și ce simplu se petreceau toate atunci, gândi doctorul înduioșat, spaima era simplă și teribilă, salvarea simplă și teribilă, o conspirație pusă la cale de alții care reușea. El însuși „făcea cu ochiul", încruntându-se apoi și tușind fioros, cu gravitate, bunica sa tânără, elastică, ce îl ura pe fratele său bun și îl iubea pe el până la orbire, unduia printre lucruri, cu supărarea ei de două parale care ar fi trebuit să-l facă să pufnească în râs, „să-l umfle râsul", dacă n-ar fi fost atât de preocupat!...

Acum, însă, unde erau toți?!...

El se furișase, la fel ca și atunci, cu frica zvâcnindu-i ca o pasăre, ca o inimă ce-i bătea în gât, nebună, el se ținuse de cuvânt, sosind cu spaima sa acolo, la locul comun de întâlnire, ocolind nucul și așteptând în spatele grămezii de lemne! În spatele său, ca și atunci, gemea înăbușit grădina întunecată, țăpligele aspre de lemn îi intrau în piele și sub unghii și ochii săi negri, catifelați, nătângi, se strecurau spre coridorul deschis, întunecat, pustiu, urechile sale se ciuleau dureros să prindă vocea Lui, cel ce putrezea în depărtare, cel care lipsea atât de nechibzuit de la seducătorul *„fait accompli"*, iată, autoritatea sa ilustră, atât de calm și de grav apărată de-a

lungul unei lungi vieți, amenința să se năruie! Deși, el era acolo, nu-i așa, venise, ce dracu! Inima și stomacul și plămânii săi erau răscoliți de aceeași spaimă, de aceeași greață pe care o aduce spaima în viscerele eroilor, iată, el întârziase afară, fusese catapultat din orarele convențiilor dintre popoare, el intuise libertatea și îi era silă și frică să se apropie de ea, deși, știa asta, destinul își pusese deja pecetea pe fruntea sa ce fumega, așa cum sunt însemnați viteii cei nebuni în vestul sălbatic! El alerga, zburda prin lume cu fruntea sa fumegândă! Întârzia încă, într-un joc crud cu el însuși, deși nu mai era nici un fel de scăpare, el însuși nu mai voia, nu mai avea chef să scape, dar amâna, amâna încă clipa aceea când, cu ochii injectați, se va nărui ca un bivol inofensiv peste altarul său de piatră încinsă, peste care soarele va mătura razele lui de apă. Unde erau însă toți, ei toți?!... Fugiseră cu lașitate puerilă în umbra acelui coridor, se topiseră grăbiți, îmbulzindu-se, în propria sa memorie, scânceau ca niște șobolani jigăriți, în visele sale, lăsându-l singur, acum, neajutorat și singur, să tremure în dosul lemnelor, ascultându-și clănțănitul dinților, speriindu-se de paloarea și răceala propriilor sale mâini, tresărind și uitându-se pe furiș, în jur, când gura sa râdea ușurel, pașnic! Fugiseră cu toții, o tuliseră, o șterseseră lamentabil, lăsându-l singur în tot acel vast teatru, printre practicabilele în care se împotmolea vântul, cu podelele ce se mișcau sub pașii săi, în convențiile acelea ce se rușinau de ele însele, ca niște fete mari încărunțite și cu picioarele sfârtecate de varice. Să-i ia dracu pe toți, cum stătea el, un om în toată firea, în spatele grămezii aceleia și tremura, cu frica umplându-i gura de salivă, așteptând, doar-doar o să...

Dictes-moy où, n'en quel pays
Est Flora, la belle Romaine,
Archipiada, ne Thaïs,
Qui fut sa cousine germaine;
Echo, parlant quand bruyt on maine
Dessus rivière ou sus estan,
Qui beutè eut trop plus qu'humaine?

Où est la très sage Héloïs,
Pour qui fut chastré et puis moyne

Pierre Esbaillart à Sainct-Denys?
Pour son amour eut cest essoyne.
Semblablement, où est la royne
Qui commanda que Buridan
Fust gecté en ung sac en Seine?

La royne Blanche comme ung lys,
Qui chantoit à voix de sereine,
Berthe au grand pied, Bietris, Allys;
Harembourges, qui tint le Mayne,
Et Jehanne, la bonne Lorraine,
Qu'Anglois bruslèrent à Rouen;
Où sont-ils, Vierge souveraine?...

Trecu alături, mai bine zis *vis-à-vis*, cu cartonul mare în mână și cu șampania, oricum, curajul trebuie hrănit. Îi va da însă telefon, imediat după ce va face comanda, un telefon liniștitor, bineînțeles, fără nici un indiciu trădător al locului unde se afla, ea era capabilă, în marea ei dezinvoltură și spirit de inițiativă care o caracterizau, să... când dracu ajunsese aici?! Se afla în piața Kiseleff, în fața unei zahanale, cum făcuse tot acel drum destul de lung, mai bine zis... ce gândise în tot acest răstimp?! Bah, își va reaminti, avea o înaltă specializare în a-și reaminti visele, un simplu joc de *puzzle*, la urma urmei, un joc pe care nu poți să-l joci în doi. Probabil că se gândise, se preocupase de politica prețurilor, pe care, nu-i așa, cineva trebuia s-o facă, sau cu... aha, da-da, laminorul de șase țoli, care, o dată bine pus la punct, strunit bine, cum se zicea, avea să ne poarte tot mai... prostii, era ceva cu iubirea, un fel de șlagăr, sprinten... în centrul preocupărilor se afla congresul Ucecom, pivotul...

Trecu cu o anume degajare prin sălița aceea lungă ca un mat, pătrunse în salonul propriu-zis și ceru să i se schimbe fața de masă. „Vreau să mănânc și să beau", anunță el pe unul din reprezentanții casei, un domn bine, corpolent, îmbrăcat într-o pijama albă, fost jucător de golf. Discutară împreună, cu multă seriozitate, cu umor, uneori, întreg meniul,

pentru început căzură de acord asupra unei țuici de Văleni, cum se zicea înainte, un platou de *hors-d'oeuvre* cu o cutie de sardele „Roberts", mai aveau așa ceva, prin anii '50 astfel de containere se umpleau de praf sub toate tifoanele... din vitrine, da, foarte bine, după aceea? O ciorbă de burtă! „Fantastic, să găsești la ora aceea o ciorbă de burtă, asta zic și eu!...", apoi, evident, niște produse de zahana, ne aflăm doar, cum se zice, la izvor, măduvioare, bineînțeles, creier (*à la* grec, în mălai, adică pane, sau în pergament?!). „În pergament, ce dracu, spuse Minda, și domnul râse, îndreptând ceva pe masă. Cel mai bine ar fi fost în *papyrus*, dar mi se pare că așa ceva..." „Nu-nu, ne pare rău, lipsește!" „Ei vezi, atunci rămânem la pergament", conchise doctorul, sentențios. „Rinichi?!" „Da, n-ar fi exclus..." (Minda nu era convins, și domnul îl privi cu oarecare nedumerire, chiar îngrijorare, atât de repede se apropie uneori cei ce...) „Dar... se interesă el, aplecându-se puțin în față, ca totdeauna când vrei să pui o întrebare delicată, ce nu suferea amânare, pot să te întreb, sunt ei bine spălați, vreau să zic..." „Aa! nici o problemă, nu vor avea nici un fel de miros, el însuși îi va returna fără nici o pretenție dacă, măcar așa, prin vis, se va simți ceva, cât de cât! Nu-nu, nici vorbă de așa ceva!" și domnul aranjă din nou scrumiera și solnița, una la mijloc, chiar în fața clientului, cealaltă în colț, alături de olivieră, chiar lângă... „Dacă-mi permiteți, pachetele astea să le depun..." „La garderobă?!" întrebă cu umor Minda, lăsându-se ușor pe spate, vârându-și un deget în buzunarul jiletcii, dar, uite, al naibii, el nu avea jiletcă, domnul surâse blând și... nu, nu la garderobă, avea el un loc, nu-i așa, ca să nu incomodeze! Foarte bine, foarte bine! și el plecă cu pachetele, trecu și fata, una durdulie, cu picioarele groase, cu fusta scurtă, coafată cuminte, cu o bentiță albă, și aduse tacâmul, șervețelul de hârtie îndoit corect și își făcu de lucru (deși era atâta lume în jur care trebuia servită, dar, așa se întâmplă, sunt unii clienți simpatici de la început, și Minda asta era, evident, căzuse din prima clipă cu tronc *team*-ului aceluia condus de fostul jucător de golf!) la masă, în jurul lui Minda, până veni domnul acela și o alungă. Trebuiau să hotărască finalul! Minda își aprinse o țigară (din țigările sale bune, americane) și îi oferi, natural, și celuilalt una, apoi ajunseră rapid la

ultimele concluzii: o brânză, evident, „avem o brânză de Dobrogea excepțională", se înfrigură subit domnul, dar Minda nu renunță la ideea că o telemea bună, albă, era cea mai nimerită încheiere, mă rog, putea să-i aducă o porție de Dobrogea, dar telemeaua... prăjituri, cafele, peste acest episod se trecu rapid și Minda îl privi pe celălalt satisfăcut de puterea sa de disimulare, dacă ar fi știut el, simpaticul camarad, peste ce mină trecuse (ruladele și cremșniturile! despre care nu se aminti o vorbă, un sunet, nimeni nu bănui nimic, nici o suspiciune nu se trezi măcar în ochii blânzi, inteligenți, ai acelui domn serviabil, atât de încărcat de experiență) și, frecându-și scurt și puternic mâinile de satisfacție, Minda se despărți de prietenul său. Fata, pe care o chema Marica, aduse țuica.

Comandase mâncare din belșug, și în fața acestor porunci largi, înțelepte, de perspectivă, el simți cum panica sa cedează ușor, îndepărtându-se, undeva într-un colț, ca o javră pedepsită. Febra se dizolvase bine în vodcă. (Lăsase al doilea pahar, pe jumătate plin, acolo, pe tejghea, își aminti abia acum, dar, uite, sosise țuica, adusă de Marica, cu picioarele ei durdulii și brațele ei goale, nu prea curate.) Minda bău și apoi privi în jur, bine dispus. Da-da, se încadra bine, făcea exact ceea ce făcea toată lumea. Câte figuri, ce lume simpatică! Uite, să luăm, de exemplu, masa aceea de colo, de lângă orchestră, de fapt, erau două mese lipite, se mânca și se bea bine, discuțiile erau în toi. Doamnele, cu rochiile pătate de grăsime, discutau leneș între ele, una ținea cu mâna dolofană un copil neastâmpărat, cum sunt copiii, care răsturna metodic toate scrumierele, domnii vorbeau cu aprindere despre fotbal. În general, în toată țara, campionatul diviziei A suscita discuții aprinse, pasionate și doctorul se aplecă ușor, spre stânga, din scaunul său, vrând să prindă câteva din replicile celor care... dar muzica asta, orchestra acoperea cu notele ei totul, dizeuza mai ales, o femeie foarte serioasă, un fel de matroană romană, cu sânii opulenți, cum se spune pe undeva, cu mâinile îngrijite, care, ce ciudat! îl pironea chiar pe el cu privirea, ha, asta i se întâmplase și când era student, la cursurile lui Hațieganu, ce om formidabil! Abia acum, după ce murise, îl înțelegea, abia acum reușea să-l iubească: Iuliu Hațieganu! După ce nu mai fu nici un dubiu, da, el era „alesul", spre el

se îndreptau privirile acelea grave, blânde, doctorul ridică paharul încet, insinuant, dădu din cap și — formidabil! — i se răspunse cu o ușoară aplecare a privirii și cu un zâmbet reținut, totul fără să se piardă nici o clipă ritmul sacadat, antrenant. Bravo! era un local din cale-afară de simpatic, n-avea rost să bată toate cofetăriile când, iată, era atât de bine primit aici de toată lumea. Se va interesa, natural, cu discreție, cine era distinsa doamnă care cânta, îi va trimite chiar un bilet, cu două rânduri vagi, ceva extrem de bine ales, cum ar fi: „Ce noroc când Arta își alege ca mesager..." nu-nu, prea pedant, mai bine: „Permiteți unui modest anonim să vă exprime întreaga sa...". Nu-nu, fals, mai bine să-i adreseze câteva cuvinte în legătură cu trupul ei!... Uite, de exemplu: „Dacă Apollo, în locul lui Marsyas... ar fi ucis a doua oră, dacă o Veneră... dacă Venera din Capitoliu n-ar fi..." Nu-nu, ce prostii! Mai bine, aha: „În trupul lui Venus, sub sânul ei gingaș, o ciocârlie..." Aha, ce-ar fi să compună o strofă galantă, da-da, o idee colosală, va scrie un fel de epigramă galantă, ia să vedem... Și, scoțându-și stiloul, Minda încercă mai bine de un sfert de oră, neatingându-se de platoul uriaș aflat în fața sa, întrerupându-se doar pentru a mai comanda (lui Marica de astă dată) încă „o sută", vinul „rămânând să se mai răcească", variante, în sfârșit, ceru un șervețel curat, pe care scrise, cu atenție, următoarele: „Ciocârlia cea măiastră/Cântă-n viers șoptit/Sub sânul dumneavoastră/Gingaș arcuit". Și iscăli: „Un ucenic al lui Hypocrates" și, după o ezitare, adăugă și un P.S.: *„În rariștea de lângă vii*, vă spune ceva?! Sau, dacă nu sunt prea impertinent, *Îți mai aduci aminte, Doamnă?* Mulțumiri."

Trimise șervețelul, împăturit, așezat pe o farfurioară de cafea, prin Marica, a cărei figură serioasă, cu ochelari, va face o bună impresie. Pe șervețel! Pe șervețel! făcu radios Minda și, frecându-și încă o dată, scurt, energic, palmele, se lăsă servit din platoul din fața lui. Orchestra avea pauză, i se spuse, dar mesajul fusese predat. Și, într-adevăr, în timp ce „i se serveau" rinichii, excelenți, fără urmă de miros, orchestra intonă și dizeuza, pe care o chema Grațiela Ifcu, lansă peste mesele gălăgioase, în comenzile ospătarilor, acoperind zgomotul strident de tacâmuri pe care-l făceau debaraseuzele: „În raaaa-riiș-tea de lîîîîn-gă viii, te-aș-teept

iubii-ii-toooo ca să viiii!..." Și imediat apoi: „Îți mai aduci aminte, Doamnă", pe versurile lui, fie iertat, Cincinat Pavelescu.

— Bravo! doctorul era mulțumit de sine însuși și, după ce mai ridică o dată, discret, paharul, în cinstea dizeuzei, îi trimise, tot prin Marica, o sticlă de șampanie.

„Sunt un domn!" gândi el, bucurându-se de pe acum de prăjiturile și cafeaua cu țigara „aferentă" ce trebuiau să urmeze, când sosi și răspunsul. „Doamna Grațiela, îi raportă Marica, cu figura ei serioasă, pe care ochelarii se potriveau atât de bine („Să nu uit s-o întreb, gândi Minda, dacă nu ține cumva un jurnal intim!"), doamna Grațiela mulțumește din suflet pentru atenție și întreabă «pe domnu» dacă n-ar dori să servească șampania împreună, după terminarea programului?!" „Dă-mi un șervețel!" începu să strige Minda, cu o oarecare exaltare, și îi scrise dizeuzei că regreta din suflet, dar era nevoit să respingă propunerea doamnei, atât de grațioasă (făcu chiar în treacăt un joc de cuvinte), obligații urgente îl reclamau, dar, nu-i așa, rămânea pe altă dată, atunci când o seară întreagă i-ar fi stat la dispoziție pentru a exprima admirația și gratitudinea sa cea mai profundă, încă o dată, regrete, mulțumiri, aplauze ale inimii etc., etc. și expedie apoi misiva pe aceeași cale. Oricum, nu pierduse vremea, vrând-nevrând, se pusese o bază, se făcuse cunoscut, stimat, dorit, invidiat chiar, pentru că, he, he, era sigur de asta, membrii orchestrei, precum și alți câțiva intimi ai vedetei, din cadrul conducerii T.A.P.L.-ului, în speță, a cunoscutei zahanale, erau la curent deja cu întreaga corespondență, clipirile din ochi, pahare ridicate, șampania frapată, care, evident, ca atâtea alte ofrande pe care le va primi doamna Grațiela în acea seară, urmau, nu-i așa, să treacă în contul... parcă auzea o voce simpatică, anunțând, în orele dimineții, undeva, în spatele garderobei: „Cincisprezece cafele, trei șampanii, cinci coniacuri trei stele, unul «Dunărea» („Ah, ăsta a fost maiorul, cred!"), trei tarte, ba nu, cinci tarte cu portocale, o friptură!" „Asta-i culmea, cine a fost măgarul ăsta?! Ha, ha, auzi, o friptură, arăt eu așa nemâncată?!" „Lăsați doamnă, ce, vă puneți mintea cu... ia uite, dintr-un condei se făcu..."

Ei, da, da, dar o epigramă ca a lui cine îi mai trimisese?! Ei vezi, asta era ceva care nu se putea nici aduna și nici înmulți, Arta răspunzând Artei, Frumusețea și Spiritul, *l'honnête homme* în fața ducesei d'Este sau în salonul principesei Bonaparte! Minda își depărtă puțin scaunul de masă, puse picior peste picior, și, fumând, privi în jur, bine dispus. Cafeaua se afla în fața lui, o cafea mare, fără zahăr, preparată special de prietenul său și, dacă n-ar fi fost gândul acela bâzâitor al datoriei neîmplinite (de fapt, amânate!), totul ar fi fost cât se poate de... din când în când, domnul în alb, pasionatul jucător de golf, trecea pe la masa lui și ciocnea un pahar din vinul bun, de trei sferturi. Minda nu suferea să bea singur. Ca și în cazul Grațielei Ifcu, doctorul mai primi o propunere amabilă de a împărți singurătatea, de data aceasta din partea a doi bărbați negricioși, care se aflau în imediata sa apropiere, de la masa cărora se auzea foarte des pronunțat cuvântul „sindicat", dar Minda refuză, politicos, și de astă dată. El nu trebuia greșit înțeles; lui nu-i plăcea să bea singur în sensul sentimental al expresiei, dealtfel, lui nu-i plăcea să bea în general, și iată că bea, imitând pe cei din jur, și aceasta, trebuia s-o recunoască, nu era decât tot un efect al spaimei cu care, după cum se vedea, se obișnuise, încheiase un armistițiu, ale cărui clauze... printre ale cărui clauze se afla și această maimuțăreală atât de amuzantă, la urma urmei! Ce face, în definitiv, un om care se înecă? Foarte simplu, imită mișcările pe care le-a văzut făcute de alții, mai norocoși, și care, printr-un efect ciudat, lipsit total de logică, duceau la un efect pozitiv.

— Ce-i cu tine, Doc, iubitule?! se auzi glasul ei mângâietor, cald, de la o foarte mare distanță, deși se aflau ambii în același oraș. Pe unde te-ai împotmolit?! M-ai mințit spunându-mi că ești acasă, și tu... uite, se apropie de ora douăsprezece, mai vii? Să mă culc?!

— Nu-nu, se alarmă el, pentru nimic în lume!... Adevărul era că... Se întâlnise cu o grămadă de cunoștințe, extrem de simpatice, față de unii avea și unele obligații. Știi cum e, he, he!

— Hi, hi, se auzi dincolo gâlgâitul ei reconfortant.

Era într-adevăr grozavă femeiușca asta, domnule, ia uite, nu-i trântea receptorul, nu-i făcea scene, timbrul nu-i devenea glacial, nu apăreau

expresiile studiate, prețioase, scârbos de politicoase, nu-nu, era ceea ce se cheamă o fată bună, tonică, ar fi fost interesant de constatat câți dintre soții aflați în localul de față ar fi primit un astfel de răspuns de la soțiile lor, presupunând, nu-i așa, că soțiile lor...

— Doc, iubitule, îi șopti ea, vino, am pentru tine o surpriză plăcută!

— Zău? făcu Minda, cu un început de ațâțare în voce, ridicându-se ușor pe vârful picioarelor și privind îngâmfat în jur.

Iată ce relații firești stabilise el, deodată, era tocmai anunțat că i se pregătea o surpriză, el se arăta ușor încântat, ușor surprins — era chiar astfel, ușor încântat, ușor surprins, cum se spune — dar nu spusese el, odată, sau Laurențiu, într-o clipă de destindere: „Noi nu spunem adevărul decât ca să ascundem adevărul?! Da-da, se încadra perfect, din ce în ce mai bine, făcea progrese uimitoare și în acest...

— Nu, nu-ți spun la telefon, gânguri vocea ei de dincolo, vino și ai să afli ceva extrem de plăcut pentru tine, extrem de...

Minda râse încet, satisfăcut („Un râs de proprietar!" ar fi spus Ludmila, cu pedanterie), dar el era realmente satisfăcut, el, nu-i așa, se prefăcea că e satisfăcut, ca să ascundă că era cu adevărat satisfăcut, he, he! Într-adevăr, totul era în ordine, așa se face, dealtfel, se anunță o surpriză, apoi se amână cu câteva minute, o jumătate de ceas... ei, cât i-ar fi trebuit lui să ajungă, într-un iureș, până acasă...

— Pardon, nu vă supărați, domnișoară, există pe aici o stație de taxiuri? Iartă-mă numai o clipă, draga mea, da-da, taxiuri... *vis-à-vis?!* Perfect, alo, draga mea, în jumătate de oră sunt la picioarele tale!

— Hi, hi, hi, se auzi de dincolo râsul ei cald, liniștitor.

Și el răspunse cu un „Ho, ho, ho!" calm, previzibil, un semnal pe care instalația ei de radar îl va recepționa cu siguranță.

— O jumătate de oră și, dacă totul merge bine, chiar mai repede, douăzeci de minute...

— Vino când vrei, spuse Fabian, te aștept îmbrăcată până vii! I-am spus portarului să lase ușa de jos deschisă, oricum, dacă o trântește un imbecil, dă-mi un telefon de *vis-à-vis*, acolo e deschis până la unu!

— Perfect, perfect! răspunse Minda, simțind cum îi freamătă umerii de entuziasm reținut, bărbătesc, racroșă și se reîntoarse la masa sa, din fundul salonului, trecând printre toți acei cetățeni respectabili.

Trase ușor scaunul, așa cum văzuse că fac cu toții, se așeză, tuși scurt, de două ori, fără să fie nevoie, și bău puțin, gustă, din paharul pe care îl avea, plin, în față.

— Nota! Socoteala! bătu el din palme, și domnul în alb, puțin corpolent, se prezentă și îndeplini ultimele formalități.

Se constată chiar că sticla de vin, din frapieră (a doua!), era încă pe trei sferturi plină și se făcu propunerea radioasă ca ea să fie ambalată, astupată cu un dop, nu-i așa, și...

— Nu-nu, refuză Minda, cu un gest simplu, faceți-mi plăcerea!

— Poftim? întrebă camaradul holbându-și, e drept, puțin, ochii săi, pentru prima oară descumpănit. Adică...

— Lasă, lasă! spuse Minda și făcu același gest, de dinainte, cu mâna, puțin mai nervos de data aceasta, și, în timp ce ieșea, salutat în stânga și în dreapta, își dădu seama că greșise.

Marica chiar, cu frumoasa ei figură de intelectuală, îl privise cu o anumită gravitate, cu un reproș mut, relațiile lor s-ar fi putut termina altfel, puțin tact din partea lui, un efort mărunt și, nu-i așa, atâția oameni n-ar fi fost jigniți! E adevărat dar... el era fericit și cu atât, pentru el era și asta o realizare neașteptată, păruse foarte la locul lui, în tot timpul serii, și el era sigur de asta, atât jucătorul de golf, cât și Marica, chiar și doamna Grațiela, la rigoare, ar fi putut depune mărturie că el se încadrase foarte bine, onorabil. Aparențele erau salvate, și nu numai atât! Oare dacă n-ar fi fost astfel, relațiile lor ar fi fost atât de spontane, el aproape nu se atinsese de prima sticlă, pe care atât camaradul său în alb, cât și Marica, îl ajutaseră s-o lichideze, cum se spune în limbajul politic, Marica, mai ales, cărase în trei rânduri câte un pahar pe masa ei de debarasaj, deși figura ei frumoasă, gravă, păstrase tot timpul o expresie oarecum enigmatică, ceva nu prea forțat, ușor neliniștitor însă, ei bine! nici el însuși nu pretindea că totul ar fi decurs perfect! Era loc de mai bine! Ciudat, barometrul social se ascunsese în fata aceea modestă, grăsulie, cu ochelari

încadrându-i figura ei frumoasă, severă, circulând tăcută printre mese, spre deosebire de alte colege de-ale ei, debaraseuze, surprinzător de puțin sociabilă, cum se spune, când o căutai din ochi, o vedeai alegând tacâmuri din sertarul de lemn, deschis pe jumătate, cu un colosal zgomot de metal, îndoind șervețele sau alergând în mână cu o frapieră plină de gheață sau cu o cafea aburindă. Când ieșise, doctorul observase aceasta în oglinda dreptunghiulară, prinsă în perete, chiar lângă garderobă, ea îl urmărise cu privirea, stând lângă masa ei de debarasaj, cu piciorul drept ușor îndoit (avea picioare frumoase, durdulii, peste care fusta ei neagră, mini, plesnea), cu ceva ascuns, neliniștitor în privire. Greșise, hotărî doctorul, ieșind grăbit în stradă, paharele acelea de vin, cărate nu știu unde, și bancnota de 5 lei, lăsată pentru ea, pe masă, fuseseră o greșeală. Dar dacă ea... sigur, ea acceptase totul, alergătura aceea cu bilețelele, ea făcuse jocul până la sfârșit, dar cu ce finețe! Cu cât simț al dedublării, al nuanțelor, ea, el era sigur de asta, ea nu imita pe nimeni, nu era terorizată de ideea că... Afară! Afară! La aer, Minda respiră, trase cu putere aerul curat în plămâni, căutând din ochi un taxi! În stație nu se afla însă nici unul și el așteptă, cu pachetele sale în brațe, așa cum se întâmplă uneori, nimic neobișnuit în asta, într-o stație de taximetre, cu deosebire în apropierea vreunui restaurant mai frecventat, cineva, îmbrăcat decent, cu un pachet în mână, făcând câțiva pași în sus și în jos.

...Când mașina se opri fornăind, zârâind, hârâind, în stație, el deschise portiera și se aruncă pe banchetă, imitând perfect (asta-i ieși!) un om, un cetățean care se aruncă pe bancheta din spate a unui taxi. Și comanda o dădu cu aceeași voce fermă, puțin înăbușită, tolănit pe canapea, ocupând puțin și din locul de alături, și dacă ar fi avut mai mult curaj sau... experiență, spirit de inițiativă, mă rog, cum se cheamă, toate acestea în limbajul modern, ar fi început și o conversație cu cel din fața sa, un om în vârstă, cu ochelari și nasul mare, trădând personalitate. Ia să vedem, va să zică, s-ar putea începe, așa, cu o tuse scurtă, repetată, una după alta, de două ori, scurt, sigur pe el (și el tuși „în gând", de câteva ori, ca un timpanist care-și acordă instrumentul, bătând cu dreapta pielea întinsă, cu urechea stângă aplecată, lipită de membrană aproape), da, apoi... ceva

în legătură cu vremea, bah, total nepotrivit, s-ar putea crede că e un simplu palavragiu, nu, mai bine ar fi fost, să zicem... da-da, el putea ataca cam așa: „Ploile astea pentru grâul de toamnă!"... Nu-nu, mult mai bine era: „Cred că rabla asta a trecut de mult de două sute de mii, de a doua reparație" etc. ...la care celălalt, „ceafa", ar fi putut răspunde nestingherit: „Ce a doua? A treia, are trei alezaje deja!" „Dar merge", ar fi răspuns el cu o anume indolență, lăsând să se scurgă, așa, câteva zeci de secunde, ca și cum între timp ar fi privit pe geam sau ar fi fost absorbit de „gândurile sale, mai înalte"... „Dar merge încă, se târâie, ce?!" „Se târâie, se târâie! He, he!" ar fi admis ceafa, râzând ușurel, un râs fără dinți, la care și el, normal, ar fi marșat: „He, he!" „Nu știu cu ce-or să le schimbe", ar fi început „ceafa" preluând inițiativa de data aceasta, și Minda ar fi trăit o internă jubilație, uraa! caruselul se pornise, visul lui da Vinci, perpetuum-ul mobile, și acum el n-avea decât să riposteze calm, cu tact, atent ca mingea să nu atingă pământul... Deci: „Nu știu cu ce-or să le schimbe când or fi astea pe dric!" „Poate din import?!..." ar fi putut tenta el, și aici se va intercala o scurtă pauză, probabil, „ceafa" încerca să se redreseze după insinuarea cu „importul", o lovitură sub centură, la urma urmei, adică, ce-i asta, mă provoacă, știe ceva?!... E o simplă găgăuță care azvârle cu cuvintele, sau... Aici, totul risca să se împotmolească, orice curbă, viraj, intersecție putea fi folosită de celălalt pentru a curma discuția. Cu tot riscul, Minda n-ar fi renunțat însă la sugestia cu „importul", altfel tot ce construia putea fi fals, un călător în taxi, un client putea foarte bine să facă această insinuare, alarma secretă, măruntă, a celuilalt era și ea posibilă, imprevizibilul face parte din previzibil, viața adevărată înaintează tocmai prin astfel de linii frânte, întrerupte, puncte, prin segmente de linii, uneori. Apoi, cu mult mai firesc de data aceasta, dacă tăcerea „cefei" s-ar fi prelungit periculos, dacă celălalt s-ar fi dovedit unul din tipii aceia încăpățânați, suspicioși, se putea ataca (de-abia atunci!) chestia cu vremea. „Ia uite, în partea asta a orașului se vede că n-a plouat", sau: „Dom'le, mult o să mai ție ăștia strada asta răscolită, la început au fost ăia de la I.C.A.B., acum a venit I.R.E.B.-ul, de ce dracu nu se coordonează, a scris și *Scânteia*, te pomenești că, o dată terminați

ăștia, apar și ăia de la teapele, direcția generală a cofetăriilor statului, ha, ha! Hă, hă!" Sau:...

Ajunse, fu depus în fața blocului și, spre deosebire de momentul când ieșise din zahana, de data aceasta doctorului i se păru că totul fusese *O.K.* Modest, fără mari virtuozități, discuția amintită nu fusese decât intuită, schițată în grabă, oho, câte s-ar fi putut face, câte s-ar fi putut petrece, erau, într-adevăr, posibilități nelimitate aici, dar... calm, răbdare, nimic nu se face fără răbdare! Preferabil un rezultat modest, dar sigur, pipăibil, ca să zicem așa, ceva pe baza căruia, ulterior, se poate construi cu mai mult avânt, cu încredere mărită în forțele proprii. Privi în sus: era așteptat, toate geamurile erau luminate. Cu un gest reflex, își aruncă privirea și peste drum, acolo de unde ar fi trebuit să dea un telefon în cazul în care nea Pandele ar fi ațipit cu capul pe masă, în cămăruța sa de lângă poartă. Era un birt modest, care purta pompoasa firmă de „restaurant", mai precis: Restaurantul „Timpuri noi"! Ruloul de metal, ruginit, era tras pe sfert, geamul mare, gălbui, pe care erau desenate, cu tuș roșu, litere într-o limbă a yahoo-ilor, luminat însă, și doctorul, suplu, se strecură înlăuntru. Oho, dar acolo era infernul! Lume, fum, muzică, femei, chelneri care râdeau, mese pe care pluteau băuturile, tavanul scund, boltit, dale de piatră și... telefonul, unde era telefonul?!...

— Dacă sunteți amabilă, nu vă supărați, vă rog, unde e telefonul?

— Acolo, în perete, dar e defect...

— Alo, ăăă, o clipă, vă rog... Vă rog, nu vă supărați, telefonul...

— E acolo, dar e defect, de două ori coniac, un șpriț dublu!...

— Nu vă supărați, aveți cumva un telefon al localului, bineînțeles al conducerii...

— Poftim?

— Spuneam că dacă e și un alt telefon...

— Este, dă-mi și o baterie, sifonul ăsta e defect... a, da, este, tovarășe, vorbește cu responsabilul!

— Mulțumesc, mulțumesc foarte mult!...

— Nu dăm acasă apă minerală, mai am doar 40 de sticle pentru 550 de vin, porția de mâine, așa că...

— Nu vă supărați, vă rog, tovarășul responsabil?

— Poftim? Gică, ia spală-mi niște pahare, unde a plecat fata aia?...

— Tovarășul responsabil dacă nu...

— E plecat! Ce doriți cu dânsul?!

— A, nimic, voiam să-i cer voie, dacă e posibil, bineînțeles, să dau un telefon!...

— Un telefon? Uite e aicea, după ușă! Fane, ce faci, nu-ți iei fripturile?!... Alo, domnu, sper că nu e o convorbire interurbană?!

— Dimpotrivă, dacă pot să... e chiar aici, peste drum, *vis-à-vis*!

— Poftiți!

— Bine, dar tovarășul responsabil...

— Nu e nevoie, puteți vorbi, Gică, ia coșul ăla de după ușă, pac, pac, o navetă, a doua, a treia, a patra, poftiți... poftiți, lasă-l, mă, să treacă pe dânsul!... O baterie și un rom mic... Ce faceți, domnu... nu mai dați telefon?!...

— Mai târziu, mai târziu! făcu doctorul cu un zâmbet vinovat. Un rom mic și mie, te rog!

— Marchează-i, Fane, un rom mic! trecu, cu indiferență, comanda lui mai departe, intrând definitiv în lumea legilor obiective.

El își depuse pachetele undeva, pe un colț, i se făcu loc și, în câteva minute, fu înglobat. Minda însă încetase să se mai mire, se adapta pur și simplu situației. Evident, poarta blocului era deschisă, dar, aflându-se aici, chiar *vis-à-vis*, putea telefona oricând, ea va coborî, mă rog, restul e previzibil. Dar turul de forță cu telefonul din birou, al responsabilului, ce zici?! și Minda, cu o destul de prost ascunsă mândrie, „gustă" din paharul subțire de rom. Se aranjase perfect, cu un oarecare aplomb chiar, sub masca lui de găgăuță, nimeni nu băgase de seamă nimic, toate gesturile sale studiate fuseseră considerate previzibile, perfect verosimile. Evident, altădată ar fi intrat (dacă ar fi intrat în spelunca asta) cu multă impertinență și scârbă (oho! cu totul altfel de scârbă!), ar fi privit bănuitor în jur, la toți cei ce benchetuiau pașnic acolo, iar ei toți, până la unul, s-ar fi crispat la vederea lui, unul din ei, nu cel mai reprezentativ, evident, ar fi izbit chiar cu pumnul în masă și ar fi înjurat, cu ochii umezi, dar,

mă rog... un fel de liniște suspectă i-ar fi aureolat prezența, totul în jur, ca sub o baghetă magică, ar fi devenit mai strâmt, mai sordid, cu toții ar fi început să se simtă stingheriți de ceea ce făceau acolo, de ora târzie, „neobișnuită", pe care ar fi observat-o abia acum, o neplăcută, igrasioasă luciditate ar fi bătut peste creierele lor înfierbântate, pe scurt, ar fi fost personajul de departe cel mai puțin popular, în câteva secunde ar fi devenit cu totul inutil, iar, după ieșirea sa, ce ușurare, ce aer curat, ce destindere!

Așa, însă, se schimbă chestia! Se încadrase și basta! Aproape că nu mai exista, fusese înglobat și, ce mai... o astfel de siluetă care, în drumul spre casă (ca orice fiu al lui Laerte), întârzie, în picioare, lângă un bar unde se fac afaceri atât de prospere, ce poate fi mai normal, mai previzibil? Iată, în seara aceea, în acel loc, pe acel metru pătrat, cu un rom „Jamaica" în mână, privind interesat, amuzat, la forfota veselă din jur, cu toții erau teribil de ocupați și de veseli, și el, Minda, devenise unul dintre ei, ocupase acel loc liber, în picioare, lângă bar, intrase perfect în pielea „acelei siluete" care stă, la o astfel de oră, cu o vodcă sau rom mic în mână, a celui căruia, într-o pauză, în timp ce se spală paharele, una, două, trei, barmanul îi trece o informație, o interjecție amicală, un *„clin d'oeil"*, corul secolului nostru de bistrouri, un *maquis* al păcii burgheze, carbonari de cinci minute, cea mai perisabilă confrerie pe care poliția mondială, Interpolul, nu o poate depista, evident, doar din lipsa de personal. Dar, gluma la o parte! El luase acel loc, acel rol, și totul era *O.K.* în cea mai *O.K.* din lumile posibile! Primul rom fu urmat de un al doilea, al doilea de al treilea, din aceeași dinastie, a lui Pepin cel Scurt! Domnia majordomilor! El însuși, Minda, devenise propriul său majordom, își gusta deliciile propriului său valet, dacă l-ar fi avut, o jumătate de oră, furată unei curse ce avea ca scop călcarea unui pantalon sau transportul acasă al unei jumătăți de duzină de cămăși, la care fusese înlocuit gulerul. Era aici un început de democrație, de liberalizare, jos tiranii de orice fel, *in tiranos*, cum spusese Schiller, iar dacă el însuși era un astfel de individ, cu atât mai rău, jos cu el însuși! Minda respiră adânc, ridicându-se involuntar, ușor, pe vârfurile pantofilor: începuse să simtă mirosul libertății

în spelunca aceea cu tavanul jos, prin fumul și râsetele oamenilor, înfrățiți, descătușați, briza libertății își făcuse loc, surprinzător, și îl întâlnise, se izbise de stâlpul rigid al trupului său buimăcit, apoi dispăru, dar fusese acolo, fusese! Iată, nu așteptase degeaba, ce repede venise răsplata, promisiunea răsplății, fantastic, doctorului i se umeziră spontan ochii, globii oculari ei înșiși zvâcniră în afara orbitelor, de parcă cineva ar fi plimbat prin fața obrazului său un magnet. E suficient puțin curaj, răbdare, puțină încredere absurdă în forțele proprii și, iată, recompensa se precipită, fericită, curajul de a nu cere nimic, curajul de a crede, curajul credinței, curajul spaimei, al strămoșilor care surâdeau în morminte, curajul de a fi stupid, leneș, religios, de a iubi, de a nu fi singur... curajul de a nu fi singur! Curajul mărunt al celui care plânge, curajul de a cerși, curajul de a cădea... „Pe cel ce se aruncă în gol îl sprijină Dumnezeu!" Iată, și pe el, Dumnezeu și îngerii săi îl țineau cu grijă de subțiori, ca pe un vicar al său, îmbătrânit, cu încheieturile dogite, cu gâtul tremurând ca gușa unei rândunici, cu degetele lungi vibrând în aerul de seară, dens! Cine era dumnezeul său?! Minda ridică privirea, răsucindu-și gâtul său musculos, căutând să vadă cu claritate prin perdeaua de fum, în bârnele îndoite ale tavanului, jos, așa cum zboară vârfurile de stâncă printre norii umezi, exista oare cineva acolo?!... Era ridicol, bineînțeles, dar avea și acest curaj, de a fi ridicol!... Cine era dumnezeul său, al său, de care, iată, avea nevoie, de vreme ce își tot răsucea gâtul încoace și încolo, el, un eminent om de știință, ajunsese un biet, năpăstuit episcop de țară, monseniorul Bienvenu, fericit că poate întinde, desface, în fața primului derbedeu, muhaiele, târle, golan ciolănos și murdar, aducând noroi gros pe scândurile sufrageriei, ca un tractor obraznic ce iese din arătură, argintăria sa veche de un secol, fericit că ea îi va fi furată... ce preț va prinde, ce șansă are prăpădita sa de argintărie, el însuși o dată cu ea, când va fi îndesată în rucsacul acela soios și el însuși, prefăcându-se grav, blând, distrat, în timp ce e furat, în timp ce e eliberat de povară, în timp ce îl încarcă pe celălalt cu povara sa, celălalt, fratele său! Ceva de prost-gust, evident, dar el avea, ha, ha, și curajul prostului-gust! Exista oare ceva ce nu avea el, Minda? Iată, prima vanitate, păcatul superbiei!

...Ruloul de afară nu mai era pe sfert tras, ci pe trei sferturi, în cârciumă mai erau doar două mese ocupate, în jurul lui Minda, însă, se adunaseră câțiva inși, tovarăși simpatici, printre care și o femeie și un ins foarte bine îmbrăcat. Se vorbea, se discuta cu lejeritate, se bea, bineînțeles, responsabilul însuși dădea uneori pe la ei, odihnindu-se o clipă, două, în drumurile sale atât de zigzagate. Minda era plin de vervă, gesticula cu aprindere, se atingeau o grămadă de chestiuni, de probleme, de la fotbal la îngrășăminte artificiale, de la medicină la flota a șasea, de la modă la revoluția culturală... Medicii nu prea erau iubiți în acel cerc, pentru conferențiarul Minda se făcea însă o excepție, era un băiat simpatic. Uneori, e drept, el ridica tonul, nepermis, fața lui lucea prea tare, sub pelicula fină de transpirație, ochii îi sclipeau uneori cu prea mare violență, în toate trăda o vitalitate care era aceea a impostorului, evident, chiar felul în care bea era semnificativ: mult timp nu se atingea de băutură, apoi, deodată, complet inelegant, trăgea de dușcă un țoi de o sută, apoi încă unul, creând un moment de stânjeneală. În jur se găseau însă, ce noroc, gentlemeni, majoritatea din cartier, care se cărară pe rând, la o anumită oră, și Minda se pomeni singur, aproape singur, în față cu acea femeie și cu responsabilul, ce era totodată și barman, domnul Ștefan. Doamna, ce le acceptase compania, stătea și ea în picioare, lângă bar, prietenul ei se pare că plecase la un moment dat, numele ei doctorul nu-l reținuse prea bine, dar el se descurca foarte bine cu: „Doamnă! Stimată doamnă! Dumneavoastră, care..." etc., responsabilul însuși, domnul Ștefan, se pare că nu o cunoștea prea bine, dar, cu toate acestea... se simțeau bine împreună, asta conta! Minda era, bineînțeles, amfitrionul și făcea asta cu o plăcere copilărească, se interesă dacă nu aveau și prăjituri, la un moment dat, nu-nu, le părea rău, nu țineau, erau acolo niște plăcinte cu brânză, erau vechi de două zile, însă, așa că... o idee, niște salam de Sibiu, pe o farfurie, tăiat subțire?! Perfect! Doamna fu și ea de acord, și doctorul veni și el cu o idee: să se destupe o șampanie! Grozav, se găsea una chiar în frigider, și Minda insistă, e adevărat cu un entuziasm ușor deplasat, să mai fie instalate încă două acolo, dar nu, cel mai bine la frapieră, îngropate în gheață, până se răcesc în frigider!... Domnul Ștefan, un

om, se vede bine asta, rece, stăpân pe mișcări, chel, cu un cap mic, rotund, cu mâinile îngrijite, cu un inel de aur, cu pecete, pe inelarul stâng, cu monograma sa, fin cizelată, se interesa, cu multă bunăvoință, de femeia ce era cu ei, și ea, într-un fel foarte acoperit, decent, îi accepta curtea.

— Cum de nu v-am văzut până acum pe la noi?!

— Mă mir, răspundea dânsa, râzând, făcând gropițe, e a nu știu câta oară că venim aici, lui Tică îi place localul, e adevărat că se întâmplă rar, dar venim, odată am venit cu o societate întreagă, cumnatului meu i s-a născut a doua fetiță și am sărbătorit botezul, cum ar veni, aici, la dumneavoastră!

— Aha, parcă mi-amintesc, era la masa aia de lângă perete, nu?!

— Nu, nu, eroare, râse doamna din nou, și ochii i se îngustau cu ironie, acolo lângă soba de teracotă, dealtfel e masa noastră preferată!

— Aha, făcu domnul Ștefan, atunci probabil că...

Minda îi asculta pălăvrăgind, fericit, atent ca paharele să fie totdeauna pline, deși, evident, băutura era doar un pretext pentru a fi împreună.

— Sunteți, deci, măritată?!

— Nu, sau, mă rog, într-un fel, răspundea doamna râzând, ca să-și ascundă stinghereala, și domnul Ștefan, ușor fâstâcit, râse și el.

— Dar de ce să stăm în picioare, să luăm loc, nu vreți?! propuse el.

Și ea răspunse:

— Cum să nu, cu dragă inimă, am propus asta în câteva rânduri, dar domnul doctor!...

— Dar de ce, se apără Minda, cu plăcere, să ne așezăm, eu nu știu dacă...

— Fane, ordonă responsabilul băiatului, ia eliberează masa de colo, adă și o față de masă, lăsați, domnu doctor, cară băiatul paharele sau, uite, le luăm noi, așa, doamnă, așezați-vă dincoace, vă rog, acolo trage curentul, e chiar în fața ușii, am făcut până acum de două ori cerere anexată cu schițe și memoriu justificativ, ca să zidim ușa aceea, dar se mișcă greu, stați o clipă, vedeți, scaunul e ud și...

Cineva bătu în rulou și intră Nicodim, milițianul de sector, și stătu cu ei câteva minute; Stelică, i se zicea acolo. Bău și el împreună cu ei

un pahar de șampanie, teribil de amuzat de băutura asta (doar pentru că ceilalți insistară), luă și o felie de salam, pe care o roase încet. Pe femeie o cunoștea, se pare, pentru că de la început i se adresa cu „dumneata" și îi spuse și pe nume, dar Minda nu-l reținu. Doctorul, în primele minute, se fâstâci la apariția omului legii și ordinii, „the man of law and order", ora de închidere trecuse de mult, ceea ce se întâmpla acolo nu era întru totul curat. Dar Stelică privi peste toate cu o anume caldă bunăvoință, doctorul nu îi atrase atenția în nici un fel, ba chiar, când Minda îi turnă, respectuos, șampania în pahar, începu să râdă, înveselit de lichidul caraghios, așa cum dăruiești o jucărie copiilor, un arc care se trage cu o cheie, dar cine întorsese arcul acelui lichid de se umfla atât de impetuos în paharul de apă, mare, evident nepotrivit, în care fusese turnat?! Ciocniră și băură, cineva de la una din cele două mese îl strigă pe Nicodim, dar omul legii bău netulburat, calm, paharul până la fund, mânjindu-se cu spumă la colțurile buzelor, apoi se întoarse abia și, fără să privească, se îndreptă spre masa de la care fusese strigat: își recunoscuse prietenul după glas!

Destupară și a doua sticlă, cea din frapieră, se răcise binișor, a treia va fi perfectă, prognostică Minda, în timp ce domnul Ștefan, cu un gest, totodată simplu și îndrăzneț, o prinse de mână pe femeia care era cu ei, și ea îi lăsă mâna, cu politețe, și prin întreg trupul ei trecu un zvâcnet pe care Minda îl simți prea bine (se discuta nu știu ce despre o crimă feroce ce avusese loc chiar pe strada unde se afla localul), și acel șoc, al trupului ei, i se zugrăvi și pe față, aproape instantaneu, sub forma unui zâmbet indecis, dureros, un zâmbet adresat, comic, lui, doctorului! Într-adevăr, erau doar împreună, erau camarazi, și Minda îi răspunse cu o privire caldă, veselă, senină, și ea acceptă mâna responsabilului, ea își lăsă palma inertă în voia mângâierilor celuilalt. Era bine! Stelică trecu pe lângă masa lor, salutând, și ieși în furtuna de afară, la datorie, refuzând categoric, din ușă, al doilea pahar cu șampanie. Era de serviciu! Bravo, totul mergea perfect, Minda nu lăsa pe nimeni să toarne, era obligația, dar și plăcerea lui! Ștefan o ținea încă de mână pe femeie, ea își lăsa mâna inertă, dar totul era plin de bună-cuviință, se discuta liber, aprins, Minda

era convins că mâinile celor doi, nemișcate, concrescute în desenul lor, începuseră să transpire ușor și ambii căutau un motiv plauzibil, nejignitor, pentru a se desprinde, chiar și numai pentru un minut, mâna dusă la bucle, o țigară care amenință să cadă de pe marginea scrumierei etc... Aha, ia uite, ei își desprinseră într-adevăr mâinile, Minda o intui, o privi, ea avu un oftat abia simțit, de ușurare, era într-adevăr o femeie politicoasă, politețea aceea rară, la femei, care, uneori, e de-a dreptul candoare! Da, ea cheltuia candoare veritabilă cu ei doi, acolo, cu responsabilul și cu el însuși, un doctor de țară ratat, un bun doctor de circumscripție ratat, iată, candoarea în acest sfârșit de secol fără candoare, împotriva candorii! Ea se roși din nou — aha, da, desigur, o chema Valentina, i se spunea doamna Vali sau Tina, el avea să-i spună în gând Valentina! — ar putea, era convins de asta, mai ales că Ștefan se ridicase și dispăruse în dosul barului, în cabina sa de comandă, putea foarte bine să întindă și el mâna, să-i mângâie stânga pe care ea o ținea leneș rezemată pe tăblia mesei, ea ar fi acceptat, ochii ei îl priveau chiar astfel, oferindu-i acceptarea, îmbiindu-l blând, în timp ce gurile lor spuneau, șovăind, nu știu ce, ciudat, de parcă ar fi fost un adolescent, iar ea o femeie matură, cu experiență, înțeleaptă!... Da, candoarea îi dădea această înțelepciune! Trebuia să îndrăznească măcar s-o atingă ușurel, ia uite, se înroșise la tâmple, simțea cu precizie asta, artera temporală i se umflase, pulsa dureros, și acest puls alergase, izbindu-se de buzele ei subțiri ce zvâcneau la fel, și ochii ei calzi... Mâinile sale împietriseră acolo unde se aflau, și Valentina dădu atunci ușor din cap, fără nici o legătură cu ce se vorbea, evident, înțelegându-i teama și în clipa aceea, dacă nu s-ar fi întors animalul acela de Ștefan la masă, el ar fi îndrăznit cu siguranță. De ce?! Ea era doar sortită lui sau altora, ea va merge cu Ștefan, în noaptea aceea, cu aceeași resemnare blândă, deși... poate l-ar fi plăcut mai mult pe el, pe Minda, dar el era, bineînțeles, inaccesibil, ea simțise prea bine asta, clipa aceea când el nu îndrăznise s-o mângâie ușor, prietenește, pe dosul mâinii ei prelungi, cu unghiile prost întreținute, făcându-i ei, normal, în primul rând un hatâr! El nu-i putuse face acea favoare, nu fusese în stare, rămase înțepenit ca

un păduchios, dar el însuși, Doamne, Doamne, nu era sortit jertfirii?!... Și ca un miel, nevinovat, la înjunghiere...

— Să bem, să bem, până nu se face ziuă!

Și, într-adevăr, de la masa aceea de lângă fereastră, singura ocupată încă, se auzi un ușor zvon, un cântec, erau acolo doi bărbați și două femei, două perechi, și câteva minute ei ascultară, în liniște, o doină bănățenească: „Cătălină, Cătălină... Cătălină-ncoace vină!..." Cei patru cântau încet, numai pentru ei, bărbații schițau terțe, cvinte, cu un bun auz muzical, nu cântau pentru prima oară împreună, se vedea asta, femeile aveau obrajii colorați, tâmplele emoționate, vii, afectând dezinvoltura, scuturând la nesfârșit aceeași țigară... „Cătălină, Cătălină, / Ce-ai făcut la om la cină?!.../Varză dulce din grădină.../și cu clisă de-a' bătrână!..." Ha, ha, ce frumos era!

— Nu s-ar putea, tovarășe Ștefan, să le trimitem o șampanie și dumnealor?!

— Ia te uită, dumneata, doctore, îmi cumperi toată șampania ce stă aici de-o jumătate de an nefolosită, uite, asta are eticheta galbenă de-atâta fum!...

— Cu atât mai bine! Cu atât mai bine! irupse Minda.

Și ceilalți doi îi făcură semn:

— Psst! mai încet!

Într-adevăr, se cânta încă, ușor, fumul se ridicase spre tavan, vocile se împleteau într-o armonie șovăitoare, binefăcătoare, caldă, aerul se rarefiase, se limpezise, stâncile se dezveleau încet, abisul devenea real, concret, amețitor, oho, ce atrăgător pulsa șesul verde, era un orizont răsturnat acolo afund, turnul bisericuței de lemn, o căsuță, două respirând naive... da-da, se zăreau parcă și niște blânde animale cocoțate pe pajiștea aceea care flutura... rândunelele săgetau aerul acolo, jos, parcă... Minda se aplecă, vrând să vadă cât mai bine, avid, cu inima zvâcnind încet, peste parapetul acela, peste...

— Bravo! Bravo!

Toți trei, ca într-un consens, aplaudară, și cei de la masă întoarseră capul uimiți, zâmbind stingheriți, unul din bărbați, cel cu vocea de

bariton, tuși de două ori, complet zăpăcit, femeile își păstrară sângele rece, aplecară timide capul zâmbind și, în clipa aceea, doctorul intră în agitație, îi făcu semn băiatului care era, bineînțeles, cu gândul aiurea, Ștefan o prinsese din nou de mână pe Valentina, el singur trebuia să se descurce, nu se putea baza pe absolut nimeni, se ridică, fugi la frigider și le duse sticla. Doamne, ce surpriză, unul din bărbați se ridică în picioare, fu invitat să ia loc, cele două femei erau într-adevăr foarte tinere, una nu trecuse de douăzeci, Minda era vizibil emoționat, ar fi vrut să se ascundă sub podea, cu toții îi dădeau importanță, o clipă se creă pericolul ca mesele să se unească, și-atunci, nu-i așa, s-ar fi pierdut atmosfera aceea calmă, pașnică, patriarhală!... Bah, ce stupid, într-un astfel de birt nenorocit, o adevărată speluncă, atmosferă patriarhală, Dumnezeu îi luase mințile?!... Minda se retrase de-a-ndăratelea, politicos, dar decis, cei patru nu trebuiau deranjați!... La masa lui, iată, se crease o intimitate doar în cele câteva minute ale lui de absență, el dusese doar sticla acolo, nici nu luase loc măcar, deși fusese invitat cu atâta stăruință, și acum, iată, la întoarcere, pe Ștefan îl regăsea aplecat peste masă, cu tâmpla apropiată de gura ei spirituală care spunea ceva, murmura ceva, mâinile le erau încleștate, uitate astfel, și el nu mai încăpea acolo, sigur, ar fi putut tuși și trage cu grosolănie scaunul, cei doi poate nici nu l-ar fi observat, n-ar fi bruscat pe nimeni, într-un fel era așteptat doar, fusese înscris în ultimul recensământ acolo, pe locul acela liber, iată, nu era un scaun acolo, întors puțin și depărtat de la masă? El însuși îl lăsase astfel când sărise cu atâta impetuozitate, nițel deplasată, desigur, să ducă sticla aceea dincolo, să fie serbat succesul celor ce cântaseră, da, era scaunul său, fostul său scaun, pe care ar fi avut tot dreptul să se așeze, confortabil, în fața ochilor ei, Valentina, sora sa blândă, căreia el, dacă ar fi fost o noapte întreagă împreună și singuri, i-ar fi mângâiat ușurel mâna, liniștind-o, protejând-o, calmând-o cu mult tact, infinit, de goana aceea de ciută printre crengile ce-i zgâriau pielea și strigătele vesele, bărbătești ale vânătorilor în aerul limpede al dimineții de duminică, cu cerul dureros de albastru, întrevăzut fulgerător printre două pete verzi, mișcătoare, spălăcite...

Își luă singur un pahar de la bar și-și turnă șampanie, stând în picioare, afectând relaxarea, cu cotul rezemat de tabla umedă, bând cu sorbituri mici lichidul verzui, care-i înțepa nasul. Cei patru discutau ceva, una din femei râdea, Valentina asculta acum, gânditoare, Ștefan îi săruta mâna cu delicatețe și ea râse ușurel:

— Au, auzi el, ești nebărbierit! și responsabilul râse la rându-i, probabil așa se cădea.

Ce-ar fi făcut el într-o asemenea ocazie?!... Greu de spus! Să bem mai bine, ce-ar fi să fredoneze încet o melodie? Care?!... Ceva nu prea pretențios, dar nici prea trivial... unde se dusese băiatul acela, ar fi putut să-i ofere și lui un pahar, să bea în doi... Plecase probabil, o ușchise! De, dacă șeful se ține de galanterii! Ha, ha, într-adevăr, omul acela atât de serios, copleșit de răspunderi, ce cunoștea atâta lume, se prinsese! Da, da, se prinsese, ia te uită cum o privea pe Valentina, ea însăși zăpăcită toată, cu părul zburlit ușor la tâmple, cu zâmbetul ei ce ajunsese o simplă crispare, dureroasă și încântată, o pereche frumoasă la urma urmei. De ce o lăsase Tică al ei acolo? Se scula de dimineață, mergea la lucru?! Mă rog, tot ce e posibil, dar ea, Valentina, avea chef să mai stea, ei nu-i era somn, voia să se mai distreze puțin în compania unor oameni de bine, dealtfel totul decursese perfect, restaurantul se golise treptat, cum se întâmplă în asemenea ocazii, femeia spălase pe jos, fără multă gălăgie, Fane-băiatul o ștersese la rându-i, responsabilul însuși devenise un simplu client, ei nici nu mai beau, se priveau doar în ochi, surâdeau crispați, dacă n-ar fi fost el acolo să le toarne în pahare!... Cei patru se ridicară și trecură prin fața lui, salutându-l. Ștefan se rupse și alergă să tragă ruloul, ieși chiar în stradă și se auzi cum trebăluiește la oblonul de la vitrină, Valentina își refăcu machiajul, apoi se ridică și se duse până undeva. Îi zâmbi, recunoscându-l, dar atât, nu-l îmbie să ia loc la masă, nu-i rămânea decât să bea acolo singur lângă tejgheaua lui! Era momentul, bătrâne, să-și ia tălpășița, trebuia să achite însă și mai vrea să bea încă un pahar, așa se face, umpli un pahar, din păcate nu aveau acolo cupe de șampanie, și se bea din pahare de apă, total dizgrațioase...

Apoi, și Minda nu tresări în nici un fel, apăru *ea* în ușă. Stătea doar *vis-à-vis*, ce era așa de mirare, cineva, probabil, o informase că el se afla acolo, atât de aproape, dealtfel, el însuși îi telefonase că... scăpase el cumva vreo vorbă că... ce conta, ea veni drept la el și spuse, în felul ei, radioasă, și totul se calmă în jur:

— Doc, te-ai îmbătat, știi că e aproape dimineață?!

— Ei, cum așa, se revoltă el și se repezi să-i ofere și ei un pahar, dar Fabian refuză net.

— Să mergem! spunea ea mereu. E timpul!

Intră și Ștefan, grăbit, salutând în treacăt, Valentina apăru și dispăru apoi fără cel mai mic semn, o intimida prezența ei, cu siguranță, un burete șterse orice urmă a prezenței sale acolo, timpul trecuse, cum spusese și acel zăpăcit *Herr Doktor: „Es ist die Zeit für mich vorbei!... Die Uhr mag stehen, die Zeiger fallen, es ist die Zeit für mich vorbei"*, tra-la-la, și Minda se lăsă, cu bunăvoință, transportat în afara zidurilor!... Aha, acolo stătea trădătorul, misteriosul domn Pandele, care era mult mai la locul lui cu capul pe măsuța din spatele panoului de afișaj decât să stea astfel, rânjind, pe trotuar, când un domn bine, decent îmbrăcat, care-și schimba zilnic lenjeria, era îndrumat cu atâta grijă spre treptele acelea din depărtare!... Asta-i culmea, ce se întâmplase în definitiv?! Făcuse și el, ca atâția alții, o escapadă, unde sunt pachetele lui!?...

— Pachetele, unde sunt pachetele mele?! făcu el, mimând cu ultimele forțe, indignarea, încercând s-o convingă și pe ea, care-i povestea ceva confuz despre un geamantan cu lucruri transportat cu taxiul la Babeș, microbiologul, și probabil că acest fapt o enervă.

Fusese întreruptă de pachetele sale stupide tocmai când povestea istoria dramatică cu un geamantan cu lucruri, pijamale, cămășile, cravatele, un costum, cel de gabardină, pe care i-l luase ea anul trecut, de ziua lui, și el, dobitocul, începuse să plângă când omul acela neîndemânatic trântise sacoșa mare, neagră. Valiza, cu un scâncet, sărise din broaștele ei și o cămașă și haina de la pijama, din poplin de mătase, alunecară pe covor! Sărmane Geiger, trebuie să plângi, admirându-ți nefericirea, ca un clovn, iată, el însuși ar fi preferat de o mie de ori să plângă, să

înceapă să plângă decât să traverseze strada aceea antipatică, nesfârșită, în halul în care se afla! Plânsul e un lux, însă, să plângi în fața unei oglinzi, să plângi în fața unei femei, îngenunchind pe covor, lângă canapea, acolo unde stă ea așezată, gata de plecare, cu buzele nemilos strânse, în mână încă cu restul pe care i-l dăduse șoferul, din delicatețe ea nu-l rugase s-o aștepte jos, trebuia, nu-i așa, să asiste la durerea lui sinceră, neprefăcută! Și ea ar fi plâns, cu ce bucurie, dar unul din doi trebuia să rămâie tare, și iată venise rândul ei. Trebuia să-l vegheze, atâta lucru mai putea face pentru el, adevăratul ei amant, cum visaseră ei doi, în atâtea rânduri, nunta, casa lor viitoare, făcuseră și o listă de invitați posibilă, el vorbise chiar cu cineva pentru vin, un vin natural, să ajungă la o sută de inși, și acum era rândul lui la nefericire, trebuia să-l asiste, rece, neprefăcută, când își voma plânsul, zguduindu-se tot, deodată, atât de neajutorat, de singur, de nefericit, de demodat în nenorocirea lui, iată, se târa pe jos, acum, în costumul său nou, de *mohair*, își rupsese cravata de la gât, care-l sugruma, și atunci ea se ridică, era momentul să plece, să se depărteze, ea însăși nu mai putea rezista mult! Și ajungea, pentru acea seară, o victimă. Ea plecă, apoi, pe pașii ei mărunți, aroganți, și el rămase cufundat în hohotele sale mult după ce auzi ușa de la intrare pocnindu-se, și o furie rece îl cuprinse când rămase singur, îi fusese luată și această umilință, de a plânge în fața ei!

— Încet, încă o treaptă, încă una, nu-nu, aici nu e scară, psst, mai încet, lumea doarme, mai avem un etaj și... stai să deschid ușa, ia uite ce întuneric, ce-i, Doc, am senzația că mai mult te prefaci, ha, ha, ai dreptate, pentru banii tăi vrei să te și clatini, cum spunea și dentistul apăsând pe pedală, încet-încet, Miuța te va dezbrăca și te va întinde în patul conjugal... așa, șosetele, pantofii i-am scos, normal, iar ghetre tu nu porți, nu mai poartă nimeni, așa, cravata, încet, totdeauna mi-a plăcut cravata asta, ar trebui s-o pui mai rar, acum haina, ridică-te într-un cot, haide, nu fii indolent, poți să râzi și pe urmă, ei, vezi, acum pantalonii... sigur, o să bem ceva, ia vezi, îți vine pijamaua asta, e absolut nouă, sper că ți-am ghicit măsura, nu-nu, nici pomeneală, fără pijama nu intri în

pat... ce-i, ți-e rău?! Stai o clipă, stai că viu imediat... aduc imediat un lighean!...

...Vezi, Doc, se luminează, se face ziuă, nu ți-e somn? Uite, ți s-a răcit cafeaua, îmi dai voie să gust și eu puțin? Da, e bună, poți s-o bei... ia uite, dar tu ai febră, știi că am descoperit o pată mare pe pardesiul tău, ulei, ceva, unde te-ai frecat? Și taxiurile astea, ar trebui să le dea foc, în loc să... hi, hi, stai că mă gâdili, vezi că verși cafeaua, patul e înfățat proaspăt, vrei să fii un purceluș?! Nu-nu, eu am să dorm dincolo, pe canapea, dealtfel, în două ore... vrei să-ți pun un disc? Serios?! Ce vrei... Stravinski! N-am, n-am nici Bartok! Ai să-mi faci tu cadou, când... uite, am *Valurile Dunării*, cu Karajan, ce zici? *Auf der schöne blaue*... da-da, e ca un marș, și ție ți-a lăsat impresia asta? Nu mai bea atât, că ai s-o pățești iarăși!... Da-da, beau și eu, crezi că mă las rugată? Mai ales că eu am rămas în urmă, cu mult în urmă, ha, ha! Ia uite, Doc, ești ca un copil, de te-ar vedea acum studenții tăi și colegii, corpul profesoral, ha, ha, ca un cățeluș murat, și toți cunoscuții tăi, distinși!... De ce înjuri, Doc, nu-i frumos în prezența unei doamne, m-ai auzit tu pe mine înjurând vreodată?!... Cum, ha, ha, m-ai auzit? Atunci e-n regulă, dă-i înainte, nu te jena, cum spunea bicicleta... nici nu știi ce dor mi-a fost de tine, te aștept de opt ore, dar, ai dreptate, un adevărat bărbat trebuie să se lase așteptat, să se impună și să... un adevărat bărbat trebuie să aibă curajul... Ce spui, îți place cum îmi vine materialul ăsta de rochie, e șantung veritabil, e cadoul tău, Doc, nu-ți amintești, zăpăcitul meu scump?... Uite și poșeta asta, merge, ce zici, pantofii îi am deja, hai, uită-te o clipă, nu fii urâcios, Miuța ta trebuie să fie frumoasă, ai să fii demn de mine, dar bluza asta, ce zici, eu singură mi-am croit-o, mânecile astea sunt invenția mea, se poartă acum, astfel, bogat, bufant, la gât am s-o mai iau puțin, știi de unde am copiat-o? Dintr-o fotografie a unei mătuși a mamei mele, Minodora, e formidabil cum revine moda, stai o clipă, viu imediat, mă duc să mă schimb, ai să ai o surpriză, mi-a lăsat Veronica în custodie un costum, pantaloni și jachetă, din velur, un vis!... O clipă, numai, vezi să nu-ți verși cafeaua!...

...M-auzi, Doc, vezi să nu adormi până viu, pa-ra-ram-pam, tra-la-la, să știi că sunt fericită, bătrâne, că ești aici, toată casa respiră altfel, știi cum e când un bărbat... eu însămi nu mai știu ce e cu mine, m-am pierdut toată, uite, acum, că nu-ți văd ochii, uite, am curajul să-ți fac mărturisiri!... Doc, spune-mi ceva, ai adormit?! De ce râzi? Spune-mi și mie, am un chef de râs... de cântat! Vrei să mai pun o placă, nu știu cum, prezența ta mă liniștește, îmi dă un fel de echilibru, de liniște interioară, m-auzi, Doc?! Serios, parcă aș fi alergat pe niște scări, în sus, și acum pot să respir în voie, sus, pe platformă! Doar câteva clipe și am sosit, ai să vezi, e adorabil, sunt foarte tentată să-l iau, deși, e adevărat, prețul e cam... dar, nu-i nimic, am să renunț la pardesiu anul acesta, dealtfel nici nu se mai poartă!... Spune ceva, Doc!... Te pomenești că tu râzi în somn, he, he așteaptă, viu imediat, ai să te minunezi când voi apărea în cadrul ușii, zău, nu fac literatură, îmi face bine prezența ta acolo, parcă și lucrurile din jur, nu știu cum, sunt mai umanizate, ți-am așteptat telefonul cu o emoție absolut caraghioasă, tu ai sunat doar de atâtea ori, dar astăzi... nu știu cum, astăzi te așteptam toată, astăzi știam că voi fi a ta chiar dacă... numai așa, să stăm și să ne privim, nici nu știi ce caraghios ești, Doc, în pijama, cocoțat în vârful patului, am să-ți fac niște mustăți, cu cărbune, când ai să adormi, dacă ai să dormi, ha, ha!... Viu, Doc, viu, închide ochii, și când îți spun eu să-i deschizi, m-auzi? Viu... viu... bucură-te, Doc, ține-ți ochii strâns lipiți, până când ai să mă simți lângă tine!... Unu, doi, trei, unu, doi, trei... unu... doi... trei...! Bau!

Capitolul XIV

...Când a intrat panica în viața mea? spuse Laurențiu Ceea. Când am încetat să lupt contra ei?! Tendința mea, firească, e de a mă afunda tot mai adânc în existență, natural, în propria mea existență, episodul cu ea, apoi felul în care mă apropiam de ea, Lepădatu, care a scos-o din haos, acum ar trebui să-ți vorbesc de întreaga istorie de dinainte de acest Lepădatu... Curios, n-ai observat, „episodul ei" nici nu ți l-am spus, cu el ar fi trebuit să încep, „iubirea noastră", felul în care odată am încercat să ne culcăm împreună, cum ne-am dezbrăcat undeva, într-o cameră străină, sărăcăcioasă, friguroasă, și ne-am culcat alături, râzând stânjeniți, totul făcut cu o extremă politețe, în silă, dar era ceva care trebuia făcut, imitat... pe cine imităm noi? Habar n-am! Când, la a cincizeci și una generație de șoareci, individul adult se pomenește încărcat de o memorie străină care îl activează subit, într-o direcție, unde va găsi hrana, pe cine imită el? Ce model?! De altfel, când noi doi ne-am întins pe canapeaua aceea prea scurtă, îngustă (ea trebuia să mă ție de mână, să nu alunece jos), noi nu imitam nici un act vital, ca șoarecele care aleargă spre farfuria cu mâncare la lumina becului, noi imităm pur și simplu forma unui act vital, finalitatea acelei forme, conținutul acelui act ne speria prea mult pe noi, atunci, oricum, în după-amiaza aceea ne-am speriat suficient ca să nu fim în stare de un „act" normal, am sărutat-o doar, distanțați respectuos, deși eram întinși alături, goi, fără să simțim nici umbra unei plăceri. Altădată, când ne sărutam în parc sau pe stradă, seara, excitația

era mult mai mare, era reală, acolo însă ne speria ceva, dinții ne clănțăneau ușor la amândoi și zâmbeam, zâmbeam neîntrerupt, ca să ne asigurăm unul pe altul că totul e în ordine și că facem ceva ce ne produce plăcere. Nici nu știu de ce a făcut-o, până la urmă, ideea a fost mai mult a ei decât a mea, bineînțeles, eu am enunțat-o, orice mucos de șaisprezece ani își închipuie că primul lucru pe care trebuie să-l propună fetei pe care o ține de mână la cinematograf e să se culce cu el, tot restul e „platoneală"! Ce speriat am fost, Dumnezeule, când ea a zis: „Da!" Și a întrebat: „Unde?!" Apoi, fără să am timp să răspund, a adăugat: „Ne dezbrăcăm, nu-i așa? Goi, absolut goi, nu-i așa?!", și eu am dat din cap, de parcă mi-ar fi ieșit un șarpe libidinos din mânecă, cu toată saliva uscată din gură, cu pulsul mărit. Și ea îl iubea pe Guga, cu care se și potrivea mult mai bine, erau egali, comunicau foarte bine prin fanatismele lor politice, prin „nuanța" lor politică, ei erau „comuniștii intelectuali", ei, cu lenjeria lor curată și cu audiții din Stravinski, și el sunt convins că o iubea dacă și-ar fi permis să-și mărturisească lui însuși aceasta, dacă Revoluția nu l-ar fi împiedicat (ca și pe ea) de la astfel de sentimentalisme mic-burgheze, strângeri de mână, ochi calzi, căprui, buze reci, virgine, sex misterios, candid și toate celelalte „mofturi". Mi s-a mai întâmplat o dată același lucru, mă rog, cu datele schimbate, sub o altă tensiune, ca bărbat matur etc. O cucoană nostimă, frumoasă chiar, pe care o curtasem după toate normele (era măritată, dar soțul ei o „neglija"!), și când mi s-a strecurat în pat, în sfârșit, goală pușcă, n-a mai vrut! și s-a întors la el sau la altul, neatinsă! Ei vezi, ăsta e un exemplu banal, vulgar aproape, e o simplă spaimă a ei, a femeii adulterine, de actul real, fizic, un act pe care psihic ea îl consumase deja, și a doua încercare, sunt convins, s-ar fi realizat, dacă, în acest caz, n-aș fi fost eu acela care să renunțe de a o mai vedea. Atunci însă, cu Pitina, frumoasa și grava Pitina, era perfect invers, deși e fals și asta, gândurile noastre, psihologiile noastre erau cu mult mai curate decât trupurile noastre virgine, ții minte, ea a început să râdă nestăpânit, când m-a văzut, o clipă fulgerătoare, gol, s-a roșit, de parcă făcuse o necuviință, apoi a început din nou să râdă, cu lacrimi, cerându-mi iertare! Era într-adevăr comic, și, de voie, de nevoie, am rânjit

și eu, adevărul era că îmi făcea mult mai mare plăcere să râd și s-o mângâi pe păr, de la jumătate de metru, decât să... să fiu bărbat cu ea și s-o fac femeia mea! Eterna poveste, Daphnis și Chloe! Ea însă a avut o bună intuiție, dacă ne-am fi păstrat hainele, am fi devenit amândoi mai îndrăzneți și istoria ar fi început atunci. Astfel, însă, o dată cu hainele, au căzut de pe noi și cărțile, prejudecățile vârstei, falsa, premeditata mea bărbăție, falsa ei spaimă și candoare, acolo, pe canapeaua din camera colegului meu, ce mi-o cedase pentru câteva ore, ne-am întâlnit într-un sex unic, pentru ultima oară în viață. Ea s-a îmbrăcat, după o oră, după ce pălăvrăgisem și fumasem, înecându-ne, un pachet întreg de țigări, și mi-a promis serios, la despărțire, că data viitoare va fi „altfel", va fi cu adevărat „a mea", că aprecia delicatețea mea, prostii, era pe jumătate absentă, preocuptă de lecțiile ei, de părinți, organizație, o ședință, o acțiune viitoare etc. Cum am ajuns aici, toată falsa mea iubire, falsa noastră iubire, inventată de Lepădatu și dusă până la „capăt" de o ciudată încăpățânare a mea, erau colege de-ale ei care-mi plăceau cu mult mai mult, care-mi plăceau cu adevărat, ca frumoasa Scarlett O'Hara, despărțirea noastră, toate astea te-ar fi putut interesa, chiar voiam să ți le înșir, dar, nu știu de ce, nu mai am chef acum! Dealtfel, poate că nici nu sunt atât de interesante sau... nu mă interesează pe mine acum, habar n-am! În directă legătură cu Pitina și Lepădatu, îmi vine să-ți povestesc ceva, un sunet, o frântură doar, se înțelege, din tot ceea ce a precedat aceste două nume, un alt nume, din copilăria mea, din prepubertate. Am să amân însă și acest lucru...

Eu am suferit toată copilăria mea de-o sexualitate precoce. Dacă aș fi mai grăbit, aș spune că sufeream de boala secolului. Fals, sufeream de propria mea boală, precocitatea e, evident, o anormalitate, o infirmitate, dar și o distincție, o noblețe. Vai de cei precoci, sunt destinați gloriei cu mult înainte de vreme, și precocitatea mea, una dintre cele mai ciudate, și gloria ei la fel. Oricum, eram glorios în singurătate, eram aclamat, chemat la rampă în singurătate, mă simțeam „ales", eram deznădăjduit și fericit până la lacrimi, în singurătate. Un exercițiu colosal al singurătății și al orgoliului. În asta, da, eram contemporan cu secolul

meu, cu acest „*fin de siècle*" de care încă nu îndrăznim să vorbim. Nu sexualitatea, ci orgoliul și singurătatea sunt bolile noastre, monomania... panica de care-ți vorbeam, poate de aici a apărut panica existenței mele! Și în asta eram un copil al secolului! Iată destule defecte fundamentale, spuse Ceea zâmbind, ca să fiu un om modern! Și sunt astfel, sunt un om modern, tocmai pentru că simt un gol imens în jurul meu, de parcă m-aș plimba singur, cu mâinile la spate, în Peninsula Florida sau Peninsula Iberică, așteptând să se pregătească cina în castelul meu dărăpănat, de țară, castelul meu de hidalgo, în care doar o singură aripă e locuibilă, o aripă și casa slugilor, slugile mele numeroase. Eu sunt, dragă doctore, un ins feudal, fără nostalgia feudalității, însă eu țin la closetul meu cu apă... eu am responsabilitatea slugilor mele, le protejez, le apăr, eu sunt ceea ce se cheamă un reacționar. Un ins fix, stabil, incapabil de evoluție, un ins fără de care revoluțiile se pulverizează. Eu nu pot fi altfel, deci e inutil să deviu altfel, e chiar periculos, pentru mine, bineînțeles, dar nu sunt eu, oare, cheia universului?! A universului vizibil, evident, a universului orizontului meu, cei șase plopi, din depărtare, marginea lacului, sclipitoare, de la sud-est și linia ferată la nord. Am o soție, o soacră, trei fete și câteva rude îndepărtate, pierdute în provincie. Nimeni în afara ta nu știe nimic, toată lumea ignoră perfect această panică, această fugă a mea de peste tot, uite, acum simt o dorință irezistibilă de a „ieși" din această sporovăială care a început între noi, apoi, după un timp, voi avea nostalgia ei. Doar vorbisem atât de frumos, abjecțiile și bâlbâielile mele sunaseră atât de legat, de elegant, prinseseră chiar un anume sens mai general, uneori tresărea pe ici, pe colo, chiar, câte o idee, așa cum sar broaștele dintr-o baltă. Există ceva blestemat, *diletant* în noi, care ne împinge să ordonăm lucrurile a căror ființă intimă e haosul, să dăm un sens unor întâmplări ce trăiesc în anarhie, ce e și ea, probabil, un sens superior sau „inferior"... Ai întâlnit, de-atâtea ori, nu-i așa, oameni care se apucă să scrie o scrisoare cuiva apropiat și au de gând, cu toată seriozitatea, să transmită celui drag, celui legat prin sânge, ideile și întâmplările lor. Ce se întâmplă? Amicul nostru, cum era de așteptat, nu transmite nimic sau penibil de puțin, restul sunt fraze de felul: „Ai noștri sunt bine,

sănătoși!" sau: „Ni s-a îmbolnăvit un animal sau bătrâna suferă de urechi..." Sau: „Ne vom muta într-o casă nouă, am primit aprobarea ca grădina s-o parcelăm ca loc de casă!" Sau: „Cel mic, Florin, are a doua medie din clasă și a fost trimis într-o tabără de iarnă, maică-sa i-a croșetat un pulover roșu, cum și-a dorit totdeauna!" Sau: „A murit socru-meu, în vara viitoare vom merge singuri la Sovata, tu știi ce bine mă înțelegeam eu cu el, de parcă am fi fost frați!" Sau: „Cumnatu-meu a ajuns director adjunct al torcătoriei și insistă să ne mutăm și noi acolo!" Sau: „Anul ăsta s-au împlinit zece ani de când a murit și n-am reușit să-i ridic o cruce, marmora se găsește greu, dar nici acesta nu e motivul, de fapt, aș fi putut în delegațiile mele să mă abat și pe acolo, la mormânt, femeia care-l grijea și căreia îi trimiteam două sute de lei anual a murit și ea și ne-a spus cineva, care a trecut anul trecut pe acolo, că crucea, pe care acum zece ani am pus-o în mod provizoriu, e putrezită!" Sau: „Mai am de cumpărat lemnul și pot să mă apuc de ea, Velescu de la consiliu mi-a promis că-mi face rost de-o aprobare, a trebuit să mai cumpăr niște foi de gudron, a început să plouă în magazia aceea de lângă garaj, unde-mi țin cimentul, cercevelele, ușile, fierul pentru beton, trebuie să mă grăbesc, nu se știe cât vor dura aprobările astea pentru construcții, Bagiu spunea că doar până la iarnă, dar nouă ne e imposibil să ne mai apucăm în vara asta, pe de altă parte, se degradează materialele, necazuri, cum știi și tu! Alaltăieri am fost la un concert și ne-am întâlnit cu nepotu-meu, ne-a povestit cum a fost în Germania, era cât pe-aci să se însoare cu una de pe-acolo, am râs cu toții, a râs și Vera..." Sau: „Pitina, Pitina, ăsta e un nume, un nume pe care îl știu bine, pe de rost, dacă nu l-aș fi ținut minte, poate că aș fi uitat totul, precis aș fi uitat totul. Mi-aș fi pierdut vremea cu disecții, ca tine, sau, și mai bine, colecționam timbre. Dar eu am făcut invers, exact invers: am primit pe când aveam vreo 12 ani un album de timbre ca moștenire, de la un unchi pe care nu l-am văzut niciodată, cine știe ce maniac bătrân..."

Tot lucruri care se întâmplă la milioane și milioane, dacă nu ești destul de atent, abia bagi de seamă în ce secol te afli. Cineva, un răutăcios, stă în spatele nostru, aplecat ușor peste umărul celui care vorbește

despre el însuși, și îl împiedică să scrie ce are de gând să scrie. În loc să faci un romb frumos, cu mustăți, mâna-ți alunecă ușor cu pedanterie într-o filosofare despre vreme sau despre vecini, despre vecinii răi și vecinii buni! În loc să faci o casă frumoasă, cu acoperișul mișcat de valuri și un plop în cel mai izbitor ocru de pe lume, te trezești vorbind de o excursie în Ungaria sau despre bolile secolului. În loc să cânți o melodie tristă, urcat într-un corcoduș, trebuie să te speli, să mănânci și să pleci la serviciu mai devreme, pentru că a explodat din nou pneul din față al bicicletei, și doar fusese vulcanizat de curând! În loc să-ți privești prelung, gânditor, degetul mare de la piciorul drept, uimit, fermecat de frumusețea, noblețea, linia sa elegantă, absolut originală, sau, mă rog, să fii indignat de apendicele dizgrațios pe care trebuie să-l târâi o viață după tine, cochetând cu ideea dacă n-ar fi mai bine, într-un moment de neatenție al tuturor, să-l tai pur și simplu, harșt, cu briceagul cel nou, cumpărat de curând, cu mânerul în formă de pește? În loc să faci toate aceste acțiuni interesante, profund pasionante, ei bine, tu trebuie să devii „mai cult", să-ți depășești norma în producție, fără de care binele întregii omeniri s-ar trezi periclitat, trebuie să repari streașina de la casă, să-ți strângi toți nasturii de la haină sau cămașă, care amenință să cadă, trebuie să-ți respecți superiorii, prefăcându-te că ești egal cu ei, trebuie să te amesteci la spălatul vaselor, ca nu cumva să se creadă că ai rămas în urmă în blocul tău, trebuie să iei cuvântul ori de câte ori se așteaptă asta de la tine și, invers, trebuie să cânți un imn de slavă atunci când te slăbește durerea de cap, populara migrenă, trebuie să te simți mereu vinovat de ceva, fără să întrebi prea multe, chiar și atunci când te repezi să-ți faci o fotografie la minut, ca un tâmpit, fără să-ți dai seama că ai neapărată nevoie de cravată și cămașă pe fond închis. Doamne, trebuie să renunți în fiecare zi la lucruri în care ești, existi cu adevărată originalitate, ca să faci tot felul de treburi „folositoare"! Ne-am cam săturat de treburile folositoare, din care răsar războaiele mondiale ca ciupercile!

— Ne vom gândi și la războaiele astea mondiale cu nostalgie, când n-o să le mai avem! pufni Minda.

— Se poate, răspunse Ceea, aplecând privirea, omul e un animal totalmente scârbos: e în stare să regrete totul cu condiția să-i fi aparținut! Pe vremuri posedam zei, frumoși, grași, isteți, pe care îi îngrijeam și îi țesălam în grajdurile noastre din Olimp și din altă parte; astăzi avem obiecte, cele mai frumoase și lucitoare obiecte! Sentimentele noastre înseși, fostele noastre pasiuni sau erori nu sunt atât de frumoase ca obiectele noastre! Ca automobilele, mixerele, covoarele sintetice, bordul avioanelor, difuzoarele, storcătoarele de lămâi, rachetele teleghidate, supele conservate...

— Te plângi, comanditore?!...

— Eu? De ce să mă plâng? Eu vorbesc, pălăvrăgesc, pur și simplu! Te incomodează cu ceva?! Sau ți se pare că bat câmpii?! Te jignesc în sentimentul tău de cetățean?! Uite, ți s-a răcit desertul, nu-ți place orezul fiert în lapte?! E prima oară că vii la noi după atâta vreme și nici nu știi să te porți ca lumea...

— Îmi place, dar să fie și cu scorțișoară.

— Păi... are scorțișoară! spuse soția lui Ceea, roșindu-se, privindu-și întrebător soțul.

— A, pardon, iertați-mă, spuse Minda, complet fâstâcit, tocmai că-mi place fără scorțișoară! Dar nu face nimic, am să răzui eu încet cu linguriță, uite-așa...

— Ei, asta-i, interveni Laurențiu cu autoritate. Măriuță, adu-i o altă farfurie!

— Nu-nu, se încăpățână doctorul, și cele două fetițe izbucniră în râs văzând că musafirul lor se agață de marginea farfurioarei cu o forță disproporționată. Dați-mi voie, am s-o răzui atât de fin, încât...

— Nici vorbă nu poate fi! spuse doamna Ceea.

Între timp, bătrâna, umblând greoi pe picioarele ei hidropice, aduse o altă porție pe o farfurioară din același serviciu. După o scurtă luptă, o luptă pierdută dinainte, Minda trebui să se mulțumească cu o porție fără scorțișoară, așa cum își dorise, și el se apucă să mănânce din ea, în silă, sub zâmbetul ironic al lui Ceea. Între timp se aduseseră și cafelele, Sabina, cuminte, cără încă o sticlă de vin din hârdăul cu gheață și un

sifon. Ceea turnă în pahare. Bău și bătrâna și lui Minda îi făcea o adevărată plăcere s-o urmărească, capul ei mare, cu fălcile tremurânde, ca niște bronhii, de o parte și de alta a bărbiei, ochii ei flasci, umezi, nasul ei cu nările evazate, turtite, gura încă frumoasă, cu toți dinții de deasupra întregi, mâinile umflate, strangulate, care trebăluiau de dimineață până seara, care împletiseră costumul de iarnă al Franciscăi. Pe fetițele lui Ceea le chema Sabina, Francisca și Cristina, cea mai mică. Sabina, cea mai mare, avea unsprezece ani, Francisca, opt și Cristina, trei. Era o familie unită, în care și divergențele, apărute cum e și firesc, de-a lungul anilor, se resorbiseră între alte griji sau mulțumiri mai mari, mai profunde. În casa lor se mânca și se bea bine, și Minda în ultima lună fusese de două ori la ei, prima oară fusese invitat împreună cu Ludmila, a doua oară venise singur, neinvitat, surprinzându-i la masa de seară, încărcat el însuși de pachete, pungi de bomboane și sticle și, bineînțeles, fu pus imediat un tacâm și pentru el. La Ceea exista, la masă, un adevărat cult al supei, la prânz și seara; uneori, bătrâna liorpăia supa rămasă de cu seară dimineața, la micul dejun și ceilalți o imitau. Așa că, vrând-nevrând, Minda trebui să înfulece o supă de roșii cu orez, rece, și nemulțumirea lui nu era decât superficială, mimată, deoarece lui îi plăcea supa de roșii, servită rece. Mâncă astfel la rând toate felurile, urmărit de întreaga familie ce mâncase deja și se afla la desert, mai ales Francisca nu se dezlipea de lângă cotul musafirului, deși mama ei o trase de două ori, cu un gest nervos, mai într-o parte, dar doctorul îi luă apărarea și spuse că între ei doi „era ceva, o înclinație instinctuală", și, bineînțeles, mucoasa întrebă imediat ce înseamnă de fapt „instinctual". Cafelele le făcuse bătrâna, și Minda rămase uimit de gustul potrivit, perfect, fără ca el să fi dat cea mai măruntă indicație. „O întâmplare!" își spuse el, ridicând din umeri, și o trase pe Francisca lângă el, mângâind-o cu grijă pe pletele ei lungi, negre, cu un breton perfect întreținut. Sabina îl privea mai de la distanță, ea, dealtfel, se făcea și utilă la masă, ajutând-o pe „maica", și, în pauzele dintre alergături privea cu răceală la musafir și cu dispreț evident la soră-sa, o ființă lipsită complet de demnitate. Iar când Minda, așteptând să i se răcească cafeaua, se sculă și o ridică pe umeri pe Francisca, ce chiuia de spaimă,

ținându-se crispată de pletele conferențiarului, ce călărea cu seriozitate printre mobile, urmărit de privirile îngrijorat-respectuoase ale celor mari, răceala ei luă definitiv forma indiferenței. Maica râdea cu lacrimi, dar, spre sfârșit, fetița, încrezătoare, începu să se balanseze cu mult prea periculos, și Minda însuși, dus de entuziasm, făcu o mișcare pripită și, înainte de a se termina totul în plâns, doamna Ceea interveni cu energie și o depuse pe Francisca pe pământ, recomandându-i să se ducă la bucătărie, unde „știa ea ce trebuia să facă". „Ce anume?" se interesă și Minda, gâfâind încă, și i se spuse că cea mare își făcuse pantofii pentru a doua zi, cealaltă încă nu. Francisca ceru, cu o surprinzătoare siguranță a vocii, de care mama ei roși involuntar, să fie însoțită de musafir în bucătărie, unde era cald, plăcut și aveau și un canar, pe care îl îngrijea numai ea, și Minda se arătă gata s-o întovărășească, declară, glumind, că și el cam trebuia să-și lustruiască pantofii, iar canarul, știuse de existența lui, dar... oricum, trebui din nou să intervină doamna Ceea, contrariată puțin că era pusă mereu în astfel de posturi didactice negative, și fetița fu obligată să mărșăluiască singură la bucătărie.

— Ce fericită va fi! spuse Minda, cu o ciudată încântare, răsturnându-se într-un fotoliu. Când eram mic, țiu minte, ardeam de dorința de a fi persecutat, și cum se întâmpla foarte rar acest lucru, să mi se facă o măruntă nedreptate, eu îmi imaginam tot felul de situații în care cei mari, duși de un sadism inexplicabil, m-ar fi aruncat. Ba că mi s-ar fi interzis să mănânc în salon, cu ceilalți, ba că sunt închis în scara de la pod, ba că trebuie să port costumul vechi, de anul trecut, ba că sunt lăsat să umblu cu pantofii nepingeliți, toamna, pe ploaie, ca să răcesc, dar... nu să mor, ha, ha, ci să trăiesc mai departe, ca să pot fi chinuit, hărțuit, de fapt ca să-mi imaginez aceste suferințe, cu un masochism pueril, ce a dispărut repede, apoi, pe la cincisprezece ani, când caracterul meu s-a „pozitivat" de la o lună la alta, probabil rodul lecturilor sau, și mai probabil, al absenței unei suferințe reale. Adeseori mi-amintesc cu uimire ce embrion sentimental fusesem în pubertate, o sensibilitate și imaginație maladive, ce au dispărut apoi complet din caracterul meu!

— Nimic mai firesc! spuse doamna Ceea. Eu nu mi-am cunoscut bunicii și aveam un dispreț total pentru părinții mei, cărora le descopeream tot timpul defecte imaginare! Tatăl meu mi se părea că tușește prea des, prea afectat, mama mea mi se părea o ipocrită care-și scutură buclele la cel mai mic prilej, ca să iasă în evidență, o soră a tatălui meu, o femeie cumsecade, care-mi aducea jucării și hăinuțe de Paști și la Crăciun, o suspectam că-și pune picior peste picior numai ca să i se vadă dunga la ciorap, la vârsta aceea mi se părea că e foarte șic să ți se vadă dunga de la ciorap, ha, ha!

Bătrâna veni și ea să se așeze lângă ei, aducându-i doamnei Ceea lucrul ei de mână, un capișon și un fulăraș galben pentru cea mică. Se servi cozonac de casă cu migdale, Cristina fu culcată, Francisca dispăru și ea pe undeva, Sabina avu voie să stea cu cei mari. Laurențiu puse un disc, Rubinstein, cu valsuri de Chopin, care fu reluat la cererea generală. Apoi, *Uvertura la Tanhäuser*.

— Nu beți mai deloc, domnule doctor! spuse Măriuța, care refuza, nu se știe din ce pricină, să-l tutuiască pe Minda.

Îi spunea: „Domnule Ovidiu, domnule profesor" sau, simplu, „domnule doctor!" și, în ciuda politeții perfecte cu care îl trata, nu-și putea ascunde o anume răceală cauzată de despărțirea sa de Ludmila, ce devenise un fapt public. Aducea dealtfel mereu vorba de Ludmila, încercând parcă să lupte împotriva ireparabilului, deși ei însăși îi ajunseseră la ureche zvonuri că doctorița Ogrin urma să se logodească și apoi, foarte repede, să se mărite cu Papadimitriu. Zvonuri nefondate, pentru că nimeni nu îi văzuse pe cei doi împreună, ei nu se arătau încă, dar era unanim cunoscută pasiunea veche, neconsolată, a frumosului arhitect, tenismen renumit, ins cu solide relații în lumea bună. El nu se consolase niciodată, ani de muncă asiduă, necruțătoare reușiră să-l facă repede cunoscut și peste hotare, locuia împreună cu părinții în același apartament, mama sa era o ființă foarte religioasă, o puteai vedea în fiecare dimineață, retrasă, gravă, în colțul ei de ani de zile în catedrala Sfântului Iosif, sau la Bărăției; ei erau catolici. Tatăl său, fost farmacist celebru în București, era paralizat, o hemiplegie dreaptă, i se angajase o femeie special să-l

îngrijească, o bătrânețe tristă. O dată îl surprinseseră încercând să-și facă felul, și de-atunci se impunea, normal, o supraveghere atentă. Oricum, pe Minda îl condamna toată lumea, făcuse să sufere o femeie absolut nevinovată, și dacă n-ar fi fost respectul față de profesiunea sa, de priceperea sa, de mult i s-ar fi trântit în nas niște uși. Și așa...

Apoi, Maica povesti cu o surprinzătoare concizie o întâmplare petrecută în blocul lor, al cărei erou principal era tânărul caloriferist, un individ angajat acolo de nici șase luni și care se pare că era pictor, făcuse chiar o expoziție, dar nu într-o sală legală, ci la un liceu, numărul cinci sau șaptesprezece, bătrâna nu-și amintea prea bine, și asta cu complicitatea fetei celei mari a familiei Moradi, de la etajul doi, care, asta-i bună, indusese în eroare direcția școlii, zicând că Mișu (așa îl chema pe caloriferist) era pictor, membru al Societății Pictorilor, și expoziția avu succes, se scrisese și în ziare, și acum, în bloc, toată lumea era nemulțumită pentru că, colac peste pupăză, Mișu ăsta, un individ foarte impertinent, nu intenționa să-și dea demisia și să plece de acolo, undeva, acolo, la pictorii lui, ci se încăpățâna să rămâie mai departe în slujbă, or, cum dracu să țipi acum la cineva care e un intelectual?! Ceva foarte neplăcut, blocul rămăsese fără un „om de alergătură", și cum Mișu la toate șicanele rămăsese total insensibil — avea, dragă, băiatul ăsta o nesimțire! — se pusese foarte serios problema alocării încă unui post pentru o femeie, care să spele scările, să alerge după ziare, după reparații etc. O istorie ca oricare alta, dar Minda râdea de se prăpădea și, amintindu-și de felul uscat, foarte detașat, în care povestise bătrâna, se punea din nou pe râs.

— Și, întrebă doctorul, în sfârșit, de ce nu se duce Mișu ăsta la pictorii lui?

— Nu știu, dădu Maica din umeri, zice că din cei cinci sute care îi dă blocul numai bine își cumpără culorile. Știi, se adresă ea fiicei sale, săptămâna trecută, când a fost chestia cu boilerul, nu era vorba de nici o defecțiune; Mișu a încuiat pur și simplu jos și a plecat. Nu i-a păsat că au rămas sute de oameni fără apă caldă. S-a întors abia spre seară, după opt, cu încă doi hăndrălăi și o fată lățoasă, îmbrăcată în pantaloni, și a fost apoi un râs și un chihot în cămăruța lui, încât, să-i vezi, alergau

cu toții ca niște șobolani și puneau urechea, și Smărăndescu, arhitectul, și tovarășul Marcu, chiar și doctorul Pintea, orelistul, omul acela atât de serios! S-a descoperit acum că individul n-are buletin de București și cu acest argument vom scăpa de el. Miliția a și fost informată, mâine după-masă, mi-a spus Leli, trebuie „să se prezinte" la secție. Vă dați seama ce înseamnă asta „să te prezinți la secție"! Mai ales artiștii ăștia, dintre care rar unul să fie în regulă cu buletinul, au o frică de acest „să se prezinte" încât...

— Foarte bine, spuse Minda, râzând încă, pictorul să nu se adăpostească în locuri ferite, la căldură, în spatele a zeci de oameni ai muncii, care, abia veniți de la serviciu, din fabrici și din instituții au dreptul la apă caldă, liniște, ziare proaspete, în care să afle ce e nou în lume, o atmosferă pașnică! Pictorul să-și urmeze calea sa de vicisitudini, arta nu e numai talent, e și suferință! Dați-l afară! făcu Minda cu un gest magnanim. Dacă talentul lui e puternic, nu va crăpa, dimpotrivă, se va căli, noi frumuseți vor ieși din paleta sa!

— Ha, ha! râdea cu hohote Ceea, și soția lui îi făcu semn să-și tempereze voioșia, că scula odraslele din somn. Mi-a plăcut asta: „Dimpotrivă!" Ia mai zi o dată, doctore: „Dimpotrivă"!

— Fără glumă, spuse Minda, fără ironie! Nesimțirea sa nu e decât o bravadă, aflați că insul e un tip foarte sensibil și susceptibil! Mârlăniile pe care vi le face nu sunt decât ca să se convingă pe sine însuși că e un individ apt pentru lupta cu existența, apt de a ține piept unei colectivități obtuze, care ignoră arta! E un exhibiționist!

— Împingeți totul prea departe! spuse doamna Ceea, netezindu-și fusta, gânditoare. E un simplu pierde-vară, fugit din provincie, care încearcă și el marea cu degetul. N-ar fi exclus să aibă talent, dar...

— Nu mai avem nevoie de artă! afirmă Minda cu o mare degajare, și o clipă doamna Ceea se uită bănuitor la el; apoi își aminti că nu golise toată seara nici un pahar de vin întreg, toată sticla o băuseră Laurențiu și bătrâna. Sunt și-așa prea mulți artiști în viață, adăugă doctorul, să mai creștem și alții tineri acum, guzgani care or să roadă la temeliile

societății?! Ce nevoie mai avem astăzi, în secolul științei, al materialelor semifabricate, al tranzistoarelor și ciberneticii...

— Hoo! Hoo! făcu Laurențiu, râzând mereu, cu un spasm icnit, bolnăvicios, intermitent, și Măriuța se ridică și se apropie de scaunul lui, stând în spatele său, cu palma stângă atingându-i gâtul, ușor, și Laurențiu se liniști.

Minda nu glumea însă, era totalmente serios și îl privea intrigat pe Ceea că râdea în felul acela copilăros. Vorbele sale, iată, aveau un efect paradoxal; cu Ceea însă nu i se întâmpla acest lucru pentru prima oară.

— Nici eu nu sunt nebună după artă, spunea Măriuța, în picioare, în spatele scaunului lui Ceea, ca într-un tablou de Magritte, dar chiar așa... să-i dăm afară!

— Afară! Afară! spunea râzând Minda, cu ochii lucind serios, însă cu trăsăturile aspre. Ce servicii aduc ei umanității?! Și, pe deasupra, sunt și foarte încrezuți... chiar obraznici, ca Mișu ăsta al vostru! Auzi nume de pictor: Mișu! Ar merita să fie dat afară și numai din pricina unui astfel de nume! Pe vremuri, pictorii, artiștii își alegeau mai cu grijă numele, să sune frumos, atractios, uite, cum era, de exemplu: Edmondo de Amicis! Sau Axel Munthe, nu-i așa...

— Ah, Axel Munthe, suspină Măriuța, *Cartea de la San Michele*, ce operă minunată și plină de...

— Ei, poftim! spuse triumfător doctorul. Sau altul... ia să vedem: Barbu!... Ștefănescu!... Delavrancea!... ei, ce zici?!

Minda nu spusese ultimul nume, îl recitase pur și simplu, cu brațul întins, ca un tribun roman, și toți trei rămăseseră o clipă serioși, reculeși. Maica adăugă, apoi:

— Frumos! Dar și vremurile erau altele!

— Bineînțeles, spuse Ceea, bătrânii erau încă tineri, iar cei morți erau doar bătrâni!

— Laurențiu! spuse Măriuța cu reproș, ridicând ceva de pe jos, dar vocea ei șovăi și chiar și Maica izbucni în râs.

Avea o natură fericită.

— Nu-nu, gesticulă Minda, adresându-se, nu se știe de ce, bătrânei, care îl privea cu multă atenție (dealtfel ei stăteau pe două scaune chiar unul în fața altuia), noi suferim de un veritabil și rușinos complex de inferioritate față de inșii ăștia bărboși, soioși, imorali, care umblă toată ziua beți și urlă că noi suntem niște burghezi nenorociți, care nu înțeleg arta! Ba, pardon, noi înțelegem arta, dar ceea ce fac ei, acești domnișori, s-avem iertare, asta nu mai e artă; e curată scălâmbăială! Și-apoi, iată: toată lumea se duce cuminte, harnică, dis-de-dimineață la serviciu, că nu ai unde să scapi un ac în troleibuzele și autobuzele de pe traseu, numai ei nu, se scoală pe la douăsprezece, cu ochii cârpiți, duhnind a alcool, cu părul ciufulit și cu pene în păr, și se duc să bea o bere sau o ciorbă de burtă, de potroace, ca să se dreagă! Nu-nu, aici statul nostru se arată mult prea blând, eu i-aș aduna pe toți ăștia și i-aș...

— Ei, haide, haide, făcu Ceea, te faci mai rău decât ești!

— Eu?! spuse uimit Minda, privindu-l pe celălalt cu ochii ușor holbați.

— Ei, doctore, spuse Mărioța, gustând din paharul ei de vin, ce-ai face dacă ai fi... dacă ai fi...

— Dacă aș fi în locul statului?! Ordine aș face, stimată doamnă, în așa fel încât... să picteze, mă rog, dacă nu știu să facă altceva mai folositor, dar să se integreze societății! Dealtfel, mâzgăliturile lor și poezelele astea cu îngeri și vulcaloborgi, sau cum le mai zice, și un copil de șase ani...

Maica îi privea pe toți trei cu seriozitate, cu atenție. Se simțea bine între ei, îi plăcea Minda. Îl găsea un om serios, așezat, faima sa i-o luase înainte, adeseori, doctorul îi trimisese rețete prin Ceea, dibuindu-i leacul miraculos de la distanță. Un doctor cum rar găsești în ziua de azi. O nedumerea entuziasmul prea mare pe care îl punea el într-o simplă discuție ca aceea a lor, după masă, într-un cerc intim, familial, ca și o anume strălucire a ochilor, apărați de lentilele groase, dar fiecare își are ciudățeniile sale. Sabina îi privea, așezată jos, pe o pernă groasă, de mătase, lucrată înainte de 1900, tăcută, fericită că n-o trimite nimeni la culcare. Era atentă și umplea regulat paharul tatălui și al bunicii, care mai și fuma pe deasupra. Minda scoase la un moment dat un etui de piele,

cu trabuce, oferind și celorlalți, cu toții refuzară însă, râzând (chiar și Sabina!), numai Maica acceptă unul și, în stupoarea generală, declară că vrea să-l „puie bine" și să-l fumeze, în rate bineînțeles, în unele după-amiezi de duminică, când plouă, ceilalți dorm sau sunt la cinema și la televizor nu e nimic interesant. Iar ca să se plimbe, să umble prin parcuri, ea era deja prea bătrână și n-o mai duceau picioarele. (Minda îi promise că îi va trimite un medicament străin contra varicelor.) Avea o prietenă, însă, doamna Lamotescu, o fostă mare moșiereasă, care venea pe la ea, niciodată cu mâna goală. Fetele n-o prea iubeau, pentru că fuma țigară de la țigară (ea, Jenny, așa o chema, Jenny Lamotescu, o învățase afurisita, să fumeze, acu câțiva ani, în scandalul familiei, dar, mă rog, era și ea fericită să facă ceva, așa, mai anticonformist, contra societății, cum se face astăzi), dar ce rochii avea, ce cercei, lungi, ca țigăncile, ce unghii, ce maniere, corespondență în străinătate, cineva voise chiar „s-o cumpere", dar bătrâna hotărâse să fie îngropată aici, alături de soțul ei și de un frate al ei, ce murise de tânăr, ca aviator. E de mirare ce găsise la ea, dar prietenia lor se înfiripase fulgerător, a fost un *„coup de foudre"*, cum se spune (toată familia Ceea privi mândră spre musafir, că maica lor învățase astfel de expresii de la prietena ei, ciocoaica, deși se cunoscuseră, banal, pe o bancă, în scuarul din fața alimentarei). Suferea și ea, Lamoteasca, de picioare și apoi îi mărturisi că se simțea singură. Era fals, atâta lume venea pe la ea, carnetul ei de telefon era burdușit de numere, casa ei era ca o expoziție, ce servicii de porcelan de Meissen și Capo di Monte, ce cristale, Gallé-uri, argintărie, dar ea lăsa pur și simplu toate baltă și venea la ea, la Maica, să bea o cafea și să se joace cu fetele care nu o puteau suferi și cărora le aducea panglicuțe, dantele, Francisca primise chiar o sticluță de parfum pentru mai târziu. Maica mai folosea expresii ca *„c'est à prendre ou à laisser"*, *„par acquit de conscience"*, *„un homme averti en vaut deux'*, *„c'est le ton qui fait la musique"*, *„qui donne aux pauvres prête à Dieu"*, *„Le jeu ne vaut pas la chandelle"* etc., etc., în general întrebuințate la locul lor în frază.

— Arta trebuie să dispară și va dispărea, spuse Minda, de data aceasta mai liniștit, masându-și încet ochii.

Maica o dusese pe Sabina la culcare și nu mai reveni. Cei trei stăteau față în față, Mărioța, Ceea și doctorul — care se afla la a doua ceașcă de cafea — pe trei fotolii așezate în unghi, între ei cu o măsuță rotundă, din furnir de nuc, acoperită cu un cristal rotund, sub care se aflau poze de actrițe americane și ilustrate din stațiunile climaterice, unele vechi, vechi, de la începutul secolului, unde se mai vedeau încă trăsuri cu roți de cauciuc și doamne îmbrăcate în alb, cu coafuri montante, cu umbrelușe albe, privind țeapăn spre aparat, cafenele cu terase în stradă, cu diverși gură-cască, în jiletcă și cu pălăria dată pe ceafă, cactuși uriași la Băile Herculane și o societate întreagă ce putrezea cu zâmbetul pe buze, cu fulare albe de mătase, rochii lungi, de satin, cu bastoane subțiri, evantaiuri, amorași, coloane, îngeri de gips, o carte veche, de versuri, deschisă la întâmplare, o plajă cenușie, costume extravagante, cu toții fascinați de aparatul mare, greoi, de lemn, pe trepiedul său monstruos, fixat pe nisip, funcționari umili de bancă (băncile agricole, de schimb, naționale, comerciale, de credit), domnișoare în căutare de un post, comercianți împreună cu soțiile lor prospere, tinere calfe, pensionari cu un umor educat o viață întreagă, anarhiști bine-crescuți, idealiștii lumii, bastarzi cu cont la bancă, țărani înstăriți, chiaburi, cum se zicea odinioară, cu nevestele lor atinse de ftizie și care se ascundeau sub marile și stridentele umbrele, șefi de state în retragere, miniștri ad-interim cu zâmbetul lor duplicitar, coafeze imitând pe Greta Garbo, proprietarii unor mărunte fabrici de sifoane cu un volum de Samain sau Théodore de Banville uitat în mână, morari și îngeri mascați.

— Arta e strâns legată de manufactură, continuă doctorul, de aceea și-a găsit în evul mediu o astfel de înflorire, ea dispare o dată cu industrializarea. Sigur, rudimente vor mai exista încă, procesul e dialectic, se vor mai vedea pe ici, colo, câte un individ cu un șevalet, la umbra pricăjită a vreunui pom singuratic, sau vreun bețiv care să improvizeze un sonet, de dragul unei cafele bune, fără zahăr. Într-o vreme când pătrundem în spațiul cosmic, ce să-mi mai spună un mărunt pastel sau o elegie pe marginea unui eleșteu?! Nimeni nu va mai ști cum arată un eleșteu adevărat! A, ceea ce a fost până acum, arta trecutului, ca să zic așa, se

va păstra, va primi chiar o prețuire mărită, o atenție de care cei vechi n-au fost în stare; ea va deveni din ce în ce mai mult un document de epocă, dar nu etnologie sau moravuri, nu vreau să fiu greșit înțeles sau vulgarizat; pur și simplu un document valoros ca un testament unic al unei averi încâlcite sau, și mai bine, ca o serie de timbre, limitată, cu un defect oarecare, care o face celebră, cu care se pot cumpăra acțiuni la un mare trust metalurgic. Vom privi aceste mostre de artă cu respectul și naivitatea cu care privim la un copil ce se joacă, înțelegându-i gravitatea și sudarea cu prezentul lui, noi, inși incapabili, tocmai prin complexitatea noastră adultă, de a ne uni perfect cu prezentul. Nu trebuie să ne neliniștim, arta va dispărea!

— Domnul Lebeziadnikov în acțiune, spuse rânjind Laurențiu.

— Tu nu ai încredere în viitor, dragă comanditore, dar viitorul îți va arăta că greșești. Peste o sută de ani, fața lumii va arăta cu totul altfel, lucrurile vor fi privite cu...

— Peste o sută de ani, coșmelia asta în care locuim noi, spuse Ceea, privind-o vesel pe nevastă-sa, cu scara de lemn aplecată într-o parte și podul de lut prin care au loc, în fiecare noapte, cavalcade de șoareci, filmate de „Twentith Century Fox", va fi exact pe același loc în care se află astăzi, numai jos, la parter, se va deschide o prăvălie de mănuși, cu un rulou electric și un bec de neon mare pe stâlp!

Și Ceea râse cu poftă, grosolan, și Măriuța îl urmă, privind puțin jenată spre musafir, dar neputându-se împotrivi soțului ei și expansiunii sale contagioase.

— Așa vezi tu viitorul? spuse Minda, privindu-l contrariat, oarecum trist, pe amfitrion. Asta aștepți tu de la viitor, o nouă prăvălie de mănuși și... cavalcada aia... cum îi zice?!...

— Prostii! făcu Laurențiu, bine dispus. Să mai bem un pahar! N-ai băut aproape deloc, doctore, s-ar zice că te îmbeți fără să bei! Bravo, foarte economic! Haide, dă pe gât restul ăla, să-ți mai torn unul. Ce dracu, de când a plecat soacră-mea, am rămas să beau singur, ca un câine!

— Ha! Ha! Ha! râdea Măriuța, rupând puțin din marginea arsă a cozonacului.

...Peste câteva zile, Minda, care se simțise foarte bine în casa lui Ceea, se abătu din nou pe acolo, dar fie din pricină că nu se anunțase, fie din pricină că era încă dimineață, cu puțin înainte de prânz, nu găsi acasă decât pe Maica, pe Cristina, care săpa tuneluri pe sub mobile, și pe Sabina. Francisca era la școală. Doctorul stătu doar câteva minute, se afla o dată cu el, acolo, și cineva de la societatea de gaze care verifica branșamentele, o persoană care ocupase atenția întregii case, și Minda plecă, precipitat, cerând voie să facă o plimbare cu Sabina, prin apropiere, s-o invite la o cofetărie, eventual. Nici fetița, care imita pe cei mari, și nici Maica, ce gătea (cel de la gaze, el însuși, păru o clipă mirat sau doar distrat) nu fură prea încântați, fetița încă nu luase masa, avea să-și facă ghiozdanul, bine, dar e numai pentru un sfert de oră etc., etc. și iată-i pe cei doi, doctorul de mână cu Sabina-cea-serioasă, pe stradă. Ea încercase de vreo două ori să-și elibereze mâna din palma mare, caldă, puternică a tovarășului ei, dar Minda nu cedă, strângând ușor dinții și, mai înțeleaptă, Sabina cedă. Făcură de vreo două ori înconjurul casei ei, fetița se uită mereu la ceas, apoi intrară la o cofetărie, unde Sabina, crezând că intraseră de dragul ei acolo, refuză orice fel de prăjitură. Văzându-l apoi pe doctor că înfulecă cu mare apetit două rulade cu frișcă și două cremșnituri, acceptă să ia o savarină, pe care o mâncă îndelung, absentă, cu gesturi studiate, și Minda izbucni în râs, gândindu-se ce-ar fi dacă i-ar oferi o țigară. Gustă puțin și din cafeaua doctorului, declară că e reușită, dar are prea mult zahăr, apoi acceptă să aleagă, pentru Cristina, Francisca și Maica, un carton de prăjituri. Abia acum fetița se însufleți ușor, în emoția căutării prăjiturilor prin vasta vitrină, comandând cu o voce șoptită, categorică, vânzătoarei, dar, o dată ieșiți în stradă, refuză să-l mai ia de mână pe Minda. În fața casei dădu mâna politicos cu el, mulțumi frumos pentru plimbare, făcu chiar un knix, ușor, din genunchi, și urcă treptele familiei, ducând solemnă marele carton cu ambele mâini, cel mai colosal carton de prăjituri pe care ea îl ținuse vreodată în mână. Minda așteptă până se auzi sus ușa de la intrare pocnindu-se, apoi își văzu de drum. Era în întârziere, peste o jumătate de oră avea curs și, nu știu cum se făcea, de când își vânduse mașina, era mereu în panică de timp. Nu

întârzia nici acum, se înțelege, el ar fi suferit prea mult dacă s-ar fi întâmplat asta o singură dată, se gândea doar dacă n-ar fi mai potrivit să-și cumpere o bicicletă, s-ar fi putut strecura foarte bine prin circulația orașului, la anumite ore nu prea intensă. Ezista încă, se vedea pedalând pe velociped cu pardesiul fluturând, cu servieta sa, în care se aflau foile de hârtie, agățată de ghidon, urmărit de ochi sceptici. Prostii, până la urmă așa va face, știa sigur că așa va face, era o idee practică, de bun-simț, și rațiunea va trebui să iasă învingătoare. Se complăcea însă în această plăcută ezitare încă un timp, dealtfel venea și iarna, până la primăvară putea rezista, nu știu, nu știu... De câteva ori trecuse foarte aproape de biroul unde se dădeau anunțuri de mică publicitate, și nu se putu împiedica să formuleze anunțul în gând. Voia o bicicletă solidă, cu gențile subțiri, nichelate, să fie ușoare și întreținerea lor să nu-i ia prea mult timp, cu un solid acumulator pentru orele de înserare. Își aducea aminte, zâmbind, de Drăgănescu, pedicuristul lumii bune din orășelul în care copilărise, cel care-și petrecea jumătate de viață pe bicicleta sa, marca *„Wanderer"*, alergând de la o cucoană la alta, sau pe bătrânul Deutsch, vânzătorul de ziare, proprietar de vie și de trei corpuri de casă, care pedala toată dimineața pe *„Diamantul"* său, cu cele două sacoșe de trestie atârnate de ghidon, burdușite cu reviste și ziare străine și indigene, alături de un *Maxply* cu care, la ora șaptesprezece precis, în mijlocul unei droaie de puberi și adolescenți, pe terenul secund de tenis din parcul mare, desena cele mai viguroase *„drive"*-uri și *„back-hand"*-uri. Sau Duma, antreprenorul, alt mare ciclist! Sau Juhasz, zugravul, un om de peste o sută de kilograme, pe o bicicletă subțire, parcă decupată din hârtie, marca *„Es-Ka"*, pedalând leneș în costumul său de lucru stropit în cele mai vesele culori, Arlechinul placid al orășelului, bucuria tuturor celor ce-l întâlneau, alergând de colo-colo, cu servietele subțioară, de la Bancă la Administrația financiară, de la Episcopie la Casa cercuală, de la Ocolul silvic la Așezămintele de binefacere. Ce mai cicliști, domnule! Va fi oare vrednic de ei?!

În aceeași săptămână, într-o după-amiază, în jurul orei șaisprezece, Laurențiu nu ajunsese încă acasă de la tribunal. Minda urcă din nou la

familia Ceea și le invită pe cele două domnișoare mai mari, Francisca și Sabina, la o scurtă plimbare în jurul casei, la o prăjitură. Era zi de curățenie mare în casă, mobilele erau cu susul în jos, toate covoarele strânse, și doamna Măriuța fu bucuroasă să scape, pentru o oră, de fetițele care i se încurcau printre picioare (Sabina era ușor gripată, era a doua zi că lipsea de la școală, fu îmbrăcată cu o excesivă grijă, svetere, fulare, șosete, plictiseli enorme!), și Minda, ținându-le de mână, posesiv, pe cele două tinere, radia de fericire. De data aceasta, curios, Francisca, admiratoarea lui, fu cea îmbufnată, și Sabina, echilibrata Sabina, mai concesivă, mai îngăduitoare cu cavalerul lor. Cu Sabina mai „ieșise" o dată și asta se vedea, se „simțea" în dezinvoltura „domnișoarei Sabina", auzi, impostoarea, câtă impertinență! Minda surâdea blând deasupra acestor mărunte vanități și le declară formal celor două fete că, peste zece ani, când vor fi ambele bacalaureate, le va cere familiei lor, în fiecare primă duminică din lună, să ia masa de prânz cu el, la cel mai *chic* restaurant din București. La *„Athénée Palace"* sau la *„Capșa"*... avansă doctorul, amabil, prudent. Nu-nu! ripostă cu oarecare vigoare Francisca, „preluând conducerea", la *„Moldova"*, unde merge și Tușa-Roșa. Evident, evident, se grăbi să accepte Minda, *„Moldova"* era un restaurant foarte cochet, poseda și o grădină cu o logie parcă... dar cine era Tușa-Roșa, dacă nu comitea o indiscreție?!... Numele, oricum, suna foarte atrăgător, simpatic chiar... Sabina nu răspunse, tăcea ostentativ, cu sprâncenele ușor strânse, contrariată, evident, că se aprobase atât de ușor, cu atâta „nesocotință", propunerea „celeilalte", care, bineînțeles, știa să se „infiltreze", ignorând cerințele elementare ale demnității de care orice tânără de familie bună, care se pregătea de pe acum pentru bacalaureat, trebuia să... Francisca dădu unele informații, spunând că Tușa-Roșa (ea atrase atenția în primul rând asupra grafiei numelui: e adevărat că se pronunța Tușa-Roșa, dar se scria Tușa-Roca, lucru pe care Minda îl acceptă cu gravitate, dând din cap) era una din admiratoarele lor, a ei și a Sabinei. „A mea și a ta, nu invers!" rectifică Sabina, și Francisca acceptă că greșise. Tușa-Roșa era una din admiratoarele, poate cea mai mare admiratoare a Sabinei și a ei, a Franciscăi. „Vrei să spui, poate, își permise doctorul, cu un ton cald, o

rectificare, vrei să spui că voi două sunteți admiratoarele dânsei, poate cele mai serioase admiratoare ale ei?!" „Da, acceptă Francisca, de fapt așa e!" Ele o admirau pe Tuși-Roși, soția lui Baciu-Traian, și o considerau drept idolul lor. Și asta de aproape un an de zile! „Grozav, spuse Minda, văzând că Sabina nu obiectează cu nimic. Dar cine e Baciu-Traian?" La această întrebare-cheie, cum credea el, nu primi însă nici un răspuns, ambele fetițe începură să privească cu insistență într-o vitrină cu conserve de mazăre boabe, apoi Francisca se smulse din mâna lui și alergă pe trotuarul de *vis-à-vis*, unde o cunoștință a lor, tânărul Pavlovici, împreună cu bunica lui, tocmai... trecuse bine de două ore, două ore și jumătate, poate chiar și mai mult, când Minda se despărți în fața ușii de cele două domnișoare Ceea, ce duceau sus, ca de obicei, un carton de prăjituri și o sticlă de șampanie pentru tăticu. Mergând alene spre casă, avea o după-amiază întreagă și o seară de lucru înaintea sa, Minda se gândi cu oarecare emoție la Sabina și Francisca, la Cristina, care săpa culoare întunecate prin aerul camerelor, la Maica, cu pielea gâtului atârnând ca niște steaguri, cu picioarele ei groase, diforme, cu veșnica ei bună dispoziție, la Ceea, atât de sensibil, de plin de tact, la doamna Măriuța, o femeie echilibrată, serioasă, muncitoare (pe care Sabina o imita deja atât de bine, maimuțărind-o, fără să-și dea seama, ha, ha!), doamna Măriuța față de care el avea sentimentele cele mai alese, pline de stimă, și doctorului i se păru că și soția prietenului său îl înțelege, începe să iasă din rezerva sa, de aproape doi ani, și îl simpatizează tot mai mult, chiar dacă o face în felul ei, rezervat, gradat, fără exaltări care, poate plăcute în primul moment, lasă, nu știu cum, un iz neplăcut apoi. Avea și dreptate doamna Măriuța să manifeste oarecare rezervă, timp de mai bine de doi ani, deși prieten atât de intim cu Laurențiu, el și Ludmila nu le intraseră decât o dată sau... nu, de două ori, exact de două ori, în casă, deși fuseseră, la început mai ales, de nenumărate ori invitați și așteptați chiar. Minda trebuia să roșească acum pentru lipsa sa de civilizație, pentru grosolănia pe care și-o permisese față de familia atât de serioasă, de simpatică, a unicului său prieten adevărat, a confidentului său, singurul om care nu manifestase niciodată nici o umbră de interes în relațiile cu

el, asta era culmea. Ceea avea chiar un medic consultant, refuzase să-l deranjeze pe el, pe care atâția străini și impertinenți necunoscuți îl deranjau cu telefoane în miez de noapte, și asta era o poveste veche, o discuție veche a lor, cu oricâte insistențe ale internistului, Laurențiu nu accepta să-l consulte, atunci când avea nevoie de o rețetă sau de sfatul medicului pentru el și pentru familia sa. (Deși nu prea avea timp, Minda accentuase, de la început, da, asta făcuse, că nu-l deranjează deloc, dimpotrivă, să devie medicul său și al familiei sale.) Laurențiu, excedat de insistențele lui Minda, chiar dacă accepta, după trecerea a câteva luni, se verifica faptul că el își găsea aiurea asistența medicală, deși îl vedea curent pe Minda, uneori de câte două ori pe săptămână. Bah! O formă a marii sale delicateți, și Minda, la timpul potrivit, adăugă această calitate celorlalte calități ale lui Ceea: stabilitatea sa sentimentală, inteligența deosebită, cultura, o viață onestă, curajoasă, candoarea. Bine-bine, dacă nu voise să-l deranjeze ca medic (deși Minda îl deranja și-l suna la orele cele mai imposibile, chemându-l în oraș sau comandându-l la el acasă), de ce trebuise el să se poarte astfel cu familia sa?! E adevărat că, la început, Ludmila o vizitase în vreo două rânduri pe doamna Ceea, pe fetițe, da-da, ea fusese prima care o descoperise pe Maica, cum de uitase, apoi, nu știu cum, renunțase și Ludmila și totul se petrecu ca și cum ar fi fost normal, în câteva rânduri (Minda roși cu putere acum, amintindu-și) Ceea și familia sa îi așteptaseră cu masa pusă și cu alți musafiri, chemați anume pentru ei, și ei se scuzaseră în ultima clipă. Impardonabil, mai ales că o dată, el ținea bine minte, nici nu intervenise „ceva", așa cum mințise el la telefon, ci, pur și simplu el, Minda, nu mai avu chef să meargă acolo, în mijlocul acelor oameni. Neplăcut, trebuia să roșească, acum, pentru el însuși, și el, Laurențiu, niciodată nu făcuse cea mai măruntă aluzie, totul era ca și cum Minda reprezenta corectitudinea în persoană, și ei încetară să-i mai invite. Ei bine, făcu doctorul, mergând cu pași grăbiți, cu mâinile la spate, absent, printre numeroșii trecători, împins de unul, privit o clipă cu uimire de altul, spre casă, ei bine, a venit clipa nu să repare jignirea și grosolănia sa trecută, așa ceva nu se putea repara! Nu, ci de a-i descoperi pe prietenii săi, familia prietenului său,

celula aceea caldă, umană, sfioasă, care pulsa anonimă în marele ciclon al existenței din jurul său. Celula aceea în care se simțea atât de bine, în care era primit cu atâta relaxare, ca și cum totul se înțelegea de la sine, așa cum sunt adevărații prieteni, care nu pun prea multe întrebări, în fața cărora ai totdeauna dreptate, mai ales când ai dreptate, ha! În fața cărora poți îndrăzni să fii drept, inteligent, curajos, darnic, fără a stârni resentimente, invidii mărunte, jegoase! Da-da, făcu el, grăbind involuntar pașii, adevărații prieteni! Adevărații prieteni! Pe cine avea el în jur, dacă privea o clipă, calm, lucid?! Mulți amici, nenumărați amici și confrați politicoși, respectuoși, cărora nici prin gând nu le-ar fi trecut să-l iubească, ba, dacă cineva le-ar fi propus acest lucru, cred că ar fi ridicat foarte jigniți din sprâncene, ce, doctorul Minda, somitatea, monstrul, are nevoie de iubire?! Ce prostii! „Evident-evident, murmură doctorul, mărșăluind spre casă printre atâtea ființe ca niște umbre ce treceau pe lângă el, nu era nici o nevoie! Nu-nu, domnilor, respectați-mă în continuare, acoperiți-mă ca într-o hlamidă comodă cu abjecția și balele sincerei voastre stime, oferiți-mi cuminte, mai departe, spre placidă vizionare, cefele voastre congestionate, în mod ierarhic, faceți-mă modelul vostru social și profesional până am să încep să urlu, ca un animal singuratic, închis într-o peșteră, fără apă, fără lumina reflectată de pupilele semenilor săi, să urlu și să-mi sfâșii tîmplele, într-o durere enormă în indecența ei, pentru că... cui te poți plânge de așa ceva?! Respectați-mă, domnilor, poftiți-poftiți, vă rog, încet, nu e nevoie să vă îmbulziți, treceți pe rând prin fața mea și scuipați-mă, așa, chiar pe față, între ochi, în colțul buzei, pe mâini, dar, vă rog, nu face nimic, chiar dimpotrivă, ei, cum o să mă șterg?! Cum s-ar putea să manifest atâta nedelicatețe, grosolănie chiar față de?!... Nu-i așa? De respectul, de amabilitatea cu care mă dați de exemplu, de privirile bovine cu care mă urmăriți, și dacă mi-ați atinge, așa, din greșeală, o, nu halatul, ci chiar pielea mea privată, palmele, tâmplele, gura, dacă m-ați săruta din greșeală, oh, cum ați tresări, cu câtă scârbă! Poftiți-poftiți, ei, domnule asistent, de ce treci înaintea domnului Ionescu?! Dânsul e doar lector! Nu-nu, nici o grijă, voi veghea ca nici dânsul, care e doar suplinitor, să n-o ia înainte cu respectul domnului doctor Tarna, care e lector

numit! A, dumneata, da, dumneata de colo, ce te fofilezi, uiți că ești plătit cu ora, dacă decanatul, la un moment dat, nu-i așa... rămâi simplu medic primar, acolo, la dracu în praznic! Așa că!... la coadă, domnilor, la coadă și răbdare! Eu am răbdare, oho, ce răbdare și, he, he, dealtfel, nici nu mai simt nimic! Sunt ceea ce s-ar putea numi o statuie de scuipat, ceva ce arta modernă plastică încă nici n-a descoperit, oricum, ceva foarte modern! Ei, m-am zbătut eu cât m-am zbătut, dar mi-am dat seama că cel mai bun lucru ar fi... poftiți, poftiți, intrarea e pe aici! Ei, e puțin cam strâmtă, treptele astea sunt cam incomode, aici, în locul ăsta, inevitabil, te freci de pereții acoperiți de funingine, dar, ce să-i faci, am făcut memorii peste memorii! Nu face nimic, când vrei să-ți manifești respectul sincer, nici o incomoditate nu-i prea mare! Nu la serviciu, bineînțeles, pe culoarele clinicii, pe stradă, la spectacole sau la facultate, nu-nu! Acolo suntem cu toții egali și ne prefacem foarte bine că suntem, asta ajută imaginii noastre în oglindă, asta ajută posterității! Dar așa, când suntem între noi, nu-i așa... când suntem singuri, între noi, aplecați deasupra unei cărți, când ridicăm în aer un film, la o auscultație îndelungă, la un ecagheu, când vorbim despre «cu totul altceva», da, atunci, da, cu lăcomie și furie, cu o anumită hulpăvenie pe care nu ne-o poate reproșa nimeni, absolut nimeni, atunci repeziți-vă, atunci, domnilor și stimați tovarăși, să ne repezim cu toții, fiecare la aparatul său, fiecare în postura sa, dinainte și milimetric cunoscută! Eu voi sta drept, țeapăn chiar, iar voi, frecându-vă de zor parotida și sublinguala, mă veți acoperi de scuipat, de bale chiar, cei mai exersați, cei ce au mai multe șanse, cei cu talent «înnăscut»! A, bineînțeles, fără nici un folos imediat, practic, așa ceva ar fi și înjositor pentru ambele părți. Vai de mine, nici nu se pune problema! Cel mai intim, cel mai profund respect! Și dorința de a mă imita, evident, nu e nimic rușinos în asta, dimpotrivă... Ha, ha, îmi place cum sună asta: «Dimpotrivă»! Firesc, vreți cu toții să imitați trecutul meu, evident, esența trecutului meu, bineînțeles nu momentul când stăteam cu degetul în nas în fața stâlpului de afișaj sau în felul în care băteam cu degetele claviatura unui marș inventat! Să-l imitați, nu-i așa, scontând, cum e și logic, că se vor arăta și roadele mănoase, la început

mai firave, timide, apoi... să te ții! Așa ne învață logica, experiența, cine se înecă ce face?! începe să imite pe un om care înoată, face exact aceleași mișcări ca cineva, se vede asta prea bine, care plutește la suprafața apei, parvine să plutească! Evident, asta o vede și un copil, nu e nici o legătură între înot, propriu-zis, și plutire! Ce-i abstracțiunea asta dubioasă, idealitatea asta reacționară, cum poate, cum ar putea înotul, în sine, să te ție la suprafața apei?! Nici pomeneală, ei, da, dumneata ești încă foarte tânăr, crezi tot ce scrie în cărți, ia stai numai să treci de douăzeci de ani, fă-ți armata, binișor, culcați, drepți, culcați, drepți, târâș, cu lopata în mână, pune-ți masca, vine gaze, drepți, culcați, la mine-fuga-marș, stânga-mprejur, și atunci ai să-ți dai încet seama că o simplă abstracțiune nu te poate salva! Ei bine, fătul meu, când te înec, când simți că te înec cu zâmbetul tău fotogenic cu tot, să imiți pe cineva mai prost, mai incult, mai puțin sensibil, ca să zicem așa, dar care... da-da, care plutește, care înoată! nu înotul, ce prostie, ci pe «cel care înoată», el trebuie imitat! Lași binișor rușinea și vanitatea deoparte și faci ca el! Nu întinde el mâna, n-o întinzi nici tu, ce dacă la carte scrie că... ce legătură are aici cartea, aici e viață, domnule, viață, milion la sută, dezvață-te, dacă ai învățat «corect», ei, asta-i, ce, mișcarea corectă te ajută la ceva?! Aiurea, mai mult te induce în eroare, cum spunea și deunăzi nu știu cine! Dă el dintr-un singur picior? Foarte bine, dă și tu, măgarule, tot dintr-un singur picior! Și ce dacă nu-i «așa de elegant»? Bravo, parcă eleganța... ei, asta-i, acum vrei să te salvezi și într-un mod elegant! Ține el mâna răschirată?! Întocmai să faci și tu dacă vrei să trăiești mult și bine pe pământ! A, vrei să mori ca un erou, cum scrie în cartea de citire?! Mă rog, n-ai decât, dar atunci ferește ușurel din drum, mai avem și altceva de făcut decât să strângem toți pisoii care... nu-nu, dânsul nu face parte din... nu-nu, dă-te, domnule, la o parte, ce dracu, n-auzi, suntem și-așa în întârziere, ne mai arde acu și de tot felul de miorlăieli și de teorii!

Da-da, stau, domnilor confrați, stau și nu mă mișc! Măsurați-mă, luați-mi modelul, umerii, atâta, la pantaloni, atâta, stau drept, uite, ridic și cotul, nu-i nimic dacă dânsul n-a apucat, îl mai ridic o dată, desfac picioarele, la centură, atâta, peste fese, atâta, nu-i nimic, ce dacă m-ați

scuipat drept în ochiul drept, he, he, am trecut noi și prin... uite aici, în păr, sau, și mai bine, îmi dezgolesc brațul, ha, ha, ia uite ce piele albă, scârboasă, ce poți să faci decât să scuipi pe săturate, eu însumi aș scuipa pe ea, credeți-mă, dacă n-ar fi un gest cu totul deplasat, așa, demagogic, cum se zice, chiar orgolios! Ha, ha, he, ia uite, mă gâdilă chiar ceea ce-mi faceți, n-am crezut niciodată că... hi, hi, hi, ce-i asta, domnule, dar știi că e foarte plăcut?! Să mă întorc?! Dar cum să nu, cu toată plăcerea, de fapt chiar așteptam să... ho, ho, ho! He, he, he! Ha, ha, ha, ha! Hu, hu, hu! Hi, hi, hi! Ha, ha, ha! Hă, hă, hă, hă hă hă!...

...Auuuuuuuuuuuuuuuu!... Auuuuuuuuuuuuuuu!... Auuuuuuu!...

Dă-l dracului, nu-i dați nici o atenție, mofturi, un mărunt accident tehnic... Deci, pe-aici, poftiți-poftiți, domnilor, vedeți că scara e cam strâmtă, poftiți, poftiți, vă stau la dispoziție! Poftiți!..."

Era prea târziu, sau doctorul nu a fost în stare, ca un adevărat bărbat, să aducă lumină în lucruri. După încă câteva vizite, precipitate, anunțat sau neanunțat, la ore potrivite sau nu (într-un rând scosese în stradă și pe micuța Cristina, fără să observe cu strictețe regulile igienice, tocmai el, un ucenic al lui Hyppocrates, ceea ce atrase copilei o bronșită cu complicații), Ceea fu rugat de către nevastă-sa să aibă o discuție, cu toate menajamentele posibile, cu Minda.

— Nu înțeleg, se revoltă doctorul, ștergându-se cu o batistă mare, albă, pe față, intenția mea a fost cât se poate de...

— Nu vorbim aici de intenție, replică rece Laurențiu, soției mele și mie nu ne convine, în lipsa noastră de acasă, ca cineva să târâie fetițele pe străzi, în localuri!... Au devenit, dealtfel, amândouă, cele mari, imposibile, întreabă mereu de tine, când se potrivește și când nu, au început să facă mofturi, educația lor începe să lase de dorit! Se pare că tu aplici cu ele un limbaj... nu știu cum să spun, de la egal la egal, ceea ce sună foarte frumos, așa, în teorie, adevărul e însă că...

— Dar bine, râse Minda, lovindu-și coapsele cu palmele, e ceva total neinteresant procedeul meu didactic! De câte ori le văd eu pe săptămână și cât timp, de fiecare dată? V-ați întrebat?!

— Nu contează, răspunse Ceea, flegmatic, nu e bine să le vezi și să le scoți din casă în acest fel, diminețile sau în primele ore ale după-amiezii, alergând cu ele pe străzi, prezentându-le unor persoane necunoscute, care...

— Dar bine!... râse dezarmat Minda.

Ceea însă continuă, inflexibil:

— Dă-mi voie! Dacă vrei să le vezi, dacă vrei să *ne* vezi (și el sublinie cu intenție acest „ne", privindu-l adânc, în ochi, pe prietenul său), anunță-te, o dată, de două ori pe lună, vei fi foarte bine primit, te asigur de acest lucru, și poți să-mi vezi fiicele, pe toate trei, în prezența părinților lor, a bunicii... și toată comedia asta cu cartoanele cu prăjituri, sticle de șampanie! și Ceea pufni nemulțumit pe nări.

— Dar bine, omule, șampania era pentru tine, pentru Maica!

— Dacă vreau să beau șampanie, ne cumpărăm noi singuri. Iar cât privește fetițele, acest exces de dulciuri, torturi...

— Dar e absurd, nu înțeleg?!... și Minda își privi prietenul cu mâinile întinse, cu zâmbetul perplex agățat pe buze.

Celălalt îi oferea umărul și tâmpla, răsfoind, distrat, o carte, după cât se părea un manual al convențiilor, *Usages du Monde — „Règles du Savoir-Vivre dans la Société Moderne", par la Baronne Stoffe, Paris, „Victor Havard", Editeur, 1889.* Câteva minute bune nu scoase nici unul nici un cuvânt. Minda se plimba încolo și încoace, fumând, cu aceeași expresie, aproape imbecilă, pe figură, continuând să nu înțeleagă nimic, Laurențiu răsfoind cartea legată în piele.

— Ce se mai aude cu... femeia aceea, cu Fabian?!... rupse Ceea primul tăcerea.

Minda se întoarse surprins și îl privi, profund contrariat, uitând să-și închidă gura de stupefacție, dar celălalt nu păru să bage în seamă; fără să se miște, cu ochii mereu în cartea aceea, adăugă:

— Mi se pare că e internată... că e bolnavă! Ce are?!...

Ceea nu părea foarte interesat de răspunsul doctorului, dealtfel reproșul din tonul lui părea că i se adresează lui, de parcă boala Miei Fabian ar fi fost în legătură cu o neglijență măruntă a lui.

— O... pleurită, recidivată! răspunse Minda, șovăitor.

— Păi... luna trecută a fost încă o dată internată! De ce ai scos-o?! Ceea răsuci capul și Minda se întoarse, la rândul său, fără să răspundă, și celălalt adăugă: Nu cumva voiați să vă... căsătoriți!

— Da, asta voiam, spuse doctorul, totul era pregătit, invitațiile trimise, rudele sosiseră din provincie!...

— Dar bine, izbucni Laurențiu, sărind de pe fotoliu, femeia era încă bolnavă! Nu puteați aștepta câteva săptămâni?! Ce-i tot scandalul ăsta?!

— Nu era bolnavă, răspunse Minda cu voce sigură, era perfect restabilită. Din vina ei, însă, a răcit la o curățenie mare... a ieșit apoi în stradă dezbrăcată, tocmai când începuse să fulguiască, să umple niște sifoane!...

Ceea își privi prietenul cu ochii holbați, apoi începu să râdă. Râdea din toată inima, fără să se poată opri, și Minda dădu din umeri, continuându-și plimbarea, atent să nu-i cadă scrumul pe covor. Slăbise, hainele atârnau pe el, gâtul îi juca în gulerul cămășii albe, mâinile i se subțiaseră, ieșeau din mânșetele sale impecabile, ca niște gâturi de lebădă.

— De ce n-o părăsești pe femeia aceasta? întrebă Laurențiu. Nu-ți dai seama de ce scandal te înconjuri?!

— Ei bravo, ricană doctorul, pastorul luteran care...

— Nu-nu, întrerupse nervos, impoliticos, Laurențiu, nu te preface naiv, nu e vorba de scandal aici, știi foarte bine, nu mă interesează asta! Dealtfel, nu acest lucru ți-l reproșez, el te-ar putea umaniza dacă ar fi... dacă ar fi real! Dar așa... dar așa, e ceva pur și simplu indecent, scârbos! Iartă-mă că-ți spun, dar... tot ce faci de un an încoace e pur și simplu jegos, absurd, ai ajuns o... jigodie, o jigodie lamentabilă! Bravo, mai și râzi! Asta ai de răspuns?!

— Nu era mai bine, spuse Minda cu un sarcasm vesel, inofensiv, nu era mai bine dacă tăifăsuiam despre domnișoara Pitina, Lepădatu-cel-cu-ochi-de-viteluș și frumoasele vremuri apuse?!

— 'Ai sictir!

— Istoria pubertății noastre politico-erotico-sentimentalo-existențialo-proustiano-filosofardo...

Laurențiu se întoarse cu o mișcare bruscă, încât Minda tresări, îl privi cu ură neacoperită și îl înjură cu o plăcere care înflorea din fiecare cuvânt, o înjurătură grea, ordinară, profund jignitoare, și Minda îi opuse zâmbetul său agățat sub nas care se strepezi însă, ușor, de aerul supraîncălzit al camerei. Apoi, doctorul se întoarse cu spatele, se depărtă instinctiv câțiva pași și, după rigiditatea umerilor săi, Laurențiu ghici panica care îi bântuia ființa, plânsul comprimat, și o clipă își regretă pornirea, el, un ins atât de reticent. Apoi dădu din umeri. „Plâns de paiață! gândi el. Stă lângă perete ca lângă o oglindă de cristal și e fericit când își simte lacrimile cum îi cad pe guler! Probabil că și le numără, ca să și le noteze, diseară, în jurnalul său intim! O biată paiață abjectă!" Și-l mai înjură o dată, în gând, mai calm, mai rece, mai disprețuitor. Ținea încă la el, era singurul care mai ținea la el, așa credea cel puțin, și poate că acesta era și adevărul, dar nu se putea abține, cel puțin în după-amiaza aceea nu se putuse abține. Vorbise dealtfel numai spre binele lui, al lui Minda, chiar și ura sa izbucnise din iubire. „O ură comodă!" ar fi spus cineva.

— Ce nevoie aveai de această femeie?! Dealtfel, se pare că în ultima vreme abia vă mai vedeați... ce rost avea să vă însurați atunci, voiai să-i dai o reparație morală, te pomenești?! Ceea vorbea acum cu un ton mai ponderat, mai blând, cu toate că Minda nu se întorsese de la perete: Un an întreg, adăugă Ceea, lovindu-și palmele una de alta, un gest pe care-l văzuse la nu știu cine, un an întreg, aproape, cu această femeie, cu această ființă! La un moment dat se pare că te-ai și mutat la ea și... se petreceau niște orgii acolo, în locuința aceea...

Minda se întoarse. Avea fața senină, surprinzător de uscată, de relaxată. Ridurile din jurul ochilor erau însă mai agravate, de parcă ar fi fost afumate:

— Orgii?! făcu el cu ironie. De unde ai scos-o și pe asta?! și râse încet, disprețuitor și Ceea, după o clipă, râse și el.

Se așezară, apoi, amândoi.

— Aveai nevoie de această femeie?! întrebă încă o dată Laurențiu, vorbind încet de data aceasta.

Minda ridică din umeri:

— Probabil, de vreme ce... crezi că suntem în stare să... cine e cel care trăiește în lux, care își poate permite să... să...

— ...Să se folosească de un om, vrei să spui? completă Laurențiu, râzând. Nu-i așa?! Asta ai vrut să spui?! De ce nu poți să vorbești? De ce nu poți să-ți descleștezi fălcile alea groase, ale tale, și să... mai ai cumva jenă față de mine, mai exist eu în fața ta, așa, ca o prezență străină, care intimidează?! N-am vorbit suficient încât să... i-ascultă, doctore, voiam demult să te întreb un lucru care ție, oricum, ți-este indiferent, așa că am să te întreb acum: spune-mi, ai vrut vreodată, ai simțit vreodată ispita să te.. omori, să te distrugi? În adolescență sau... altă dată. Ia spune?!...

Minda, distrat, dădu „nu" din cap.

— N-ai avut niciodată tentația să-ți tai venele?! insistă Ceea, aplecându-se ușor în față. Așa, să scrii o scrisoare și să... sau să iei cianură, să mori în scaunul din fața biroului tău, lângă cărțile tale, să...

Minda ridică din umeri cu aceeași mină nedumerită, sinceră.

— Nici pomeneală, spuse el, nu sunt tipul! E adevărat, a fost ceva odată, în penultima clasă de liceu, ceva extrem de banal, ceva ce nu a depășit stadiul primului gând jucăuș!...

Laurențiu tăcu câteva clipe, apoi adăugă:

— Știi, mi-au trecut prin minte cele mai idioate gânduri... în legătură cu tine, bineînțeles!...

— Mai bine scrie direct o nuvelă! râse batjocoritor doctorul, privindu-și scrumul ce se ținea încă.

— Cred că știi, continuă netulburat Laurențiu, că despre tine circulă cele mai stranii zvonuri! În șoaptă, e adevărat, colosala ta forță de muncă astupă toate gurile, dar... știi cum se întâmplă! Printre multe stupizenii se strecoară uneori și adevărul, he, he!

— Începi să semeni cu un mărunt boier, cu un nobil de țară scăpătat, comanditore! râse Minda, pentru prima dată bine dispus în acea după-amiază.

— Crezi?! făcu Laurențiu, neinteresat. Ascultă ce vreau să-ți spun: nu mă privește ceea ce faci tu din viața ta privată, nu privește pe nimeni,

dar într-un lucru, într-o privință, te înșeli: nu poți continua să rămâi într-un loc, printre aceiași oameni, care... du-te, cară-te de-aici, cară-te dracului undeva, ce mai aștepți?!

Minda surâse, așteptând ca zâmbetul său să se reflecte, să se lipească și pe fața lui Ceea, aflată la o jumătate de metru de a sa; obrazul lui Ceea rămase imobil, neexprimând nimic, profund rece, de parcă el însuși nu înțelegea prea bine sensul cuvintelor pe care le exprimase.

— Și dacă rămân, totuși? făcu Minda, suflând încet fumul în fața sa.

Laurențiu clipi de câteva ori, apoi începu să se frece la ochi de-a binelea: fumul îi intrase în ochi, el suferea de o sensibilitate mărită, și Minda murmură, reflex:

— Iartă-mă!

Dar celălalt dădu din umeri, continuând să se frece.

— Pasionant, nu?! întrebă Laurențiu, cu orbitele roșii, iritate. Ațâțător, nu?!

— Ce anume?!

— Ațâțător, nu?! Al dracului de... de ațâțător, nu?! Excitant, nu?

Minda mișcă din umeri. Spuse apoi plictisit:

— Nu mai face pe detectivul! Dealtfel, ești mai puțin inteligent, cel puțin astăzi, decât ți se pare, bătrâne!...

— Ha, ha! Ce e nevoie de inteligență în tot rahatul ăsta?! Mi-ar face plăcere, iartă-mă dacă ți-o spun, să-ți dau un dos de labă peste mutra ta băloasă, de savant îmbâlsămat, care...

— Vrei să-mi scot ochelarii, dragă?!... replică Minda, surâzând ironic.

— 'Ai sictir! se spune că...: fostul amant al Miei Fabian te-a îmbrăcat în pumni, odată, cu o ocazie, și că ai chițcăit ceva, adunându-ți cioburile tale „Zeiss" de pe jos, din rigolă! Ha, ha, ho, ho!

— Ți-ar fi plăcut să fii de față, ce? întrebă Minda, bine dispus. Dacă știam, îți dădeam un telefon!... Dealtfel, e perfect adevărat, Geiger mi-a tras un toc de bătaie, a făcut tot ce s-a priceput, săracul!

— Naivul, vrei să spui, nu?! Naivul!

— Cum vrei, fie și naivul! Oricum, nu sunt atât de periculos cum ți se pare...

— Mie?! Nu mi se pare defel că ești periculos! Cred că ești un porc, atât, asta cred!

Amândoi râseră ușurel, privindu-se cu satisfacție în ochi.

— Știi, spuse Minda după o pauză, dacă n-ai avea o familie atât de numeroasă, s-ar putea zice, de către cineva mai perspicace, că ești, într-un fel, *alter-ego*-ul meu, știi cum apar ei în filmele englezești... Dealtfel, resentimentul tău, ura ta măruntă e perfect explicabilă: dacă vrei să-ți pierzi un prieten, roagă-l să-ți povestească câte ceva din viața lui trecută, cum se spune! Nu te îngrijora, e ceva previzibil, perfect previzibil!

— Mă bucură! spuse Ceea, plescăind încet, mulțumit de sine, uitându-se la ceas.

Peste o săptămână, două zvonuri senzaționale ajunseră la urechea lui Ceea și a neveste-si: faptul că Mia Fabian murise, femeia aceea atât de plină de viață, dintr-o banală congestie pulmonară, recidivată, și că doctorul Minda (care, fapt scandalos, nici nu apăruse la înmormântarea prietenei sale sau amantei sale) se lăsase din nou văzut în imobilul lor, de data aceasta nu mai urca scările spre apartamentul familiei Ceea, ci cobora la demisol, intrând în cămăruța caloriferistului cu care, se părea, se împrietenise la toartă. Soții Ceea își făcură sincere reproșuri pentru faptul că îi interziseseră lui Minda accesul în locuința lor (deși nu era propriu-zis o interdicție, în adevăratul sens al cuvântului, nu-i așa?!), dar Laurențiu adăugă, contrariat de mutra posomorâtă pe care o făcea soția lui, după două zile încă de la aflarea acestor vești:

— Inutil să ne facem probleme, el ar fi ajuns oricum acolo!... Am băgat de seamă încă din seara aceea, când povestea Maica, cum i se aprinseseră ochii ca unui șacal! Probabil ardea de curiozitate să vadă ce se petrece acolo jos, în lumea pictorilor-caloriferiști!

— Sărmana Fabian! spuse doamna Ceea.

— Ai cunoscut-o? întrebă cu vioiciune Laurențiu.

— Nu, la drept vorbind, nu... mi-a arătat-o într-o zi Tereza pe stradă. „Ia uite, mi-a spus, asta-i pipița prietenului vostru, profesorul universitar!" Era o femeiușcă plină de viață, ieșea tocmai dintr-o librărie!

— Tereza nici nu știa câtă dreptate avea, spuse Ceea, rânjind. Minda a fost într-adevăr făcut profesor!

— Ce vorbești?!

— Da-da, am uitat să-ți spun! Lichelele astea, până la urmă, au și noroc, fac și carieră!

— Ce-ai cu el, e doar prietenul tău?!

— Da-da, Laurențiu dădu din cap, așa e! Întocmai!

— Ei, hai-hai, nu te aprinde așa, până acu parcă îl făceai lichea, mi se pare! Ce râzi?!

— Ei, râd și eu, așa... ce, nu e voie?! Ai citit cartea aceea, subțire, verde, *Un erou al timpului nostru?*

— *Un erou al timpului nostru?!* făcu Măriuța gânditoare. Nu cred... e ceva de Șolohov?!..

— Nu-nu, spuse surâzând Ceea, e un mic roman, delicios, de Lermontov! Un fel de Stendhal rus!

— Dar de ce? întrebă Măriuța,

— Așa, pur și simplu! Minda a pățit exact lucrul de care fugea mereu; el avea oroare să stea la masă, într-un restaurant, cu o societate gălăgioasă, care atrage atenția asupra ei prin scandal, pe scurt, de vulgaritate! Ei bine, iată-l pe doctorașul nostru, he, he, ancorat până la urmă la o astfel de masă, și inițiatorul scandalului e, de multe ori, chiar el! Și să nu crezi că a început să-i placă scandalul sau vulgaritatea, nu-nu, la fel de puțin ca înainte, dar... de, ce să-i faci! Uneori, intrarea la iubita noastră candidă, cu genele veșnic speriate ca niște aripi de porumbel, e tocmai o scară dosnică pe care se aruncă de predilecție lăturile! Ha, ha, he, he!

— Nu prea înțeleg, mormăi Măriuța, cu gura plină de ace, începuse să încheie ceea ce tricotase săptămâni la rând.

— Nici eu! completă Laurențiu, și ea ridică o clipă privirea, vrând să vadă dacă glumește sau nu, apoi își văzu mai departe de lucrul ei. Dumnezeule! făcu Ceea după câteva minute, trecându-și mâna pe față, ce trebuie să fi trăit acest om lângă ființa aceea!... Cât trebuie să fi înghițit, ce eroism stupid, inuman, lipsit complet de glorie! Iată, asta e ceva ce

se potrivește cu vremea noastră: un eroism fără glorie, un eroism abject! Cine îl mai cântă pe Hercule astăzi sau pe Odysseus cel chior?!

— De ce... „cel chior"? întrebă, absentă, Măriuța.

Laurențiu dădu din umeri fără să răspundă.

— Și unde pui, adăugă Laurențiu, că el a nefericit-o pe ea! Nu a omorât-o, bineînțeles, adăugă el văzând expresia, o clipă nedumerită, a Măriuței, nu-nu, el a făcut-o total nefericită pe femeiușca aceea pe care nimic nu părea s-o dezechilibreze! Ai să râzi, mult mai nefericită decât pe Ludmila, care a suferit, evident, în felul ei nobil și distins, apoi...

— Laurențiu! făcu nevastă-sa cu un fel de reproș absent.

El continuă să râdă:

— Da-da, cu adevărat nefericită a ajuns această... Dumnezeu s-o ierte! Această femeie sănătoasă, echilibrată, făcută pentru cea mai odihnitoare și trivială dintre fericiri, ha, ha! În ultimele șase luni el nu mai dădea decât rar pe la ea. Fabian ajunsese să-l caute prin toate localurile, prin tot felul de locuințe particulare, la amicul acela al lor comun, Nestorescu, a făcut un scandal monstru, o dată, când... nu știu cum s-a întâmplat! El nici măcar nu era beat sau să fi fost surprins cu altele, oricum, ceva cu ce se poate lupta, o josnicie care poate fi înțeleasă, disprețuită, refuzată... Dar așa! Să te bați cu *nimicul!* Auzi, ce ghinion, colosal, să te lupți cu *nimicul!* Sărmana Fabian! Am dat o singură dată în viață mâna cu ea, dar simt un respect și o milă, crede-mă, nesfârșite pentru chinurile ei întortocheate, schizofrenice! A suferit colosal, abject, a fost împinsă cu brutalitate din lumea ei și... bineînțeles că a murit! Ce rezistență morală mai putea ea să opună unei congestii pulmonare, chiar și simple, ha, ha!

— Nu mai râde așa de tare, lumea doarme!

— Ei, e imposibil să refac râsul meu de adineaori cu o octavă coborâtă! Ia uite, ia uite! uneori vorbind, pălăvrăgind, cineva prin gura ta își strecoară mâna sa lungă, păroasă, ca într-un desen futurist! O mână nici măcar prea curată, ca să apuce...

— Ce tot bombănești acolo...

Laurențiu dădu din umeri și nevastă-sa își văzu de treabă. „E un noroc, gândi el, să vorbești cu cineva care te aude pe sfert, o inimă curată,

care e convinsă că tot ce spui... Dumnezeule, Dumnezeule! pe unde o fi umblând acuma, nenorocitul?! Cu cine o fi, cu ce manechin vesel, simpatic își umple acum libertatea sa... libertatea sa fără de care nu mai era în stare să trăiască nici o zi, nici o oră, nici un an în plus?! Parcă îl aud, aici, jos, în mijlocul tinereilor ălora ironici, perorând despre dispariția artei sau cine știe ce altceva, forțându-se să bea, cu silă, cu greață, ca să nu devie suspect, așa cum, probabil, o îmbrățișa cu silă și pe aia, ca să nu devie... suspect! Un țicnit! Bineînțeles, un țicnit! Dar dacă tocmai *ea* exprimase... dacă tocmai *ea* trăia, dacă în ea trăia moartea lui roză, surâzătoare? Numai la el, la internistul nostru amărât, moartea părea atât de seducătore, de irezistibilă, și mai ales moartea sub acea formă... a unui chip ciudat de familiar, de cunoscut, perfect opus însă, perfect străin, dureros de străin s-ar putea spune, așa, cum ai întâlni pe stradă pe iubita unică, femeia unică, a existenței tale, subit amnezică, căreia chipul tău, ochii tăi, aerul tău nu-i mai spun nimic, absolut nimic, și te privește cu politețe rece, indignată, ca pe un acrocheur oarecare, vulgar, care bate bulevardele și se dă puțin îndărăt ca să te poată ocoli și trece mai departe?! Cum să nu izbucnești în plâns în fața acestei „farse" și cum, după prima clipă de stupoare, să nu te *iei după ea*, furiș, prin mulțime, cum să nu încerci s-o seduci a doua oară, aducându-i nefericirea și moartea?! Cum să nu urmărești acea figură, pe care n-o zărește nimeni, dar parcă în «zilele noastre» vede cineva ceva, în afară de troleibuzul supraîncărcat care sosește în stația plină de oameni, ca o gară?! Cum să nu te «țicnești», ca acel prinț vesel la Elsinore, care se uita cu un ochi la slănină și cu altul la făină?! A, nu, ce vulgar, ce «simplist» să te omori fizic, să transformi trupul tău într-un cadavru, așa, ca oricine!... Nu-nu, să rămâi în viață, comanditore, he, he, să rămâi în viață! Iată noua deviză, noul șlagăr: «Să rămâi în viață!» Să intri în peretele acela opac ca într-un tunel, să pătrunzi prin fisura aceea de timp, prin crăpătura aceea, infimă, așa, ca o fisură în porcelan, în dosul căreia se aude un șuierat ușor, un chicotit subțire, nespus de atrăgător!... Și, deodată, să te atingi, pe tine însuți ca pe un corp străin, să nu mai recunoști mirosul cărnii tale, al sudorii tale, să-ți privești mâinile, la care, ca printr-o apă, să ți se pară

că recunoști cea mai infimă trăsătură și desen cu o indiferentă spaimă, așa cum privim o clipă mâinile unui tânăr trântit, mort, pe asfalt, călcat cu câteva minute mai înainte de un camion, alarma aceea surdă și inumană în fața unui corp care și-a pierdut cel mai mărunt simț de conservare! Un trup «în afara legii», o ființă pe care o poate omorî oricine, orice, așa cum turtim și distrugem atâtea stafii când înaintăm cu pași agale, undeva, pe o cărare, sub lumina timidă a soarelui de primăvară!... O milă înecăcioasă de noi înșine ne cuprinde, o milă jalnică, păduchioasă, un plâns înecat, pe jumătate viu, ni se zbate în gât și în stomac, lacrimile refuză să sară peste marginea pleoapei, nimeni, în nici o leprozerie a lumii, nu a văzut vreodată leproși plângând, ei nu mai sunt, pur și simplu, demni să plângă! În lături! La o parte!... În lături!... La o parte!... În lă... tuuuri.... laaoooo partttt... în lllllllăăăăă... laaaaaa oo parrrr... la o p a r t e .....
p ar t lao .....
.....
.....
....."

Capitolul XV

La vreo jumătate de an de la moartea Miei Fabian și de la ultimele evenimente, doctorul Minda se afla într-un compartiment de clasa întâi, într-un accelerat care-l ducea spre nordul țării. Era din nou primăvară, ziua se apropia de echinocțiu, și Minda, întreaga lui ființă morală și fizică înflorea o dată cu ziua ce se mărea, cu soarele ce răsărea mai devreme. Era ceva ce urca din subsolurile existenței sale, din cele mai afunde și mai obscure galerii, această „deschidere", această „bucurie" față de victoria politică a zilei contra „dogmatismului" obscur, din nou învingea Ormuzd în fața lui Ahriman, și el era hotărât, un partizan al lui Ormuzd, al marelui Ahura Mazda, Minda, el însuși un Parsi, un învățăcel al luminatului, paradoxalului, lipsitului de prejudecăți Zarathustra. Era singur în compartiment, se rezemă ușor pe spate și, lăsându-se legănat de arcurile vagonului, o melodie se insinuă în conștiința sa lenevită de monotonia drumului, de soarele ce pătrundea pe geam. Glasul strident al lui Zarathustra, admiratorul soarelui și al lui Dionysos, i se strecura în urechile nevăzute din jurul capului său pașnic, burghez, urechile prin care auzea doar el, internistul Minda. Surâse! Într-adevăr, de câtă vreme nu mai auzise șoapta aceasta, timbrul acestei voci stridente, ciudat de familiare, și zâmbetul său ironic se accentuă. Urechile sale nevăzute, transparente, începură să adie, ca și urechile unui făt în valurile lichidului familiar, amniotic, și el se lăsă în voia lui, în voia versurilor...

...Trei înfățișări vă numesc eu, ale spiritului: cum se transformă spiritul într-o cămilă, cum un leu se face cămilă și, în sfârșit, într-un copil se transformă leul.

Multe sarcini îi revin spiritului, puternicului, răbdătorului spirit, pătruns de umilință: forța lui cere sarcini grele, pretinde cele mai grele poveri.

Ce este greu? Astfel întreabă răbdătorul spirit și astfel îngenunche el, asemeni cămilei, și vrea să fie bine încărcat.

Care este cel mai greu dintre lucruri, o, voi, eroilor? Astfel întreabă răbdătorul spirit, ca să-l iau asupră-mi, bucurându-mi astfel forța...

...Cupeul se umplu încet, un militar, o femeie cu un copil mic, un înger de copil, un bătrân foarte bine îmbrăcat, cu părul alb, des, îngrijit, strecurat într-unul din acele costume de haine fără vârstă, de stofă englezească, întoarse de sute de ori pe față și pe dos. Unul intra, altul ieșea. Minda îi privea cu bunăvoință, atunci când nu era cufundat în gândurile sale. Slăbise mult; cineva care ar fi deschis ușa compartimentului, cineva care nu l-ar fi văzut în ultimii doi ani ar fi avut un șoc. O, bineînțeles, unul din șocurile acelea scurte, pe care ne-am exersat atât de bine să le ascundem, ca o gafă a unuia, proasta-creștere a unui copil, caria cuiva care ne-o arată mereu, atât de amabil. Chiar hainele stăteau altfel pe el, cămășile sale albe, de care fusese tare mândru, era, nu știu cum să spun, un fel de eleganță abia sosită de la curățătoria chimică. Pantofii săi erau, ca de obicei, bine curățați, manșetele pantalonilor nu erau roase, nici scămoșate, reverele hainei sale erau perfect călcate, dar, cum să vă explic... în sfârșit, să dăm la o parte, cu un gest neglijent al mâinii, aceste amănunte asupra cărora se împiedică doar un ochi pedant și prea pătrunzător, acel aer ce plutește în jurul unui costum sau altul, Minda arăta, trecea drept ce era și asta ajunge. Oricine ar fi fost întrebat, dacă s-ar fi inițiat o anchetă-fulger prin celelalte vagoane, un reportofon, o redactoare tânără, cu un microfon și un *keep smiling* pe buze, cu întrebarea: „Ce spuneți de călătorul cu ochelari din vagonul nr..., compartimentul nr...?" ar fi primit, în medie, un răspuns cam astfel: „Hm, un domn bine... un intelectual, evident!... Director tehnic sau profesor

universitar, cu ochii puțin obosiți de lecturi nocturne, altfel... destul de *chic!* He, he, cu cele două riduri paralele, pe care puțini bărbați, nu-i așa... oricum, un om serios, un domn, un ins de încredere!" etc., etc. și alte prostii asemănătoare care se îndrugă la o astfel de anchetă.

Minda privea pe geam, se afla așezat cu spatele în direcția mersului trenului, *vis-à-vis*, pe locul de *vis-à-vis*, vreau să spun, o mamă tânără, pe genunchi cu un șervețel mare, de damasc, dădea să mănânce fiului ei, un băiețel de vreo șapte-opt ani, mai mult interesat, ca și Minda, de peisajul fulgerător de afară, peisajul nerăbdător care aluneca pe lângă șinele ce alunecau și ele, decât de ouăle răscoapte, de șunca, de copanul de pui pe care ea, răbdătoare, le ținea pregătite, trăgându-și din când în când, cu mâna dreaptă, fusta peste genunchi, inutil, însă, fusta nu voia să se lungească deloc peste genunchii materneli, groși și nemișcați. Minda vru să se apropie, să se împrietenească cu tânărul călător, imitând pe cineva, un ins grav și misterios, care, cu mai bine de treizeci de ani în urmă, tot într-un cupeu de tren, se împrietenise cu el însuși, pe vremea când mătușa sa îl hrănea în același fel, răbdător, fără să-și tragă de fustă, pentru bunul motiv că ea era îmbrăcată mai la modă, cu fustă lungă adică, lăsând să se ghicească cei mai divini genunchi. Acel domn, atunci, la începutul secolului, îl întrebase, amabil, cu o voce care ea însăși făcea toți banii: „Ia spune, tinere, ești sportsman?" cu accentul cuiva care citise prima oară acest cuvânt într-un roman englezesc, care începe cu o partidă de golf și sfârșește cu o traversare a Atlanticului, noaptea, pe puntea din spate, într-un șezlong, cu un *drink* în mâna absentă, doi soți regăsiți, unchiul bogat și nepotul mofturos, prea inteligent ca să nu pară superficial, tânăra orfelină care e așteptată dincolo de Ocean de un fermecător excroc etc. Ei bine, Minda, după ce încercă în câteva rânduri (mereu întrerupt de câte cineva care crăpa ușa sau chiar de mama cu șervețelul ce bătea din picior și îi netezea copilului freza), reuși să plaseze, în sfârșit acel: „Ia spune, tinere, ești sportsman?" ce împlinea jumătate de secol. Rezultatul fu nul, cu toate că internistul mai încercă o dată, făcând toate eforturile să imite cât mai bine zâmbetul bărbătesc și nonșalanța acelui „Ins" răsturnat pe canapeaua trenului-fantomă ce zăngănea încă, suav,

în memoria sa prostită, dar nici de data aceasta copilul nu reacționă în vreun fel inteligibil. Minda dădu plictisit din umeri: ei da, băiețelul nu imita pe nimeni și, bineînțeles, în asemenea condiții... jocul lor nu putea să se înfiripe! Era inutil să mai încerce a treia oară! Pe vremuri întrebarea acelui domn, ce mirosea atât de suav a colonie *for men*, „Arden for men", probabil, îl zăpăcise, îl lăsase *bouche-bée*, el însuși, atunci, nu fusese la înălțimea acelei întrebări occidentale, ce venea, oho, de departe! Oricum, atunci se tulburase, masa se întrerupsese brusc, fără ca mătușa, ignorantă, să bănuiască pricina subtilă. Tot timpul apoi tânărul Ovidiu trăsese cu ochiul la acel bărbat, ce purta pantaloni de golf dintr-o stofă „Prince de Galles", ce se afundase apoi într-un ziar enorm, cu foița foarte subțire. Tânărul din fața lui însă era total impertinent, nu se fâstâcise deloc, nu-i aruncase măcar o privire, așa, ca unei muște, ba, la un moment dat, își băgă un ou întreg în gură, de era cât p-aci să se înece, iar maică-sa îl privi cu ochi umezi de iubire. La dracu, nu era nimic de făcut cu acest sfârșit de secol! El își dăduse toată bunăvoința! Cineva vorbea despre silozuri.

Când se dădu jos din tren, se însera. B. era un orășel de provincie care, în anii noștri, prinsese o importanță deosebită. Devenise capitală de raion, apoi, pe rând, după eforturi susținute, capitală de județ. O merita! Industria sa de neferoase, precum și exploatările silvice îl făcuseră celebru în toată regiunea. Totodată, orașul, cum e și firesc, cunoscu un nou avânt edilitar, blocuri muncitorești se alăturară unor imobile de interes obștesc, spitale, policlinici, un mare centru de pediatrie și, *last but not least*, construcția de locuințe pentru oamenii muncii. Dar, despre asta, ceva mai încolo.

Cu geamantanul său de voiaj în mână, Minda pășea plin de voie bună pe trotuarele înguste ale „vechiului orășel". Ia uite, da-da, aici fusese pantofăria lui Konrad, „pantofăria lumii bune", dincolo bisericuța aceea cochetă a minoriților... dar, ia stai! Bisericuța era încă acolo, da, formidabil, mica bisericuță se afla încă la vechiul loc, cu aerul ciudat că fusese cărată acolo de cine știe unde, există, în vremea noastră, astfel de cazuri, poduri, turnuri, mânăstiri spaniole ce sunt cărate de colo-colo, din cauza valorii lor istorice. Minda o privi cu o detașată îndoiosare: ce bătrână era,

sărăcuța, așa cum te uiți la cineva care trebăluiește de decenii în câte o familie, un fel de servitoare, căreia i se lasă totul pe mână, un membru al familiei, în definitiv, oricum, ceva mai importantă decât o menajeră, mai puțin decât o rudă săracă. Era închisă de multă vreme, se putea vedea asta cu ochiul liber, chiar și bisericile, neîntrebuințate un timp, prind un fel de aer spășit, pereții se coșcovesc, tencuiala, nu-i așa... cum spunea oare președintele sindicatului, în versurile sale șăgalnice?... „...Biserica-n ruină/Stă cuvioasă, tristă, pustie și bătrână,/Și prin ferestre sparte, prin uși țiuie vântul,/Se pare că vrăjește și că-i auzi cuvântul./Năuntrul ei pe stâlpi, pereți, iconostas,/Abea conture triste și umbre au rămas./Drept preot toarce-un greer un gând fin și obscur,/Drept dascăl toacă cariul sub învechitul mur..."

...Ia uite, dincoace fusese locul acela viran, acum se afla exact pe același loc, un bloc roșu, cu o intrare spațioasă, mai departe, crama lui Adam, domnul acela cu ochi bulbucați, care dădea la toată lumea pe datorie și care murise într-o zi, după ce dăduse peste cap o sută de horincă cu totul aspră, adusă de la Recea unde se născuse fratele său, Săndel. În stânga și în dreapta, case, cunoscute sau mai puțin cunoscute, se înșera încet, mașini, troleibuze se făceau simțite, claxonatul era interzis, ca în oricare altă metropolă. Da, ajunsese în centru, ăsta era centrul, noul și vechiul centru. Coexistau în bună pace, și Minda dădu mulțumit din cap. Era drept să fie așa, peste patimile vremii și ale oamenilor, se așternea încet indiferența, o nouă viață, o nouă istorie prindea să pulseze, realitatea, Dumnezeule, era făcută din atâtea fețe, cel puțin din 36 de fețe, ca ochii albinelor. Internistul privi în jur, înserarea îl prindea și pe el în mantia ei de catifea, o dată cu ceilalți cetățeni, locuitori ai orășelului, cel puțin pentru o seară, pentru o noapte, era unul dintre ai lor. Unde să tragă? Avea câteva cunoștințe medicale, chiar adjunctul medicului șef de județ îi era prieten, deși nu-l văzuse de câțiva ani, dar ar fi fost onorat să-l primească sub... ei, cu atât mai bine, va fi mult mai onorat dacă Minda va trage la un hotel, la o pensiune — oare mai există pensiunea „Vilmoș"? — și îi va da ulterior un telefon. Așa și făcu. Trase la un hotel, unde obținu o cameră după ce-l fermecă pe portar și mai ales pe ajutorul

său, un ins uscățiv, cu un sindrom mizantropic destul de pronunțat, făcu un duș, ca în orice roman care se respectă, își puse o altă cravată și ieși. Ce avea de făcut?... Aha, telefonul acela lui Praida. Perfect, mai avea încă timp pentru acest lucru, încă o jumătate de oră. Și Minda se afundă în această jumătate de oră cu o plăcere nespusă...

A doua zi se sculă relativ târziu, era în jur de opt. Ar mai fi dormit, n-avea nimic special de făcut, dar fereastra sa se găsea *vis-à-vis* de un antrepozit de băuturi și o serie de cisterne și camioane de mare tonaj făceau manevre încolo și încoace. Se sculă, se apropie de fereastră, dădu la o parte perdeaua îngălbenită de nylon și privi jos, în stradă, căscând și scărpinându-se la ceafă. Se anunța o zi cenușie, înnorată, se anunța o zi ca oricare alta. Se spălă, luă micul dejun — ia uite, aici se mai servește cafea cu lapte și chifle unse cu unt, Minda era cât pe-aci să-și scape lingurița pe podea de emoție — dădu, astfel întremat, câteva telefoane, apoi ieși, cu capul sus. Îi trebui o oră și mai bine, schimbă un troleibuz cu un autobuz din seria veche, roșu, hârbuit, aplecat pe o parte, ca și amintirile sale, linia 1, cu care merse până la capăt, amuzându-se de clopoțelul de care trăgea la fiecare stație vânzătoarea de bilete, acționând un fel de manivelă prinsă de un cablu subțire, de oțel, o invenție pe cât de ingenioasă, pe atât de primitivă. Ia uite, domnule, de la capătul liniei 1 abia începea drumul. Niște ghete ar fi fost mai potrivite acum, decât pantofii săi de antilopă, și când ajunse pe șantier, pe adevăratul șantier, doctorul arăta ca un om al locului — pantaloni suflecați, pălăria dată pe ceafă, pantofii uzi și acoperiți de solzii noroiului.

— Nu știți, vă rog, caut grupul P?

— Pe-aici, după betoniera aia... nu-nu, aia de colo! Trebuie să urcați însă pe partea ailaltă, au luat scândurile de acolo și...

— Direcția grupului P?

— Pe cine căutați?... Aha, da-da, trebuie s-o luați înapoi, pe partea ailaltă cu...

— Bine, dar mi s-a spus că s-o iau pe aici!

— Nu-nu, greșit, pe-aici au început excavările și drumul...

— Nu vă supărați, biroul tehnic de la grupul...

— Sus, la etaj, urcați pe dincolo, treptele alea cu parmalâc de lemn...

Forfotea lume multă, constructori în salopete, tehnicieni cu creionul după ureche, funcționare cu fustele patinate, curieri, directori, accidentați, cu mâna sau piciorul în eșarfă, femei de serviciu apatice care spălau podelele cu cârpe ude, inovatori și încurcă-lume ca eroul nostru. În sfârșit, găsi și biroul căutat.

— Regretăm, tovarășul inginer e la conducere... de cât timp? De azi dimineață, tovarășul director general s-a întors de la București cu noi instrucțiuni, cu suplimentările de plan, cu noul plan de investiții, cu defalcările de plan, se află și niște tovarăși de la C.S.P., așa că...

— Pot să aștept?!...

— Vă rog, dar...

— Totuși, cu aproximație, nu aveți habar cam cât...

— Nu doriți o țigară... vai de mine, poftiți de la mine... a, sunt *long size*, veniți din capitală... cum ați ghicit?... ei, se simte asta, un foc... nu-nu, pe-a mea o aprind la cafea... doriți cumva o cafea?... cu plăcere, dar fără zahăr... poftiți, luați loc acolo, scaunul acela e scaunul lui, sunteți cumva de la minister... nu-nu, sunt o cunoștință, un vechi prieten încă de pe băncile liceului și m-am gândit să... aha, înțeleg, cum e vremea pe la București, aici plouă de cinci zile... așa și așa, a fost mai mult înnourat... *merci*, lăsați-o pe masă, eu o prefer rece... lăsați că răspund eu, alo!... Alo!...

Ceasul arăta 12 fără 17 minute, când, în sfârșit, Medoia apăru transpirat, în ușă.

— Ura, bătrâne, îi aruncă el de parcă se văzuseră alaltăieri, azvârli un dosar pe biroul său și se întoarse spre un grup de maiștri care îl așteptau de aproape un sfert de ceas.

În sfârșit, când să se elibereze și să se așeze pe scaunul său de pe care Minda se ridicase respectuos, sună un telefon, și inginerul, val-vârtej, trebui să alerge din nou la direcție, cu dosarul economiilor. Îi făcu cu mâna, din ușă, prietenului său un gest care putea să însemne: „Vezi și tu ce iad e aici!" sau: „La balamuc sau aici tot aia, numai că acolo se mai și vindecă unii!" sau: „Trag de mine ca de nevasta altuia" etc.

Minda mai fu servit cu o cafea, de data aceasta era perfect potrivită, și el desfăcu banderola unei noi cutii de țigări.

— Dacă vreți, am și *„Pall Mall"*?!

— A, nu, lăsați, sunt bune și astea... alea sunt prea tari și, știți cum e, după aia îți vine greu să cazi la o *„Națională"*!

— Ha, ha!

— Ia uite, iar se pregătește de ploaie, totul ar fi cum ar mai fi, dar ploile astea, și de-aici până la capul lui 24 e aproape o jumătate de kilometru!

— Cum, dar eu am venit cu unu?...

— Aha, ați venit prin partea ailaltă, da, e mai ocolit, dar... alo! Alo! Cu cine?! Stați o clipă... vreți să fiți amabil să bateți în perete...

— Aveți un cod, ceva?

— Nu-nu, bateți cu pumnul, pur și simplu, așa... deci, ce spuneam?!... Aha, va să zică...

Medoia veni, fu din nou salutat de constructori, în grup sau câte unul, băieți tineri cărora nu le dăduseră încă tuleile sau oameni în toată firea, unii cu părul cărunt, trecuți prin multe, plecă din nou, râzând, de unde avea omul acesta atâta energie, coborând în goană scările de scândură, ocolind în fugă balta uriașă care se formase chiar jos, la intrare, reveni și vorbi o jumătate de oră la telefon. În sfârșit, închise ușa și-și trase un scaun lângă fereastră.

— Ai o țigară bună? îl întrebă pe Minda, apoi se interesă dacă avusese cineva grijă de el. Sunt zile, adăugă el, când nu-mi deschide nici un câine ușa, zile când plec pe jumătate beat de la serviciu, pentru că, ce să faci? La noi vodca e ieftină... ia spune, ce cauți aici? Te pomenești că ai venit în vreo inspecție, pe-aici pe la noul centru de...

— Da-da, dădu râzând Minda din cap, așa ceva...

Cu ocazia asta se gândise însă să treacă și pe la... De ce dracu nu dăduse telefon? Dăduse, dar i se spusese... și preferase să vie la fața locului, în dimineața aceea tot n-avea altceva mai bun de făcut și... De câte zile se afla în localitate?... O, răspunse șovăind Minda, de două-trei zile, și-și țuguie buzele, de parcă s-ar fi aflat în fața unui subaltern.

— Dar tu, replică el, ai mai fost în capitală?

Da, a mai fost în câteva rânduri, o dată îi dăduse chiar un telefon, dar nu răspunsese nimeni, ce dracu, nu se însurase încă?!...

Minda dădu vinovat din umeri și privi pe geam. Medoia, gras, chel, respira greoi, de parcă abia acum ar fi urcat scările, de parcă i-ar fi plăcut acest lucru, de parcă și-ar fi făcut un obicei din asta. Din când în când mai băga câte unul capul pe ușă, Medoia ieșea sau nu pentru câteva minute, ziua oricum se terminase, ștabii plecaseră undeva, în apropiere, în pădure, la lacul Bodito, era și o cabană acolo, așa că puteau sta liniștiți, a și dat telefon acasă, pentru masă...

— Ia spune, îl interpelă Minda, tu nu trebuie să te duci acolo, sus, la lac, în pădure?

— De ce? făcu Medoia, bine dispus, ba da, dar de ce?

Nu era întotdeauna o distracție, deși pe el îl căra totdeauna directorul, că le spunea bancuri și se pricepea „să servească anumite lucruri, ha, ha!" Dar era și asta, până la urmă, o corvoadă, așa că prefera, uneori... mai ales dacă un prieten ca Minda îi făcuse plăcerea să...

— I-ascultă, de ce ai slăbit așa?! Am auzit că te-au făcut profesor, așa că ce rost are să te mai târâi pe brânci așa, ziua și noaptea?!

— Pe brânci?! făcu mirat Minda, și ambii izbucniră în râs.

— Ai mai recunoscut ceva din locurile de pe aici? îl întrebă Medoia. Apoi adăugă, repede: Greu, nu-i așa, ideea de a păstra lucrurile vechi, casele vechi, centrul, anumite cartiere, mai ales cele dinspre nord, pe malul Săsarului, ne-a venit târziu, dar totuși s-a mai salvat ceva! E mai ușor, uneori, să construiești, he, he, decât să întreții, să reconstitui, pentru asta trebuie imaginație, ce! Îmi dai voie să dau niște telefoane, să vedem diseară câțiva amici, pe Turcu, pe Panciu, pe Giury Reisz, cu Giury vorbeam tocmai despre tine săptămâna trecută, m-a invitat la o expoziție de pictură pe care a patronat-o el, știi, când își termină treaba la laborator, fuge la Școala de artă populară, mofturi... Bine-bine, făcu râzând, Medoia, dau mai târziu, văd că ai oroare de telefon, nici eu nu i-am mai văzut demult, am avut niște surpări de teren pe-aici, a trebuit să resistematizăm, să restructurăm și alte prostii de-astea! Construim, tovarășe,

pentru oamenii muncii... peste cel mult trei ani vor locui în jur de cincizeci de mii de oameni, bineînțeles, nu numai pe-aici, ceea ce vezi e numai o parte din...

— Bravo, bravo! făcu Minda. Și tu ai să mai capeți o primă sau o gradație, ce vi se dă vouă pe-aici!

— Uite, asta ni se dă! râse Medoia, făcând un gest neechivoc cu brațul. Dar ce, parcă trebuie să ni se dea mereu ceva? Ce-i mentalitatea asta mic-burgheză la tine, profesore?!...

— Da?!... făcu Minda puțin nedumerit. Mi se pare și mie c-am cam întrecut măsura... dar cizmele astea de cauciuc nu-ți țin de cald, nu transpiri la picioare? Astea-s ale tale sau ale statului?!...

Sporovăiră astfel aproape o oră, fumând, relaxați, uitându-se când unul când altul pe fereastră, fericiți că sunt împreună, savurând orele de singurătate bărbătească, urma apoi masa, familia numeroasă, veselia și strigătele nu știu cui, strângeri de mână, zâmbete obositoare și, ceea ce era mai epuizant, adaptarea, uitarea, înăbușirea aproape totală a acelor minute firești, într-un birou de șantier improvizat și trainic, ieșit parcă din apă la ora aceea când se căraseră aproape cu toții, când se auzea pe ici-colo câte o ușă trântită, telefonul, el însuși suna mai rar, uneori era doar un simplu țârâit ce se întrerupea singur dacă îl lăsai liniștit, un semnal de cine știe unde pentru cine știe unde.

— Și așa, reluă Minda, bine dispus, legănându-se cu scaun cu tot pe spate, scuipând pe podele, vă bălăciți prin noroaie, pe-aici, cât e primăvara de lungă și de lată...

— Dar ce, ai vrea să alergăm în halate albe, sclifosiți, ca voi, paraziți ai bolnavilor cu... crede-mă, eu nici nu-mi mai dau seama dacă plouă sau nu. Cel mai bine e să plouă, dealtfel pe toate șantierele plouă, și astfel fiecare își are sticluța lui, uite ici, jos, în stânga, asta mi-a adus-o cineva de la Cisnădie, un coleg cu care am fost la niște cursuri, un tip care spune cele mai mari grozăvii cu aerul cel mai imbecil posibil! Ei uite, vezi tu, tu ești un domn prea mare ca să mai primești peșcheșuri! Ar trebui să vii aici, la țară, ai avea dulapurile pline!

— Da, spuse Minda și oftă, m-am gândit și eu uneori... uneori mi se pare și mie totul fals, în legătură cu mine vreau să zic, cariera mea și celelalte! Uneori mi se pare că sunt un medic de circumscripție ratat!

— Un bun medic de circă, ratat! sublinie, râzând, Medoia.

— Mă rog, oricum... să umbli prin noroaie, uneori...

— Prostii! făcu inginerul, turnând din sticla adusă de colegul de la Cisnădie în două pahărele. Ai pornit-o, ține-o așa, lasă-te de demagogia asta cu... circa, cu noroaiele! Ai dat în poporanism, în narodnicism, cum îi spune! Ha, ha, pentru cine joci teatru? Noroc! Eu, dacă-aș putea, aș pleca și mâine...

— Unde?

— Oriunde! Medoia dădu din umeri. Au vrut să-mi impute un milion jumătate pentru niște fisuri de pereți, pentru niște fundații denivelate, cică din pricina mea... bineînțeles că erau din pricina mea, și le-am spus că foarte bine, n-au decât să-mi impute, trei zile nici n-am călcat pe aici, m-am sculat la nouă în fiecare zi și mă duceam la cinema! Am văzut un film chirchiz sau azerbaidjan, o minunăție, am plâns două ore! Era mai ales una, un fel de tânără solistă de operetă, cu un șlaier de ăla lung, pe care îl târa printre holdele de bumbac gata de cules și cânta, bătrâne, cu o voce care îngheța apele! Mai apărea și unul negricios, cu niște favorite...

— Cu un iatagan, nu?!

— Exact, un iatagan bătut în pietre scumpe, un flăcău noduros, cu șalvari de mătase și niște cizmulițe de caftan, cu pinteni! Am admirat și peisajul!... Noroc!

— Noroc! Zi-i cu imputarea...

— Prostii! Toată lumea a fost fericită că am luat totul asupra mea, de-atunci directorul mă pierde din ochi! Pentru că, bineînțeles, eu le-am atras atenția, atunci, la început, că în coasta aia, fundația simplă fără niște injecții de beton laterale și... în sfârșit, planul era în urmă și mi-era leha-mite să dau vina pe alții, de unde și marele meu farmec personal! O dată vinovatul găsit, tot tărăboiul s-a desumflat și, după cum vezi, suntem cu aproape două săptămâni înainte de termen! Un milion și jumătate! Prostii! Un om cu cap economisește un milion, aici, în două săptămâni. Dacă le

dai ceva de băut la băieții de afară, de la materiale, magazionerii etc., poți să le dai peste cap toate graficele! Evident, nici în direcția asta nu e prea bine să exagerezi, altfel nu iese aria finală și-și închipuie trântorii ăia de la centrală că până la urmă tot în planurile lor, pe care și le copiază unul de la altul, s-o fi strecurat vreo greșeală pozitivă, ceva, așa ca o inovație, care îți poate netezi drumul spre București... prostii! Noroc! Află că sunt foarte bine văzut, doctore!

Băură, și Minda îl privi cu ironie pe șeful grupei P. de construcții, inginer șef de lot, gras, apoplectic, hipertensiv, cu colesterolul în dezordine, tată de familie, Bibi Medoia, fostul său coleg de liceu.

— E în ordine, care va să zică! spuse internistul.

— În ordine, bătrâne, făcu Medoia cu ochii închiși, savurând ultima înghițitură de coniac de Segarcea din păhărel, de ce să nu fie în ordine? În curând o să mergem la masă (el vorbea de parcă visa, de parcă ar fi privit pe fereastra unui vagon), o să luăm un antreu de sardele cu măsline puse de nevastă-mea la borcan, o supă fortifiantă de potroace, sărmăluțe în foi de viță, *„en feuille de vigne"*, i-am adus eu alaltăieri carne, mi-a făcut rost cumnatu-meu direct de la abator, și, la sfârșit, ce crezi, profesore? Pește, un pește de jumătate de metru, crap, cu toți solzii intacți, vedeți voi la București pește, ia spune?! Ai noroc, ai căzut la țanc!

— Văd că ești robit pântecului, dragă Bibi! Și ce băiat frumos erai!

— Hai sictir! făcu Medoia, scuturându-se de râs. Află că sunt foarte bine văzut! Mergem înainte! Prin noroaie, bălți, rapoarte, defalcări, suplimentări, mergem înainte! Ce, eu am inventat toată chestia asta?! Ai tu vreo altă variantă, doctoraș?! Ai?! N-aud o vorbă, o șoaptă! N-ai, este că n-ai? Nici nu e nevoie! Asta e cea mai bună variantă, pe cuvântul meu, cu condiția... da, uite, am curajul s-o spun: să nu ne luăm prea în serios, zău. Trăim pe un pământ care ne hrănește el singur, cu condiția să mai tragem apa, din când în când, ha, ha!

— Te-ai îmbătat! făcu cu ironie Minda.

— Eu? făcu Medoia, privindu-l cu sprâncenele ridicate. Ce știi tu ce-i aia? Și pe urmă, *mon cher*, ce-ți pasă, să presupunem că inginerul Medoia s-a îmbătat din două păhărele? Poate că are el un interes, nu-i așa, care...

să presupunem că despre lucrurile astea nu pot vorbi decât atins, așa, cu toporul la muche, ca taurul... ce-ți pasă, ce te importă, profesore?!... Ți-am spus că e în regulă, uite, ridic acest al treilea păhărel din recuzita lotului cinci pentru viitorul... nu-nu, ia uite ce prostie era să fac eu, om cu prestigiu! Pentru nici un viitor! Nu mai vreau să aud de nici un fel de viitor! Pentru prezent, nici măcar pentru viitorul meu personal sau al puiculițelor mele, scumpele de ele, care-și pun acum funde mari, de jumătate de metru, să facă o bună impresie domnului pelican de la București!... Nu-nu, pentru prezentul pur, să trăiască prezentul pur, ăsta de acum, de aici, baraca asta, noroaiele pentru care primim cizme nou-nouțe de la magazie, băieții din jurul meu...

— Noroc! spuse Minda obosit, ridicând păhărelul din care abia gustase.

— Noroc! făcu inginerul, privindu-l puțin uimit, de parcă abia atunci îl văzuse. Încă un pahar, adăugă el, aplecându-se și turnând cu atenție în păhărelele disparate din plastic, și mergem, că ne așteaptă onorata familie! Vezi ce plăcut e aici când e liniște, când a plecat toată turma?! Uneori mă prinde seara aici, singur, la planșetă... ce să fac acasă?! Stau aici și mă gândesc la ei, la domnișoarele mele bucălate... ce mai face prietenul tău, ăla, care are și el trei fetițe?... Cum îl cheamă?... Da, familia mai trebuie iubită și de la distanță, chiar dacă e numai o distanță de două străzi! Nemernicule, când ai să ai și tu o familie, când ai să ai și tu familia ta?! Ce bază poate pune societatea noastră în tine, câine singuratic ce ești?!...

Râseră și băură. Minda se simțea perfect, așa cum stătea, picior peste picior, scuipând din când în când (Medoia îl asigurase că nu trebuie să se jeneze) pe podelele negeluite de pe jos. Începea să se înserezе, era mai mult o promisiune a serii ce urma să vină, era încă lumină peste tot, de la geamul lui Medoia se vedea bine orașul, biserica protestantă cu un turn, cea ortodoxă și greco-catolică cu două turnuri, vechea primărie. Apoi plecară, ajunseră destul de repede la autobuz, în drum, inginerul mai trebuia să se abată să cumpere niște pâine. „Să nu uit, îi spuse el prietenului său, când ajung acasă, să fug să umplu sifoanele, e chiar peste drum,

ții minte fosta sifonărie a lui Westermeyer?... Am niște vin tras în sticle de mine însumi, adus sub formă de must de pe valea Târnava-Mică, dacă ai auzit. Să-i chemăm la noi, ce zici, diseară, pe haimanalele alea, nevastă-mea vede cu ochi buni dezmățul în cadrul familial, ne retragem în biroul meu, ne povestești amintirile tale din război și pe urmă ne consulți pe rând, sau ne faci horoscopul? Te pricepi la magie neagră, se zice că ăsta e viitorul ultraștiințific al meseriei voastre, he, he, ce zici?! Râzi, ai? Ce, crezi că dacă eu râd, e același lucru?... Măcar știi să ghicești în palmă?!..."

Era un autobuz vechi, infernal de vechi, avea o foaie de arc ruptă, la roata din stânga, spate, sau din dreapta, și mergea valsând peste strada aceea lungă de periferie, presărată cu gropi enorme ca niște pâlnii de bombe de calibru mediu, o stradă după bombardament. Cei doi bărbați se țineau vârtos de curelele de siguranță, deși autobuzul era jumătate gol (se umplea pe măsură ce se apropiau de centru), rămaseră în picioare, Medoia îi povestea, unul după altul, bancuri, aduse de nu știu cine de la București. Minda râdea, zgâlțâit încolo și încoace, în colțul lui, și în curând i se păru că valsează astfel, pe o parte, în nava aceea gemândă, eroică, de când lumea. Era foarte bine așa, astfel și autobuzul, care ar fi trebuit demult să ruginească într-un cimitir al mașinilor și care, ca o rablă bătrână și cu imaginație, înainta, valsând, de la o pâlnie de bombă spre alta, întorcând în străduțele cele mai imprevizibile, atingând uneori blând streșini milenare, frecându-se de câte un arbore plin de prejudecățile de dinainte de război, gloaba aceea metalică, cu brâul ei roșu spălăcit, îi dădea curaj. Curaj, evident, pentru o jumătate de oră, pentru jumătatea aceea de oră necesară, dar nu era oare aceasta esențialul?! „În vremea noastră, gândi Minda, atent să nu-i scape poanta, lucrurile, obiectele cu istorie au început să imite sau e pur și simplu disperarea noastră conținută în ele, nu contează, încât poate să-ți dea ghes o bicicletă hârbuită, din acelea cu plasă tricoloră la spate, pentru «domnișoare» sau un mamut de ăsta, al străzilor de provincie, un mamut fără dinți, cu arcul rupt, aplecat duios pe o parte, atât de sociabil, fericit că nu i se dă foc!"

...Ce fericit ar fi fost el să i se „dea pe mână", lui singur, un astfel de autobuz!

...Se vedea pe câmpul imens, ce curgea între apă și mahalaua ce începea în zare, limitată de plopii piramidali, uitați de istorie, câmpul pe care se arunca gunoiul menajer, molozul, câmpul cu gropi unde jucau ei fotbal cu mingea de cârpe (cea mai frumoasă invenție a războiului!), câmpul verde care avea, undeva, într-o limită, un șanț, urma unui șanț, îngropat în bălării, care îl înconjura rectangular, urma unui castru roman, pe câmpul acela, într-o dimineață însorită, se vedea, la bordul autobuzului cu dunga lui roșie spălăcită. Cu ușile deschise în lături, scârțâind dulce din încheieturi, așa cum scârțâie anumite castele în Scoția, cu canapelele dezarmate, înguste, autobuzul său cu botul lung, îngust, cu o apărătoare a motorului lipsă, fără bușon la radiator și ceainicul descoperit să fumege ușor, calm, spre cerul de vară, cu un optimism incalculabil!... Ce mândru ar fi fost, ce mândru se simțea! La volanul acela mare, negru, pe care l-ar fi învârtit cu importanță la stânga și la dreapta, lunecând încet peste gropile maidanului uriaș, peste moloz, crătiți vechi, mături, roți de bicicletă, radiatoare vechi, burlane și alte invenții ale vreunui maniac cu hormonii dereglați, valsând cu omnibusul său gol, fericit ca și el de această călătorie inutilă, profund practică și misterioasă, fugărind te miri ce șoarece de câmp! Câmpul era pustiu, sclipitor de pustiu, lumea era la serviciu, cu toții trebuiau să-și câștige câte o bucată de pâine și un păhărel de vin, era o prejudecată veche asta, el era singur aici, Minda cu autobuzul său cu dunga roșie, spălăcită. Dintr-o groapă în alta, roata din stânga ieșea gemând dintr-o pâlnie de bombardament, roata din dreapta-față intra, chiuind, într-alta! Caroseria scârțâia, șasiul gemea și el, înfundat, dedesubt, ca un bas, motorul sforăia ca un cal sigur pe el, Minda însuși fluiera o melodie inventată, întorcând roata de bachelită neagră, crăpată, la stânga sau la dreapta, complet inutil, firește, bătrâna gloabă își cunoștea prea bine drumul. Fluiera și privea încrezător prin geamul gros al parbrizului, cu ștergătorul înțepenit de un deceniu, la drumul acela neînsemnat, verde, și ei doi care formau un cuplu imbatabil,

invincibil, un cuplu închegat atât de fulgerător, cu atât mai trainic însă. Ei doi vor învinge lumea? Evident! La stânga... la dreapta... iar la dreapta, o jumătate de volan, la stânga!... Oho, Minda era un conducător încercat, să văd eu cine se poate pune cu el!... Și rabla multimilenară se ținea bine, o parte din sângele său se scurgea evident, și printre încheieturile ei ruginite, dar ce tablă groasă se punea, domnule, pe vremuri, doi milimetri, doi milimetri jumate, fără moarte! Scârțâind și fonfăind, tușind și miorlăind, pârâind și horcăind, ca orice bătrân ce se respectă, rabla, care putea fi unchiul sau bunicul sau verișorul primar al nu știu cui, îl urma fără șovăire! Alianța lor înainta cutezător, de la o groapă la alta, în volte șovăitoare și cu atât mai simpatice, uneori, e adevărat, drumul înainta în volte, în spirale. Uneori, o groapă mai mare, așa, trebuia trecută de câte două ori, alteori, o râpă trebuia urcată și cu marșarierul, uneori trebuia, era obligatoriu, mersul cu roțile din stânga pe parapet, cu cele din dreapta jos, încât numai îngerii Domnului, cu aripile lor trandafirii, din hârtie de mătase, mai puteau susține câte ceva, în pofida echilibrului, de care nimeni nu se preocupa prea mult! Există, cum se spune așa de bine în popor, un dumnezeu al beților și al bătrânelor rable! Înainte, mereu înainte, cu prudență, înainte, cu multe ocoluri, înainte, stând pe loc, turcește, înainte, îngenunchind, înainte, mai ales: îngenunchind, înainte! Minda saltă pe „zițul" său cu arcul scăpat din chingă, cu călții răzvrătiți, saltă cu atâta frenezie încât adesea se lovește cu tâmpla sa de intelectual de capota mașinii. Nu scapă însă cârma din mână și, cum se întunecă cu rapiditate, de la o zi la alta, gropile acelea uriașe, inepuizabile, se pot transforma foarte bine în valuri, un câmp de valuri, ce, nu s-a mai văzut?! Și el se va opri undeva, la umbra unei sălcii prăpădite, care se profilează deja în zare, va opri, își va scoate traista sa cu merinde, pe care o ține, în mod ilicit, pe locul trusei de prim-ajutor, va face să sară lama briceagului său de care e atât de mândru și va mânca în pace, îmbucătură după îmbucătură, pe una din canapele, privind melancolic afară, pe ușa larg deschisă, prin care adie aerul curat al depărtărilor. Singur, în bătrânul său autobuz! Ce poate fi mai pașnic, mai inofensiv?! Ce poate fi mai puțin suspect?! Hai?! Apoi, cu simțurile liniștite, se va scobi alene în dinți, cu

...Ce fericit ar fi fost el să i se „dea pe mână", lui singur, un astfel de autobuz!

...Se vedea pe câmpul imens, ce curgea între apă și mahalaua ce începea în zare, limitată de plopii piramidali, uitați de istorie, câmpul pe care se arunca gunoiul menajer, molozul, câmpul cu gropi unde jucau ei fotbal cu mingea de cârpe (cea mai frumoasă invenție a războiului!), câmpul verde care avea, undeva, într-o limită, un șanț, urma unui șanț, îngropat în bălării, care îl înconjura rectangular, urma unui castru roman, pe câmpul acela, într-o dimineață însorită, se vedea, la bordul autobuzului cu dunga lui roșie spălăcită. Cu ușile deschise în lături, scârțâind dulce din încheieturi, așa cum scârțâie anumite castele în Scoția, cu canapelele dezarmate, înguste, autobuzul său cu botul lung, îngust, cu o apărătoare a motorului lipsă, fără bușon la radiator și ceainicul descoperit să fumege ușor, calm, spre cerul de vară, cu un optimism incalculabil!... Ce mândru ar fi fost, ce mândru se simțea! La volanul acela mare, negru, pe care l-ar fi învârtit cu importanță la stânga și la dreapta, lunecând încet peste gropile maidanului uriaș, peste moloz, crătiți vechi, mături, roți de bicicletă, radiatoare vechi, burlane și alte invenții ale vreunui maniac cu hormonii dereglați, valsând cu omnibusul său gol, fericit ca și el de această călătorie inutilă, profund practică și misterioasă, fugărind te miri ce șoarece de câmp! Câmpul era pustiu, sclipitor de pustiu, lumea era la serviciu, cu toții trebuiau să-și câștige câte o bucată de pâine și un păhărel de vin, era o prejudecată veche asta, el era singur aici, Minda cu autobuzul său cu dunga roșie, spălăcită. Dintr-o groapă în alta, roata din stânga ieșea gemând dintr-o pâlnie de bombardament, roata din dreapta-față intra, chiuind, într-alta! Caroseria scârțâia, șasiul gemea și el, înfundat, dedesubt, ca un bas, motorul sforăia ca un cal sigur pe el, Minda însuși fluiera o melodie inventată, întorcând roata de bachelită neagră, crăpată, la stânga sau la dreapta, complet inutil, firește, bătrâna gloabă își cunoștea prea bine drumul. Fluiera și privea încrezător prin geamul gros al parbrizului, cu ștergătorul înțepenit de un deceniu, la drumul acela neînsemnat, verde, și ei doi care formau un cuplu imbatabil,

invincibil, un cuplu închegat atât de fulgerător, cu atât mai trainic însă. Ei doi vor învinge lumea? Evident! La stânga... la dreapta... iar la dreapta, o jumătate de volan, la stânga!... Oho, Minda era un conducător încercat, să văd eu cine se poate pune cu el!... Și rabla multimilenară se ținea bine, o parte din sângele său se scurgea evident, și printre încheieturile ei ruginite, dar ce tablă groasă se punea, domnule, pe vremuri, doi milimetri, doi milimetri jumate, fără moarte! Scârțâind și fonfăind, tușind și miorlăind, pârâind și horcăind, ca orice bătrân ce se respectă, rabla, care putea fi unchiul sau bunicul sau verișorul primar al nu știu cui, îl urma fără șovăire! Alianța lor înainta cutezător, de la o groapă la alta, în volte șovăitoare și cu atât mai simpatice, uneori, e adevărat, drumul înainta în volte, în spirale. Uneori, o groapă mai mare, așa, trebuia trecută de câte două ori, alteori, o râpă trebuia urcată și cu marșarierul, uneori trebuia, era obligatoriu, mersul cu roțile din stânga pe parapet, cu cele din dreapta jos, încât numai îngerii Domnului, cu aripile lor trandafirii, din hârtie de mătase, mai puteau susține câte ceva, în pofida echilibrului, de care nimeni nu se preocupa prea mult! Există, cum se spune așa de bine în popor, un dumnezeu al beților și al bătrânelor rable! Înainte, mereu înainte, cu prudență, înainte, cu multe ocoluri, înainte, stând pe loc, turcește, înainte, îngenunchind, înainte, mai ales: îngenunchind, înainte! Minda saltă pe „zițul" său cu arcul scăpat din chingă, cu călții răzvrătiți, saltă cu atâta frenezie încât adesea se lovește cu tâmpla sa de intelectual de capota mașinii. Nu scapă însă cârma din mână și, cum se întunecă cu rapiditate, de la o zi la alta, gropile acelea uriașe, inepuizabile, se pot transforma foarte bine în valuri, un câmp de valuri, ce, nu s-a mai văzut?! Și el se va opri undeva, la umbra unei sălcii prăpădite, care se profilează deja în zare, va opri, își va scoate traista sa cu merinde, pe care o ține, în mod ilicit, pe locul trusei de prim-ajutor, va face să sară lama briceagului său de care e atât de mândru și va mânca în pace, îmbucătură după îmbucătură, pe una din canapele, privind melancolic afară, pe ușa larg deschisă, prin care adie aerul curat al depărtărilor. Singur, în bătrânul său autobuz! Ce poate fi mai pașnic, mai inofensiv?! Ce poate fi mai puțin suspect?! Hai?! Apoi, cu simțurile liniștite, se va scobi alene în dinți, cu

țărmurile insulelor sudice cu filozofia lor de două parale... era un animal suferind, poate chiar muribund. Dar, cine știe, la unele animale agonia nu se termină neapărat cu moartea sau... chiar dacă e așa, a adus cineva vreo veste de dincolo, e cineva care s-a întors de acolo să ne spuie, să ne cânte, pe nas, ca un țârcovnic, într-un sat pierdut în munții anistorici, aria lui, refrenul lui stereotip, plin de înțelepciune?! „Lazăre, vino afară!" „Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu, voi cădea înaintea lui și-i voi spune"... împiedicându-se în bandajele sale mortuare... el era îngropat însă de trei zile și... și... piatra mare era dată într-o parte și un înger veghea mormântul gol și femeile se înspăimântară... femeile se înspăimântară... „Nu vă temeți!... Nu vă temeți: Eu sunt...!"

Unde auzise aria asta?! Ce importă... tot ce putea să facă era să sufere alături de El, de cel care suferea cu adevărat, tot ce putea să facă era să-l imite în suferință, până când ar fi început să-și simtă, cu repulsie, nările arzând de respirația șuierătoare, ochii uscați în orbite, mâinile tremurând de febră! De câtă vreme măsurabilă, oare, nu mai avea el încredere în propria sa reacție, de când simțise că în el însuși se cuibărise un animal sinucigaș?! De când oare începuse să imite, nu viața, ea nu exista, pentru că nu putea fi imitată, ci pe cei care se frecau de ideile sale moștenite, singurul său bun?... De ce atâta neîncredere în propria sa fantezie searbădă, de ce atâta panică în fața gestului celui mai mărunt, celui mai puțin riscant?!... De unde tendința sa respectuoasă de a „face la fel" cu toleranță grosolană, unde era animalul acela uriaș, prezent doar prin duhoarea sa, căruia îi întorceau cu toți spatele, fâstâciți, de ce își pierdeau oamenii atât de repede prejudecățile, ca spada ce se lovește de metal? La o parte, mai avea atâta imaginație sau putere în el ca să facă loc prietenului său, celui rănit de moarte... dar ce, poate el se născuse astfel, suferința lui era congenitală, cum se spune în anumite familii... Iată. El putea fi mândru de el însuși, putea să-l suspecteze în liniște sub pleoapele sale bombate: lui nu-i fusese frică de moarte încât să tremure atunci când se lăsase să cadă, să lunece, să cadă, greoi, prin spărtura aceea pe unde licărea ademenitor... nu-nu, fals, îi fusese frică, dar numai atât! Nu înseamnă asta totul?! Fusese singur cu frica lui jegoasă, tremurase împreună cu frica lui, dar

nu întinsese măcar mâna să-și mângâie panica și tot ce se spune despre ea. Nu. Nu făcuse asta, nu se odihnise în asta, putea să jure, nici un scâncet nu scăpase de sub tălpile lui nenorocite, cu care, în anumite nopți cu lună, privise firmamentul. Nimic din ce se întâmplase nu trebuia să se întâmple, evident, și acesta era coșmarul lui particular, solemn, acesta era guzganul lui! Dar dacă nimic din ce s-a întâmplat nu trebuia să aibă loc, o, frații mei, acesta nu e un semn, oare, că totul era previzibil?! Cum să nu, cum să nu! Dacă el fusese atras prea mult, prea bolnăvicios, prea vesel, prea neînfrânat de crăpătura aceea prin care se zărea așa de bine El sau... Ea sau al treilea, Mercuțio, cel ce dansează peste inimile deasupra cărora se varsă pocalele cu vin, dacă nu-și putuse dezlipi obrazul său fraged de locul acela înghețat care-i luă pielea drept amanet, nu era asta doar vina sa?! Nu însemna, oare, dacă plătise și i se dăduse voie să plătească, pe onoarea mea, nu însemna oare că era apt de plată, că era un adult, în sfârșit, visul oricărui adult de a ajunge în sfârșit un ins adult, nu însemna aceasta că... că dacă îndrăznise să plătească, putea plăti cu adevărat, că avea cu ce să plătească, banii săi, nenorociți, erau buni, banii săi asudați, meschini, tociți, erau totuși... omul de la ghișeu, cu mânecile sale negre, din timpul serviciului, iată, nu lăsase să cadă gemulețul de lemn ca o ghilotină, peste degetele sale, peste unghiile sale visătoare, nici măcar unghiile sale nu se însângeraseră.

Cum stătea acum, în iarbă, cu El în brațe, tremurând de febră, de nemulțumire, de veșnică nemulțumire, cine, ce reproș mai putea să-i facă? Mai avea el pe cineva, mirosul, putoarea aceea a Lui nu îndepărtase orice inimă sensibilă? Prostii, orice afară de băbeasca compătimire de sine a îngerilor, orice afară de suspinele cu care se consolează toți idolii. El însuși își avea idolul său, idolul său muribund, vizibil, respingător, scuturat de febră, bolnav, deci existând. Idolul său care îl va părăsi, de care se ciocnise cu totul întâmplător, ca în marile iubiri, pe care n-ar fi trebuit să-l întâlnească niciodată, ca totul să rămâie imprevizibil. O dată ce era încă în viață, totul rămânea previzibil, o mână, oarecare, desena, cu coada unei crengi, drumul său pe nisip. Cum se rugase, nu demult, Cetățeanul acela, asudând sudori de sânge (se poate, oare, să asuzi sânge, o capilarizare

totală, de câteva secunde...) Ce teamă colosală te putea îndemna să asuzi roșiatic, ca o spumă a întregului trup livid, ce teamă neașteptată, neomenească, profund binefăcătoare? O frică ca un ciocan pneumatic, o frică ce te vindecă de tine însuți, o frică căreia îi poți supraviețui.

Cât mai avea până la sfârșitul... vieții? Mult, puțin, mai mult, mai puțin?... Dar dacă... și aici el zâmbi, involuntar, absolut involuntar, dar dacă, cine știe, acesta nu era ultimul salt?!... Dumnezeule! Încă o dată? Minda privi cu panică în jur, de parcă în iarbă s-ar fi aflat mânere sclipitoare de alamă, șlefuite de generații. Încă o dată era asta posibil, sau vecinul său îi va trimite adevărata moarte, la timp, cu mult înainte ca să?!... Ar mai fi putut hoitul său nenorocit, ce trăia doar așa, prin simplă repetiție, ca câinii bolnavi, vara, cu limba culcată pe piatră, ar mai fi fost el în stare „să mai trăiască o dată"?! Să mai sară o dată? Încă o dată?!... Oare nu cumva acolo, în orizontul în care ar fi putut da cu piatra, conștiința sa l-ar fi putut salva? Conștiința sa cu care se încrucișa întotdeauna în fața berăriei, cu zâmbetul Lui lipicios, de parcă el, Minda, ar fi avut șaisprezece ani, pulpele goale și cozile împletite pe spate, să-i zâmbească cineva, astfel, de parcă ar fi fost... Dumnezeule, de câte ori trebuie plătită aici intrarea, o dată, de două ori, de cinci ori?!... De câte ori să-i iert fratelui meu când îmi greșește... Doamne... de câte ori să-i iert fratelui meu, care sunt eu însumi... când îmi greșește.

Minda aruncă țigara și duse, involuntar, mâna la față: fumul îi intrase în ochi, și el își apăsă cu teamă pleoapele inflamate, câteva secunde lungi nu văzu nimic, nu distinse nimic, era ca și orb. Îi era teamă să-și frece orbitele, stătea astfel, înțepenit, așteptând să-i revină vederea, îndurând, cu dinții strânși, durerea arsurii. Lacrimile inutile se strânseră la marginea pleoapei, el nu suferea, trupul său mare era atât de neajutorat, încât cineva, un copil, ar fi putut să-l răstoarne. Îi veni să râdă, dar orbitele sale gemeau, în ele parcă năvăliseră roiuri de furnici lacome, era o suferință pe care n-o meritase.

Stătu astfel, rămase astfel, cu unghiile intrându-i încet în carne, în suferința aceea măruntă, nemeritată, orb pentru câteva clipe.

Animalul său, pe care nu i-l vânduse nimeni, sări o dată, încă o dată, printre bălăriile care se clătinaseră. Era trist și greoi: nimeni nu privea în urma sa.

Apoi mai sări o dată. Încă o dată.

Un salt între două morți.

3 octombrie 1972

Lector: RADU VLĂDUȚ
Tehnoredactor: VASILE CIUCĂ

Tehnoredactare computerizată: OFELIA COȘMAN
LILIANA KIPPER

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026